

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4
NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE
AKTARILMASI VE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kadir VURAL

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ferdi KOÇ

EYLÜL - 2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4
NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE
AKTARILMASI VE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Kadir VURAL

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

“Bu tez sınavı 08/09/2020 tarihinde online olarak yapılmış olup aşağıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Doç. Dr. Ferdi KOÇ	BAŞARILI
Doç. Dr. Cemal KARABAŞOĞLU	BAŞARILI
Doç. Dr. Enver Mete ASLAN	BAŞARILI

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Kadir Vural
Öğrenci Numarası	:	Y15662008
Enstitü Anabilim Dalı	:	Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı	:	Müzik Bilimleri
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Darü'l-Elhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 3-4 No'lu Defterler (Metin-İncelenme)
Benzerlik Oranı	:	%15

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

14/08/2020
İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbtezler@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

14/08/2020
İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Doç. Dr. Ferdi KOÇ

Tarih: 14/08/2020

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
KISALTMALAR	iv
TABLO LİSTESİ.....	v
RESİM LİSTESİ.....	vi
ÖZET.....	ix
ABSTRACT	x
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: TÜRK MÜZİĞİNDE DÂRÜLELHÂN, NOTA YAYIMCILIĞI VE ANADOLU HALK ŞARKILARI DEFTERLERİ	4
1.1. Türk Müziğinde Dârülelhân	4
1.2. Nota Yayımcılığı.....	9
1.3. Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinin Tanıtımı.....	13
2. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN İNCELENMESİ.....	15
2.1. 3 No'lu Defterin İncelenmesi	15
2.1.1. On İkidir	16
2.1.2. Oduncular Türküsü	21
2.1.3. Ferâhî Zeybek.....	30
2.1.4. Bakırlı Efe	33
2.1.5. Harmandalı	33
2.1.6. Zeybek Oyun Havası	33
2.1.7. Yörük Ali Türküsü.....	33
2.1.8. Dağdereli Mustafa'nın Türküsü	33
2.1.9. Karaca Ahmed Türküsü	33
2.1.10. Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü	34
2.1.11. Fındık Mehmed Türküsü.....	40
2.1.12. İnce Mehmed Türküsü	44
2.1.13. Zeybek Oyun Havası.....	46
2.1.14. Bergama Oyun Havası	46
2.1.15. Yemenim Türküsü	46
2.1.16. Efelerin Sarhoş Türküsü.....	46
2.1.17. Zeybek Oyun Havası.....	49

2.1.18. Aydın Türküsü.....	49
2.1.19. Demircili Hatice Türküsü.....	50
2.1.20. Sevda Türküsü.....	52
2.1.21. Arab Türküsü.....	52
2.1.22. Zühre Türküsü.....	52
2.1.23. Garib Türküsü.....	52
2.1.24. Cafer Efe Türküsü.....	53
2.1.25. Oyun Havası.....	53
2.1.26. Gediz Türküsü.....	53
2.1.27. Çakır Hatice Türküsü.....	55
2.1.28. Kerimoğlu Zeybek Havası.....	56
2.1.29. Bayram Türküsü.....	56
2.1.30. Oyun Havası.....	56
2.1.31. Davullu Zeybek Havası.....	56
2.1.32. Asar Türküsü.....	56
2.1.33. Mavilim Oyun Havası.....	61
2.1.34. Altı Kızlar Türküsü.....	69
2.1.35. Çavdarlı Murad Havası.....	72
2.1.36. Sinanoğlu.....	72
2.1.37. Zekiye Hanım Türküsü.....	72
2.1.38. Cafer Efe Türküsü.....	72
2.1.39. Oyun Havası.....	74
2.1.40. Milas Türküsü.....	74
2.1.41. Eğri Fes Türküsü.....	74
2.1.42. Kadıkuyusu Türküsü.....	75
2.1.43. Osman Türküsü.....	77
2.1.44. Hameyli Şarkısı.....	81
2.1.45. Nazoğlu Havası.....	81
2.1.46. Sürmelim Türküsü.....	84
2.1.47. Ali Bey Türküsü.....	84
2.1.48. Katırcıoğlu Zeybek Havası.....	85
2.2. 4 No'lu Defterin İncelenmesi.....	85
2.2.1. Ger Ali Türküsü.....	86
2.2.2. Kılıoğlu Zeybek Türküsü.....	87
2.2.3. Zeybek Oyun Havası.....	87
2.2.4. Cevriye Türküsü.....	87
2.2.5. Dumanlı Dağlar Türküsü.....	87
2.2.6. Gündüz Beyi Türküsü.....	91
2.2.7. Yayla Zeybek Türküsü.....	92

2.2.8. Azime Türküsü	92
2.2.9. Yörük Kızı.....	95
2.2.10. Câmînin Müezzini Yok	95
2.2.11. Bozkaya Türküsü	95
2.2.12. Söğüdün Yaprağı Türküsü	96
2.2.13. Alçak Dağlar Türküsü.....	99
2.2.14. Sarı Boyvada Türküsü.....	100
2.2.15. Cezayir Türküsü	101
2.2.16. Erzurum Havası	107
2.2.17. Yörük Yaylası Zeybek Havası.....	107
2.2.18. Kesik Kerem.....	110
2.2.19. Gaziler Havası	110
2.2.20. Kantarcıoğlu	110
2.2.21. Eşekaya Türküsü.....	110
2.2.22. Keklik Türküsü	113
2.2.23. Sille Türküsü	117
2.2.24. Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü	117
2.2.25. Turnam Türküsü	117
2.2.26. Ustan Kimdi Türküsü.....	117
2.2.27. Genç Osman	117
2.2.28. Yayla Havası	120
2.2.29. Zeybek Oyun Havası.....	124
2.2.30. Meyhâne Türküsü	124
2.2.31. Elifim Türküsü.....	125
2.2.32. Acem Kızı Türküsü.....	125
2.2.33. Menberi Türküsü	128
2.2.34. Kadifeli Gelin Türküsü	128

3. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARILMASI..... 132

3.1. 3 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması..... 132

3.2. 4 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması..... 187

SONUÇ VE ÖNERİLER..... 230

KAYNAKÇA..... 232

EKLER..... 237

ÖZGEÇMİŞ..... 300

KISALTMALAR

ed.	: Editör
İBB	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi
No	: Numara
s.	: Sayfa
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
vd.	: Ve diğerleri
yy.	: Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Dârülelhân Külliyyatı <i>Anadolu Halk Şarkıları</i> 3 No'lu Defterde Bulunan Türküler.....	15
Tablo 2: Dârülelhân Külliyyatı <i>Anadolu Halk Şarkıları</i> 4 No'lu Defterde Bulunan Türküler.....	85

RESİM LİSTESİ

Resim 1: Dönemin Ünlü Müzik Üstükları Dârülelhân Hoca ve Talebeleriyle Birlikte ...	8
Resim 2: Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti'nden Bir Görünüm	10
Resim 3: On İkidir (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	18
Resim 4: On ikidir Manisa'nın Dermeni	19
Resim 5: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (1. Sayfa)	20
Resim 6: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (2. Sayfa)	21
Resim 7: Oduncular Türküsü (3. No'lu Defterde Bulunan Eser)	23
Resim 8: Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir	24
Resim 9: Oduncular Dağdan Odun İndirir	25
Resim 10: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa)	26
Resim 11: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa)	27
Resim 12: Oduncular Dağdan Odun Endirir	28
Resim 13: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa)	29
Resim 14: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa)	30
Resim 15: Ferâhî Zeybek (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	31
Resim 16: Ferayi'dir Kızın Adı Ferayi.....	32
Resim 17: Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	35
Resim 18: Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan.....	36
Resim 19: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (1.Sayfa)	37
Resim 20: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (2. Sayfa).....	38
Resim 21: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (3. Sayfa)	39
Resim 22: Fındık Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	41
Resim 23: Kayaser'dir Yolumuz (1. Sayfa)	42
Resim 24: Kayaser'dir Yolumuz (2. Sayfa)	43
Resim 25: İnce Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	44
Resim 26: İnce Mehmet.....	45
Resim 27: Efelerin Sarhoş Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	47
Resim 28: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı	48
Resim 29: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı	49
Resim 30: Demircili Hatice Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	50
Resim 31: Karataş'ın Bağlarında Üzüm Var	51

Resim 32: Gediz Türküsü (3 No'lu Defter Bulunan Eser)	54
Resim 33: Ey Bostancı	55
Resim 34: Asar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	57
Resim 35: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (1. Sayfa)	58
Resim 36: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (2. Sayfa)	59
Resim 37: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (1. Sayfa).....	60
Resim 38: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (2. Sayfa).....	61
Resim 39: Mavilim Oyun Havası (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	63
Resim 40: Köprünün Altı Diken (Zöhrem)	64
Resim 41: Köprünün Altı Diken (1. Sayfa).....	65
Resim 42: Köprünün Altı Diken (2. Sayfa)	66
Resim 43: Köprünün Altı Diken	67
Resim 44: Köprünün Altı Diken	68
Resim 45: Köprünün Altı Diken	69
Resim 46: Altı Kızlar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	70
Resim 47: Altı Kızlar	71
Resim 48: Cafer Efe Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	73
Resim 49: Alıverin Sandığımdan Kürkümü	74
Resim 50: Kadıkuyusu Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)	76
Resim 51: Kadı Kuyusu'dur Bizim Köyümüz.....	77
Resim 52: Osman Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	78
Resim 53: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (1. Sayfa)	79
Resim 54: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (2. Sayfa)	80
Resim 55: Nazoğlu Havası (3 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	82
Resim 56: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (1. Sayfa).....	83
Resim 57: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (2. Sayfa).....	84
Resim 58: Dumanlı Dağlar Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	88
Resim 59: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (1. Sayfa).....	89
Resim 60: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (2. Sayfa).....	90
Resim 61: Azime Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)	93
Resim 62: Haydi Gidem Garadaş'a Üzüme.....	94
Resim 63: Söğüdün Yapağı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	97

Resim 64: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (1. Sayfa)	98
Resim 65: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (2. Sayfa)	99
Resim 66: Cezayir Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	102
Resim 67: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (1. Sayfa).....	103
Resim 68: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (2. Sayfa).....	104
Resim 69: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (1. Sayfa)	105
Resim 70: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (2. Sayfa)	106
Resim 71: Yörük Yaylası Zeybek Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	108
Resim 72: Yörük de Yaylasında Yaylanamadım	109
Resim 73: Eşekaya Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	111
Resim 74: Eşmekaya'nın Kavakları	112
Resim 75: Keklik Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)	114
Resim 76: İki Keklik Bir Derede Ötüyor.....	115
Resim 77: İki Keklik Bir Kayada Ötüyor	116
Resim 78: Genç Osman (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)	119
Resim 79: Genç Osman	120
Resim 80: Yayla Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	122
Resim 81: Yayla Suyu Yan Gider (1. Sayfa).....	123
Resim 82: Yayla Suyu Yan Gider (2. Sayfa).....	124
Resim 83: Acem Kızı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)	126
Resim 84: Hey Acem Kızı.....	127
Resim 85: Kadifeli Gelin Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser).....	129
Resim 86: Bir Su İçtim Testiden (1. Sayfa).....	130
Resim 87: Bir Su İçtim Testiden (2. Sayfa).....	131

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	✓	Doktora	
Tezin Başlığı: Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 3-4 No'lu Defterlerin Günümüz Türkçesine Aktarılması Ve İncelenmesi			
Tezin Yazarı: Kadir VURAL		Danışman: Doç. Dr. Ferdi KOÇ	
Kabul Tarihi: 08/09/2020		Sayfa Sayısı: x (ön bölüm) + 236 (tez) + 62 (ek)	
Anabilim Dalı: Temel Bilimler		Bilim Dalı: Müzik Bilimleri	
<p>Bu çalışmada; Türk müziğinde Dârülelhân ve Dârülelhân'da yapılmış olan nota yayımları hakkında bilgi verilmiş, Dârülelhân Külliyyatı <i>Anadolu Halk Şarkıları</i> defterleri tanıtılmış, Dârülelhân Külliyyatı <i>Anadolu Halk Şarkıları</i> 3-4 No'lu defterlerin günümüz Türkçesine aktarılması yapılmış ve bunların içeriğinde bulunan eserlerin gerek TRT repertuarında gerek internet ya da diğer nota yayımlarındaki nüshaları üzerine melodi ve güfte yönünden benzerlik ya da farklılıklarının ortaya koyulması hedeflenmiştir.</p> <p>Dârülelhân Külliyyatı <i>Anadolu Halk Şarkıları</i> 3-4 No'lu defterlerde var olan eserler önce günümüz Türkçesine aktarılmış, daha sonra TRT repertuarından, Nota Arşivleri ve Sanat Müziği Notaları internet sitelerinden elde edilen eserler ile güfte benzerlikleri ve melodik formları bakımından karşılaştırılarak incelenmiştir.</p> <p>Meşhur Türk Beşlerinden olan biri olan Cemal Reşit Rey'in çabaları sonucu 1927 senesinde yayınlanan 3-4 No'lu defterlerin her ikisinin başlangıç kısımlarında kendisinin kaleme aldığı mukaddimeler bulunmaktadır. Her iki defterde de bu mukaddimelerin ardından gelen toplam 82 eser mevcuttur. Mukaddime kısımları ve türküler Osmanlı Türkçesinden günümüz Türkçesine aktarıldıktan sonra bu eserler; güftelerinin başlangıç sözleri, isimleri dikkate alınarak taranmış, ulaşılan eserler güfte benzerlikleri ve melodik formları esas alınarak karşılaştırılmıştır.</p> <p>Son olarak her iki defterde var olan toplam 82 eserin günümüz Türkçesine aktarımı yapıldıktan sonra, güfteleriyle yazılarak yeniden notaya alınmış ve icrâya hazır hâle getirilmeleri sağlanmıştır.</p>			
Anahtar Kelimeler: Dârülelhân, Dârülelhân Mecmuası, Dârülelhân Külliyyatı, Anadolu Halk Şarkıları, Türkü Derleme.			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Master Degree	✓	Ph.D.	
Title of the Thesis: Transferring Dârülelhân Collection Anatolian Folk Songs 3-4 Notebooks Into Modern Turkish And Studying			
Author: Kadir VURAL		Consultant: Assoc Prof. Ferdi KOÇ	
Acception Date: 08/09/2020		Number of Page: x (pre text)+309 (main body)+62 (app)	
Department: Basic Science (Music)		Discipline: Musical Sciences	
<p>In this study, the information was given about the publications of Dârülelhân and the notes which were made in Dârülelhân, Dârülelhân Collection <i>Anatolian Folk Songs</i> books were introduced, <i>Anatolian Folk Songs</i> books 3-4 were transferred to modern Turkish and it was aimed to reveal the similarities or differences in terms of melody and lyrics on the copies of the works in the TRT repertory and on the internet or other nota publications.</p> <p>The Complete Works of the 3-4 records of <i>Anatolian Folk Songs</i> Dârülelhân were first transferred to modern Turkish, then they were examined compared with similarities of lyrics, melodic form and were obtained from TRT repertory Music Archives and Art Music Notes web sites.</p> <p>Cemal Reşit Rey, one of the famous Turkish five, published in 1927 as a result of the efforts of 3-4 numbered books in the beginning parts of both of the scriptures are written by himself. In both books, there are 82 works followed by these preliminaries. The part of the preliminaries and folk songs were transferred from Ottoman Turkish to modern Turkish, after these works were compared with the prosedures of melodic form, similarities of the lyrics and with the reached works and scanned on the basis of the initial words.</p> <p>Finally, after transferring 82 works to our modern Turkish, that are both in two records available, it was made ready to be rendered as lyrics in a way that the lyrics were written.</p>			
Keywords: Dârülelhân, Dârülelhân Magazine, Dârülelhân Collection, Anatolian Folk Songs, Folk Song Compilation.			

GİRİŞ

Türk müziğindeki eserlerinin birçoğu usta-çırak ilişkisi içinde, nesilden nesile sözlü aktarım ve meşk sistemi yöntemleri ile daha sonraki nesillere aktarılmıştır.

Meşk yöntemi; talebenin hocasından aldığı ses ve saz cümlelerini taklit ederek, birlikte tekrara dayalı bir şekilde çalışmalarını esas alan öğrenme metodu olarak tanımlanabilir. Bu metodun en önemli şartı daima ritmik kalıplarla çalışmanın farkında olmaktır. Hoca eseri usûl vurarak okur, öğrenci okuma esnasında usûl vurmaya devam eder, hocanın okumasının ardından bu okuyuşu tekrar ile taklit eder (Karabaşoğlu, 2013, 1835). Bu müzik eğitim yöntemi geleneğimizde geçmişten son zamanımıza kadar kullanılmıştır.

Osmanlı'nın son dönemlerine tekabül eden süreçte millî bir müzik eğitime yer verilmesi fikri ile kurulan Dârülelhân'da; alanında yetkin müzik öğretmenleri, ses ve saz sanatkârları yetiştirmenin yanında; konser verme, mûsikî yayıncılığı ve Anadolu'da var olan geçmişten günümüze intikal eden türkülerin derlenmesi faaliyetlerini gerçekleştirmek amaçlanmıştır.

Cumhuriyet'in ilânından sonra Türk müziğinin asıl hazinesinin halk müziği olduğu ve bestekârların bu kaynaktan yararlanması gerekliliği üzerinde durulduğu söylenebilir. Bu politikanın gereği olarak Türkiye'de folklor alanında ilk müzik derlemeleri yapılmıştır (Sarc, vd., 1986, 417-418). Bu derleme faaliyetleriyle Türk müziğinde uzun yıllar boyunca nesilden nesile aktarılan Türkülerin derlenip, kayıt altına alınması sağlanmıştır.

Dârülelhân, kurulduğu 1917 yılından yenilenmeye gittiği 1923'e kadar sıkıntılı dönemlerden geçmesine rağmen, kurumda pek çok ses ve saz sanatkârı yetişmiş, bünyesinde Türk halk müziği eserleri derlenmiş, Türk müziği eserleri notaya alınmıştır. Dârülelhân'da yazılan mûsikî makalelerinin yanı sıra kayıt altına alınmış birçok nota günümüze ulaşmıştır. Çeşitli sebeplerden dolayı 1927 senesinde Mâarif Nezareti'nden (Eğitim Bakanlığı) İstanbul Belediyesi'ne devredilen Dârülelhân, 1986 senesinde İstanbul Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Günümüzde ise İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ismiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerine devam etmektedir.

Araştırmanın Konusu

Bu çalışmanın ilk bölümünde; Osmanlı'nın son döneminde kurulan müzik okulu olan Dârülelhân'ın gelişmesi ve faaliyetleri hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde; Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin ön kapaklarında toplamı 88 adet olduğu yazan, fakat esas sayısının 82 olarak saptandığı eserler; TRT repertuarından, Nota Arşivleri ve Sanat Müziği Notaları internet sitelerinden başlıklarıyla ve güfteleri ile birlikte karşılaştırma yapılarak taranmıştır. Bu tarama sonucunda elde edilen eserler ile 3-4 numaralı defterlerde bulunan eserler; güfte benzerlikleri ve melodik formları bakımından dikkate alınarak karşılaştırılmıştır. Üçüncü ve son bölümde ise; Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin giriş kısımlarında bulunan mukaddimeler ile, 82 adet nota ve son kapakta olan diğer bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerde var olan eserlerin repertuvarında olup olmadıklarının taranması ve kayıtlı olmayanların günümüz repertuvarına sunulması ile bundan sonra yapılacak araştırmalara kaynak oluşturması bakımından çalışmamız önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Dârülelhân'ın yapılanması ve faaliyetlerinden bahsedilmiştir. Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerin günümüz Türkçesine aktarılması ile bu defterlerde hangi türkülere yer verildiğinin belirlenmesi ilk amacımızı teşkil etmektedir. Ayrıca türkülerin güfte benzerlikleri, melodik yapıları açısından ulaşılan diğer emsalleri ile olan farklı ve benzer yönlerinin ortaya çıkarılması diğer bir amacımız olarak söylenebilir.

Araştırmanın Yöntemi

Çalışmanın evreni nota yayımcılığı, örnekleme ise Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerdir. Çalışmanın konusu olan defterlerin İBB Atatürk Kitaplığı'ndan talep edilip yüksek görüntü kalitesindeki hâli ile dijital ortamda temini sağlanmıştır. Öncelikle defterlerin ikisi de incelenmiştir. Defterleri iyi bir şekilde

okuyabilmek için seriye ait diğer defterlerle ilgili yapılan çalışmalar da gözden geçirilmiştir. Ardından Dârülelhân ile ilgili literatür taraması yapılarak ilgili yayımlara atıfta bulunulmuştur. Okunup günümüz Türkçesine aktarılan eserler TRT repertuvarından, Nota Arşivleri ve Sanat Müziği notaları internet sitelerinden tespit edilen eserlerle farklılıkları ve benzerlikleri açısından mukayese yapılarak incelenmiştir. Bu incelemenin sonunda defterlerdeki bilgilerin tamamına yer verilmiş, notaların tümü ise Finale nota yazım programı ile yazılmış ve icrâya hazır hâle getirilmeleri sağlanmıştır.

1. BÖLÜM: TÜRK MÜZİĞİNDE DÂRÜLELHÂN, NOTA YAYIMCILIĞI VE ANADOLU HALK ŞARKILARI DEFTERLERİ

1.1. Türk Müziğinde Dârülelhân

Osmanlı Devleti'nin gerileme ve çöküş dönemleri boyunca uygulanan ıslahat politikaları sebebiyle ihmâl edilmiş olan Türk müziği önemli sorunlarla karşılaşmıştır. Türk kültürünün sonraki kuşaklara nakledilmesi, bu bağlamda öğretmenlerin yetiştirilmesi Türk müzik formlarının notasyonunun geliştirilerek ustaların yetiştirilmesi ve millî müziğin layık olduğu yerde olması, millî bir gereklilik durumuna gelmiştir. Bu gerekliliğe cevap verecek bir okul açılması düşüncesinin hayata geçiş süreci şu şekilde cereyan etmiştir:

I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti'nin müttefiki Almanya'dan gelen bir müzik ekibi Hilâl-i Ahmer Cemiyeti (Türk Kızılayı) yararına birkaç konser vermişti. Buna karşılık olarak Osmanlı Hükûmeti tarafından, Muzika-yi Hümâyun'dan seçilen Batı müziği ekibini iâde-i ziyaret amacıyla Almanya'ya gönderilmiştir. Batı müziğinin anavatanı olan bu ülkede gerçekleştirilmiş olan Batı müziği icrâsı pek beğenilmemiş ve ekipten Osmanlı kültürüne ait eserlerden icrâ edilmesi istenmiştir. Bu istek üzerine ekip birkaç Türk müziği eserini sunmuştur. Dinleyiciler icrâ edilen eserleri beğeni ile karşılamış fakat daha fazla eser dinlemek istemişlerdi. Bunun ardından Muzika-yi Hümâyun ekibi isteklere cevap verememiştir (Kara, 2010, 21). Yaşanan bu hadiseyi müteâkiben Abdülkadir Töre öncülüğünde Maarif Nezareti'ne (Eğitim Bakanlığı) takdim edilen tasarı ile millî bir müzik eğitimi konusunda ve bunun önemi doğrultusunda bir çalışma başlatılması için önayak olunmuştur. Bu çalışmaların ışığında Maarif Nezareti'nce (Eğitim Bakanlığı) kurulan encümenin yapmış olduğu tahkikat sonucu hazırlanan talimatnâme ile hem erkek ve kadın bölümlerinin ayrı şekilde olduğu "Dârülelhân" (Nağmeler Evi) isminin uygun görüldüğü müzik okulunun açılması kararlaştırılmıştır (Özcan, 1993, 8/519).

Dârülelhân'da amaçlanan programın müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik olduğu söylenebilir. Hazırlanan müfredatta Batı müziğine de yer verilmiştir; fakat Türk müziğinin ilk sırada olmuştur (Özcan, 1993, 8/518).

Bu kurumda müzik öğretmeni yetiştirmenin yanında müzik ile ilgili bilimsel çalışmalar yapmak, sanatsal değerlere sahip olan eserleri notalayıp yayımlamanın yanı sıra folklor araştırmaları yapmak gibi hedefler de amaçlanıyordu (Kolukırık, 2015, 24). Bunun yanı sıra Türk müziğinin unutulmaya yüz tutma tehlikesiyle kalan eserlerinin notaya alınması, Dârülelhân'da solist ve saz sanatkârı olarak yetişen öğrencilere sahne disiplini anlayışının kazandırılmasının amaçlandığı da söylenebilir (Özden, 2018, 298-299).

Washington eski büyükelçisi bestekâr Yusuf Ziya Paşa'nın başkanlığında oluşturulan Müzik Encümeni tarafından 9 Ocak 1916'da hazırlanan yönetmeliğin, Sultan Reşat'ın onayı ile yürürlüğe girmesinin ardından 1917 senesinde I. Dünya Savaşı devam ederken Maarif Nâzırı (Eğitim Bakanı) Ahmet Şükrü Bey'in nezareti döneminde vekiller heyeti kararı ile Dârülelhân eğitim öğretime hazır hale gelmiştir. Kurumun erkek öğrenci binasının Şehzâdebaşı Fevziye Caddesi'nde olan bir konakta, bayanlar kısmının ise yine aynı muhitte başka bir binada açılmasıyla eğitim öğretime başlanmıştır. Müzik encümeninin görevi; diğer okullardaki müzik derslerinde öğretilen eserleri programı incelemek, ilmî kriterlere uygun olmayanları ders programından çıkartmak ve bunların yerine millî hislerin pekiştirilmesine olanak sağlayacak eserler oluşturmak sureti ile okullardaki ders programlarını düzenlemektir. Encümen tarafından belirlenecek ve Maarif Nezareti'nce tayin olunacak kişiler ile okullardaki müzik derslerinin teftif edilmesi kararlaştırılmıştır (Özcan, 1993, 8/519).

Dârülelhân'da eğitim öğretim faaliyetinin başlamasından yaklaşık bir yıl sonra; I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin İttifak Devletleri ile yenilmesi, harp yıllarının zorlukları, İstanbul'un işgali gibi sorunların neticesinde daralmaya gidilmiştir. Bunun neticesinde Dârülelhân'ın erkek öğrenci kısmı kapatılmıştır. Kadınlar bölümünün faaliyetleri bir süre mûaltında açılarak eğitim öğretim sürecini sürdürmeye çalışan Dârülelhân, savaşın olumsuzluklarına dayanamamış, Cumhuriyet'in ilânı sürecinde ve Islahat politikaları karşısında reform anlayışından nasibini almıştır. Musa Süreyyâ Bey ülkede bir konservatuvara uzun süreden beri ihtiyaç duyulduğunu, Dârülelhân'ın kuruluşundan beri bu ihtiyacı karşılayamadığını, müzik konusunda birtakım fedakârlıklarla müzik çalgılarının birinin öğrenilmesi için öğretmen bulunduğunu belirtmiştir. Fakat müzik ilmine ait bilgilerden mahrum kaldığını, öğrencilerin yeteneklerinin geliştirilmesi noktasında kurumun istenilen görevi yeterince icrâ edemediği düşüncesini ortaya

koymuştur. Musa Süreyyâ Bey'e göre yeniden faaliyete geçecek ve yeni yapılanmayla hizmet verecek olan Dârülelhân'ın, bu görevi üstleneceği düşünülmüştür. Bu suretle Dârülelhân; memleketimizin büyük bir ihtiyacını tatmin edecek, hatta müzik eğitimi için Avrupa'ya kadar gitmeye mecbur olan gençlerin karşılaştıkları sıkıntılardan kurtaracak bir şekilde eğitim ve öğretime yeniden başlayacaktı (Ergin, 1977, 1584). İstanbul Valisi Haydar Yuluğ'un önyak olması ile Valilik Genel Meclisi tarafından alınan kararlar birlikte Dârülelhân, 14 Eylül 1923'te tekrar açılmıştır. İlk olarak müzik encümeni kaldırılıp ve yenilenen yönetmelikle Batı müziği de Türk müziğinin yanında yerini almıştır. Dârülelhân'ın yenilenen teşkilatı; Kompozisyon, ses eğitimi, piyano, keman, viyolonsel, flüt, tahta sazlar ve madenî sazlar gibi birtakım ihtisas sınıflarına ayrılmıştır. Dârülelhân'a girmek isteyen öğrenciler yalnız bir sınıf seçerek buraya devam edebilmesi kararlaştırılmıştır. Bu sınıflardan herhangi birisine girenler aynı zamanda; müzik teorisi, solfej, armoni, füg, müzik tarihi, orkestra ve koro derslerini almak zorundaydılar. kompozisyon ve ses eğitimi sınıfına devam edenler müzik tarihi dersi ile koro derslerinden başka piyano dersini de almışlardır. Çalgı dersleri bireysel, armoni dersleri küçük gruplarla yapılmıştır. Batı müziği şubesine devam edenler Türk müziği nazariyatı ve Türk müziği tarihi derslerine de devam etmişlerdi. Dârülelhân'da bir de hazırlık sınıfı ayrılmıştır. Hazırlık sınıfı müzik eğitimine yeni başlayanlara tahsis edilmiştir. Türk müziği şubesinde keman, ney, kemençe, tanbur, santur, ud, kanun ve ses eğitimi sınıfları oluşturulmuştur. Diğer şubede olduğu gibi burada da iki sınıfa birden devamına müsaade edilmemiştir. Çalgı ve ses eğitimi (Şan) sınıfına devam eden öğrenciler aynı zamanda Türk müziği nazariyatı ve Türk müziği tarihi ile solfej, şan ve müzik usûlü ve müzik faslı derslerini de zorunlu olarak almışlardır. Dârülelhân'da uygulanan ders programı Avrupa konservatuvarlarından alındığı için konservatuvarların ders programları birbirlerine benzediği söylenebilir. Dârülelhân'da eğitimini tamamlamayı hak eden öğrenciler sınava alınarak mezun olan öğrencilere uzmanlık alanlarına ve edindikleri bilgi derecelerine uygun bir diploma verilmiştir. Yalnız diploma almayı hak etmek için hazırlık sınıfından başka Batı müziği şubesine üç ve Türk müziği şubesine de iki sene devam etmek zorunluluğu getirilmiştir. Bu eğitim ve öğretim süresi dolmadan önce okulu terk edenlere yalnız tasdikname verilmiştir. Dârülelhân'a müracaat eden öğrencilerde altı senelik eğitimlerini tamamlamış olmak ya da o nisbette bir eğitim denkliliğine sahip olma şartı aranmıştır. Türk müziği şubesine girenler için dört ay ve Batı müziği şubesine girenler

için altı ay tecrübe devresi öngörülmüştür. Öngörülen zaman zarfında yetenek gösterenler eğitim ve öğretime devam etmeye, asil öğrenci olmaya hak kazanmışlardır. Yeni dönemde Dârülelhân'ın göstermiş olduğu başarılarından dolayı ikinci yıl kuruma eğitimi için başvuran öğrenci sayısı kapasitenin birkaç misline ulaşmış, öğrenciler özel yetenek sınavıyla seçilmiştir (Paçacı vd., 1999, 14).

Dârülelhân'da müzik eğitimi yanında birçok alanda sürdürülen faaliyetlere devam edilirken beklenmedik bir uygulama gerçekleşmiştir. 9 Aralık 1926'da Maarif Vekili (Eğitim Bakanı) Mustafa Necati Bey'in emriyle oluşturulan ve içerisinde Musa Süreyyâ Bey, Cemâl Reşit Rey ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun da bulunduğu Talim ve Terbiye Dairesi Encümeni'nin kararıyla, kurumdan Türk müziği eğitimi kaldırılmıştır (Paçacı, 1994, 48-55).

Gidilen bu uygulama sonrası Türk müziği ile ilgili çalışmalarının; Türk Müziği İcrâ Heyeti ve Türk Mûsikîsi Tasnif ve Tespit Heyetleri'nin çalışmalarıyla sınırlandırıldığı söylenebilir. Bu heyet Zekâizâde Hâfız Ahmet, Rauf Yektâ, Ali Rifat Çağatay Beylerden oluşturulmuştur (Özcan, 1993, 8/520).

22 Ocak 1927 senesinde Dârülelhân'ın ismi resmen İstanbul Mûsikî Konservatuvarı olarak değiştirilmiş ve İstanbul Şehremaneti (İstanbul Belediyesi)'ne devredilmiştir. Kurumun müdürü Yusuf Ziya Demircioğlu olmuştur. Yeni dönemde Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti aracılığıyla derlenen eserlerin İcrâ Heyeti ile konserleri verilmiş, sonrasında plaklara da kayıt edilmiştir (Özcan, 1993, 8/520).

Dârülelhân'ın bundan sonraki döneminde geleneksel Türk müziği bakımından verimli olarak görüldüğü söylenemez. Fakat Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti sayesinde yapılan çalışmalarla meydana gelen yazılı kayıtların, Türk müzik kültürü adına gelecek kuşakların yararlanması açısından önemli kaynaklar olduğunu ve edinilen belgelerle müzik sahasında çalışan araştırmacılara yol gösterici olduğu söylenebilir.

Resim 1: Dönemin Ünlü Müzik Üstadları Dârülelhân Hoca ve Talebeleriyle Birlikte

Kaynak: <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan>

Başlangıçta Dârülelhân adıyla Avrupa konservatuvarlarının talimatname ve ders programlarını örnek alarak ağırlıklı olarak Türk müziği eğitimi veren kurumun, 1926'da Türk müziği açısından uğradığı kırılma 1943 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarı'nın başına Hüseyin Saadettin Arel'in getirilmesine kadar sürmüştür. 1926 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın vermiş olduğu tebligatla Dârülelhân'da Türk müziği eğitimi kaldırılarak, yeni ismi olan İstanbul Konservatuvarı adı altında 1944 senesine kadar Batı müziği eğitimi verilmiştir. Bu karardan sonra gelen tepkiler üzerine Hüseyin Sadeddin Arel, beş yıllığına kurumun başına getirilerek teorik ve uygulamalı derslerine devam etmiştir. Arel yönetimindeki Konservatuvar oldukça düzenli ve aktif bir döneme girmiştir. Konservatuvarın eğitim programına Türk müziğinin alınması ve birçok düzenlemenin yapılması bu dönemde olmuştur. 5 Şubat 1944 tarihli "İstanbul Belediye Konservatuvarı Genel Talimatnamesi" hükümlerine göre İstanbul Belediyesi'ne bağlı olan konservatuvar, yıllarca anılacağı "Belediye Konservatuvarı" adını almıştır. Sadeddin Arel, Laika Karabey, Şefik Gürmeriç, Münir Nurettin Selçuk, Nevzat Atlığ, Mefharet Yıldırım, Halil Bedî Yönetken, Naime Batanay, Mustafa Nafiz Irmak ve Dürdane Altan gibi hocaların görev yaptığı Türk müziği eğitim bölümünde çok pek çok sanatkâr yetişmiştir. Haydar Sanal, Ethem Ruhi Üngör, Meral Uğurlu, Bekir Sıdkı Sezgin, Vedat Çetinkaya gibi isimler, yetişen bu sanatkârlara örnek olarak gösterilebilir. Türk müziği nazariyatı eğitiminin tekrar programa alındığı 1944 yılında İcrâ Heyeti de kadrolu bir yapı kazanmıştır. Belediye Konservatuvarı 1955 yılından sonra ise 7 Mart'ta yürürlüğe giren

“İstanbul Belediye Konservatuvarı Talimatnamesi” ile idare edilmiştir. 1980’li yıllarda Belediye için giderek maddî bir yük olarak görülmeye başlayan konservatuvar 1986 yılında İstanbul Üniversitesi’ne devredilmiştir (Paçacı, 1994, 23).

Günümüzdeki ismi İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı olan kurum, eğitim öğretim faaliyetlerine Batı müziği sahasında devam etmektedir.

1.2. Nota Yayımcılığı

Dârülelhân’da müzik öğretmeni yetiştirme programı, ses ve saz sanatkârlığı eğitimi verilmesinin yanı sıra; nota derleme ve nota yayım faaliyetleri de yapılmıştır.

Söz konusu nota yayımlama üzerine planlanmış amaç doğrultusunda önemli olan bu görevle, basılacak mecmua ve diğer yayımların içeriklerinin oluşturulması ve çalışmaların sürdürülmesi planlanmıştır. Nitekim 1923 yılı sonrasında Musa Süreyyâ önderliğinde kurum adına yapılmış olan, içinde belli soruların yer aldığı yaklaşık adeti iki bin kadar olan anket fişi hazırlatılarak, Millî Eğitim Bakanlığı’na Anadolu’nun çeşitli yerlerine gönderilmiştir. Üç yıl kadar süren çalışma sonu gönderilen yüze yakın notadan 85 tanesi, 1926 yılında 2 defter olarak yayımlanmış; anket yönteminin istenilen verilere ulaşamaması sonucunda derleme gezileri yoluyla ezgileri kayıt altına alınması kararlaştırılmıştır (Paçacı, 1994, 21).

Ardından araştırma heyeti başkanı olarak seçilen Seyfettin Âsâf ve Mehmet Sezâi Âsâf kardeşler tarafından 28 Ağustos 1925 tarihinde derleme gezisi gerçekleştirmiştir (Kolukırcık - Çelik, 2012, 795). Bu derleme gezisinin sonucunda içerisinde 76 adet kayıtlı olan notanın bulunduğu *Yurdumuzun Nağmeleri* adlı mecmua 1926 yılında yayımlanmıştır (Şenel, 2000, 29).

Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Seyfettin ve Sezâi Âsâf kardeşleri bizzat Batı Anadolu’daki halk türkülerini de derlemeleri için görevlendirmiştir. Seyfettin ve Âsâf Âsâf kardeşler, müzik eğitimlerini Avrupa’da aldıklarından dolayı derleme çalışmaları esnasında Batı müziği teknik ve kurallarını uygulama yoluna gitmişlerdir. Derleme çalışmaları yaparken kayıt cihazları kullanmadıkları için, ezgileri çalan ya da söyleyenleri dinleyerek o esnada notaya alma yöntemini seçmişlerdir. Derleme çalışması sonucu notalama sisteminde yanlışlıklar meydana gelmiştir. Daha sonrasında böyle bir teknik kullandıkları için yanlışlıkların

meydana gelmesi sonucu ciddi eleştirilere uğramışlardır. İlk derleme gezisinin istenilen sonuca ulaşamaması ve anket çalışmalarının amaçlanan neticeyi verememiş olması sebebiyle, derleme gezilerinde fonograf cihazı kullanılmasına karar verildi. O sıralar Paris’de bulunan Cemâl Reşit Rey’in girişimleriyle derleme çalışmalarında kullanılması için fonograf cihazı getirildi. Hemen ardından 1926 yılında Rauf Yektâ Bey’in başkanlığında kurulan Ahmet Irsoy, Zekâizâde Hâfız Ahmet Bey, Ali Rifat Çağatay’dan (daha sonra Suphi Ezgi ve Mesut Cemil) meydana gelen Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tesbit Heyeti’nce; Yusuf Ziya Bey, Dürrî Bey ve Ekrem Besim’den oluşturulmuş bir heyetle Adana, Gaziantep, Urfa, Niğde, Kayseri ve Sivas illerini kapsayan derleme gezisi sonucunda 250 adet türkü derlenmiştir. Bu gezi yaklaşık 51 gün sürmüştür (Balkılıç, 2009, 70).

Resim 2: Tarihî Türk Mûsikîsi Eserlerini Tasnif ve Tespit Heyeti’nden Bir Görünüm

(Soldan sağa: Zekâizâde Hâfız Ahmet, Rauf Yektâ, Ali Rifat Çağatay)

Kaynak: <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan>

1927 yılında yapılan derleme gezisi Yusuf Ziya Demirci, Ekrem Besim, Muhiddin Sadak ve Ferruh Bey önderliğinde olmuştur (Ülkütaşır, 1972, 31). Gezide Konya, Karaman, Ereğli, Alaşehir, Manisa, Ödemiş ve Aydın yörelerinden derlenen 250 türkünün gün yüzüne çıkmasıyla defterlerin 3, 4, 6 ve 7. serileri meydana gelmiştir. Dârülelhân’ın isminin 1927’de “İstanbul Mûsikî Konservatuvarı” olarak değiştirilmesinin ardından derleme faaliyetlerinin sürdürülmesine devam edilmiştir. 1928 yılında gerçekleştirilen derleme gezisine 1927 yılındaki aynı heyet (Yusuf Ziya Demirci, Ekrem Besim,

Muhiddin Sadak ve Ferruh Bey) katılmıştır. İnebolu, Kastamonu, Çankırı, Ankara, Eskişehir, Kütahya ve Bursa illerini kapsayan gezinin ardından yaklaşık 200 civarı türküler derlenmiştir. 1929 yılındaki derleme gezisinde ilk defa sinema kamerasından yararlanılmıştır. Yusuf Ziya Bey, Mahmut Ragıp Gazimihâl, Ferruh Bey ve Remzi Bey'den oluşan heyet 35 gün süren; Trabzon, Rize, Sinop, Giresun, Gümüşhane, Bayburt, Erzincan ve Erzurum illerini kapsayan derleme gezisinde 300 adet türküler ve oyun havasını derlemiştir (Balkılıç, 2009, 158-159).

Tarihî Türk Müsîkîsi Eserlerini Tasnif ve Tesbit Heyeti'nde incelenerek yazılan pek çok klasik Türk müsîkîsi notası güfteleriyle birlikte seriler halinde daha sonra yayımlanmıştır. Türk müsîkîsinin birinci derecede başvuru kaynağı olan bu nota yayımında Rauf Yektâ Bey'in kaleme aldığı tarihî ve biyografik bilgiler ayrıca bir önem arz etmektedir. Dârüelhân basım ve yayım faaliyetleri doğrultusunda meydana gelen eserler sırası ile aşağıdaki gibidir:

1. *Dârüelhân Külliyyatı*: İlk 120'si Arap harfleriyle toplam 180 adet klasik Türk müsîkîsi eserinin yaprak nota hâlinde yayımıdır. Notaların yanı sıra müsîkî bilgilerinin de yer aldığı bu neşirde “İfâde-i Mahsûs” ve “İhtâr-ı Mahsûs” başlıklı kaleme alınan müsîkî bilgileri yazıları mevcuttur.

2. *Türk Müsîkîsi Klasiklerinden İlâhîler*: (I-II-III, İstanbul 1931-1933). Mehmet Suphi Ezgi, Ahmet Irsoy ve Ali Rifat Çağatay ile ortak hazırlanan bu serinin I. cildi mevlid tevşîhlerine, II ve III. ciltler ilâhîlere ayrılmıştır.

3. *Türk Müsîkîsi Klasiklerinden Bektaşî Nefesleri*: (IV-V, İstanbul 1933).

4. *Türk Müsîkîsi Klasikleri'nden 18 Ciltlik Mevlevî Âyinleri*: (VI-XVIII, İstanbul 1934-1939). Rauf Yektâ Bey, 41 adet âyinin yer aldığı bu serinin ilk dört cildinin (VI-IX) hazırlanışında bulunmuştur. Vefatından sonra diğer ciltler Ahmet Irsoy, Suphi Ezgi ve Mesut Cemil tarafından hazırlanmıştır (Özcan, 2007, 34/ 470).

Bu faaliyetler doğrultusunda ayrıca;

5. *Anadolu Halk Şarkıları*: Rauf Yektâ Bey'in 1926'dan sonra başlatılan Anadolu folkloruna yönelik derleme gezilerindeki uğraşlara büyük katkıları olmuş, Dârüelhân Külliyyatı adı altında neşredilen *Anadolu Halk Şarkıları* isimli serinin ilk iki fasikülünü

bizzat 1926 yılında kaleme almıştır. Bu seri 1926-1928 yılları arasında toplamda 7 adet yayımlanmıştır.

6. *Şarkî Anadolu Türkü ve Oyunları*: 1929 senesinde Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde yapılan derleme gezileri hakkında notlar ve bilgiler.

7. *Hicrî Senenin Her Ayında Okunmaya Mahsus İlâhîler*.

8. *Türk Mûsikîsi Klasiklerinden Temcit Na't-Salât-Durak, Zekâi Dede Külliyyatı*: (3 cilt),

9. *Nazarî ve Amelî Türk Mûsikîsi*: (5 cilt)

Ayrıca Tanbûrî Mustafa Çavuş'un 36 şarkısı da basılıp yayımlanmıştır (Feyzi, 2015, 833).

Dönemin önemli bir çalışması da, Türk müziğinin en değerli seçme eserlerinin yayımlanmasıdır. Bu eserler 1-120 numaralar arasında 4 sayfa hâlinde yayımlanmıştır. Rauf Yektâ Bey'in başkanlığındaki bir heyet tarafından yönetilen bu yayım daha sonra *İstanbul Konservatuvarı Neşriyatı* adı ile 180 numaraya kadar devam etmiştir. Yayımlarda tarih kaydı yoktur, ancak tahmini olarak 1924 yılında yayımlanmaya başlandığı düşünülmektedir (Üngör, 1977, 8-9).

Tasnif ve Tesbit Heyeti'nce derlenen eserler, İcrâ Heyeti tarafından çeşitli konserlerle takdim edildikten sonra, Bilûmental Biraderler plak firması aracılığıyla yayımlanmıştır. Bu kayıtlar birçok dinî ve din dışı eserleri oluşturmaktadır (Kaçar, 2018, 35).

Döneminin en kaliteli müzik yayını olarak görülen bu plaklar Columbia firması aracılığıyla 25 ve 30 santimetrelik 78 devirli şekilde doldurulmuştur. 14 adet 25 santimetrelik normal boy ve 18 adet 30 santimetrelik büyük boy plaklarda kâr, beste gibi büyük formdaki eserlerden çeşitli şarkı ve türkülere kadar farklı formlarda eserler yer almıştır. Halk mûsikîsi repertuarına bakıldığında diğer formlardan daha zengin olduğu görülmektedir. 65 adet 25 santimetrelik ve 2 adet 30 santimetrelik plaklarda çeşitli türküler yayımlanmıştır (Özcan, 1993, 8/520). Bu plakların o dönemde İstanbul Katırcıoğlu Hanı'nda, Bilûmental Biraderler mağazasında satıldığını bilgisi 3-4 No'lu defterlerin dış arka kapaklarında görülmektedir.

Yapılan bu derleme gezileri sonucunda unutulma tehlikesiyle yüzleşen birçok eserin kayıt altına alınmasının ve yayımlanmasının ardından, Dârülelhân için Cumhuriyet dönemi derleme gezileri sayfasının kapandığı söylenebilir. Dârülelhân'da yapılan derleme faaliyetlerinin gösterdiği yol sayesinde; TRT, Kültür Bakanlığı, diğer birçok resmî kurum ve kuruluşlar yahut kişilerce günümüzde buna benzer derleme faaliyetlerinin devam ettirildiği bilinmektedir. Rauf Yektâ Bey'in öncülüğü ile başlayan bu derleme gezilerinin ürünü olarak *Anadolu Halk Şarkıları* isimli mecmua meydana gelmiştir. Yedi fasikül hâlinde basılıp yayımlanan bu seri 1926-1928 yılları arası devam etmiştir.

1.3. Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinin Tanıtımı

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 1. defterin kapağında; Konya, Canik, Kayseri, Menteşe, Afyonkarahisar'ı, Erzurum'da toplanmış 47 halk şarkısı ile Dârülelhân'da Türk mûsikîsi nazariyatı tarihi muallimi Rauf Yektâ Bey'in Halk Bilimi (Folklor) tetkikatından ve halk şarkılarımızdan bahis bir mukaddimesini, bu şarkılar hakkında tenkîdi ve tahlîlî bulunduğu yamaktadır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1926 senesinde yayımlanmıştır. Samet Planalı tarafından, 2014 yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda bitirme çalışması olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.¹

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 2. defterin kapağında; Muğla, Kayseri, Fethiye, Hamidâbâd, Adana, Aydın yöreleri ait 38 eser ile Dârülelhân'da Türk mûsikîsi nazariyatı ve tarihi hocası olan Rauf Yektâ Bey'in Muğla'daki mûsikî hareketlerinden, Memâlik-i Şarkıyye Elhân'ına dair Fransa ve Almanya'da neşredilen mecmualar hakkında bir mukaddimesinin bulunduğu yazmaktadır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1926 senesinde yayımlanmıştır. Ferhat Özdemir tarafından, 2015 yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda lisans tezi çalışması olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.²

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 5. defterin kapağında; serinin ilk derleme gezisi olan Urfa ve Antep'den 40 eser ile Dârülelhân'da keman öğretmeni olan Ekrem Besim Bey'in halk türkülerine dair bir mukaddimesi bulunduğu yazmaktadır.

¹ Samet Planalı, *Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 1. Defteri (Metin İnceleme)* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi), 2014.

² Ferhat Özdemir, *Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 2. Defteri (Metin İnceleme)* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi), 2015.

Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1927 yılında yayımlanmıştır. 5. defter Emrah Öndeş tarafından, 2019 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans Tezi olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.³

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 6. defterin kapağında; Urfa, Konya ve diğer yerlerden eserler bulunduğu ve defterde 40 eser olduğu yazmaktadır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1928 yılında yayımlanmıştır.

Serinin 7. defterinin kapağında İzmir, Aydın, Alaşehir, Konya ve çevresinden eserler bulunduğu, defterde 48 eser olduğu yazılıdır. Şehzâdebaşı Evkâf Matba'ası'nda basılan bu defter 1928 yılında yayımlanmıştır. Bu iki defter Büşra Erim tarafından, 2019 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yüksek Lisans Tezi olarak günümüz Türkçesine aktarılmış ve yeniden notaya alınmıştır.⁴

Çalışmanın bundan sonraki kısmı serinin 3-4 No'lu defterlerindeki eserlerin TRT repertuarında kayıtlı olan eserlerle; güfteleri, melodik formları benzerlikleri açısından karşılaştırılmaları, farklı veya benzer olan nüshaların art arda eklenmesi ve 3-4 No'lu defterlerin günümüz Türkçesine aktarılmış olarak, notaları ile birlikte tekrar yazılmış bir biçimde sunulmasıyla devam edecektir.

³ Emrah Öndeş, *Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 5 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması ve İncelenmesi* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), 2019.

⁴ Büşra Erim, *Dârülelhân Nota Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 6 ve 7 Numaralı Defterlerin Günümüz Türkçesine Çeviri Aktarımı* (Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), 2019.

2. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN İNCELENMESİ

2.1. 3 No'lu Defterin İncelenmesi

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 No'lu defterde bulunan Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış olan mukaddime ve notalar günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Sonrasında bu eserler TRT repertuarından, Nota Arşivleri, Sanat Müziği Notaları internet sitelerinin arama bölümlerinden, başlıkları ve güftelerinin ilk mısraları ile taranmıştır. Tarama sonucu elde edilen eserler; Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 no'lu defterde olan eserler ile güfte ve melodik yapıları benzerlikleri açısından mukayese edilerek ortaya konulmuştur. Erişilen eserlerin notaları ile 3 No'lu defterde bulunan eserlerin notaları mukayese edilerek art arda eklenmiştir.

Çalışmaya kaynaklık eden defterlerden ilki olan 3 No'lu defterdeki eserlerin güftelerinde bulunan; “urum”, “dermen”, “enişden”, “çakdım”, “safasın”, “mencilis”, “del”, “göynümün”, “burgunu”, “ürküdü”, “yalvaram”, “böber”, “koygun”, gözün aç”, “boranlı” kelimeleri ait oldukları yörelerin ağız özellikleri ve melodi ile olan hece uyumlarının olumsuz yönde etkilenmemesi için olduğu gibi aktarılmıştır.

Aşağıdaki tabloda 3 No'lu defterde yer alan türkülerin başlıkları, yöreleri ve usûlleri itibarıyla sıralaması verilmiştir:

Tablo 1: Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 3 No'lu Defterde Bulunan Türküler

	Türkülerin Başlıkları	Türkülerin Yöreleri	Türkülerin Usûlleri
1.	On İkidir	Manisa	9/8
2.	Oduncular Türküsü	Manisa	9/8
3.	Ferâhî Zeybek	Manisa	9/8
4.	Bakırlı Efe	Manisa	9/8
5.	Harmandalı	Manisa	9/8
6.	Zeybek Oyun Havası	Manisa	9/8
7.	Yörük Ali Türküsü	Manisa	9/8
8.	Dağdereli Mustafa'nın Türküsü	Manisa	5/8
9.	Karaca Ahmed Türküsü	Manisa	9/8
10.	Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü	Manisa	9/8
11.	Fındık Mehmed Türküsü	Manisa	9/8
12.	İnce Mehmed Türküsü	Manisa	9/8
13.	Zeybek Oyun Havası	Aydın	9/8

14.	Bergama Oyun Havası	Manisa	2/4
15.	Yemenim Türküsü	Manisa	9/8
16.	Efelerin Sarhoş Türküsü	Aydın	4/4
17.	Zeybek Oyun Havası	Aydın	9/8
18.	Aydın Türküsü	Aydın	9/8
19.	Demircili Hatice Türküsü	Manisa	9/8
20.	Sevda Türküsü	Aydın	4/4
21.	Arab Türküsü	Alaşehir	7/8
22.	Zühre Türküsü	Aydın	4/4
23.	Garip Türküsü	Alaşehir	4/4
24.	Cafer Efe Türküsü	Aydın	4/4
25.	Oyun Havası	Alaşehir	9/8
26.	Gediz Türküsü	Alaşehir	9/8
27.	Çakır Hatice Türküsü	Alaşehir	4/4
28.	Kerimoğlu Zeybek Havası	Aydın	9/8
29.	Bayram Türküsü	Alaşehir	9/8
30.	Oyun Havası	Alaşehir	4/4
31.	Davullu Zeybek Havası	Aydın	9/8
32.	Asar Türküsü	Aydın	4/4
33.	Mavilim Oyun Havası	Alaşehir	4/4
34.	Altı Kızlar Türküsü	Aydın	4/4
35.	Çavdarlı Murad Havası	Aydın	9/8
36.	Sinanoğlu	Alaşehir	9/8
37.	Zekiye Hanım Türküsü	Aydın	4/4
38.	Cafer Efe Türküsü	Aydın-Koçarlı	4/4
39.	Oyun Havası	Alaşehir	4/4
40.	Milas Türküsü	Aydın	9/8
41.	Eğri Fes Türküsü	Aydın-Koçarlı	9/8
42.	Kadıkuyusu Türküsü	Aydın	4/4
43.	Osman Türküsü	Aydın	4/4
44.	Hameyli Şarkısı	Aydın	4/4
45.	Nazoğlu Havası	Ödemiş	4/4
46.	Sürmelim Türküsü	Aydın	4/4
47.	Ali Bey Türküsü	Aydın-Koçarlı	4/4
48.	Katircioğlu Zeybek Havası	Ödemiş	9/8

2.1.1. On İkidir

Eserin başlığı olan “On İkidir”, ilk mısrası olan “On İkidir Aman Şu Manisa’nın Dermeni” ve “Onikidir” aramaları ile TRT repertuarında Burdur ve Manisa yörelerine ait esere ulaşılmaktadır:

- a. On ikidir Manisa’nın Dermeni (Resim 4)
- b. On İkidir Şu Burdur’un Dermeni (Resim 5-6)

Ulaşılan ilk notaya (Resim 4) bakıldığında 3 No'lu defterdeki nota ile büyük benzerlikleri olduğu görülmektedir. Güftelerinin ilk kıtası neredeyse aynıdır. Melodik yapılarına bakıldığında küçük farklılıklar dışında neredeyse aynı oldukları söylenebilir. Ancak 3 No'lu defterde olan notanın bir saz kısmı yoktur ve güftesi iki kıtadan oluşmaktadır. Resim 4 ile gösterilen notanın güftesinin üç kıtası vardır ve ilk kıtası haricinde güfte benzerliği görülmemektedir.

Resim 5-6 ile gösterilen notanın usûlü 3 No'lu defterde olan "On İkidir" isimli türkü ile benzerdir. Melodik yapı kimi yerlerde benzerlikler gösterse de genel olarak farklıdır. Güfte bakımından incelendiklerinde 3 no'lu defterdeki notanın ilk kıtası ile karşılaştırılan diğer notanın ilk kıtası benzerlik taşımaktadır. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

ON İKİDİR

On ikidir amanın aman şu Manisa'nın dermeni ()*

Dermencisi efem Urum değil Ermeni

Ya kendisi amanın aman ya kellesi gelmeli

Ay karanlık efem gece vurdular beni

Beş okkadır amanın aman maşrapanın kalayı

Geliyormuş efem kolcuların alayı

Kolcu başı efecik aman nedir bunun kolayı

Ay karanlık efem gece vurdular beni (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 1)

Resim 3: On İkidir (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

-)-

مغنيا اوزايكيدر

نك سا مان شو مان آ نك ما آ در كي اي اون

در مه ر في

در مه ر ا دم دوم او فم ا كل في مه ر ا

بسه او قدره آمانك آمان ماشرا پانك قالايي
كلور مسه نه زم قويلارك اولايي
قولجي پايي نه فوجك آمان نه در بونك قولجي
آي قراكلار نه زم كچه دور دولر بي

(*) درمه : دكسه

(*) اوله ايكيدير امانك امانه سومانانك درسي
دره سنجيسي انم اوروم دكل ارمغ
ياكزيبي امانك امانه ياكله سي كاهلي
آي قراكلار ادم كچه دور دولر بي

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 1.

Resim 4: On ikidir Manisa'nın Dermenı

MUHAYYER TÜRKÜ
ONİKİDİR İMANIM AMAN MANİ SANIN DERMENİ

AKSAK - EVFER
♩ : 244

ON İ Kİ DİR İ M A N I M A M A N M A N İ S A N I N
D E R M E N İ
D E R M E N C İ Y E A M A N N A S İ L
Y A K E N D İ S İ Y A K E L L İ S İ G E L M E L İ
M E L İ M E L İ
O L A L İ M O L A L İ M O L A L İ M E F E M Z E Y B E K O L A L İ M
G Ü Z E L D E K I Z L A R P O L İ S O L M U Ş T E S L İ M O L A L İ M

ONİKİDİR İMANIM AMAN MANİ SANIN DERMENİ
DERMENCI YE AMAN NASIL GÖNÜL VERMELİ
YA KENDİSİ YA KELLİSİ GELMELİ

AY KARANLIK GÖRÜNMÜYOR İZİMİZ
ÜÇ KARDEŞİZ KURBAN OLALIM BİRİMİZ
OLMEDEN MEZARA KOYDULAR BENİ

OLALIM OLALIM OLALIM EFEM ZEYBEK OLALIM
GÜZELDE KIZLAR POLİS OLMUŞ TESLİM OLALIM

F.S.

D.

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/onikidir_manisa'nin_\(su_burdur'un\)_dermeni.pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/onikidir_manisa'nin_(su_burdur'un)_dermeni.pdf)

Resim 5: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1509
İNCELEME TARİHİ : 22.2.1978

YÖRESİ
BURDUR

KİMDEN ALINDIĞI
TEPELİ HASAN
(Büyük Çoban)

SÜRESİ : $\text{♩} = 116$

DERLEYEN
M. SARI SÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARI SÖZEN

ON İKİDİR ŞU BURDURUN DERMENİ

O N İ K İ D İ R | M A N İ
B İ R İ M | C E C İ K | M A N İ

M A M A N | S U B U R D U R U N | D E R M E N İ
M A M A N | Y O L U M G İ D E R | D E R M E N E

..... D E R M E N C İ
O T U R M U Ş

Y E L A | A R A M A N N A S I L G Ö R İ N Ü
L A R A M A N Ç A V I R İ L E

V E R M E L İ Y A K E N D İ S İ M A N İ M A M A N
Ç İ M E N İ H E M S E V E R İ M M A N İ M A M A N

Y A K E L L E S İ G E L M E L İ
H E M K O K L A R İ M N İ M E N E

..... A Y K A R A N L I K A M A N
..... A L K A R A N L I F İ L A M A N

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/on_ikidir_su_burdur'un_dermeni.pdf

Resim 6: On İkidir Şu Burdur'un Dermeni (2. Sayfa)

ON İKİDİR BURDURUN DERMENİ
(Sahife - 2)

— 1 —

ONİKİDİR İMANIM AMAN ŞU BURDURUN DERMENİ
DERMENÇİYE AMAN NASIL GÖNÜL VERMELİ
YA KENDİSİ İMANIM AMAN YA HELLESİ GELMELİ
KARANLIK AMAN GÖRÜNÜYÖR İZİMİZ
ÜÇ KARDEŞİZ AMAN KURBAN GİTSİN BİRİMİZ
Baş - OLALIM OLALIM OLALIM EFEM ZEYBEK OLALIM
GÜZE LDE KIZLAR POLİS OLMUŞ TESLİM OLALIM

— 2 —

BİR İNCECİK İMANIM AMAN YOLUM GÖDER DERMENE
OTURMUŞLAR AMAN ÇAYIR İLE ÇİMENE
HEM SEVERİM İMANIM AMAN HEM KOKLARIM KİMENE
AĞ KARANFİL AMAN MOR ŞİŞEDE İSLANIR
BİR GÜN OLURAMAN DELİ GÖNÜL USLANIR
Bağlantı.

2.1.2. Oduncular Türküsü

Eserin başlığı olan “Oduncular Türküsü” ile arama yapıldığında karşımıza repertuvara kayıtlı beş adet nota çıkmaktadır:

- Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 8)
- Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 9)
- Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 10-11)
- Oduncular Dağdan Odun Endirir (Resim 12)

e. Oduncular Dağdan Odun İndirir (Resim 13-14)

Resim 8’de görülen eser ile 3 No’lu defterde olan eser aynı makamdadır. Melodik bakımdan benzer noktaları bulunsa da tümünden benzememektedirler. Her iki notanın güftesine bakıldığında ilk üç mısralarının aynı olduğu göze çarpmaktadır. Bu üç mısranın farklılaştığı yer, Resim 8’deki notanın güfte bölümünde yer alan “Gözüm yaşı amanın aman değirmenleri döndürür” kısmının 3 No’lu defterdeki eserde “Gözüm yaşı değirmenler döndürür” şeklinde oluşudur.

Resim 9’daki notanın 3, 4, 6, 7 ve 8. portelerinin altına yazılan güfteleri, 3 No’lu defterde olan eserin güftesinin kimi yerleri ile benzemektedir. Karşılaştırılan bu iki eserin melodik yapı bakımından benzerlikleri yoktur.

Resim 10-11’deki nota; 3 No’lu defterde var olan nota ile melodik yapı bakımından hemen hemen aynıdır. Yalnız; 3 No’lu defterde olan nota, Resim 10-11’deki notadan daha az porteye ve güfteye sahiptir.

Resim 12 ile 3 No’lu defterde olan notanın güftelerinin iki mısrasının benzerliği göze çarpmaktadır. 3 No’lu defterde “Oduncular aman dağdan odun indirir” şeklinde yazılan güfte, Resim 12’de olan notada “Oduncular dağdan odun indirir” şeklinde yazılmıştır. 3 No’lu defterde, “Gözüm yaşı amanın aman dermenleri döndürür” şeklinde yazılan ikinci mısra, Resim 12’deki notada “Yürük sular değirmeni döndürür” olarak yazılmıştır. Melodik yapı bakımından benzerlikleri söz konusu değildir.

Resim 13-14 ile gösterilen eserin ilk kıtasının ilk mısrası 3 No’lu defterdeki güftenin ilk kıtasının ilk mısrası ile aynıdır. 3 No’lu defterdeki eserin il kıtasının 2. mısrasında yer alan “Gözüm yaşı amanın aman dermeleri döndürür” kısmının 3 No’lu defterde; “Gözüm yaşı susuz değirmen döndürür efendim” şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

ODUNCULAR TÜRKÜSÜ

Oduncular aman dağdan odun indirir

Gözüm yaşı amanın aman dermenleri döndürür

Bu dert beni aman iflâh etmez öldürür

Ötme de bülbül amanın aman kabrimin taşında

Hem ayrılık amanın aman hem kara sevda var başımda (Dermen: Değirmen)

(Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927. 2)

Resim 7: Oduncular Türküsü (3. No'lu Defterde Bulunan Eser)

دور دور دور دوری ر له من دهن ما آ نین ما آ شی یا زوم کو
اودونجیلرمان داغده دورون ایندیر
کوزوم بایک مانک امان ده رمنلری دوندیر
بودر دنجی امان افلاح اینز اولدیر
اوتده جیل مانک امانه قابیلده سنده
لقم آریلور امانک امان لقم سوزا وار بکده (ده رسه : دکرسه)

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 2.

Resim 8: Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir

EVÇ TÜRKÜ
ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR

USÛLÜ AKSAK
♩ = 148

O DÜN CÜ LAR A MAN DAĞDAN O DÜN N Dİ (SAZ - - -) GÖZÜM
YA ŞI A YA RİM A MAN DEĞİR MEN LER DÖN DÜ RÜR (SAZ - - -) BUDERD
BE Nİ A MAN İFLAHET MEZ ÖL DÜRÜR (SAZ - - -) ÖTME BÜLBÜL A YA RİMA
MAN ME ZA RI MIN TA ŞIN DA (SAZ - - -) DA YA SKİ RE MİDEN
SU DAM LAR O YA RDA BEN DEN NE AN LAR HER YA NAR KA LA BA LİK BU LUN MU YOR TEN HA LAR
(SAZ - - -)

Oduncular dağdan odun indirir
Gözüm yaşı değirmenler döndürür
Bu dert beni iflah etmez öldürür
Mezarımı derin kazın dar olsun
Etrafında lâle, sümbül bol olsun
Benim yârım şu cihanda var olsun

Nakarat

Ötme bülbül mezarımın taşında
Hem hasretlik, hem gariplik başımda
Yaş kiremitten su damlar
O yar benden ne anlar
Her yanlar kalabalık
Bulunmuyor tenhalar

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/oduncular_dagdan_odun_indirir.pdf

Resim 9: Oduncular Dağdan Odun İndirir

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR

Mustafa Çinkılıç
Mükerrem Çelik

Derleyen ve Notaya Alan:
Melih Duygulu
Notalama Tarihi : 13.10.1992
Derleme Tarihi : 17.04.1992

♩ = 81-87

Sakince

(saz....

.....)

O duncu la r am ma na man

dağ da no dun i ————— n di rir

Çeş mim de ya şı be la lı ma man de ğir

me n le — e — r dö ————— n dü rür

Bu dert be ni ————— am ma na man

if la het mez ö ————— l dü rür

Kon ma bül bül be la lı ma man me za

Kaynak:

http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=6515&mode=1&sessionid=910306159

Resim 11: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa)

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR (Sahife - 2)

Saz.....

HEM SEV DA VA R BA ŞIM DA

N. Uyşal

— 1 —

ODUNCULAR AMAN DAĞDAN ODUN İNDİRİR, İNDİRİR
GÖZÜM YAŞI AMANIN AMAN DERMENLERİ DÖNDÜRÜR, DÖNDÜRÜR
BU DERT BİZİ AMAN İPLAH ETMEZ ÖLDÜRÜR, ÖLDÜRÜR.

Bağlantı { ÖTMEDE BÜLBÜL AMANIN AMAN KABİRİMİN TAŞINDA
HEM AYRILIK AMANIN AMAN HEM SEYDA VAR BAŞIMDA.

— 2 —

UZUN KAYAK AMAN, NE UZARSIN BOŞUNA, BOSUNA,
AŞKI SEYDA AMANIN AMAN GELMEDİMİ BAŞINA, BAŞINA,
YENİ GİRMİŞ AMAN ONÜÇ ONDÖRT YAŞINA, YAŞINA.

Bağlantı.....

X

Resim 12: Oduncular Dağdan Odun Endirir

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 23 27
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
KAYSERİ, BÜNYAN
KİMDEN ALINDIĞI
ADNAN TURKOZU
SÜRESİ :

DERLEYEN
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
YÜCEL PAŞMAKÇI

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR

O DUN CU LA _ R DA _ Ğ DAN O DUN E _ N Dİ Rİ _ R
YÜ RÜK SU LA _ R DE Ğİ _ R ME Nİ DÖN DÜ RÜR

—1—
ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR
YÜRÜK SULAR DEĞİRMENİ DÖNDÜRÜR
KIZ OĞLANIN SULAĞINI KANDIRIR.
Bağ- (HAYIFLAR, ZULUMLAR ŞAHME BENLİMİZ, ŞAHME BENLİMİZ,
BU YIL PEK ZULUM VAR YEDİ BENLİMİZ

—2—
ŞAHME BENLİM BU YIL BURDA KIŞLARIN
HOŞ GÜLÜN YERİNE DİKEN AŞLARIN
KUÇUCUK YAVRUYU HAK BAĞIŞLARIN
Bağlantı.

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2327&ad=ODUNCULAR%20DA%20DODAN%20ODUN%20END%20DDR%20DDR

Resim 13: Oduncular Dağdan Odun İndirir (1. Sayfa)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 2957
İNCELEME TARİHİ: 19.5.1987

DERLEYEN
HAVVA KARAKAŞ

YÖRESİ
RUMELİ

DERLEME TARİHİ
15.1.1985

KİMDEN ALINDIĞI
NAFİA ve ZELİHA BİLGE ODUNCULAR DAĞDAN ODUN
SÜRESİ: ♩ = 56 İNDİRİR

NOTAYA ALAN
HASAN KARAKAŞ

O DUN CU LAR DAĞDAN O DU N
O DUN CU LAR KI SA KE SE R
AK Sİ NEMDEN KA RA DU MA N

İN Dİ Rİ R A MA NA MA N
O DU NU A MA NA MA N
TÜ TÜ YO R A MA NA MA N

GÖ ZÜM YA ŞI
KE SEN Bİ L ME Z
HASBAH ÇE DE

SU SUZ DE Ğİ R ME N DÖ N DÜ RÜR E FENDİM
YA KAN Bİ Lİ R TA DI NI E FENDİM
ÇİF TE BÜ L BÜ L Ö TÜ YOR E FENDİM

DÖ N DÜ RÜR R
TA DI NI
Ö TÜ YOR R

ÇO ĞA VAR MAZ BU DERT BE Nİ
CANFES ŞAL VAR SIK MIŞ İN CE
ÖT ME BÜL BÜL DER DİN BA NA

ÖL DÜ RÜ R A MA NA MA N
BE Lİ Nİ A MA NA MA N
YE Tİ YO R A MA NA MA N

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2957&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20DDND%DDR%DDR

Resim 14: Oduncular Dağdan Odun İndirir (2. Sayfa)

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR (Sahife - 2)

AY LE ME YO S MA M
" " " " " " " " " " " "

GELKONU ŞA LI M Bİ R ZE MA NE FENDİM
" " " " " " " " " " " "

ÇO K ZE MA N
" " " " " " " " " " " "

(1)

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN İNDİRİR AMAN AMAN
GÖZÜM YAŞI SUSUZ DEĞİRMEN DÖNDÜRÜR EFENDİM
ÇOĞA YARMAZ BU DERT BENİ ÖLDÜRÜR AMAN AMAN
AYLEME YOSMAM GEL KONUŞALIM BİR ZEMAN EFENDİM ÇOK ZEMAN

(2)

ODUNCULAR KISA KESER ODUNU AMAN AMAN
KESEN BİLMEZ YAKAN BİLİR TADINI EFENDİM TADINI
CANFES ŞALVAR SIKMIŞ İNCE BELİNİ AMAN AMAN
AYLE YOSMAM GEL KONUŞALIM BİR ZEMAN EFENDİM ÇOK ZEMAN

(3)

AK SİNEMDEN KARA DUMAN TÜTÜYOR AMAN AMAN
HAS BAHÇEDE ÇİFTE BÜLBÜL ÖTÜYOR EFENDİM ÖTÜYOR
ÖTME BÜLBÜL DERDİN BANA YETİYOR AMAN AMAN
AYLEME YOSMAM GEL KONUŞALIM BİR ZEMAN EFENDİM ÇOK ZEMAN

2.1.3. Ferâhî Zeybek

Türkünün başlığı olan "Ferâhî" kelimesi ve "Ferahî" ile yapılan aramalar sonucunda TRT repertuvarına Muğla yöresi ile kayıtlı bir adet notaya ulaşılmıştır.

Resim 16 ile gösterilen bu notaya bakıldığında 3 No'lu defterde olan nota ile benzerlikleri görülmektedir. 3 No'lu defterde yer alan güftenin ilk iki mısrası "Ferâhî'dir kızın adı Ferâhî, Ah yandım esmer Ferâhî Ferâhî" iken, Resim 16'daki notada yer alan güftenin ilk mısrası "Feraî'dir kızın adı Feraî de, Yandım aman esmer yârim de aman da Feraî"

şeklindedir. Güftelerinin geri kalan kısımlarında herhangi bir benzerlik görülmemektedir. Her iki notanın melodik yapı bakımından benzerlikleri söz konusu olsa da tamamı ile aynı oldukları söylenemez. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

FERÂHÎ ZEYBEK

Ferahîdir kızın adı Ferâhî

Ay doğmadan şavkı vurdu odayı

Âh yandım esmer Ferâhî Ferâhî

Âh yandım esmer Ferâhî Ferâhî

(Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 3)

Resim 15: Ferâhî Zeybek (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

فَراهِى زَيْبَكُ
مَنيَا

دى آ ذك قى در حى را فه
ر مه س آ مان آ دم يان آه
دا فه حى آره نه
دا فه حى

آى دوغمدن شوكى ودرى وراى
آه ياندم امان اسر فراغى
فراغى

فراغى در قيزك آدى فراغى
آه ياندم امان اسر فراغى
فراغى

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 3.

Resim 16: Ferayi'dir Kızın Adı Ferayi

YÖRESİ
MUĞLA

KİMDEN ALINDIĞI
GALİP BİRGİLİ VE
RAZİYE GÜLTEN

SÜRESİ :

FERAHİ - FERAYE (ZEYBEK)

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ
10/8/1942

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

(SAZ.....)

FE RA Yİ DİR GI DE
DE MİR CI LER DE

SAZ....

Zİ NA Dİ GER FE RA Yİ DE
MİR DÖ ĞER TUN CO LUR NÖF

YAN DIM A MAN ES ME Rİ YA RİM DE

(SAZ.....)

A MAN DA FE RA Yİ LUR TURK
SE Vİ

MEN DE GI SE Zİ GA TAR LA
P SE VİP AY RİL MA

(SAZ.....)

MIŞ MA YA Yİ NÖF
Sİ GÜ CO LUR NÖF

Kaynak:

http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=3581&esera=FERAY%DDD%DDR%20KIZIN%20ADI%20FERAY%DD

2.1.4. Bakırlı Efe

Türkünün ismi olan “Bakırlı Efe” ile ve güftesinin ilk kelimesi olan “Bakırlım” kelimesi ile yapılan aramada melodik yapı ve güfteleri itibarı ile benzer bir nüshaya ulaşılamamaktadır.

2.1.5. Harmandalı

“Harmandalı” ile yapılan arama sonucu elde edilen notalar arasında 3 No’lu defterde yer alan nüsha ile melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerine ulaşılamamaktadır. Ayrıca eserin güftesinde “Suna boylum sözlerime kanmadı” olarak yazılan yerin portede, “Suna boylum sözlerime kanmadı of” şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir.

2.1.6. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi olan “Zeybek Oyun Havası” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.7. Yörük Ali Türküsü

“Yörük Ali” ile yapılan taramada elde edilen eserler arasında güfte ve melodik yapı itibarı ile benzer bir nüshaya rastlanamamaktadır.

2.1.8. Dağdereli Mustafa'nın Türküsü

Eserin ismi ve il mısrası ile yapılan taramalar ile repertuvara kayıtlı hiçbir notaya ulaşılmamaktadır.

Ayrıca eserin portesi ve güfte kısmında yazılan sözlere bakıldığında uyumsuzluk görülmektedir. Portede “Mustafa Efe tabancayı yağladı aman, telli de kurşun ciğerimi aman dağladı” olarak yazılan kısmın güfteye “Mustafa Efe tabancayı yağladı, telli de kurşun aman ciğerimi dağladı” şeklinde olduğu göze çarpmaktadır.

2.1.9. Karaca Ahmed Türküsü

Eserin başlığı olan “Karaca Ahmed Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Karaca Ahmed alt yanında meteriz efem” aramaları ile repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.10. Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü

Eserin ismi olan “Kara Osmanzâde Kadir Bey Türküsü” ile yapılan taramada kayıtlı bir notaya ulaşılamazken, güftenin ilk mısrasının bir bölümü olan “Ben çiftliğe vardım” ile yapılan aramada karşımıza iki tane nota çıkmaktadır:

a. Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan (Resim 18)

b. Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (Resim 19-20-21)

Resim 18 ile gösterilen ilk nota ile 3 No’lu defterdeki notanın melodik yapılarına bakıldığında benzer yerler görülse de aynı oldukları söylenemez. 3 No’lu defterdeki eserin “Türkü” formunda olduğu görülürken Resim 18’deki eserin “Şarkı” formunda olduğu, 3 No’lu defterdeki eserin güftesinin 2 kıta; Resim 18’deki notanın ise bir kıta olduğu görülmektedir. Ayrıca güftelerinin kimi yerlerde küçük farklılıklar haricinde benzer olduğu göze çarpmaktadır.

Resim 19-20-21 ile gösterilen eser, 3 No’lu defterdeki eser ile melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerlikler göstermektedir. Bu iki eserin güftelerinin ilk kıtalarının aynı olduğu söylenebilir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

KARA OSMANZÂDE KADİR BEY TÜRKÜSÜ

1

Ben çiftliğe vardım annem aman duymadan

Beyim vurdu sol yanımdan kıymadan

Hekim gelsin aygın baygım Zahidem aman ölmeden aman ölmeden

Aman beyler ben kalfayı sevmedim

Eller gibi ben safalar sürmedim

2

Mezarımı yol üstünde derin aman kazsınlar aman kazsınlar

Tasvirimi başucuma assınlar

Gelen geçen aygın baygın Zahidem aman desinler aman da desinler

Aman beyler ben kalfayı sevmedim

Eller gibi ben safalar sürmedim

Kara Osman oğlu Kadir Bey sevdiği Zahide isminde bir kadını şüphe üzerine kama ile vurmuş. Türkü bu vak'a üzerine çıkmıştır. (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 10)

Resim 17: Kara Osmandzâde Kadir Bey Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

قره عثمان زاده قدیر بک توڑ کوئی

دن ما دوی دن مه دوی مان آن دم وار که لی جف بن

دن فی دی دن یا صول دی وود کم به

به فعله واردم انهم امان درمیان
بکم وود دی صول باشدن خیر دین
هکیم طسوله آیفیه با یغیه زاله دم آمانه دله دله دله دله دله
آمان بکلر به قانق بی سور دم
البرکی به صفار سور دم
قره عثمانه و غلوه قدیر بک سور بکی زاله داسنده بر قانق بی شیره ازر زینه قاما ایله ودرسه . نور کوبور قه اوز زینه حقیقت

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 10.

Resim 18: Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan

Aksak MAHUR ŞARKI

Ben çift li ğe in dim git dim an nem....

.. duy ma dan..... duy ma dan

Sol ya nın dan vur du da be ni
A man dost lar ken ya vi ni

kıy ma dan..... kıy ma dan
is te rim

Gel sin he kim ay gın bay gın an nem....
to b'ib ci ye

... öl me den..... öl me den --SAZ-- den

(Aranağme)

Ben çiftliğe indim gittim annem duymadan
Sol yanından vurdu da beni kıymadan
Gelsin hekim aygın baygın civanım ölmüden
Aman beyler ben yosmamı sarmadın.

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ben_ciftlige_indim_gittim_annem_duymadan.pdf

Resim 19: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (1.Sayfa)

YÖRESİ
İZMİR / Bahariye

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET AKÇALI

SÜRESİ: ♩ = 96

BEN ÇİFTLİĞE VARDIM ANNEM BABAM GÖRMEYEN

DERLEME TARİHİ
21. 07. 1938

NOTAYA ALAN
ALTAN DEMİREL

DERLEYEN
ANKARA DEVL. KONS.

BEN ÇİFT Lİ GE
HAS TA NE NİN

VAR DIM AN NEM BA
LAM BA LA RI A

BAM GÖR ME DEN GÖR ME DEN
MAN HAR LI YOR HAR LI YOR

BE YİM VUR DU
CER RAH GEL MİŞ

SOL YA YA RE NİM DAN
YA RE LE RİM

KİY MA DAN A MA NA
BAĞ LI YOR A MA NA

MAN BE YİM VUR DU
MAN CER RAH GEL Dİ

Kaynak:

http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=1315&mode=1&sessionid=479056259

Resim 20: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (2. Sayfa)

BEN ÇİFTLİĞE VARDIM
ANNEM BABAM GÖRMEYEN

- 2 -

SOL YA YA RE NİM LE DAN RİM

KİY BAĞ MA LI DAN YOR HE KİM GEL DÖS SİN TUM

NAZ BA LI ŞU ZA CUM Hİ DE DA MA A

MAN MAN OL AĞ ME LI DEN YOR OL AĞ ME LI DEN YOR

NAZ NAZ LI LI ZA ZA Hİ Hİ DEM DEM

BEN BEN DÜN DÜN YA YA YA YA

DOY DOY MA MA DİM DİM A A MA MA NA NA

Resim 21: Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden (3. Sayfa)

BEN ÇİFTLİĞE VARDIM
ANNEM BABAM GÖRME DEN

- 3 -

MAN MAN EL ELER Gİ Gİ Bİ Bİ

BEN BEN VA VA DE DE Mİ Mİ LE LE

OL OL ME ME DİM DİM

S. SABUNCU

- 1 -

BEN ÇİFTLİĞE VARDIM ANNEM BABAM GÖRME DEN
BEYİM VURDU SOL YANIM DAN KI YMADAN (amman amman)
HEKİM GELSİN NAZLI ZAHİDE'M ÖLME DEN

- Bağlantı -

NAZLI ZAHİDE'M BEN DÜNYAMA DOYMADIM (amman amman)
ELLER GİBİ BEN VADEM İLE ÖLME DİM

- 2 -

HASTANENİN LAMBALARI HARLIYOR
CERRAH GELMİŞ YARLE RİM BAĞLIYOR (amman amman)
EŞİM DOSTUM BAŞ UCUMDA AĞLIYOR

- Bağlantı -

NAZLI ZAHİDE'M BEN DÜNYAMA DOYMADIM (amman amman)
ELLER GİBİ BEN VADEM İLE ÖLME DİM

2.1.11. Fındık Mehmed Türküsü

Eserin başlığı olan “Fındık Mehmed Türküsü” ile yapılan aramada herhangi bir notaya ulaşılamazken, güftesinin ilk mısrası olan “Kayasar’dır yolumuz” aramasıyla, TRT repertuvarına “Kayaser’dir Yolumuz” ismiyle kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. Resim 23-24 ile gösterilen bu nota ile 3 No’lu defterdeki nota melodik yapı ve güfte itibarıyla büyük ölçüde benzerdir.

3 No’lu defterde olan notada saz kısmı yoktur fakat Resim 23-24’deki notanın bir saz kısmı mevcuttur. Aynı zamanda 3 No’lu defterde iki olan kıta sayısı Resim 23-24’de gösterilen notada beştir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

FINDIK MEHMED TÜRKÜSÜ

<i>[1] Kayasar’dır yolumuz</i>	<i>Yuvalı da potin ayakda</i>
<i>Mencilis mi [2] kurdunuz</i>	<i>Ne gezersin hayatda</i>
<i>On yedi yenli Nâdirem’i</i>	<i>Ne gezmeyim hayatda</i>
<i>Bana çok mu gördünüz</i>	<i>Kan oluyor sokakda</i>
<i>Kurşun del [3] kama</i>	<i>Kurşun del kama</i>

Bu türkü vezin nokta- nazarından şâyân-ı dikkattir. Birinci kısmında ikâi evferdir. İkinci kısmında ise evfer ve aksaktır. Her hâlde görülür ki halk bestekârı bir ikân dar çerçevesinde mahsur kalmıştır. Bi’t-tab’ veznin tebdili türküye başka bir revnak vermiştir.

[1] Kayasar: Karahisar makamında kullanılmıştır. Karahisar Manisa’nın bir mahallesidir.

[2] Mencilis: Meclis

[3] Del: Değil (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 11)

Resim 22: Fındık Mehmed Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

-7-

مغنیاً فندیق محمد تور کوسئی

نوز دو قور می لس جی من موز لو یو در صر قیا

ما قاده ل شون قور نوز دو کور مو چوق نا با می ره دی نا ل ی ن دی یه اون

یودالده برینه آیاندە	(۱) قیاسر در یولن
نک زرسک جهاندە	منجاسی (۲) تور دوکن
نکزه بجم جهاندە	اون بیری بنای نادره می
قان اولویور سو قانده	بئکا چوقمی کور دوکن
قور شون ده ل قما	قور شون ده ل [۳] قما

بو تور کوزده نقطه نظر نه تدیان دنتدر . برنجی مستند ابعای اوزدر . کجه مستند ایه اوزر آنصا مه در . لهرمال کوی بیورک
فهامه بته لاری بر ایقاعک دار چرجهیه سنه محصور قالماسند . بلطبع وزنک تدرلی تور کویر با شقر بر رونجه در یسند .
[۱] قیاسر : قره معار مغناش قوندر بیک قره معار منجاسی (۲) منجاسی اجماس (۳) ده ل [۳] ده ل [۴] ده ل

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 11.

Resim 23: Kayaser'dir Yolumuz (1. Sayfa)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1060
İNCELEME TARİHİ: 16/6/1975

DERLEYEN
MUSTAFA HOŞSU

YÖRESİ
MANISA

DERLEME TARİHİ
1964

KİMDEN ALINDIĞI
HAYDAR BAYÇIN
MUSTAFA KANTAR

KAYASERDİR YOLUMUZ

NOTAYA ALAN
MUSTAFA HOŞSU

SÜRESİ :

(SAZ.....)

1 2

2-YU VA LI DA

2- KA YA SER DİR YO LU MUZ MEN CI LİS Mİ
GUR ŞUN PO TİN A YAK MUZ TA NE GE ZER ŞİN
AT TIM DE LİK TA HE GE ZER ŞİN
AT TIM ÇIV LA DI YÜ RE Gİ Mİ

KUR DU NUZ YE Dİ BEN Lİ NA Dİ RE Yİ
HA YAT DA NE GEZ Mİ YEM HA YAT DA
Fİ REK TEN FİN DİK ME MET VU RUL MUŞ
DAĞ LA Dİ Gİ Dİ DER Vİ ŞİN ME MET

BA NA ÇOK MU GÖR DÜ NÜZ GUR ŞU NA MAN DE YİL GA
GA NA KI YO SO SÖ KAK DA DA DEN
BE Nİ GA FİL GÖM AV LAK LA Dİ

MA YE Dİ BEN Lİ NA Dİ RE Yİ BA NA
NE GEZ Mİ YEM HA YAT DA GA NA
FİN DİK ME MET VU RUL MUŞ GA NA
Gİ Dİ DER Vİ ŞİN ME MET BE Nİ

ÇOK MU GÖR DÜ NÜZ GUR ŞU NA NAM DE YİL GA MA
KI YO SO SÖ KAK DA DA DEN
KI YO GÖM AV LAK LA Dİ

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repo=1060&ad=KAYASERD%DDR%20YOLUMUZ

Resim 24: Kayaser'dir Yolumuz (2. Sayfa)

KAYA SERDİR YOLUMUZ
(2)

(1)

KAYASERDİR YOLUMUZ
MENCİLİSMİ KURDUNUZ
YEDİ BENLİ NADİREYİ
BANA ÇOKMU GÖRDÜNÜZ GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
YEDİ BENLİ NADİREYİ BANA ÇOKMU GÖRDÜNÜZ GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(2)

YUYALIDA POTİN AYAKTA
NE GEZERSİN HAYATDA
NE GEZMİYEM HAYATDA
GAN AKIYO SOKAKDA GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
NE GEZMİYEM HAYATDA GAN AKIYO SOKAKTA GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(3)

GURŞUN ATTIM DELİKTE
HEKİM GELSİN FİREKTE
FINDIK MEMET VURULMUŞ
GAN AKIYO GÖMLEKTEN GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
FINDIK MEMET VURULMUŞ GAN AKIYO GÖMLEKTEN GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(4)

GURŞUN ATTIM CIVLADI
YÜREĞİMİ DAĞLADI
GİDİ DEVRİŞİN MEMET
BENİ GAFİL AVLADI GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
GİDİ DERVİŞİN MEMET BENİ GAFİL AVLADI GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA

(5)

SIRA SIRA MERSİNLER
KAYASER'YE GELSİNLER
FINDIK MEMET VURULMUŞ
KARAKOLA HABER VERSİNLER GURŞUN AMAN DEĞİL GAMA
FINDIK MEMET VURULMUŞ KARAKOLA HABER VERSİNLER GURŞUN DEĞİL GAMA

2.1.12. İnce Mehmed Türküsü

“İnce de Mehmet” aramasıyla, TRT repertuvarına kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. Resim 26 ile gösterilen bu türkü ile 3 No’lu defterdeki eserin güftesinin ikinci mısrasının “Selam verir Memed hem sağına da soluna” yerine; “Salı da vermiş efem hem sağına hem soluna”, dördüncü mısrasının “Aman da beyler aman mezar bana dar geldi” yerine “Aman da dostlar yoldan geldim yorgunum”, beşinci mısrasının ise; “Bu gençlikte aman ölüm bana zor geldi” yerine “Yorgun değil efem ben o yâre vurgunum” olarak yazıldığı görülmektedir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

İNCE MEHMED TÜRKÜSÜ

İnce de Mehmed aman martın takmış koluna aman aman

Selâm verir Mehmed hem sağına da soluna

Nasıl kıydın Mehmed şu zabitin canına aman aman

Aman da beyler aman mezar bana dar geldi

Bu gençlikte aman ölüm bana da zor geldi (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 12)

Resim 25: İnce Mehmed Türküsü (3 No’lu Defterde Bulunan Eser)

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 3, 1927, 12.

Resim 26: İnce Mehmet

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 1049
İNCELEME TARİHİ: 12/6/1978

YÖRESİ
AYDIN

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET KÖSEÖĞLU

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

DERLEME TARİHİ
1971

NOTAYA ALAN
DURMUŞ YAZICIOĞLU

İNCE MEHMET

SÜRESİ :

İN CE DE MEH ME TE FEM MAR TİN TAK MIŞ DA
Ö DE Mİ ŞE E FEM BAŞ KIN GEL Dİ DE

GO LU NA SA LI DA VER
DA YAN DI MAV ZER GUR

Mİ ŞE FEM HEM SA ĞI NA DA SO LU
ŞU NE FEM SOL YA NİM DA DO LAN

NA NA SİL DA GIY Dİ NE FEM ŞU GÜ
Dİ KÜ ÇÜK DE ZEY BE KE FEM MOR CEP

ZE LİM CA NI NA
KE NİN BO YAN DI

A MAN DA DOST LA R DOST LAR YOL DAN GEL DİM
" " " " " " " " " " " "

YOR GU NUM YOR GUN DA DE Ğİ LE
" " " " " " " " " " " "

FEM BE NO YA RE YUR GU NUM

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1049&ad=%DDNCE%20DE%20MEHMET%20MART%DDN%20TAKMI%DE%20KOLUNA

2.1.13. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi olan “Zeybek Oyun Havası” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.14. Bergama Oyun Havası

Eserin ismi olan “Bergama Oyun Havası” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.15. Yemenim Türküsü

Türkünün ismi “Yemenim Türküsü” ve güftenin ilk mısrası olan “Yemenimin incesi aman aman” aramaları neticesinde repertuvara ait herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Ayrıca bu eserin güftelerinin portede yer alan güftelerde uymadığından söz edilebilir. Eserin portesinde, “Yemenim incesi aman aman, Göynümün eğlencesi aman, Haydi gülüm aman, Ben sana dayanayım” şeklinde yazılan kısım eserin alt kısımdaki güftesinde; “Yemenim incesi aman aman, Gönlümün eğlencesi, Haydi gülüm aman ben sana dayanamam” şeklinde yazılmıştır.

2.1.16. Efelerin Sarhoş Türküsü

Türkünün başlık kısmı olan “Efelerin Sarhoş Türküsü” ve güfte mısrası olan “Sarhoş da oldum yakamadım gazımı” aramaları ile herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Güftenin ikinci mısrası olan “Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı” ile de arama yapılmıştır. Yapılan arama sonucu TRT repertuvarına kayıtlı iki esere ulaşılmıştır:

a. Akşam Oldu Yakamadım Gazımı (Resim 28)

b. Akşam Oldu Yakamadım Gazımı (Resim 29)

Resim 28 ile gösterilen nota ile 3 No’lu defterde olan eserin güftelerine bakıldığında benzerlikler göze çarpmaktadır. 3 No’lu defterde Sarhoş da oldum yakamadım gazımı “Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı” şeklinde yazılan güfte Resim 28 ile gösterilen notanın portelerinde; “Akşam oldu yakamadım gazımı, Kader Mevlâm böyle yazmış yazımı” şeklindedir. Melodik yapı bakımından bir benzerlikleri söz konusu değildir. Ayrıca her iki eserin de karar sesleri farklı perdelerdir.

3 No'lu defterde “Sarhoş da oldum yakamadım gazımı Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı” şeklinde olan güfte Resim 29'daki notada, “Akşam oldu yakamadım gazımı, Gadir Mevlâm böyle yazmış yazımı” şeklindedir. Melodik yapılarında herhangi bir benzerliğe rastlanmamaktadır. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

EFELERİN SARHOŞ TÜRKÜSÜ

Sarhoş da oldum yakamadım gazımı

Kadir Mevlâm böyle yazmış yazımı (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 16)

Resim 27: Efelerin Sarhoş Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

The image shows a handwritten musical score for a Turkish folk song. It consists of two staves of music in a 2/4 time signature. The first staff has a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The second staff has a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written in Turkish and Persian script above and below the staves. The Turkish lyrics are: "Sarhoş da oldum yakamadım gazımı / Fârâde mülâm bûyle yazmış yazımı". The Persian lyrics are: "آه لک سرخوش تور کوئی / آیدیه می / غا دم ما قا یا دوم اول ده خوش سر / می ذی / یا مش یاز له بوی لام مو ده در قا / می ذی".

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 3, 1927, 16.

Resim 28: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı

AKŞAM OLDU YAKAMADIM GAZIMI

YÖRESİ:
Rumeli
KİMDEN ALINDIĞI
Bayram Süleyman

DERLEYEN:
Aluş Nuş
NOTAYA ALAN:
Aluş Nuş

The image shows a musical score for the song 'Akşam Oldu Yakamadım Gazımı'. It consists of two staves of music in 4/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a treble clef. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef, a 4/4 time signature, and a key signature of one flat. The melody is written in a treble clef. The lyrics are: 'akşam oldu ya ka ma dım ga zı mı / çok radım bu la ma dım ya rı mı'. The second staff starts with a treble clef, a 4/4 time signature, and a key signature of one flat. The melody is written in a treble clef. The lyrics are: 'kader mev lam böyle yaz mış ya zı mı / uyu hey naz lıme nek şem sen u yu / senu yu ben sana nin nin o la yım'. There is a 'SAR' marking above the first staff and a 'KUZ' marking below the second staff.

II

Altı aylık yetim kaldım kucakta
Ne anam ne babam var ne kardaş
Yoktur kimse bana olsun arkadaş
Uyu hey nazlı menekşem sen uyu
Sen uyu ben sana ninnin olayım

III

Kızım senin adın nedir Münevver
Ah Münevver seninlede gülerler
Seni böyle bu genç yaşta gömerler
/Kavuştak.../

Kaynak:

http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=248&mode=1&sessionid=56918
778

Resim 29: Akşam Oldu Yakamadım Gazımı

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2443
İNCELEME TARİHİ : 16_2_1984

DERLEYEN
DURMUŞ YAZICIOĞLU
KAZIM ALKAN

YÖRESİ
EGE

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ŞENSES

SÜRESİ:

AKŞAM OLDU YAKAMADIM GAZIMI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

1) U YU O Y NA Z LI ME LE Ğİ M SE N U YU
2) SEN U YU BE N SA NA HA Y RA N O LA YI M

EVLERİNİN ONU MEYDAN DEREK
YARIMIN GİYDİĞİ SIKMALI FELEK
ÇOK YALVARDA BAKI DÜLMEDİ FELEK
SEN UYU HAZLI MELEGİM SEN UYU
SEN UYU BEN SANA HAYRAN OLAYIM

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aksam_oldu_yakamadim_gazimi.pdf

2.1.17. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi olan “Zeybek Oyun Havası” ile yapılan tarama sonucu repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.18. Aydın Türküsü

Türkünün başlığı olan “Aydın Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Aydın uzak yoruldum kaşlarına vuruldum” aramaları sonucu repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamıştır.

2.1.19. Demircili Hatice Türküsü

Bu türkünün ismi “Demircili Hatice Türküsü”dür. Fakat “Hatice” ismi güftede “Hatçe” olarak yazılmıştır.

Türkünün ismi ve güftenin ilk mısrası ile yapılan aramalarda herhangi bir notaya ulaşılamamıştır. Ancak “Bağlarında üzüm var” aramasıyla bir adet notaya ulaşılmıştır. Resim 31 ile gösterilen bu nota 3 No’lu defterdeki nota ile melodik olarak ve güfte itibarı ile kimi yerlerde benzerlikler göstermektedir. 3 No’lu defterde “Demircinin bağlarında üzüm var” şeklinde yazılan ilk mısra Resim 31’deki notada “Karataş’ın bağlarında üzüm var”, ikinci mısrası olan “Yırtılası mor şalvarda gözüm var” kısmı ise; “Yırtılası şalvarında gözüm var”, şeklinde yazılmıştır. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdadır:

DEMİRCİLİ HATİCE TÜRKÜSÜ

Demircinin bağlarında üzüm var

Yırtılası mor şalvarda gözüm var

Aman Hadçem sana bir çift sözüm var (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 19)

Resim 30: Demircili Hatice Türküsü (3 No’lu Defterde Bulunan Eser)

10

مغنیاً

ر و ا م زو او ده دن لا باغ نك جی میر ده

ر و ا زوم کو دا وار شال مور می لا تی یر

وار زوم سو چفت بر فا سا چه م خد مان آ

دمیر جینک باغله زده او زوم وار
یر تیله می مور شالوار ده کوزوم وار
آمانه خدجه م سطر چفت سوزوم وار

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 19.

Resim 31: Karataş'ın Bağlarında Üzüm Var

KARATAŞ'IN BAĞLARINDA ÜZÜM VAR
(KADIN OYUN HAVASI - ÇEŞİTLEME)

Yöresi: Uşak
Kaynak: Mustafa Çobanoğlu

Derleyen: Mustafa Çobanoğlu
Notalayan: Sıtkı Aktın

♩ = 160

Saz...

Ka ra ta şın
Se len di nin

bağ la rın da ü züm var saz...
sa rı sa rı sa ma nı

Ah yı r tı la sı şal va rın da
Ah yı ne gel di sa rıl ma nın

gö züm var saz... A man yı r tı la sı
za ma nı A man yı ne gel di

şal va rın da gö züm var saz...
sa rıl ma nın za ma nı

1. Karataş'ın bağlarında üzüm var
Ah... Yırtılası şalvarında gözüm var
Aman... Yırtılası şalvarında gözüm var
2. Selendi'nin sarı sarı samanı
Ah... Yine geldi sarılmanın zamanı
Aman... Yine geldi sarılmanın zamanı
3. Ha den gidek Karataş'a üzüm
Ah... Gelin sürme çekmiş kaşlarına gözüne
Aman... Neler dedim küstün benim sözüme

Kaynak:

[http://www.sanatumuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=5344&esera=KARATA%DE%27IN%20BA%D0LARINDA%20DCZ%DCM%20VAR%20\(*\)](http://www.sanatumuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=5344&esera=KARATA%DE%27IN%20BA%D0LARINDA%20DCZ%DCM%20VAR%20(*))

2.1.20. Sevda Türküsü

Türkünün başlığı olan “Sevda Türküsü” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya rastlanmamaktadır. Türkünün güftesinin ilk mısrası olan “Kale kaleye karşı” ile yapılan taramada repertuvara kayıtlı notalar arasında melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerliğe sahip olan bir nüshaya ulaşılamamaktadır.

2.1.21. Arab Türküsü

Türkünün başlığı olan “Arab Türküsü” ve “Arap Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Arabın evleri çamdan meşeden” taramaları ile repertuvara kayıtlı bir notaya erişilememektedir.

2.1.22. Zühre Türküsü

Eserin ismi olan “Zühre Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Deniz dibi saz olur” ile yapılan aramalarda repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Ancak içinde “Deniz dibi saz olur” mısrası geçen ve notasına erişilemeyen “Arabalar Gelir Geçer” isimli bir türkü tespit edilmiştir. Türkünün güftesi aşağıdadır:

ARABALAR GELİR GEÇER (AMAN)

(Yavrum aman) hovardalar candan çeker

Hovardadır benim yarım (yavrum aman)

Hovardadır benim yarım

Deniz dibi saz olur (aman)

(Yavrum aman) Gül açılır yaz olur

Ben yârime gül demem (aman)

(Yavrum aman) Gülün ömrü az olur

(<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=18899>)

2.1.23. Garib Türküsü

Türkünün başlığı olan “Garib Türküsü”, “Garip Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Koca dağ başına çıktım oturdum” aramaları ile herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat 3 No’lu defterde yer alan eserin ilk iki mısrası ile benzer, notasına ulaşılamayan bir türkünün güftesi tespit edilmiştir. Türkünün güftesi aşağıdadır:

KOCA DAĞ BAŞINA ÇIKTIM OTURDUM

*Koca dağ başına çıktım oturdum
Dört yanımda lale sümbül yetirdim
Alını top kahkilli bir yar yitirdim
Onun için dolaşırım dağları
Dolan sevdiğim dağları dolan
Bulmuşsun fendiği dünyalar yalan
Felektir nazlı yarimi elimden alan
Dünya dola cevahir verseler istemem kalan*

*Ulu kuşlar yüksek yapar yuvayı
Yavruları boyun uzatmış gözleyorlar sılayı
Yürük kızı beline takmış şalını
Kumalar dağı deyup uzanır gider*

(<https://edebiyatvesanatakademisi.com/siirler/detay/koca-dag-basina-ciktim-oturdum/32479>)

2.1.24. Cafer Efe Türküsü

Türkünün ismi olan “Cafer Efe Türküsü” ile ve güftenin ilk mısrası olan “Aydın’ın içinde bir kapalı çarşı” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamıştır.

2.1.25. Oyun Havası

Sözsüz “Oyun Havası” olan bu eser ismi ile taranmıştır. TRT repertuarında bu isimle birçok eser mevcut olduğu için karşılaştırmaya alınamamıştır. Eserin başlık ve yöre bilgisi ile birlikte yapılan aramada repertuvarında benzer bir notaya ulaşılamadığı görülmektedir.

2.1.26. Gediz Türküsü

Türkünün başlığı olan “Gediz Türküsü” ile yapılan taramada herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. İlk mısrası olan “Hey bostancı” araması ve “Ey bostancı” ile bir adet notaya ulaşılmaktadır:

Ulaşılan esere bakıldığında; 3 No'lu defterdeki eserin güfteleri ile benzerlikler göze çarpmaktadır. 3 No'lu defterde “Hey bostancı bir bostan ver hastam var, Karaağaç'da sürmeli gözlü dostum var” şeklinde olan mısralar Resim 33'de gösterilen eserde; “Ey bostancı aman ey bostancı bir bostan ver hastam var aman aman, Hasta da değil Beyoğlu'nda dostum var dostum var” şeklindedir. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

GEDİZ TÜRKÜSÜ

Hey bostancı bir bostan ver hastam var

Karaağaç'da sürmeli gözlü dostum var

Ben yârimi kaldırmaya kastım var (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 26)

Resim 32: Gediz Türküsü (3 No'lu Defter Bulunan Eser)

The image shows a handwritten musical score for 'Gediz Türküsü'. The title is written in Arabic script at the top: 'آلاسه كدیز تور کومبی'. The score consists of four staves of music with lyrics in Turkish and Arabic script. The lyrics are: 'دی بوس ی ه جی تان بوس ی ه ویر تان بوس بر سور نا غاچ آ ره قا نی مه تام حاس وار وار نوم س دو لی ز کو یا بن وار وار دم ص قا یا ما در قال دی می'. Below the music, there is a handwritten note in Arabic script: 'لهی بوسناجی بوبوسناه ویر فتم وار قره غاچه سور ملی کوز لود و ستم وار به یاریمی قالدیر به قصد وار'.

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 26.*

Resim 33: Ey Bostancı

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 2146
İNCELEME TARİHİ:
12 / 10 / 1982
YÖRESİ:
İSTANBUL
KİMDEN ALINDIĞI:

DERLEYEN:
NEJAT BUHARA

DERLEME TARİHİ:

NOTAYA ALAN:
NEJAT BUHARA

SÜRESİ: ♩ = 132

EY BOSTANCI

EY BOS TA—N CI A MA NEY BOS TAN
GA LA TA— YI A MAN GA LA TA
CI BI—R BOS TAN VER HASTAM VARA MAMA MAN HASTA DA
YI DÜMAN DU MAN BAS MIŞ KO YAN SIN A MAMA MAN NAZLI DA
DE Çİ—L BE YO—Ç LUN DA— DOĞ TU—H VA—R
YA RI—M U—Y KUJ LAR DA—M U YA—M SI—N
DÜŞMAN LA— RI— A MAN DÜŞMAN LA—
U YAN SI—N DA— A MAN U YAN SI—M
RI— Ö—L DÜRME YE KASTIM VA RA HA NA MAN BAĞ DÜZ BAĞ RA
DA— GÜ—L YASTI ĞA DA YAN SI NA HA NA MAN * * *
ÇÖ—L LE RI—N DE DO LA NİR GE— ZE—R
VAF TA SI BO—Y NU—N DA SA LI NİR GE— ZER ZERRİN

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ey_bostanci_bir_bostan_ver_hastam_var.pdf

2.1.27. Çakır Hatice Türküsü

Bu eserin ismi “Çakır Hatice Türküsü”dür. Fakat “Hatice” ismi ilk mısrasında “Hadçe” olarak yazılmıştır. Eserin ismi ve güftesinin ilk mısrası ile yapılan taramalarda repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.28. Kerimoğlu Zeybek Havası

Türkünün başlık kısmı olan “Kerimoğlu Zeybek Havası” ile ve “Kerimoğlu” aramalarıyla repertuvara kayıtlı olan notalar arasında melodik yapı ve güfte itibarı ile benzer nüshalara erişilememektedir.

2.1.29. Bayram Türküsü

Türkünün ismi “Bayram Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Tencerem dolu ayran” ile yapılan taramalarda repertuvara kayıtlı bir notaya ulaşılammaktadır.

2.1.30. Oyun Havası

Eserin başlık kısmı olan “Oyun Havası” ile yapılan aramada elde edilen Oyun Havaları incelendiğinde, benzer özellikleri yansıtan bir notaya erişilememiştir.

2.1.31. Davullu Zeybek Havası

“Davullu Zeybek Havası” ismi ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılammaktadır.

2.1.32. Asar Türküsü

“Asar Türküsü” ile yapılan aramada herhangi bir notaya ulaşılammazken, “Asar” aramasıyla repertuvara kayıtlı iki eser olduğu görülmektedir:

- a. Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (Resim 35-36)
- b. Pek Yokuşmuş Cavır Asar’ın Yolları (Resim 37-38)

Ulaşılan ilk eserin (Resim 35-36) güftesinin üç kıta, 3 No’lu defterdeki eserin ise iki kıta olduğu görülmektedir. Güftelerinin ilk mısralarına bakıldığında, 3 No’lu defterde “gavur Asar” şeklinde olan yerin burada “Gavrasar” şeklinde yazıldığı görülmektedir. Melodik yapı itibarı ile kimi yerlerde olan benzerlikleri görülmektedir.

3 No’lu defterde; “Engin yokuştan gavur Asarı’nın yolları, Kırılıversin mor karanfilin dalları, Yaktın beni yakma benden başka âlemi, Beni vuran Topallar’ın Mehmed’i” şeklinde olan güftenin, Resim 37-38 ile gösterilen notada, “Pek yokuşmuş cavır Asar’ın Yolları, Gırılı da verdi mor garanfilin dalları, Yakma da Hafizem ben başka elleri beni de vuran Topallar’ın Memed’i” şeklinde olduğu görülmektedir. Bu iki eserin melodik yapı

bakımından bazı yerlerde küçük benzerlikleri söz konusudur. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdadır:

ASAR TÜRKÜSÜ

Engin yokuştan gavur Asar'ın yolları

Kırılıversin mor karanfilin dalları

Yaktın beni yakma benden başka âlemi

Beni vuran Topallar'ın Mehmed'i (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 32)

Resim 34: Asar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)

آبِيْن آصَارُ تُوْرَكُوْسِيْ

دى له يول رك صا آ ووركا ن د ش قو يو كين أن

دى لا دال ليك في ران قا مور مك وير لى دى في

أنكبه بوفوسدن كا وور آصارك بولارى
قبري ويرسيه مور قرانفيلك دالرى
يافدك بى يافتم بدن باسقمه عالمى
بى ووراه طوبى باللك محمدى

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 3, 1927, 32.

Resim 35: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (1. Sayfa)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 1021
İNCELEME TARİHİ: 12_6_1975

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
NAZILLI
KİMDEN ALINDIĞI
AHMET ŞENSES
SÜRESİ :

EĞREMDE BÜĞREM GAVRASARIN YOLLARI

DERLEME TARİHİ
18_9_1941

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

EĞ HA DA REM DE BÜĞ REM GAV RA SA RIN
HA DA MAN DA HA HA DI KAR PUZ SAR DAN
HA DA MAN DA HA HA DI KAR PUZ KES TİM

YOL GEÇ DA LA LİN Rİ Mİ DA
N Gİ RI LI DA VER MİŞ SO ÇUK LI YA SO MA ÇUK DIM

MOR KA RAN Fİ LİN DAL LA
SU LA RIN DAN IC HA DİN
SE NİN BİR HOŞ HA LİN

Rİ Mİ DAN U YU DUM DA GAL DIM
ON YE Dİ DE Lİ SEN BE NİM DE BEŞ Lİ ON

NAZ LI KAN LI SE NE YA RIN Dİ ZİN
NİN LİK İ YA ÇIN RİM

DE DE Sİ N N

BOY NU MA SAR MİŞ TON BUL
TO PAL MA SAR RIN BİR OG
KO LAY DE GİL ÇİL A LA

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1021&ad=E%D0REM%20DE%20B%DC%D0REM%20GAVRASARIN%20YOLLARI

Resim 36: Eğrem de Büğrem Gavrasarın Yolları (2. Sayfa)

EĞREMDE BÜĞREM GAVRASARIN YOLLARI
(Sahife - 2)

BE LU MAZ YAZ NU LAR GOL SEÇ E LA DİN LİM

RI MI DE N

N. Uysal

— 1 —

EĞREMDE BÜĞREM GAVRASARIN YOLLARI
GIRILDAVERMİŞ MOR GARANFİLİN DALLARI
UYUDUMDA GALDİM NAZLI YARIN DİZİNDE
BOYNUMA SARMIŞ TOMBUL BEYAZ GOLLARI.

— 2 —

HADAMANDA HADİ GAVRASARDAN GEÇDİNİMİ
SOĞUK, SOĞUK SULARINDAN İÇDİNİMİ
ONVEDİ DELİKANLININ İÇİNDEN
TOPALLARIN BİR OĞLUNU SEÇDİNİMİ.

— 3 —

HADAMANDA HADİ KARPUZ KESTİM DALINDAN
ANLIYAMADIM SENİN BİRHOŞ HALINDAN
SEN BENİMDE BEŞ ON SENELİK YARİMSİN
KOLAY DEĞİL ALAMAZLAR ELİNDEN.

Resim 37: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 2521
İNCELEME TARİHİ : 29 - 3 - 1984

DERLEYEN
AHMET GÜNDAĞ

YÖRESİ
MUĞLA

DERLEME TARİHİ
-1976-

KİMDEN ALINDIĞI
BAYRAM BAĞDATLI

CAVIR ASARIN YOLLARI

NOTAYA ALAN
AHMET GÜNDAĞ

SÜRESİ :

PEK YO KUŞ MU S CA VI RA SA RI N
(Ses ...)
YO L LA RI
GI RI LI DA YER Dİ MOR CA RAN
Fİ Lİ N DA LA RI
YAK MA DA HA Fİ ZE M DEN DEN BA S KA
E L LE RI
VU RA N TO PAL
LA RI N ME H ME Dİ
HA DÜ LEN DE HA DÜ LE N NE İ NE N
DA NA Sİ

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2521&ad=PEK%20YOKU%20DMU%20DE%20CAVIR%20ASARIN%20YOLLARI

Resim 38: Pek Yokuşmuş Cavır Asar'ın Yolları (2. Sayfa)

CAVIR ASARIN YOLLARI
(Sayfa - 2)

—1—

PEK YOKUŞMUŞ CAVIR ASARIN YOLLARI
GİRİLİ DA VERDİ NOR GARANPİLİN DALLARI
YAKMA DA HAFİZEM BENDEN BASKA ELLERİ
BENİ DE VURAN TOPALLARIN MEMED'İ

Bağlantı: { HEDÜLEN DE HEDÜLEN
İNEGİNEN DANASI
KIZI BANA YANMIŞ
NE GARİŞİR ANASI

—2—

BİR ASARDAN BİR ASARA GEÇTİN Mİ
AKİBETTE GANINI BİR DAMLA DA İÇTİN Mİ
ONUÇ ONDÖRT DELİGANLININ İÇİNDE
TOPALLARIN MEMEDİM SEÇTİN Mİ
Bağlantı.

2.1.33. Mavilim Oyun Havası

Türkünün başlığı olan “Mavilim Oyun Havası” ile yapılan taramada herhangi bir notaya ulaşamamıştır. Ancak güftesinin ilk mısrası olan “Köprü’nün altı diken” aramasıyla, repertuvarda aynı isimle kayıtlı beş adet türküye erişilmektedir:

- a. Köprü’nün Altı Diken (Zöhrem) (Resim 40)
- b. Köprü’nün Altı Diken (Resim 41-42)
- c. Köprü’nün Altı Diken (Resim 43)
- d. Köprü’nün Altı Diken (Resim 44)
- e. Köprü’nün Altı Diken (Resim 45)

Resim 40 ile gösterilen ilk nota ile 3 No’lu defterdeki notanın benzerlikleri göze çarpmaktadır. Resim 40’daki notanın ilk kıtası ile 3 No’lu defterdeki türkünün güftesinin

dört mısrasının aynı olduğu söylenebilir. Resim 40'deki notanın bu kıtaya ilâveten iki kıta ve bir bağlantı bölümüne sahiptir.

Ulaşılan bir diğer nota; yani Resim 41-42 ile gösterilen nota incelendiğinde 3 No'lu defterde olan notadan ziyâde, Resim 40'daki notayla benzer olduğu görülmektedir. Melodik yapı bakımından küçük değişiklikler söz konusu olsa da büyük oranda benzer olduklarını söylemek mümkündür.

3 No'lu defterdeki türkü ile Resim 43 ile gösterilen notanın güfteleri incelendiğinde ilk dört mısralarının küçük bir değişiklik haricinde aynı olduğu görülmektedir. 3 No'lu defterde “Köprü'nün altı diken, Yaktın beni gül iken, Allah da seni yaksın, Üç günlük gelin iken” şeklinde yazılmış olan bölümün Resim 43'deki türküde “Köprü'nün altı diken, Yahma beni gül iken, Allah da (Mevlâm) seni yahsın, Üç günlük gelin iken” şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Bu iki türkü arasında başka herhangi bir benzerlik görülmemektedir.

Resim 44 ile gösterilen eserin, melodik yapı itibarı ile 3 No'lu defterdeki türkü ve arama sonucunda ulaşılan diğer türkülerden tamamen farklı olduğu göze çarpmaktadır. 3 No'lu defterde olan türkü ile benzer yönü ilk kıtalarının aynı oluşudur.

Ulaşılan son eser; yani Resim 45'deki türkünün 3 No'lu defterde olan türkü ile benzerliği güftelerinin ilk dört mısralarının aynı oluşudur. Her iki türkünün karar perdeleri farklıdır. Fakat aldıkları arızalar olan “Nim Hicaz” ve “Segâh” perdeleri kimi yerlerde melodik olarak benzerlikler göstermelerini sağlamaktadır.

Ayrıca 3 No'lu defterdeki türkünün üçüncü portesinde “aman mavilim” sözlerinin olduğu görülmektedir. Bu sözler eserin alt kısımdaki güftesinde yer almamaktadır. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

MAVİLİM OYUN HAVASI

1
Köprü'nün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın

2
Üç günlük gelin iken
Hopla da Mavilim hopla
Altını koynunda sakla
(Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 33)

Resim 39: Mavilim Oyun Havası (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)

آلاشہ -۱۷-

ما ویلیم او یون هوا سنی

لم وی ما مان آ کن ای کل فی به دک یاق ن که دی قی آل نک رو کوپ

سین یاق فی سه ده لاه ال

لا صاق ده فون قوی تخی آل لاهویم وی ما ده لاهویم کن ای لین که لک کون اوچ

اوچ کونلک کلبه ایگه
هو یلاره ما ویلیم هو یلاره
آلترنی فونینده صافلا

کوپرینک آلتی دیکمه
یاقنک بنی کل ایگه
الدره سنی یاقسبه

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 33.

Resim 40: Köprünün Altı Diken (Zöhrem)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA No: 860
İNCELEME TARİHİ: 4. 10. 1974

DERLEYEN
M. SARISOZEN

YÖRESİ
BAYBURT
KİMDEN ALINDIĞI

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN (Zöhrem)

DERLEME TARİHİ
18. 2. 1947

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

KÖP RÜ NÜ NAL TI Dİ KEN ZÖH REM YAK DIN KE MER
KÖP RÜ NÜ NAL TI DES Dİ KE MER
BE Nİ GÜ Lİ KEN ZÖH REM YAK DIN KE MER
BE Lİ Mİ KES Dİ KE MER
BE Nİ GÜ Lİ KEN AL LAH DA SE GUR BET DE Kİ
BE Lİ Mİ KES Dİ GUR BET DE Kİ
Nİ YAK SİN ZÖH REM ÜÇ GÜN LÜK GE SEV Dİ ŞİM Dİ AK LIM
Lİ Nİ KEN ZÖH REM ÜÇ GÜN LÜK GE DAN GEÇ Dİ ŞİM Dİ AK LIM
Lİ Nİ KEN MES TET DİN DE HA NİM ZÖH REM MES TET DAN GEÇ Dİ MER DA NE DİR MER DA
DİN E LOĞ LU NU SEN KEN Dİ NE DOS TET DİN NE NE BAL MI YAK DIN AĞ GER DA NE GER DA NE

— 1 —
KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
ZÖHREM YAKDIN BENİ GÜLİKEN
ALLAH DA SENİ YAKSIN
ZÖHREM ÜÇ GÜNLÜK GELİNİKEN
Bağlantı - MESTETİNDE HANIM ZÖHREM MESTETİN
EL OÇLUNU SEN KENDİNE DOSTETDİN.

— 2 —
KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
ZÖHREM KEMER BELİMİ KESİ
GURBETBEKİ SEVDİĞİM
ZÖHREM ŞİMDİ AKLIMDAN GEÇİ
Bağlantı - MERDANEDİR HANIM ZÖHREM MERDANE
BALMI YAKDIN AĞ GERDANE GERDANE

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(bayburt\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(bayburt).pdf)

Resim 41: Köprünün Altı Diken (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No. 2822
İNCELEME TARİHİ : 10.1.1986

YÖRESİ
GÜMÜŞHANE -BAYBURT

KİMDEN ALINDIĞI
ZEKERİYA PEKŞERT
REMİZİ ÇAVILDAK

SÜRESİ :

♩ = 72

DERLEYEN

Ank. Dev. Kons.

DERLEME TARİHİ :
11.9.1937

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN (ZÖHREM)

NOTAYA ALAN
İSMET AKYOL
15.6.1985

KÖP RÜ NU NAL TI Dİ KE N

ZÖH REM YAK TIN BE Nİ GÜ Lİ KE N

ZÖH REM YAK TIN BE Nİ GÜ Lİ KEN

AL LAH DA SE Nİ YA K Sİ N

ZÖH REM ÜÇ GÜN LÜK GE Lİ Nİ KE N

ZÖH REM ÜÇ GÜN LÜK GE Lİ Nİ KEN

MES DET TİN DE HA NİM ZÖH REM MES DE T Tİ N

E LO Ğ LU NU SEN KEN Dİ NE DÖS DE T TİN

MER DA NE SİN HA NİM ZÖH REM MER DA NE

BA L MI ÇAL DIN AL MER DA NE GER DA NE

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(zohrem\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(zohrem).pdf)

Resim 42: Köprünün Altı Diken (2. Sayfa)

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
(Sayfa 2)

- 3 -

(Zöhrem) KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
YAKTIN BENİ GÜL İKEN
(Zöhrem) ALLAH DA SENİ YAKSIN
ÜÇ GÜNLÜK GELİN İKEN

Bağlantı. { MEST ETTİN DE HANIM ZÖHREM MEST ETTİN
ELOĞLUNU SEN KENDİNE DOST ETTİN
MERDANE HANIM ZÖHREM MERDANE
BAL MI ÇALGIN AL MERDANE GERDANE

- 1 -

(Zöhrem) KÖPRÜNÜN ALTI DESTE
KEMER BELİMİ KEŞTİ
(Zöhrem) GURBETTEKİ SEYDİĞİM
ARTIK MEKTUBU KEŞTİ

- 2 -

(Zöhrem) KÖPRÜNÜN BASTI ÇİÇEK
ORAK GETİRİN BİÇEK
(Zöhrem) BEN SANA KAYUŞMADIM
NE CAN KALDI NE YÜREK
Bağlantı.

Resim 43: Köprünün Altı Diken

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:2673
İNCELEME TARİHİ : 19_3_1985

VÖRESİ
SUSEHİRİ

KİMDEN ALINDIĞI
MEHMET ALI SİMŞEK

SÜRESİ :

DERLEYEN
HUSNU AYDOĞDU

DERLEME TARİHİ
1964

NOTAYA ALAN
HUSNU AYDOĞDU

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN

1. U—Y U—Y U—Y U—Y KÖP RÜ NÜN AL TI Dİ KEN
2. " " " " " " " " AL LAH DA SE Nİ YAH SİN
" " " " " " " " PEN CE RE DEN BA KI VER
" " " " " " " " Sİ NEN DE KI GÜ L LE Rİ

YAH MA BE Nİ GÜ L İ KEN
ÜÇ GÜN LÜK GE Lİ Nİ KEN
BİR GA DEH İ RA KI VER
E Lİ ME Bİ RA KI VER

— 1 —
UY UY UY UY KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
" " " " YAHMA BENİ GÜL İKEN
" " " " ALLAH TA (Mevlânâ) SENİ YAHSİN
" " " " ÜÇ GÜNLÜK GELİN İKEN

— 2 —
UY UY UY UY PENCEREDEN BAKİVER
" " " " BİR GADEH İRAKİ VER
" " " " SİNENDEKİ GÜLLERİ
" " " " ELİME (yüzüme) BIRAKİVER

— 3 —
UY UY UY UY KÖPRÜDEN ÖÇERİKEN
" " " " KÖPRÜ SALLADI BENİ
" " " " YİNE ZALİMİN GİZİ
" " " " İPSİZ BAĞLADI BENİ

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(susehri\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(susehri).pdf)

Resim 44: Köprünün Altı Diken

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO:1225
İNCELEME TARİHİ: 15/1/1976

YÖRESİ
DOĞUANADOLU

KİMDEN ALINDIĞI
HALİS GÜNAYDIN

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN

DERLEYEN
MUSTAFA GÜNAYDIN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUSTAFA GÜNAYDIN

SÜRESİ: (♩♩♩ - 88)

KÖP RÜ NÜ NAL TI Dİ KEN U YA MAN
BU DA Ğİ NOY LU MU NA
NAZ LI YAR YAK TIN BE Nİ GÜ Lİ KEN
KE MER BE Lİ Mİ KES TI
KUS KO NAR YAY LI MI NA
HE LE HE LE NAZ LI YAR AL LAH TA SE
SI LA DA KI
E ĞİL E ĞİL
Nİ YAK SIN U YA MAN NAZ LI YAR
SEV Dİ ĞİM
Bİ RÖ PİM
ÜÇ GÜN LÜK GE LI Nİ KEN HE LE HE LE
ŞİM Dİ AK LI MA DÜŞ TÜ
GEL DİK YO LAY RI MI NA
NAZ LI YAR

(1)
KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN (Uy aman nazlı yar)
YAKTIN BENİ GÜLİKEN (Hele hele nazlı yar)
ALLAHDA SENİ YAKSIN (Uy aman nazlı yar)
ÜÇ GÜNLÜK GELİNİKEN (Hele hele nazlı yar)

(2)
KÖPRÜNÜN ALTI DESTİ (Uy aman nazlı yar)
KEMER BELİMİ KESTİ (Hele hele nazlı yar)
SİLADAKİ SEVDİĞİM (Uy aman nazlı yar)
SİMDİ AKLIMA DÜSTÜ (Hele hele nazlı yar)

(3)
BU DAĞIN OYLUMUNA (Uy aman nazlı yar)
KUS KONAR YAYLIMINA (Hele hele nazlı yar)
EĞİL EĞİL BİR ÖPEM (Uy aman nazlı yar)
GELDİK YOL AYRIMINA (Hele hele nazlı yar)

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(dogu_anadolu\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(dogu_anadolu).pdf)

Resim 45: Köprünün Altı Diken

T. R. T. MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T. H. M. REPERTUAR SIRA No: 2612
İNCELEME TARİHİ : 22.11.1984

YÖRESİ
BURDUR-TEFENNİ

KİMDEN ALINDIĞI
AHMET YAMACI

SÜRE :

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
AHMET YAMACI

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN

KÖPRÜ NÜN AL TI Dİ KEN YAK TIN BE Nİ GÜ Lİ KEN
KÖPRÜ NÜN AL TI DES Tİ KE MER BE Lİ Mİ KES TI

AL LAH DA SE Nİ YAK SIN ÜÇ GÜN LÜK GE LI KEN
Sİ LA DA Kİ SEV Dİ GİM SİM Dİ AK LI MA NUŞ TU

O YAN NEM YA YAN NEM BEN NA SİL DA YA NAM

BÖY LE KA Ş BÖY LE GÖZ A RA SAM DA BU LA MAM

-1-
KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN
YAKTIN BENİ GÜL İKEN
ALLAH DA SENİ YAKSIN
ÜÇ YILLIK GELİN İKEN
BOŞ { OY ANNEM VAY ANNEM
BEN NASIL DAYANAM
BÖYLE KAS BÖYLE GÖZ
ARASANDA BULAMAM

-2-
KÖPRÜNÜN ALTI DESTİ
KEMER BELİMİ KESTİ
SİLADAKİ SEVDİĞİM
ŞİMDİ AKLIMA DÜŞTÜ
Bağlantı.

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(burdur\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(burdur).pdf)

2.1.34. Altı Kızlar Türküsü

Türkünün başlığı “Altı Kızlar Türküsü” ile olan taramada herhangi bir notaya ulaşılamazken “Altı Kızlar” ile yapılan aramada TRT repertuarına kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. Resim 47 ile gösterilen bu türkü ile 3 No’lu defterdeki türkünün güfteleri incelendiğinde her ikisinin de üç kıtaya sahip ve ortak noktalarının olduğu görülmektedir. İki eserin de karar perdeleri (Dügâh) aynıdır. Melodik olarak ise; aldıkları arızaların benzer olduğu söylenebilir.

ALTI KIZLAR TÜRKÜSÜ

Altı kızın biri Ayşe Altı kızın biri Meryem Altı kızın bir Fatma
Benleri var köşe köşe Benleri var eğrem büğrem Benleri var derme çatma
Dostlar şaştı hep bu işe Zülfündeki gülü derem Kız burgunu yana atma
Altı kızlar altı kızlar Altı kızlar altı kızlar Altı kızlar altı kızlar

(Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 34)

Resim 46: Altı Kızlar Türküsü (3 No'lu Defterde Bulanan Eser)

آلتي قيزلر تور كوسبي آيرين

وار دي له بن شه عاي دي بي زك في في آل

شه اي بو هب دي شاش لر دوست شه كو شه كو

لر قيز في آل لوز في في آل

آلتي قيزك بري عايته آلتي قيزك بري سريم آلتي قيزك بري فاطمه
بطلري وار كوشه كوشه بطلري وار اكرم يوكرم بطلري وار درم جهانمه
دوستلر ساشدي لهيب بولاييه زلفنده كي كولي دريم نيز بور كو كو يانه آئمه
آلتي قيزلر آلتي قيزلر آلتي قيزلر آلتي قيزلر

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 34.

Resim 47: Altı Kızlar

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO: 487
İNCELEME TARİHİ: 22/11/1973

YÖRESİ
AYDIN
KİMDEN ALINDIĞI

ALTI KIZLAR

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ
13/4/1944

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

SÜRESİ :

(SAZ.....)

ALTI KIZ LAR AL TI KIZ LAR AL TI KI ZIN BI RI FAT MA
BEN LE RI VAR ÇAT MA ÇAT MA AL TI KIZ LAR AL TI KIZ LAR

(1)

ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR
ALTI KIZIN BİRİ FATMA
BENLERİ VAR ÇATMA ÇATMA
ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR

(2)

ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR
ALTI KIZIN BİRİ AYŞE
BENLERİ VAR KÖŞE KÖŞE
ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR

(3)

ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR
ALTI KIZIN BİRİ MERYEM
BENLERİ VAR EYREM BÜYREM
ALTI KIZLAR ALTI KIZLAR

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/alti_kizlar.pdf

2.1.35. Çavdarlı Murad Havası

Türkünün başlığı olan “Çavdarlı Murad” ya da “Çavdarlı Murat” ile ve güftesinin ilk mısrası olan “Beşparmak’dan insene” taramalarıyla, TRT repertuvarına kayıtlı herhangi bir esere ulaşılammıştır. Ayrıca bu türkünün orijinal nüshasının üçüncü portesinde “aman” sözcüğü bulunmaktadır. Bu sözcük eserin alt kısmındaki güftesinde yer almamaktadır.

2.1.36. Sinanoğlu

Eserin başlığı “Sinanoğlu” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı olan eserler arasında melodik yapı ve güfteleri itibarı ile benzerliği olan bir notaya erişilememektedir.

2.1.37. Zekiye Hanım Türküsü

Eserin ismi ve ilk mısrası ile yapılan taramalarda, repertuvara kayıtlı olan başka bir notaya erişilememektedir. Bu türkünün orijinal nüshasına bakıldığında, üçüncü kıtada “Aman Zekiyem...” ile başlayan mısrasında boşluk olduğu görülmektedir. Türküyü yeniden notaya alırken bu boşluk göz önünde bulundurulmuştur.

2.1.38. Cafer Efe Türküsü

Eserin güftesinin ilk mısrası ile aramada bir adet notaya (Resim 49) ulaşılmaktadır. 3 No’lu defterdeki eserin üç, Resim 49’daki eserin ise iki kıtaya sahip olduğu ve güftelerinin bazı küçük değişiklikleri dışında hemen hemen aynı olduğu söylenebilir. Melodik yapıları itibarı benzerlikleri bulunmaktadır ve aldıkları arızaları aynıdır. Her iki türküde de “Ben ölürsem söylesinler...” mısrasının olduğu portelerde aynı melodik seyirde oldukları görülmektedir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

CAFER EFE TÜRKÜSÜ

Aliverin sandığımdan kürkümü

Ben ölürsem söylesinler türkümü

Ana benim al entârim soldu

Ben vuruldum düşmanlarım duydu mu

Mezarımı derin kazın dar olsun

Etrafında mor sümbüllü bağ olsun
 Cafer öldü vatan millet sağ olsun
 Kader kısmet böyle imiş ağalar hey

Germencik ortasında toplar kuruldu
 Cafer Zeybek öğle sonu vuruldu
 Anasına akşamüstü duyuldu
 Kader kısmet böyle imiş efeler hey

Bu türkü Aydın'da mücadele-i milliye esnasında çıkmış bir türkü olup bu türküden biri Koçarlı'da ve diğeri de Aydın'da olmak üzere iki türkülüne tesadüf edilmiştir. Binaenaleyh nağme itibarıyla her ikisi de birbirinden farklı olduğundan ikisinin de neşri münasip görülmiştir (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 38).

Resim 48: Cafer Efe Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

The image shows a handwritten musical score for 'Cafer Efe Türküsü'. The title is written in Arabic script at the top: 'آبیرین - فوجهارلی جعفر آفنه نور کوسئی'. Below the title, there are three staves of music with lyrics in Turkish. The lyrics are: 'کود دن غم دی صان دک وی لی آ', 'موز کو مو دو صول دم تا آن آل نم به نا آ', 'دم دول وو بن دوی دو دوی دم لا مان دش'. Below the music, there is a table of lyrics in Arabic script, and at the bottom, there is a paragraph of text in Arabic script.

آبیرین صنفجهده کور کومو	نزارچی درجه نمازبه دارا لوسوه	کرمهک اور تامسنده طوطی نور ولدی
به اولور سم سوبه سنلر تور کومو	الطرفه مور سنبلای باغ لوسوه	جعفر زبک او کله موکی دور دک
آنا نهم آل شایم صولور مو	جعفر اولدی وطنه ملت صایغ لوسوه	آنا سنه آقسام اوستی دور بولدی
به دور ولیم دور کونم دور دور	قور حنت بو بلا عیسه آغالر لھی	قور حنت بو بلا عیسه آغالر لھی

بو تور کویبینه مجادل ملیه آنا سنه جیغسه بر تور کولوب بو تور کورده بری فوجهارلی ده دگری ده آیدینه
 اولور وزره کی دور لوسه رضادنا بر لشد . بناز علیه نغمه اعتبار بلا نغمه کیسی ده بر بر زن فرطی اولدو یینه آکینک
 قشری مناسب کور لشد .

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 38.

Resim 49: Alverin Sandığımdan Kürkümü

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2255
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
MUĞLA
KİMDEN ALINDIĞI
REMZİ BARANSEL
SÜRESİ :

DERLEYEN
REMZİ BARANSEL

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
REMZİ BARANSEL

ALİVERİN SANDIĞIMDAN KÜRKÜMÜ
(CAFER ZEYBEK)

A LI VE RİN SAN DI ĞIM DAN KÜR KÜ MÜ BEN Ö LÜRSEM SÖY LE SİN LER

TÜR KÜ MÜ YAN DIM WA DER KIS MET BÖY LE İ NİŞ A ĞA LAR

— 1 —
ALİVERİN SANDIĞIMDAN KÜRKÜMÜ
BEN ÖLÜRSEM SÖYLESİNLER TÜRKÜMÜ YANDIM
KADER KİSMET BÖYLE İMİŞ AĞALAR

— 2 —
ANA BENİM AL MİNTANIM SOLDU MU
BEN VURULDUM DÜŞMANLARIM DUYDU MU (kader kismet)
CAFER ÖLDÜ VATAN MİLLET SAĞ OLSUN...
SAĞ OLSUN DA DÜŞMANLARA DAĞ OLSUN...

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aliverin_sandigimdan_kurkumu.pdf

2. 1. 39. Oyun Havası

Eserin ismi olan “Oyun Havası” ile yapılan arama sonucu repertuvara kayıtlı olan notalar incelenmiş ve benzer özellikleri gösteren bir notaya ulaşılamamıştır.

2.1.40. Milas Türküsü

Türkünün ismi “Milas Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası “Şu Milas’ın harmanları usul usul” ile yapılan taramada repertuvara kayıtlı bir notaya ulaşılamamıştır. Türkünün orijinal nüshasına bakıldığında “Şu Milas’ın harmanları usul usul savrulur” kısmının alt tarafındaki güftesinde “Şu Milas’ın harmanları usul usul” şeklini almış olduğu görülmektedir.

2.1.41. Eğri Fes Türküsü

Eserin ismi “Eğri Fes Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Ay doğar dolanmaz mı” aramaları sonucunda repertuvara kayıtlı hiçbir türkü ile karşılaşmamaktadır.

2.1.42. Kadıkuyusu Türküsü

“Kadıkuyusu” ile yapılan arama sonucunda TRT repertuarına “Kadı Kuyusu”dur Bizim Köyümüz” ismi ile kayıtlı olan bir adet notaya ulaşılmaktadır. 3 No’lu defterde yer alan türkü üç kıta iken, Resim 51 ile gösterilen bu notanın güftesi iki kıtadır. 3 No’lu defterdeki iki kıta ile Resim 51’deki türküde bulunan iki kıta birbirinin aynısıdır. Melodik yapı itibarı ile karşılaştırıldıklarında ise büyük oranda benzeyen kısımların olduğu söylenebilir. Buna ilâveten Resim 51’deki türkünün başında bir de saz kısmı bulunmaktadır. Eserlerin güfte ve notaları aşağıdadır:

KADIKUYUSU TÜRKÜSÜ

Ne oldu bize ne oldu bize

Yaylanın dikenleri gül oldu bize

Hısnım hasmım kin oldu bize

Dön gel ağam dön gel berhurdardayım

Garib bülbül gibi intizârdayım

Kadıkuyusu ’dur bizim yolumuz

Germenciklidir aslımız soyumuz

İçimizden yine garib kaldı yine bir

Gel kavuştur boranlı (1) dağlar

Elleri göğsünde bir gelin ağlar

Alıverin kır atımın gemine

Üstüne binen de sürsün demine

Üç bin avşar da gelse önüme

Yine vermem senin gülüne hey

(1) Dumanlı (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 42)

Resim 50: Kadıkuyusu Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

آبیه

زده بی دو اول نه قاضی قویوسنی تو رکوسنی

زده بی دو اول نه

م ص ح ن م ص ح زه بی دو اول کل دی له کن دی نک لای

م دی داخه بر کل دونم غا آ کل دون زه بی دو اول کین

آرین

زاولدی زده زاولدی زده قاضی قویوسید بزم قویوس آلبورگده قیرانک کنه

یابدنک رکنیدی کلاولدی زده کرسنکلید اصلا صوبوس اوستنه بته زده سورسوک رمنه

منم عصم کتبه اولدی زده اچیز دده نیه غریبالدی نیه بریز ادرج بیک آوسارده کله ادرک

مدون کل آغام دودن کل برضار بزم کل فادوشدر بورانای زغندر ینه دبرمم سنک کلنه هم

غریب بیل کی انتظار دیم الدی کونسنه برکلیه آغندر

(۱) دومانای

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 42.

Resim 51: Kadı Kuyusu'dur Bizim Köyümüz

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM REPERTUAR SIRA NO:4267

İNCELEME TARİHİ:22-02-2001

DERLEYEN:
ALİ FUAT AYDIN

YÖRESİ:
AYDIN

KADI KUYUSU'DUR BİZİM KÖYÜMÜZ

DERLEME TARİHİ:

KAYNAK KİŞİ:YÖRE EKİBİ

NOTALAYAN:
ALİ FUAT AYDIN

KA DI KUY SU DUR Bİ ZİM KÖ YÜ MÜZ
NE OL DU Bİ ZE NE OL DU Bİ ZE

GER MEN ÇIK LI DİR AS LI MIZ SO YU MÜZ
YAY LA NIN Dİ KEN LE Rİ GÜL OL DU Bİ ZE

Çİ MİZ DEN GA RIP KAL DI Bİ Rİ MİZ
HI Sİ MİV HI Sİ MİM KİN NEN Dİ Bİ ZE

GEL KA VUŞ TUR HEY SEN BO RAN LI DAĞ LAR
DÖN GEL A ĞAM DÖN GEL BER HU DAR DA YIM

EL LE Rİ GÖĞ SÜN DE BİR GE LİN AĞ LAR
GA RIP BÜL BÜL Gİ Bİ İN Tİ ZAR DA YIM

KADI KUYUSU'DUR BİZİM BİZİM KÖYÜMÜZ
GERMENCİKLİDİR AŞLIMIZ SOYUMUZ
İÇİMİZDEN GARIP KALDI BİRİMİZ
GEL KAVUŞTUR SEN HEY BORANLI DAĞLAR
ELLERİ GÖĞSÜNDE BİR GELİN AĞLAR

NE OLDU BİZE NE OLDU BİZE
YAYLANIN DİKENLERİ GÜL OLDU BİZE
HİSİMİM HİSİMİM KİNNENDİ BİZE
DÖN GEL AĞAM DÖN GEL BERHURDAYIM
GARIP BÜLBÜL GİBİ İNTİZARDAYIM

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kadi_kuyusu'dur_bizim_koyumuz.pdf

2.1.43. Osman Türküsü

Türkünün başlığı ile yapılan aramada herhangi bir notaya ulaşılamazken, ilk mısrası “Osman’ın mendili saman sarısı” ile arama yapıldığında repertuvara kayıtlı bir adet

notaya ulaşılmaktadır. Ulaşılan bu türkünün 3 No'lu defterdeki türküyeye nazaran eklentilerinin olduğu söylenebilir. Eserin bir saz kısmı bulunmaktadır. 3 No'lu defterde olan notada böyle bir kısım bulunmamaktadır. Melodik olarak incelendiklerinde her ikisinin farklı arızaları aldıkları ve seyir olarak benzemedikleri söylenebilir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

OSMAN TÜRKÜSÜ

Osman'ın mendili saman sarısı

Osmanım'ı vurdular gece yarısı

Çırpına çırpına deli olmuş Osman'ın karısı

Süpürün hanları Osmanım geliyor

Eğmiş dal fesini arslanım geliyor

Gece gündüz gözüm yoktur kararım (Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 43)

Resim 52: Osman Türküsü (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

The image shows a handwritten musical score for the song 'Osman Türküsü'. The title is written in large Arabic script at the top. The score consists of three staves of music with lyrics written in Turkish and Arabic script below each staff. The lyrics are: 'Osman'ın mendili saman sarısı / Osmanım'ı vurdular gece yarısı / Çırpına çırpına deli olmuş Osman'ın karısı / Süpürün hanları Osmanım geliyor / Eğmiş dal fesini arslanım geliyor / Gece gündüz gözüm yoktur kararım'. The score is numbered '22-' in the top right corner.

Kaynak: *Anadolu Halk Şarkıları*, 3, 1927, 43.

Resim 53: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO 3417
İNCELEME TARİHİ : 18 4 1990

YÖRESİ
DENİZLİ-TAVAS
KİMDEN ALINDIĞI
AHMET GÖNLÜM

OSMANIMIN MENDİLİ
SAMAN SARISI
(Osmanım)

DERLEYEN
ÖZAY GÖNLÜM
DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ÖZAY GÖNLÜM

SÜRESİ: ♩ = 84

ZEYBEK

OS MA NI MI N MEN DI LI
SU SUZ DE RE LE R DE
SA MAN DA SA RI SI
GÜL LER DE BI TE R MI
OF PO (SAZ
OS MA NI MA GİY DI LA R
OS MAN SI ZE V LE R DE
OF CE VA RI SI OS MA NI MA
DU MAN TÜ TER M OS MAN SI ZE V
GİY DI LA R DE CE VA RI
LE R DE DU MAN TÜ TE

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/osman'imin_mendili_saman_sarisi.pdf

Resim 54: Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (2. Sayfa)

The image shows a musical score for the song 'Osmanım'ın Mendili Saman Sarısı (2. Sayfa)'. The score is written in a single system with seven staves. The first staff is the vocal line, and the subsequent staves are instrumental accompaniment. The lyrics are written below the vocal line. The score includes a key signature of one flat (B-flat) and a time signature of 2/4. The lyrics are: 'Sİ Mİ OS MA NI MA GI YAN LA R DÜNYA MALI NI NEY LE Yİ M GAHBE Yİ Dİ HE Pİ Sİ OS MA NI MI DU TA R MI OF FO (SAZ OS MA NI MOS MA NI A ÇIN GA PI LA RI ZEBEK OS MAN MA NİM OS MA NI MA OS MAN GELİ YOR GERNE ŞE GER GI YAN LA R OL SUN DÜŞ MA NE SE R AS LAN GE Lİ MA NİM YOR M.ÖZBULAK

NİM
YOR

— 1 —
OSMANIMIN MENDİLİ SAMAN SARISI (OF OF)
OSMANIMA GIYDILAR GECE YARISI
OSMANIMA GIYANLAR GAHBEYDİ HEPİSİ (OF OF)

— 2 —
SUSUZ DERELERDE GÜLLERDE BİTERMİ (OF OF)
OSMANSIZ EYLERDE DÜMAN TÜTERMİ
DÜNYA MALINI NEYLEYİM OSMANIMI DUTARNI (OF OF)

BAĞLANTI-I

OSMANIM OSMANIM ZEYBEK OSMANIM
OSMANIMA GIYANLAR OLSUN DÜŞMANIM

BAĞLANTI-II

AÇIN GAPILARI OSMAN GELİYOR
GERNEŞE GERNEŞE ASLAN GELİYOR

2.1.44. Hameyli Şarkısı

Türkünün ismi ve ilk mısrası ile tarama yapıldığında, repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.45. Nazoğlu Havası

“Nazoğlu” araması ile karşımıza repertuvara kayıtlı bir adet nota çıkmaktadır. Resim 56-57 ile gösterilen bu türküye bakıldığında; bir saz kısmının olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu iki yönü ile 3 No’lu defterdeki notadan ayrılmaktadır. Güfte itibarı ile incelendiklerinde ise ortak olarak adlandırılacak bir mısraları mevcuttur. Melodik yapıları itibarı ile benzer yönlerinin olduğu söylenebilir. Her iki türkünün de “Evç” ve “Nim Hisar” perdeleri ile arıza aldıkları ve aynı perdede karar kıldıkları görülmektedir. Türkülerin güfte ve notaları:

NAZOĞLU HAVASI

Nazoğlu'nun mintanının yenleri

Böber gibi yüzlerinin benleri

Böyle mi olur sık sevginin sonları

Akan çaylar kan göründü gözüme (Anadolu Halk Şarkıları 3, 1927, 45)

Resim 55: Nazoğlu Havası (3 No'lu Defterde Bulunan Eser)

-۲۳-

نازاوغلی هواسی

ری له یگ نك فی تا من نك لو اوغ ناز
ری له بن نك ری له یوز بی کی بر بو
نك کی سو صیق لور او می له بوی
لر ی چا قان آ ری لا صوک
مه زو کو دو ن دو کو قان

نازاوغلی نك نسا نك بنگره
بو بر کی یوز لر نك بندر
بو بی می دلور صیوه سونیک صوکوی
آ فاده مهابله فاده کور دنده کوروم

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 3, 1927, 45.

Resim 56: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (1. Sayfa)

T H M REPERTUAR SIRA NO:3434
İNCELEME TARİHİ: 19.1.1990

YÜKSEL AYMAN

DERLEME TARİHİ

YÖRESİ
UŞAK-BAĞBAŞI KÖYÜ

KİMDEN ALINDIĞI
HASAN ÇOLAK

NAZOĞLU ZEYBEĞİ

NOTAYA ALAN
ÖZAY GÖNLÜM

SÜRESİ: ♩ = 106

(SAZ _____)

NA ZOĞ LU NUN A MAN Nİ BER Gİ
DA E FEM AK ÇA DA
NA E FEM YAĞLI GUR

Bİ DE BEN LE Rİ VAY YE RE
ÇA DA DA YA N Dİ AL LAM
gürü BA İŞ LE MEZ NA MERT

DÜ Ş DÜ E FEM CER KE Nİ Nİ N AMA NİN DA
DE Dİ E FEM YÜ RE Gİ NE " " " "
GU LA A MAN EŞ GİNDİ AT LAR HADE FE M DE

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/nazoglu'nun_biber_gibi_benleri_var.pdf

Resim 57: Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri Var (2. Sayfa)

NAZOĞLU ZEYBEĞİ
(SAYFA - 2)

YE LE Rİ VAY
GÜ VE N Dİ VAY
KİS NE MEZ VAY

M. ÖZBULAK

-1-
NAZOĞLUNUN BİBER GİBİ BENLERİ VAY
YERE DÜŞTÜ (EFEM) CEPKENİMİN (AMANINDA) YENLERİ VAY

-2-
NAZOĞLUDA (EFEM) ARÇA DAĞA DAYANDI VAY
ALLAH DEDI (EFEM) YÜREĞİNE (AMANINDA) GÜVENDİ
" " " (BİLEĞİNE) (HADEFEMDE) VAY

-3-
NAZOĞLUNA (EFEM) YAĞLI GURŞUN İŞLEMEZ
NAMERT GULA (AMAN) EŞGİN DE ATLAR (HADEFEMDE) KİŞNEMEZ VAY

2.1.46. Sürmelim Türküsü

Türkünün başlığı ile tarama yapıldığında herhangi bir notaya ulaşılamazken, güftesinin ilk mısrası olan “Akşam oldu yine bastı kareler” aramasıyla melodik yapı ve güfteleri itibarı ile benzer olan bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.1.47. Ali Bey Türküsü

Türkünün ismi olan “Ali Bey Türküsü” ve güftesinin ilk mısrası olan “Delikin ile Suludere’nin arası” aramaları ile karşımıza repertuvara kayıtlı herhangi bir nota çıkmamaktadır.

3 No’lu defterdeki eserin güftelerinin portede yer alan güfteler ile uymadığı söylenebilir. Üçüncü mısradaki yer alan “Bağıra çağıra gelip de gelir annesi” kısmının portede “Bağıra çağıra gelir Ali Bey’in annesi”; dördüncü mısradaki yer alan “Kaza kurşunu da karşı geldi Ali Beyim ile of” kısmının ise portede “Kaza kurşunu da geldi Ali Beyim ile of” şeklinde olduğu görülmektedir.

2.1.48. Katırcıoğlu Zeybek Havası

Türkünün ismi olan “Katırcıoğlu Zeybek Havası” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı hiçbir notaya erişilememektedir.

2.2. 4 No’lu Defterin İncelenmesi

Çalışmanın, Osmanlı Türkçesi ile kaleme alınmış ikinci defteri olan Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No’lu defter günümüz Türkçesine aktarılmıştır. Daha sonra içeriğindeki eserler; TRT repertuarından, Nota Arşivleri, Sanat Müziği Notaları internet sitelerinin arama bölümlerinden, başlıkları ve güftelerinin ilk mısraları ile taranmıştır. Tarama sonucu elde edilen eserler; Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No’lu defterde olan eserler ile güfte ve melodik yapı benzerlikleri açısından mukayese edilerek ortaya konmuştur. Karşılaştırılan eserlerin notaları ile 4 No’lu defterde bulunan türkülerin notaları art arda eklenerek sunulmuştur.

Çalışmaya kaynaklık eden defterlerden ikincisi olan 4 No’lu defterdeki eserlerin güftelerinde bulunan; “biyocuk”, “atladırılar”, “çatladırılar”, “gidem”, “amma”, “içdin”, “geçdin”, “tüfenk”, “fişenk”, “ora” kelimeleri; ait oldukları yörelerin ağız özellikleri ve melodi ile olan hece uyumlarının olumsuz yönde etkilenmemesi için olduğu gibi aktarılmıştır.

Dördüncü defterin karşılaştırma bölümü olan bu bölümün bitiminin ardından, her iki defterde de yer alan mukaddimelerin ve eserlerin günümüz Türkçesine aktararak, Finale nota yazım programı ile yeniden notaya alınmış bir şekilde tekrar yazılması sağlanmıştır.

Aşağıdaki tabloda 4 No’lu defterde yer alan türkülerin başlıkları, yöreleri ve usûlleri sıralanmıştır:

Tablo 2: Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No’lu Defterde Bulunan Türküler

	Türkülerin Başlıkları	Türkülerin Yöreleri	Türkülerin Usûlleri
1.	Ger Ali Türküsü	Alaşehir	4/4
2.	Kıllıoğlu Zeybek Türküsü	Aydın	4/4
3.	Zeybek Oyun Havası	Manisa	9/8
4.	Cevriye Türküsü	Manisa	2/4
5.	Dumanlı Dağlar Türküsü	Aydın-Koçarlı	4/4
6.	Gündüz Beyi Türküsü	Koçarlı	2/4

7.	Yayla Zeybek Türküsü	Ödemiş-Gölcük	9/8
8.	Azime Türküsü	Manisa	9/8
9.	Yörük Kızı	Aydın	4/4
10.	Câminin Müezzini Yok	Aydın	4/4
11.	Bozkaya Türküsü	Aydın	9/8
12.	Söğüdün Yaprağı Türküsü	Manisa	7/8
13.	Alçak Dağlar Türküsü	Aydın	4/4
14.	Sarı Boyvada Türküsü	Alaşehir	4/4
15.	Cezayir Türküsü	Ödemiş-Gölcük Yaylası	4/4
16.	Erzurum Havası	Aydın	4/4
17.	Yörük Yaylası Zeybek Havası	Manisa	9/8
18.	Kesik Kerem	Aydın-Koçarlı	4/4
19.	Gaziler Havası	Ödemiş-Boğaziçi Yaylası	4/4
20.	Kantarcıoğlu	Karaman	9/8
21.	Eşekaya Türküsü	Konya	4/4
22.	Keklik Türküsü	Konya	4/4
23.	Sille Türküsü	Konya	4/4
24.	Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü	Konya	9/8
25.	Turnam Türküsü	Ödemiş-Boğaziçi Yaylası	9/8
26.	Ustan Kimdi Türküsü	Konya	4/4
27.	Genç Osman	Konya	4/4
28.	Yayla Havası	Konya	4/4
29.	Zeybek Oyun Havası	Ödemiş-Gölcük	9/8
30.	Meyhâne Türküsü	Karaman	4/4
31.	Elifim Türküsü	Konya	4/4
32.	Acem Kızı Türküsü	Konya	9/8
33.	Menberi Türküsü	Konya	4/4
34.	Kadifeli Gelin Türküsü	Konya	4/4

2.2.1. Ger Ali Türküsü

“Ger Ali” aramasıyla karşımıza aynı isimle gelen eserlerden hiçbiri 4 No’lu defterdeki türkü ile melodik yapı ve güfte itibarı ile benzerlik göstermemektedir.

Bu eserin birinci kıtasının son mısarasının boş bırakılan yeri okunamamıştır. Ayrıca; ikinci kıtadaki بینه آره کومون ذآیه نش کونون (Cümbüş ede göçün neylemiş günleri?), dördüncü kıtadaki درد آفتاسکی رگونا ز فیدر کاسی (Dün akşamki rüyamız hayır değil mi?), yine dördüncü kıtadaki در دمانه ادر کوره لم دیر نه نه نه نه (Derman eder görelim diye ne yine Ger Ali?), beşinci kıtadaki تا نازیه کاسه قور باغله قور بون (Ta nereye gelmiş kurbanlık

koyun?) ve son olarak altıncı kıtadaki اورتورندى فرماشم (قبلم) ايناندى (Okundu fermanınım kiblem inandı?) dizelerinin okunuşları kesinlik arz etmemektedir.

2.2.2. Kılhoğlu Zeybek Türküsü

Türkünün başlığı ve güftesinin ilk mısrası “Ekinler ekilirken” ile yapılan aramada aranılan kriterlere uygun bir notaya erişilememektedir.

2.2.3. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi ile yapılan taramada, Manisa yöresine kayıtlı zeybek havaları incelenmiş ve 4 No’lu defterde bulunan eser ile benzer bir notaya ulaşılamamıştır.

2.2.4. Cevriye Türküsü

Türkünün başlığı ve ilk mısrası ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı bir notaya erişilememektedir.

2.2.5. Dumanlı Dağlar Türküsü

Türkünün ismi ve ilk mısrası ile herhangi bir notaya ulaşılamazken, “Duman var” aramasıyla repertuvara kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. 4 No’lu defterdeki eser ile ulaşılan bu türkünün melodik olarak benzediklerini söylemek mümkün değildir. Ancak güfte benzerliği itibarı ile incelendiklerinde ilk kıtalarının benzer olduğu görülmektedir. Ayrıca 4 No’lu defterde bulunan nüshanın güfte kısmında değişiklik söz konusudur. Güftede yer alan “Duman vardır şu dağların başında” kısmı portede; “Duman vardı şu dağların başında” şeklinde yazılmıştır. Türkülerin güfte ve notları:

DUMANLI DAĞLAR TÜRKÜSÜ

Duman vardır şu dağların başında

Arzum kaldı toprağında taşında

Cab biz değil cümle âlem başında

Asıyorlar kömür gözlüm ağla gel

Sözün geçkin var beylere söyle gel

Benim olur şu derenin söğüdü

Çok verdiler ben tutmadım öğüdü

Küçücükten bir yâr sevdim büyüdü

Biz diye el oğluna eş oldu

Ben söylerim sen gidersin inada

Yalnız taş temel tutmaz binada

İyi günde dost çokmuş dünyada

Kötü günde arayıp soran kalmamış (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 5)

Resim 58: Dumanlı Dağlar Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

آیدیه - قوهارلی دومانلی داغلر تورکوشتی

ده شك با رك له داغ شو دې وار مان دو

فاتیما

لم عا له جم كل ده بز جاب دا شن طا دا غن راطوب دى قال ضوم آر

كل له آغ لم كوزموركو لر يور صی آ شن با

كل له موی ده له بك وار كین كج زك سو

دوماه وار دسوداغلك باشه بنم اولور سوده نك سو كودی به سوبرم سن كبه رسك عناده

آرزوم خالری طوبرافته شه جوده دبر دبر به طومخادم و كودی پانده سه نمل لومناز بنا ده

بهاپه بز دكل جمله عالم باشه كوجو جكده بیا رسوم بو بوردی ایی كونده دوسته چولسته زیاده

آهسود لر كوزم آغلو كل بیز دیه آل اولغله آسه اولدی كوتوكونه اربوبه سولده خالسه

سوزك بلكیده وار بده سوبدك

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 5

Resim 59: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 1279
İNCELEME TARİHİ : 24_5_1977

DERLEYEN
NİDA TÜFEKÇİ

YÖRESİ
KÜTAHYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HİSARLI AHMET

DUMAN VARDIR GÜZEL İZMİR BAŞINDA

SÜRESİ :

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

The image shows a musical score for the song "Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında". The score is written on a single staff in a 7/8 time signature, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is written in a treble clef. The lyrics are in Turkish and are placed below the notes. The score consists of ten lines of music. The lyrics are: "DU MAN VAR DI R GÜ ZE LİZ Mİ R BA ŞI N DA NOF DU MAN VAR DI R GÜ ZE LİZ Mİ R BA ŞI N DA NEY AR ZUM GA L DI TOP RA ĞIN DA TA ŞI N DA NEY TA ŞI N DA NO F TA ŞI N DA NEY AR ZUM GAL DI TOP RA ĞIN".

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/duman_vardir_guzel_izmir_basinda.pdf

Resim 60: Duman Vardır Güzel İzmir'in Başında (2. Sayfa)

DUMAN VARDIR GÜZEL İZMİR BAŞINDA
(Sahife- 2)

DA TA ŞI N DA NEY
TA ŞIN DA NE Y TA ŞI N DA NEY
BİR BEN DE Ğİ L
Cİ HA NA LE M PE ŞİN DE NOF
BİR BEN DE Ğİ L Cİ HA NA LE M PE Şİ N
DE NO F BEN KORK MAM Ö
LÜM DE NE R GEÇ YO LU M

2.2.6. Gündüz Beyi Türküsü

Bu eserin ilk kıtasının ikinci mısrası ile portede yer alan sözler arasında fark olduğu görülmektedir. Eserin güfte kısmında “Yol değil de zor beylere tuğ gelir” olarak yazılan dizenin, portede “Yol değildir zor beylere tuğ gelir” şeklinde yazılmış olduğu göze çarpmaktadır.

Türkünün ismi ve ilk mısrası ile tarama yapıldığında herhangi bir türküye ulaşılamamaktadır. Fakat içinde “İstanbul’dan eğrim büğrüm yol gider” dizesinin geçtiği “Arkamı da verdim şu Manisa’nın dağına” isimli türkünün güftesine ulaşılmaktadır. Ulaşılan türkünün güftesi aşağıdadır:

ARKAMI DA VERDİM ŞU MANİSA’NIN DAĞINA

Arkamı da verdim şu Manisa’nın dağına

Çözemedim kollarımın bağına

Selam söylen saçlının da beyine

Al evreli şal çevreli Gündüzoğlu

İstanbul’dan eğrim büğrüm yol gelir

Yol değildir beylere tuğ gelir

Gençliğimde ölüm bana zor gelir

Dolan dolan şu dağları Gündüz Beyim

Koca dağ başına çıktım oturdum

Dört yanımda lale sümbül bitirdim

Ben bir çakır gözlü yiğidim

Dolan dolan şu dağları Gündüzoğlu

Koca dağ başı kum kayır daşlı

Kalkışır develeri pepelek başlı

Kız buğday benizli gelin kıvrıcık saçlı

Al evreli şal çevreli Gündüz Beyim (<http://bilgiyayim.com/il-il-turkuler/manisa-turkuleri/>)

2.2.7. Yayla Zeybek Türküsü

Eserin ismi olan “Yayla Zeybek Türküsü” ile yapılan taramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.2.8. Azime Türküsü

Türkünün başlığı olan “Azime Türküsü” ile yapılan aramada bir esere ulaşılamazken güftenin ilk mısrası “Haydi gidelim (gidem) Karataş’a üzümüne” taraması ile bir adet notaya erişilmektedir. Ulaşılan bu türkü ile 4 No’lu defterde bulunan türkünün güftesinin benzerlikleri olduğu söylenebilir. 4 No’lu defterdeki nüshada “Haydi gidem Karataş’a üzümüne, Ayrılık sürmelerin çekmiş gözüne” şeklinde yazılmış olan güftenin; Resim 62’de gösterilen türküde, “Hadi gidem Garadaş’a üzümüne aman, Gelin sürme çekmiş gaşlarına gözüne” şeklinde yazıldığı görülmektedir. Ayrıca 4 No’lu defterdeki türkünün güftesi bir kıta iken, Resim 62’deki eserin güftesi üç kıtadır. Melodik anlamda benzerliklerinden söz edilemez. Türkülerin güfte ve notası:

AZİME TÜRKÜSÜ

Haydi gidem Karataş’a üzümüne

Ayrılık sürmelerin çekmiş gözüne

Aman aman Azime yel estikçe yellenir

Biyocuk da sarılısam her yanlarım dinlenir (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 8)

Resim 61: Azime Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

مفینا عَزِيمَةُ تُوْر كُوشِيْ

مه زو او شا طا را قا دم کی دی های

نه زو کو مش ك چه رك له مه سور لق دی ی آ

نیر له یل چه دك اس یل مه زی نه مان آ مان آ

نیر له ك دی دم لا یان مر مه دل صا ده جی یو بی

لغایه کیوم فزه طه شه اوزومه
آرباوسورمه لرك هیکسه کوزونه
آمانه امان عزیبه یل سه کجه بله نیر
بوهقده صا بیهم لهر یاغرم دیکله نیر

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 8.

Resim 62: Haydi Gidem Garadaş'a Üzüme

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1921
İNCELEME TARİHİ : 7 - 11 - 1978

YÖRESİ

UŞAK

KİMDEN ALINDIĞI
MUSTAFA ÇOBANOĞLU
SÜRESİ :

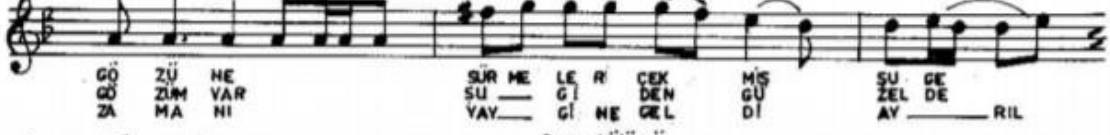
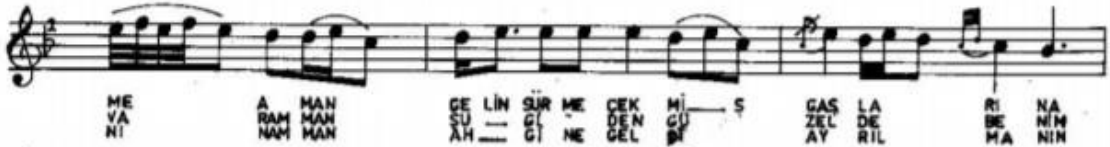
♩=214

DERLEYEN
T R T

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TUFEKÇİ

HADI GİDEM GARA DAŞA ÜZÜME (KADIN OYUN HAVASI)

—2—
GARA DAŞIN BAĞLARINDA ÜZÜM VAR AMMAN
ŞU GİDEN GÜZELDE BENİM GÖZÜM VAR
" " " " " "

—3—
SELENDİNİN SARI SARI SAMANIMMAN
AH GİNE GELDİ AYRILMANIN ZAMANI
YAY " " " "

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hadi_gidelim_garadas'a_uzume.pdf

2.2 9. Yörük Kızı

Türkünün ismi olan “Yörük Kızı” ve güftesinin ilk mısrası olan “Odamızın arkasından deldiler” taramaları ile repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.10. Câminin Müezzini Yok

Türkünün başlığı, aynı zamanda ilk mısrası olan “Câminin Müezzini Yok” taramasıyla repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.2.11. Bozkaya Türküsü

Eserin ismi ile yapılan arama ile herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat 4 No’lu defterdeki eserin yalnızca ilk kıtasının aynısının başka bir eserde daha olduğu tespit edilmiştir. Bu benzer kıta tespit edilen eserin ilk kıtasıdır. Ayrıca tespit edilen bu eserin notasına erişilememektedir. Türkünün güftesi aşağıdadır:

İZMİR’İN KAVAKLARI 4

Bozkaya’dan aşıtlar

Çalıya martin astılar

Çakırcalı’yı görünce

Jandarmalar kaçtılar

Çakırcalı martini yağladı

Bozdağ Tepesi’ni boyladı

Atma Memet vurursun

Sonra püşman olursun

Aydın’ın kavakları

Dökülür yaprakları

Bana da Çakırcıoğlu derler

Yakarım konakları (<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=19342>)

2.2.12. Söğüdün Yaprağı Türküsü

Türkünün başlığı olan “Söğüdün Yaprağı Türküsü” ile repertuvarda kayıtlı bir adet notaya erişilmektedir. Her ikisinin de aldıkları arızalar aynı olmakla birlikte “Rast” perdesinde karar vermektedirler. Melodik seyirlerin benzedikleri söylenemez. Bunun yanı sıra Resim 64-65’deki türküde bir saz kısmı olduğu da görülmektedir. Güftelerinin ilk kıtaları itibarı ile benzer oldukları söylenebilir. Türkülerin güfte ve notası:

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI TÜRKÜSÜ

(1)

Söğüdün yaprağı aman aman nârindir nârin

İçerim yanıyor yavrum dışarım serin

Sana da yâr bulunur aman aman ben Allah kerîm

Kınalı topuklum yavrum suya mı geldi

Rastık kaşında kaşında

On üç on dört yaşında yaşında

Aklı başında

(2)

Fesleğen dalından aman aman odun olur mu

Türkmen kızlarından yavrum kadın olur mu

Üç beş de şeftalinin yavrum tadı olur mu

Kınalı topuklum aman suya mı geldi

Rastık kaşında kaşında

On üç on dört yaşında yaşında

Aklı başında (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 12)

Resim 63: Sögüdün Yaprağı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

-۸-

سکودک یاپراغی تورکوسی

منیا

در دین تا مان آ مان آ غی را یاپ دوک کو سو آدیالیریم

ر یو فی یا ریم چه ای دین تا

آریندی دین سه ریم شا دی روم یاو

ده شن قا ده شن قا تیق راس

شن یا لی عی قا ده شن یا اودوز اوزاوج

ده شن با لی عی قا ده شن با

سکودک یاپراغی آمان آمان ناریند - نارینه
ایریم یانچو - یاروم دیشایم سربیه
سکاده یار بولون - امانه آمانه به اسه کریم
قیدی لور یونایوم یاروم صوری کلدی
راستیه فاشنه فاشنه
اودیریم اودد دیشا باشنه یاشنه
عقلانینه

شایکسه داننده امانه امانه اودود اولوریم
تورکمه نینلر نه یاروم قادیه اولوریم
اوج بینه شفا بیلک یاروم لهادی اولوریم
قیدی لور یونایوم یاروم صوری کلدی
راستیه فاشنه فاشنه
اودیریم اودد دیشا باشنه یاشنه
عقلانینه

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 12.

Resim 64: Sögüdün Yaprığı Narindir Narin (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No:1653
İNCELEME TARİHİ: 23.2.1978

DERLEYEN
EMİN ALDEMİR

YÖRESİ
MANİSA

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HAYDAR BALÇIN

NOTAYA ALAN
EMİN ALDEMİR

SÜRESİ:
♩ : 72

SÖĞÜ DÜN YA P RA ĞI A MA NA MA NA MA
ME NEN GÜÇ DA LİN DE NA MA NA MA

. . . N NA RİN Dİ R NA LUR Rİ MU N CE TÜR K MEN
O DU NO LUR Rİ MU N TÜR K MEN

RİM YA Nİ YO R HA DÜ LEN Dİ SA
MA YA VA Sİ N DA N N DA N HA DÜ LEN Dİ SA
KA Dİ

RI . . . M SE LU R RİN MU İ CE RİM YA
NO . . . M SE LU R RİN MU İ CE RİM YA
TÜR K MEN MA YA

NI . . . N YO R HA DÜ LEN Dİ SA RI . . . M
Sİ N DA N KA Dİ NO . . . M

SE LU R RİN MU SA NA VAR BU
BİR KE RE SE V

LU NU RA MA NA MA NA MA N BE NAL LA H KE
ME Nİ NA MA TA Dİ O LU R

Rİ MU M KI NA LI TO PU K LA
MU M KI NA LI TO PU K LA

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/sogudun_yaprigi_narindin_narin.pdf

Resim 65: Söğüdün Yaprağı Narindir Narin (2. Sayfa)

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI
(Sahife - 2)

R YAV RUM SU YA MI DE Y DI
ÇEŞ ME NİN BA ŞI N DA
HA DÜ LEN AK LI MI ÇE L DI
RAS TIK KA ŞI N DA KA ŞIN DA ON DÖRT YA ŞI N DA YA ŞIN DA
AK LI BA ŞI N DA RAS TIK KA ŞIN DA
ON DÖRT YA ŞIN DA AK LI BA ŞI N DA

- 1 -

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI AMAN AMAN AMAN NARİNDİR NARİN
ÇERİM YANIYOR HADÜLEN DIŞARIM SERİN
SANA YAR BULUNUR AMAN AMAN AMAN BEN ALLAH KERİM
KINALI TOPUKLAR YAVRUM SUYAMI DEYDİ
ÇEŞMENİN BAŞINDA HADÜLEN AKLİMİ ÇELDİ
Bağlantı: [RASTIK KAŞINDA (Kaşında)
ONDÖRT YAŞINDA (Yaşında)
AKLI BAŞINDA

- 2 -

MENENGÜÇ DALINDEN AMAN AMAN AMAN ODUN OLURMU
TÜRKMEN MAYASINDAN HADÜLEN KADIN OLURMU
BİR KERE SEYMENİN AMAN AMAN AMAN TADI OLURMU
KINALI TOPUKLAR YAVRUM SUYAMI DEYDİ
ÇEŞMENİN BAŞINDA HADÜLEN AKLİMİ ÇELDİ
Bağlantı.

2.2.13. Alçak Dağlar Türküsü

Türküsün ismi “Alçak Dağlar Türküsü” ve ilk mısrası olan “Uzundur selvinin dalı yere eğilmez” taramalarıyla repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir. Fakat

içinde “Uzundur selvinin dalı yere eğilmez” mısrasının geçtiği bir türkünün güftesine ulaşılmaktadır. Türkünün güftesi aşağıdadır:

GOCA DAĞIN BAŞINDA BİR ULU MEŞE

Goca dağın başında bir ulu meşe

Meşenin dibine oturmuş bir gelin Ayşe

Bir elinde meşe bir elinde şişe

Sen doldur da ben içeyim kız gelin Ayşe

Uzundur selvinin dalı yere eğilmez

Karşıdan karşıya da güzel sevilmez

Elin de kızı muhannettir hemen sarılmaz

Her sabah her sabah

Günün doğduğu yerden ben de doğarım

Duvarдан duvara boynum eğerim

Seni de yaradan gadir de Mevlâmin

Ben de kulu değil miyim of

Goca dağın başında bir topca kar idim

Sam yelleri esdikçe ılgıt ılgıt eridim

Eskiden de çok muhabbetli dostun ben idim

Şimdi de ayrı düştük unuttun mu

Goca dağı da aşan gelin

Al kırmızı da guşan gelin

Kocan da çirkin sen güzel

Gayret et de boşan gelin (<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=19177>)

2.2.14. Sarı Boyvada Türküsü

Türkünün başlığı “Sarı Boyvada Türküsü” ve ilk mısrası olan “Aliverin kır atımın gemini” ile yapılan aramalarda repertuvara kayıtlı hiçbir notaya erişilememektedir.

2.2.15. Cezayir Türküsü

“Cezayir Türküsü” aramasıyla herhangi bir notaya ulaşılamazken, “Cezayir” aramasıyla repertuvara kayıtlı türküler sırası ile incelenmiştir. Bu incelemenin sonunda 4 No’lu defterde yer alan türkü ile en çok benzeyen iki türkü karşılaştırmaya alınmıştır:

a. Cezayir’in Yüksek Olur Evleri (Resim 67-68)

b. Cezayir’e Kara Bayrak Çekildi (Resim 69-70)

Ulaşılan ilk türküyle 4 No’lu defterdeki türkünün güfelerinin benzerlikleri göze çarpmaktadır. 4 No’lu defterde “Cezayir’in ufak ufak evleri” şeklinde yazılan mısra Resim 67-68’deki türküde; “Cezayir’in yüksek olur evleri” şeklindedir. 4 No’lu defterde Türkçe bilmez mâni söyler dilleri” şeklinde yazılan yerin ulaşılan türküde; “Türkçe bilmez Arapça’dır dilleri” şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Melodik yapıları benzer değildir.

Ulaşılan bir diğer türkünün (Resim 69-70) 4 No’lu defterdeki türkü ile en çok benzeyen kısmının güftesi olduğu söylenebilir. 4 No’lu defterdeki türkünün iki kıtasının da ulaşılan türkünün güftesinde görmek mümkündür. Melodik yapılarına bakıldığında ise; karar kıldıkları perdelerin ve aldıkları arızaların benzer olduğu söylenebilir. Seyir anlamında benzerlikleri yoktur. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

Cezayir’in ufak ufak evleri

İçindedir ağaları beyleri

Türkçe bilmez mâni söyler dilleri

Tunus Terablus Cezayir’i of

Yaz gelince gemilerimiz yağlanır

Kış gelince tersaneye bağlanır

Delikanlılar Cezayir’de eğlenir

Sokakları mermer taşlı Cezayir hey of

(Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 15)

Resim 66: Cezayir Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

- ۱۰ -

اورده شد: كورچيك بايدونده آلمندر جَزَاير تُوْر كُوْشِي

امروزه اوزجه

رى له او فاق او فاق او بلك ي زاجه

لر سوي ما مزبيل جه تورك مساز رى له بلك رى له فا آ در ده چين اى

رى زاجه لس بو راطه شن تو مساز رى له ديل

ير زاجه هه مساز اوف مساز اوف

جَزَايرك اوفافه اوفافه اولرى
ايجه در افارى بكلى
تور كجه بيلز ماني سويلر ديلرى
توسن طراسين جَزَايرى اوف

باز كهنجه كيدر باغلانير
قشبه نهنجه نسانير باغلانير
دلبغاخير جَزَاير ده اكلانير
سوغافدى سر شلى جَزَايركى اوف

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 15.

Resim 67: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (1. Sayfa)

3760

ALINAN : Sani Demircioğlu
DERLEYEN: Erdem Çalışkanel
Notaya Alan Erdem Çalışkanel

Antalya /İbradı
Yöre : İlçesi

CEZAYİRİN YÜKSEK OLUR EVLERİ

Saz..

Ceza yirin yük sek olur Evle ri.....

ev le ri

Saz... I çin dedir a ға la ri...

bey le ri....

sultan ce sa yir türkpedebilmez ға ға dir

dille ri

ERDEM ÇALIŞKANEL Saz... sokak ları ser ser

Kaynak: <https://www.notaarsivleri.com/turk-halk-muzigi/1136.html>

Resim 68: Cezayir'in Yüksek Olur Evleri (2. Sayfa)

ALINAN : _____ Yöre : _____
DERLEYEN: _____ 2

taş lı güzel leri
hilal kaş lı.....
hepbaki şırlar bize kar şı.....
Sultancaza yir..... vay a mana man

Cezayirin yüksek olur evleri
İçindedir ağaları beyleri Sultan Cezayir
Türkçe de bilmez arapçadır dilleri
Sokakları mermer taşlı
Güzelleri hilal kaşlı
Hep bakışırılar bize karşı
Sultan Cezayir vay aman aman

Bir gemi var salıvedin engine
Şinde de rahat güzel ile zengine
Verin kızı menendine denzine
Bağlantı

Gel koyunum sana çanlar takayıs
Sen sallan gel ben boyuna bakayıs
Ah annes babasıs nasıl yatayıs
Bağlantı

Resim 69: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (1. Sayfa)

Yöre
Afyon-Sandıklı.
Kaynak kişi Kuş Ali
Tenekeci Ali

Derleyen
Niyazi Yılmaz

Notalayan
Niyazi Yılmaz

SAZ:

SÖZ

ce za yi ne ka ra bay rak çe vil
di a nan a nan af
ga rip a ne la rin be li bu kul dü.

Kaynak: <https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cezayire-kara-bayrak-cekildipdf1518891412.pdf>

Resim 70: Cezayir'e Kara Bayrak Çekildi (2. Sayfa)

Cezayir.

Niyazi Yılmaz
NOTAYA ALAN

İNDEN ALINDIĞI
Kuş Ali
ÜREST Tenekçi Ali

SAYFA 2-

Niyazi Yılmaz

I-

Cezayir'e kara bayrak çekildi,
Garp anaların betri büktüdü.
Koc yipitler Cezayir'den çekildi.

Bağlantı (Sokakları mermer taşlı,
Güzelleri sancak saçlı Cezayir.

Cezayirin ufak tefek evleri,
İşindedir apaları beyleri.
Çirkse bilmez mani söyler dilleri.
Çünkü, FAS Cezayir of ey

Bağlantı (Sokakları mermer taşlı
Güzelleri hilal kışlı Cezayir.

Yaz gelince penileri yaplanır,
Kış vatanı tersaneye bağlanır
Dedikentli bir Cezayirde eğlence.

Bağlantı (Sokakları Mermer taşlı,
Güzelleri kalem kışlı Cezayir of ey

2.2.16. Erzurum Havası

Türkünün ismi olan “Erzurum Havası” ile yapılan taramada herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat güftesinin ilk mısrası “Yalandır şu dünyanın ötesi yalan” araması ile bir adet türkünün güftesine erişilmektedir. Ulaşılan bu türkünün ilk kıtası ile 4 No’lu defterdeki türkünün ilk kıtası benzerlikler göstermektedir. Notasına erişilemeyen bu türkünün güftesi aşağıdadır:

YALANDIR ŞU DÜNYANIN ÖTESİ

(Ahey) Yalandır da şu dünyanın ötesi yalan

Zalim felekdir de yari elimden alan

(Ahey) Mısır'a sultan etseler istemem kalan

Dost ağlayıp düşman güldükten kelli

(Ahey) Bire ömrüm geçti de şu geyiğin postunda

Ezrail de can almanın kastında

(Ahey) döne döne teneşirin üstünde

Yunmayınca gönül yardan ayrılmaz

(Ahey) Ezeli de bire deli gönül ezeli

Güz gelince bağlar döker gazeli

(Ahey) Seveceksen sev de esmer güzeli

Çekme çirkin kahrını şimdikten kelli

<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=28103>

2.2.17. Yörük Yaylası Zeybek Havası

Eserin ilk mısrası “Yörük de yaylasında aman” taramasıyla repertuvara kayıtlı bir adet notaya ulaşılmaktadır. İncelenen türkünün 4 No’lu defterde bulunan türkü ile büyük ölçüde aynı olduğu söylenebilir. Bu eserde 4 No’lu defterdeki türküden farklı olarak güftesinde eklentiler vardır ve bağlantı kısmının bulunduğu görülmektedir. Melodik yapı itibarı ile aldıkları arızaların, karar perdelerinin ve melodilerinin seyir özelliklerinin büyük oranda benzer olduğu söylenebilir. Eserlerin güfte ve notası aşağıdaki gibidir:

YÖRÜK YAYLASI ZEYBEK HAVASI

Yörük de yaylasında aman

Yaylayamadım imanım

Dîvâne gönlümü eğleyemedim

“ “ “

Diyecek sözüümü söyleyemedim

Söyleyemedim imanım

Yaylanmam yaylada kar olmayınca

İçmem rakı şarap yâr olmayınca

(Anadolu halk Şarkıları, 4, 1927, 17)

Resim 71: Yörük Yaylası Zeybek Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

The image shows a handwritten musical score for 'Yörük Yaylası Zeybek Havası'. The score is written on four staves. The first staff begins with the title 'YÖRÜK YAYLASI ZEYBEK HAVASI' in Arabic script. The lyrics are written in Turkish and Arabic script. The first line of lyrics is 'Yörük de yaylasında aman'. The second line is 'Yaylayamadım imanım'. The third line is 'Dîvâne gönlümü eğleyemedim'. The fourth line is '“ “ “'. The fifth line is 'Diyecek sözüümü söyleyemedim'. The sixth line is 'Söyleyemedim imanım'. The seventh line is 'Yaylanmam yaylada kar olmayınca'. The eighth line is 'İçmem rakı şarap yâr olmayınca'. The ninth line is '(Anadolu halk Şarkıları, 4, 1927, 17)'. The score is written in a traditional style with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The time signature is 2/4. The melody is written on a five-line staff. The lyrics are written below the staff. The score is handwritten and appears to be a personal or working draft.

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 17.

Resim 72: Yörük de Yaylasında Yaylanamadım

TRT MÜZİK DARESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1136
İNCELEME TARİHİ : 13_11_1975

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

YÖRESİ

KİMDEN ALINDI
OSMAN PEHLİVAN

SÜRESİ:

YÖRÜK YAYLASI

DERLEME TARİHİ
20_1_1944

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

Saz.....

YÖ RÜK TE YAY LA SIN DA A MAN YAY LA YA MA
YÖ RÜK LER YAY LA SIN DA A MAN SÜT BA KIR BA
DİN MA NİM Dİ VA NE GÖN LÜ MÜ EY LE YE
KİR MA NİM SEV Dİ ĞİM YOS MA NİN GÖZ LE RI
ME DİM KİR Dİ YE CE K SÖ ZÜ MÜ A
ÇA KİR 2-GÜ LE DE BÜL BÜL KON MU ŞA
MAN SÖY LE YE ME DİM İ MA NİM YAY LA MAM YAY LA
MAN NE GÜ ZEL ŞA KİR İ MA NİM
DA KA ROL MA YIN CA EY LE MEM
GÖN LÜ MÜ YA ROL MA YIN CA

YÖRÜKTE YAYLASINDA AMAN, YAYLAYAMADIM İMANIM,
DİVANE GÖNLÜMÜ EYLEYEMEDİM,
DİYECEK SÖZÜMÜ AMAN SÖYLEYEMEDİM. "
Bağlantı — YAYLAMAM YAYLA DA KAR OLMAYINCA,
EYLEMEM GÖNLÜMÜ YAR OLMAYINCA.

YÖRÜKLER YAYLASINDA AMAN, SÜT BAKIR BAKIR, İMANIM,
SEVDİĞİM YOSMANIN GÖZLERİ ÇAKIR,
GÜLEDE BÜLBÜL KONMUŞ AMAN NE GÜZEL ŞAKIR, İMANIM.
Bağlantı:

Kaynak:

http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?reppo=1136&ad=Y%D6R%DCK%20DE%20YAYLASIN DA%20YAYLAYAMADIM

2.2.18. Kesik Kerem

Türkünün başlığı ve ilk mısrası ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir nota ya da güfteye ulaşılamamaktadır. Bu türküde geçen “Adûler” kelimesinin türkünün portesinde “Adûvler” olarak yazıldığı görülmektedir.

2.2.19. Gaziler Havası

Eserin ismi olan “Gaziler Havası” ve güftenin ilk mısrası olan “İstihkâmdan atlayamadım” aramalarıyla herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.20. Kantarcıoğlu

Türkünün başlığı “Kantarcıoğlu” ve ilk mısrası olan “Dilerim Bârî Hudâdan gül yanağın solmasın” ile yapılan taramalarda repertuvarada kayıtlı hiçbir esere ulaşılamamaktadır. Bu eserin güftesinin ikinci mısrası ile portede yer alan sözleri uyuşmamaktadır. Portede “Bizi ayıranlar bir murada ermesin”, şeklinde yazılan kısmın güftede, “Bizi yârdan ayıranlar bir murada ermesin” şeklinde yazılmış olduğu göze çarpmaktadır.

2.2.21. Eşekaya Türküsü

Türkünün ismi olan “Eşekaya Türküsü taramasıyla bir notaya ulaşılamamaktadır. Fakat “Eşmekaya” aramasıyla bir adet notaya (Resim 74) erişilmektedir. Güftelerinin ilk iki mısrası benzer olan bu türkülerin melodik yapı bakımından benzer oldukları söylenemez fakat aldıkları arızalar ve karar sesleri aynıdır. Türkülerin güfte ve notası:

EŞEKAYA TÜRKÜSÜ

(1)

Eşekaya'nın da kavakları gölgeli yâr kurban hey

Yel vurdukça denizleri dalgalı aman hey

Bir yâr sevdim de başı kavgalı aman hey

Benleri benleri Hasibe'nin benleri yâr kurban hey

Karşıdan geliyor üç beş atlı

Yok mu da içinizde bir Mehmed adlı

Bir yâr sevdim de şekerden tatlı

Benleri benleri nazlı yârin benleri (Anadolu Halk Şarkıları 4, 1927, 21)

Resim 73: Eşekaya Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

آشە قيا تۆركۆسى تۆنیه

لی گه گول دی لا اولق قانک یا قاشه م نۆزک

ای مان آ لغه دال دی له کز ده جه دوق ووریل هی بان قور یار

(۸)

آشە قیالک ده تواقله کونکله یار توبله هی
یل دور دو نجه دکزلری دالغیا امانه هی
بر یار سودمه باشی فارغالی امانه هی
بئکلی بئاری هبیه نیک بئاری توبله هی

فار سیدن کلبور اوج بسه آنای
بو منی ده ایچکن ده بر محمد آدی
بر یار سودمه بئکده ده منلی
بئاری بئاری نازی یارک بئکلی

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 21.

Resim 74: Eşmekaya'nın Kavakları

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO: 3526
İNCELEME TARİHİ: 16.7.1990

YÖRESİ
ORTA ANADOLU

KİMDEN ALINDIĞI
ADNAN TÜRKÖZ

EŞME KAYANIN KAVAKLARI

DERLEYEN
ADNAN ATAMAN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ADNAN ATAMAN

SÜRESİ:

(SERBEST)

YAR YA RE YE Y ES ME GAYA NIN GAVAK LA RI GÖLGE
BU GÜN E FE LE RİN BAŞI BE LA

LI YAR YA RE YE Y
LI

YELVUR DU K ÇA YE L VUR DU K ÇA
BEYLE Rİ BEY LE Rİ BEY LE Rİ
BENLE Rİ AK LI MA DÜŞTÜK ÇE

DE NİZ LE Rİ DA L GA LI
EŞ ME GA YA BE Y LE
ŞA ŞI Rİ RİM EV LE Rİ

AN MA NAM MA NEY
YAR SENİ Nİ ÇÜ NOF

MÖZBULAK

YEL VURDUKÇA YEL VURDUKÇA DENİZLERİ DALGALI AMMAN AMMAN EY
YAR YAREY
BUGÜN EFELERİN BAŞI BELALI YAR YAREY EY
— BAĞLANTI —

YAR YAREY
AŞAĞIDAN GELİR DE BİR BÖLÜK ATLI YAR
YAREY EY
VERİN BENİM MARTİNİMİ BENİM DE BENİM BİR ATLI AMMAN AMMAN EY
YAR YAREY
ŞU GİZİN YANAĞIDA ŞEKERDEN BALDAN TATLI YAR YAREY EY
— BAĞLANTI —

BEYLERİ BEYLERİ BEYLERİ EŞMEGAYA BEYLERİ AMMAN AMMAN EY
BENLERİ AKLIMA DÜŞTÜKÇE ŞAŞIRIRIM EVLERİ YAR SENİN İÇİN OF

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/esmekaya'nin_kavaklari.pdf

2.2.22. Keklik Türküsü

“İki keklik” aramasıyla, repertuvara kayıtlı iki adet türküye erişilmektedir:

a. İki Keklik Bir Derede Ötüyor (Resim 76)

b. İki Keklik Bir Kayada Ötüyor (Resim 77)

Ulaşılan ilk türkü (Resim 76) ile 4 No’lu defterdeki türkü incelendiğinde melodik olarak her iki türkünün de tiz taraftan başlayıp inici bir şekilde seyrettikleri, aldıkları arızaların ve karar perdelerinin aynı olduğu söylenebilir. Güftelerinin ilk mısraları aynıdır. 4 No’lu defterde “Ötme de keklik sesin bana yetiyor” şeklinde yazılan mısranın Resim 76’daki türküde, “Ötme de keklik benim derdim artıyor” şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Güftelerinin devamında ise bir benzerlik söz konusu değildir.

Resim 77 ile gösterilen ulaşılan diğer türkü ile 4 No’lu defterde bulunan türkünün aldıkları arızalar benzerdir. Güftelerine bakıldığında ise ilk iki mısralarında benzerlik olduğu görülmektedir. 4 No’lu defterde yer alan “İki keklik bir derede ötüyor, Ötme de keklik sesin bana yetiyor” kısmının, Resim 77’deki türküde; “İki keklik bir kayada ötüyor, Ötme de keklik derdim bana yetiyor aman yetiyor” şeklinde yazılmış olduğu görülmektedir. Türkülerin güfte ve notası aşağıdaki gibidir:

KEKLİK TÜRKÜSÜ

(1)

İki keklik bir derede ötüyor

Ötme de keklik sesin bana yetiyor

(2)

Bir gemim var adalara yaslanır

Yağar yağmur üstü başı ıslanır

(3)

Yağma da yağmur yolda da yolcum var benim

Şu dağlarda bir sevgilim var benim (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 22)

Resim 75: Keklik Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

۱۶- قونیه

ككلك تۆز كۆسى

ليك كك كى اى او ده ده ده بر

سك با نا

ليك كك ده مه اوت

ساز يور ۱ ساز يور ۲

ق يه يور يور

باغداد باغچور يولده ده بولجيم واريم
سور داغلا ده برسو كليم واريم

بركيم وار آلا ده با صدينده
باغلا باغچور اوسى باشا بدينده

ايكي ككلك بر زره ده اوتور
اوتور ده ككلك مسك بگاي تور

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 22.

Resim 76: İki Keklik Bir Derede Ötüyor

KEKLİK TÜRKÜSÜ (İkide keklik bir derecede)

Çalan : Hüseyin SEKÜ
Okuyan : Lokman TASALI • Paşa DEMİRBAĞ
Nihat KAZAZOĞLU • Ferzan ALAGÖK

Aranağmesi

İ ki de kek lik bir de re de
E mi ne ha nım kon yak iç miş
i ma nıca 8 ti yor (saz) yor (saz)
i ma nıca ya ta yor yor
Öt me de kek lik be nim benim der dim ar ti
Oy ay dınlık gece ler di lim yarı he ce ler al be
Yaz ma sı bir hoş ken di sı sar hoş al be
yor sa na yan dım ar ti
ni a man a man al be
ni a man Al lah sar be
yor (saz) yor (.. saz)
ni

İki de keklik bir derede ötüyor
Ötmede keklik benim derdim artıyor
Emine Hanım konyak içmiş yatıyor
Oy aydınlık geceler, dilim yarı heceler
Al beni aman aman al beni
Yazması bir hoş kendisi sarhoş
Al beni aman Allah sar beni

Samancılar samanda satar harmandan
Emine Hanım yeni yeni çıkmış hamamdan
Alıda verin martinimi imanımca babamdan
Yazması oyacı kundurası boyalı
Al beni aman Allah sar beni
Uzun uzun geceler, dilim yarı heceler
Al beni aman yandım sar beni

Kaynak:

http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4866&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20DEREDE%20D6T%DCYOR

Resim 77: İki Keklik Bir Kayada Ötüyor

YÖRESİ
BALIKESİR
KİMDEN ALINDIĞI
MUSTAFA SARI
SÜRESİ:

İKİ KEKLİK

DERLEME TARİHİ
22-6-1950

DERLEYEN
M. SARIÖZEN

NOTAYA ALAN
M. SARIÖZEN

İKİ KEKLİK BİR KAYADA ÖTÜYOR.
1- ÖMEDE KEKLİK DİRDİM BANA YETİYOR, AMAN, AMAN YETİYOR.
ANNESİNE KARA DA HABER GÜİYÖR.
Bağlantı: [YAZMASI OYALI, KONDURASI BOYALI, YAR BENİM, AMAN AMAN YAR BENİM,
UZUN DA GECELER YAR BOYNUMA SAR BENİM, AMAN AMAN SAR BENİM.
İKİ KEKLİK BİR DEREDEN SU İÇER,
2- DERTLİ DE KEKLİK DERTSİZLERE DERT AÇAR, AMAN AMAN DERT AÇAR.
BUNA YANK SEVDA DERLER TEZ GEÇER.
Bağlantı:.....
İKİ KEKLİK BİR KAYADA YASLANIR,
3- TEKE DE BIÇAK GÜMÜŞ KINDA PASLANIR, AMAN AMAN PASLANIR,
BİR GÜN OLUR DELİ DE GÖNÜL USLANIR.
Bağlantı:.....

NOT: Türkünün bağlantı bölümleri giriş ve ara sazı olarak seslendirilebilir.

Kaynak:

http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4867&esera=%DDK%DD%20KEK%L%DDK%20B%DDR%20KAYADA%20D6T%DCYOR

2.2.23. Sille Türküsü

“Şu Sille'nin” aramasıyla erişilen nüshalar arasında melodik yapı ve güfte itibarı ile benzer olan notaya rastlanmamaktadır.

2.2.24. Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü

Türkünün başlığı “Hapishane Türküsü-Jandarma Türküsü” ve ilk mısrası olan “Jandarmalar şu tepeden bakıyor” taramaları ile repertuvara kayıtlı hiçbir esere ulaşamamaktadır.

Bu eserin ilk kıtasının ikinci mısrası ile portede yer alan sözlerin farklı olduğu söylenebilir. Portede “Eller tüfek beller fişek...” olarak yazılan yer güfte; “Eller tüfenk beller fişenk” şeklinde yazılmıştır.

2.2.25. Turnam Türküsü

Eserin ismi “Turnam Türküsü” ve ilk mısrası olan “Turnam havada seslenir” aramaları ile repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

Bu eserin birinci kıtasının son dizesinde “Durmaz gelir benim turnam” şeklinde yazılan yerin, eserin portesinde “Durman gelir be benim turnam” hâlinde olduğu görülmektedir.

2.2.26. Ustan Kimdi Türküsü

Eserin ismi “Ustan Kimdi Türküsü” ve ilk mısrası “Bir taş attım dereye” aramalarıyla herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.27. Genç Osman

Türkünün başlığı olan “Genç Osman” taraması ile TRT repertuarında aynı isimde bir türküye ulaşılmaktadır. Ulaşılan bu eserin melodik yapısına bakıldığında 4 No'lu defterdeki türküden farklı olduğu görülmektedir. 4 No'lu defterdeki notanın güftesinin iki ve üçüncü kıtalarının, Resim 79'da olan türkünün iki ve dördüncü kıtaları ile benzerliği söz konusudur. Ayrıca Resim 79'daki notada yer alan bilgiye göre, aynı türkünün 306 repertuar numarası ile bir Konya çeşidinin daha olduğu bilgisi mevcuttur, fakat bu notaya erişilememektedir. Eserlerin güfte ve notası aşağıdaki gibidir:

GENÇ OSMAN

Osmanım der ki de çekin kır atı

Piyade askeri sipere yatın

Durmayın evlâtlar Bağdat'ı tutun

Bağdat'ta yalnız kaldı Genç Osman

Askerin bir ucu göründü Van'dan

Kılıcın kabzası görünmez kandan

Bağdat'ın içinde kaldı Genç Osman

Toz duman içinde kaldı Genç Osman

Bağdat'ın içine evvel girilmez asla

Her ana doğurmaz böyle bir arslan

Bağdat'ın içinde tozdan dumandan

Toz duman içinde kaldı Genç Osman (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 27)

Resim 78: Genç Osman (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

۱۸۰-
تونه

کنج عثمان

کلک چه ده کی دیر نم ما عث
ماز
فی آ فیر
ماز
په سی ری که عس ده یا پی
ماز
ک
فی یا ره
ک

عثمانم دیر کی ده چلبیک نیر آغی
بیاده سنکری سیره بانلیک
دور ما بیک اولدور بقداری لوزنک
بقدار ده بانلیق خالیدی کنج عثمان
بقدارک ایچینه اول کبرلیک اصغر
لرانا دورغورمز بوبله بران سون
بقدارک ایچینه نوزده دورمانده
نوز دورمان ایچینه خالیدی کنج عثمان

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 27.

Resim 79: Genç Osman

TRT . MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM . REPERTUAR SIRA No: 451
İNCELEME TARİHİ : 22 . 6 . 1973

YÖRESİ
AYDIN
KİMDEN ALINDIĞI
OSMAN ŞEYKİ ULUDAĞ

SÜRE

GENÇOSMAN

DERLEYEN
M . SARISÖZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M . SARISÖZEN

(Saz ...)

A MAN GEN ÇOS MAN DE Dİ ÇİN BİR KÜ ÇÜ KU ŞAK
BE Lİ NE BAÇ LA MIŞ İB Rİ ŞİM KU ŞAK OF OF
(Saz ...)

OF OF AS KE RİN İ ÇİN DE Bİ RİN Cİ U ŞAK
AL LAH AL LAH DE YİP GE ÇER GEN ÇOS MAN OF OF

1
AMAN GENÇ OSMAN ODEDİĞİN BİR KÜÇÜK UŞAK
BELİNE BAĞLAMIS İBRİŞİM KUŞAK OF OF
OF OF ASKERİN İÇİNDE BİRİNCİ UŞAK
ALLAH ALLAH DEYİP GEÇER GENÇ OSMAN OF OF

2
AMAN BAĞDADIN İÇİNE GİRİLMEZ YASTAN
HER ANA DOĞURMAZ BÖYLE BİR ASLAN OF OF
OF OF KELLE KOLTUĞUNDA DELİYOR KARŞAN
ALLAH ALLAH DEYİP GEÇER GENÇ OSMAN OF OF

3
AMAN BAĞDADIN KAPISIN GENÇ OSMAN AÇTI
DÜŞMANIN CÜMLEŞİ ÖNÜNDEN KAÇTI OF OF
OF OF KELLE KOLTUĞUNDA ÜÇ GÜN SAVASTI
ALLAH ALLAH DEYİP GEÇER GENÇ OSMAN OF OF

4
AMAN ASKERİN BİR UCU GÖRÜNDÜ VAN'DAN
KILINCIN KAZISI GÖRÜNMEZ KANDAN OF OF
OF OF BAĞDADIN İÇİNDE TOZOAN DUMANDAN
TOZ DUMAN İÇİNDE KALDI, GENÇ OSMAN OF OF

(Not: Gençosman türküsünün Konya cesidi 306 No.8a)

Kaynak: [https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/genç_osman_dedigin_bir_kucuk_usak\(1\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/genç_osman_dedigin_bir_kucuk_usak(1).pdf)

2.2.28. Yayla Havası

Türkünün ismi ile herhangi bir notaya ulaşılamazken “Yayla suyu yan gider” ile yapılan aramada repertuva kayıtlı bir adet türküye erişilmektedir. 4 No’lu defterdeki türkü ile

ulaşılan türkünün gftelerine bakıldığında bazı kısımlarının benzer olduğu görülmektedir. Resim 81-82'deki türkü 4 No'lu deftere nazaran bir kıta daha fazladır. Karşılaştırılan bu iki türküde de farklı arızalar olduğu göze çarpmaktadır. Melodik anlamda benzerlikleri söz konusu değildir. Eserlerin güfte ve notası aşağıdadır:

YAYLA HAVASI

(1)	(2)	(3)
<i>Yayla suyu pek acı</i>	<i>Yayla suyu yan gider</i>	<i>Yayla suyu yan akar</i>
<i>Geliyor ifte bacı</i>	<i>Eşme yavrum prelerim kan gider</i>	<i>Yavrum ateşin beni yakar</i>
<i>Byğ şyle dursun</i>	<i>Doktor gelmiş ne re</i>	<i>Delikanlı dururken</i>
<i>Kğ cn ilcı</i>	<i>Ecel gelmiş can gider</i>	<i>Sakallıya kim bakar</i>

(*Anadolu Halk şarkıları*, 4, 1927, 28)

Resim 80: Yayla Havası (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

-۱۹-

قونیه **یایلا هوا سئی**

چف یور لی که جی آ بک بو صو لا بای آه
سون دور له شوی کو یو بو جی با ته
جی لا عی جان گو چو که

(۳) باید صوبی یاده آفا -
یادروم آتک بی بافا -
دی فانی دور و کسه
صفا لای بکیم بافا -

(۲) باید صوبی یان کید -
استه یادروم یولم فاده کید -
دوقنور کاهمه نه چاره
اهل کاهمه جهان کید -

(۱) باید صوبی بک آهی
کابو - حیفه باهی
بو بو کو شو ب طور سوره
کو هیو که جهانه عدیجی

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 28.

Resim 81: Yayla Suyu Yan Gider (1. Sayfa)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA NO: 3475
İNCELEME TARİHİ: 15.4.1990

DERLEYEN
MUZAFFER SARISOZEN

YÖRESİ
ERZURUM

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
HULUSİ SEVEN

YAYLA SUYU YAN GİDER

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

SÜRESİ:

(SAZ _____)

YAY LA SU YU

YA N Gİ DE R YA N Gİ DER (SAZ _____)
PE K A CI PE K A CI
PE K SE RI N PE K SE RİN

E AC MA YA RAM KA N Gİ DE R
GE LI YO R CİF TE N BA CI
OL LINMİ OL DUN MI Z E Lİ N

DU MA N LI DAĞ LAR YAY LA LA REY YAYLA LI SIN HE Y
SEV DA LI SIN HE Y E DA LI SIN HE Y

SENBE NİMSİN HEY (SAZ _____)

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/yayla_suyu_yan_gider.pdf

Resim 82: Yayla Suyu Yan Gider (2. Sayfa)

YAYLA SUYU YAN GİDER
(SAYFA -2)

YAYLA SUYU YAN GİDER
AÇMA YARAM KAN GİDER
DUMANLI DAĞLAR YAYLALAR HEY
BAĞLANTI

YAYLA SUYU PEK ACI
GELİYOR ÇİFTE BACI
DUMANLI DAĞLAR YAYLALAR HEY
BAĞLANTI

YAYLA SUYU PEK SERİN
ELİN Mİ OLDUN KIZ ELİN
DUMANLI DAĞLAR YAYLALAR HEY
BAĞLANTI

BAĞLANTI
YAYLALISIN HEY SEVDALISIN HEY
EDALISIN HEY SEN BANİMSİN HEY

2.2.29. Zeybek Oyun Havası

Eserin ismi “Zeybek Oyun Havası” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır. Ancak “Zeybek” araması ile erişilen diğer notalar incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda 4 No’lu defterdeki nota ile benzer nitelikte olan bir notaya ulaşılamamıştır.

2.2.30. Meyhâne Türküsü

Eserin ismi olan “Meyhâne Türküsü”, birinci ve ikinci kıtalarının ilk mısraları olan “Meyhaneye vardım amma giremedim” ve “Meyhanenin şişeleri parlıyor” ile yapılan aramalarda repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.31. Elifim Türküsü

Türkünün ismi “Elifim Türküsü” ve ilk mısrası olan “Elif kızın yaylasını gezmeli” ile yapılan taramalar sonucu herhangi bir notaya ulaşılamamaktadır.

2.2.32. Acem Kızı Türküsü

“Acem Kızı” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı bir notaya erişilmektedir (Resim 84). Her iki türkünün de ilk mısrası olan “Acem kızı buyur efendim” dizeleri aynıdır. Ardından gelen güftelerin benzer olduğu söylenemez. Ayrıca 4 No’lu defterde bulunan türkünün portesinde “Bu bakkalın kırması da çok olur” şeklinde yazılan kısmın güftede; “Bu bakkalın kırması çok olur” şeklinde olduğu görülmektedir. Melodik anlamda benzediklerini söylemek mümkün değildir. Türkülerin güfte ve notası:

ACEM KIZI TÜRKÜSÜ

Acem kızı buyur efendim

Acem kızı buyur efendim

Seni bir bakkal istiyor

Seni bir sarraf istiyor

Vereyim ona

Vereyim ona

Bu bakkalın kırması çok olur

O sarrafın lirası çok olur

Sattırır bana

Saydırır bana (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 32)

Resim 83: Acem Kızı Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

قونیه -۶۲-

عجم قیزی تورد کوسیی

دم فن ا یور بو زی قی جم عه نوزکو

ره وی یور نه ایس قال باق بر ف سه

نا قاق باق بو او یم

نا با دوردی صات لور او چوق ده می ما قیر

عجم قیزی بو بور افسیم
سنی بر بقال بینه بو -
و بره ایم ادرکا
او صرافک لیداسی میوره اولور
صایدیرر بکا

عجم قیزی بو بور افسیم
سنی بر بقال بینه بو -
و بره ایم ادرکا
بو بقالک قید ماسی میوره اولور
صاندیرر بکا

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 32.

Resim 84: Hey Acem Kızı

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No: 2445
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
GAZİANTEP

KİMDEN ALINDIĞI
BEYZAN KAPTAN

SÜRESİ :

DERLEYEN
TALİP ÖZKAN

DERLEME TARİHİ

ACEM KIZI (DEYİŞME)

NOTAYA ALAN
TALİP ÖZKAN

♩ - Çabukca -

HEY A CEM Kİ Zİ BU YUR E FE N DİM BOY LA RİN GÖ RE M
A LA YIM SE Nİ BO Y LA RİN GÖ RE M
SA RA YI M SE Nİ BOY LA RİM GÖ RÜ P
NEY Lİ YEN BE Nİ SEL Vİ DE SÖ GÜ T
GÖ R DÜ GÜ N YOK MU

— 1 —
HEY ACEM GIZI
BUYUR EFENDİM
BOYLARIN GÖREM ALAYIM SENİ
BOYLARIN GÖREM SARAYIM SENİ
BOYLARIM GÖRÜP NEYLİYEN BENİ
SELVİ DE SÖĞÜT GÖRDÜĞÜN YOK MU ?

— 2 —
HEY ACEM GIZI
BUYUR EFENDİM
AĞZINI GÖREM ALAYIM SENİ
AĞZINI GÖREM SARAYIM SENİ
AĞZIMI GÖRÜP NEYLİYEN BENİ
İNÇİ DE MİRCAN GÖRDÜĞÜN YOK MU ?

— 4 —
HEY ACEM GIZI
BUYUR EFENDİM
GÖZLERİN GÖREM ALAYIM SENİ
GÖZLERİN GÖREM SARAYIM SENİ
GÖZLERİN GÖRÜP NEYLİYEN BENİ
DAĞLARDA CEYLAN GÖRDÜĞÜN YOK MU ?

— 3 —
HEY ACEM GIZI
BUYUR EFENDİM
GERDANIN GÖREM ALAYIM SENİ
GERDANIN GÖREM SARAYIM SENİ
GERDANIM GÖRÜP NEYLİYEN BENİ
GÖLLERDE SUNA GÖRDÜĞÜN YOK MU ?

— 5 —
HEY ACEM GIZI
BUYUR EFENDİM
DUDAĞIN GÖREM ALAYIM SENİ
DUDAĞIN GÖREM SARAYIM SENİ
DUDAĞIM GÖRÜP NEYLİYEN BENİ
BAHÇADA KIRAZ GÖRDÜĞÜN YOK MU ?

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hey_acem_kizi.pdf

2.2.33. Menberi Türküsü

Eserin ismi olan “Menberi Türküsü” ile yapılan aramada repertuvara kayıtlı herhangi bir notaya erişilememektedir.

2.2.34. Kadifeli Gelin Türküsü

Türkünün başlığı “Kadifeli Gelin” ve ilk mısrası olan “Nerden geçtin kadifeli gelin çaydan mı geçtin” aramaları ile repertuvara kayıtlı hiçbir türküye erişilememektedir. Fakat “Kadifeli gelin çaydan mı geçtin” sözlerinin “Bir Su İçtim Destiden” isimli türküde geçtiği bilinmektedir. Bahsi geçen bu türküde “Nerden geçtin kadifeli gelin çaydan mı geçtin” dizesi yerine “Bursalı mısın kadifeli gelin çaydan mı geçtin”, dizesi kullanılmaktadır.

Ulaşılan bu türkü ile 4 No’lu defterde bulunan türkünün (Resim 86) melodik olarak benzerliklerinin bulunduğu söylenebilir. Özellikle nakarat kısımları olarak görülen “Nerden geçtin kadifeli gelin” ve “Bursalı mısın kadifeli gelin” kısımlarının melodik olarak aynı olduğu söylenebilir.

Son olarak 4 No’lu defterde bulunan türkünün portesinde “İçdiğimiz konyak mezemiz kaymak” olarak yazılan sözlerin eserin güfte kısmında “İçdiğimiz konyak mezesi kaymak” şeklinde yazılmış olduğu da söylenebilir. Türkülerin güfte ve notaları aşağıdaki gibidir:

KADİFELİ GELİN TÜRKÜSÜ

Nerden geçtin kadifeli gelin çaydan mı geçtin

Yanakların al al olmuş konyak mı içtin

İçdiğimiz konyak mezemiz kaymak

Sen kimin yârisin aman her yanın oynak

Nakarat

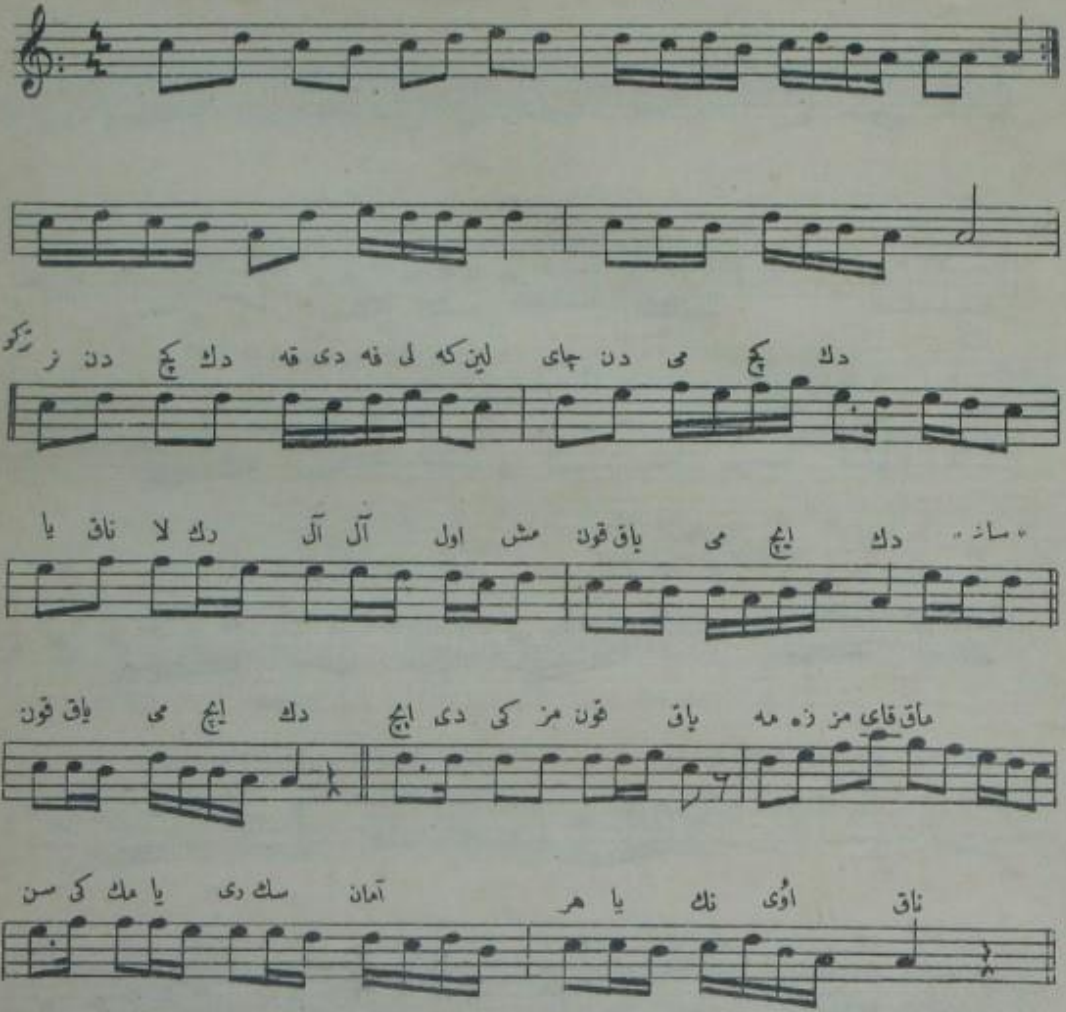
Atladırlar kadifeli gelin atladılar

Yaman olur elin oğlu çatladılar (Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 34)

Resim 85: Kadifeli Gelin Türküsü (4 No'lu Defterde Bulunan Eser)

٧٤- قونیه

قَدِ يَفَهَ لِي كَلِينِ تَوَزْ كُوْشِي

دك بچ می دن چای لین که لی فه دی فه دك بچ دن ز رکو

سا- دك ایچ می یاق قون مش اول آل آل دك لا ناق یا

ماق قای مز ده مه یاق قون مز کی دی ایچ دك ایچ می یاق قون

ناق اوی نك یا هر آمان سک دی یا مک کی سن

زدن بکدک ز بقلی کلیمه می بکدک
بیانلرک آل آل اولسه قونیا می بکدک
ایچ بکیز قونیا مز ده سی قایما
سسه کیمیک بار بیک امانه لری بیک اوینا
نقات
آند دیرل ز بقلی کلیمه آند دیرل
بامانه اولو ایلک اوغلی می آند دیرل

Kaynak: Anadolu Halk Şarkıları, 4, 1927, 34.

Resim 86: Bir Su İçtim Testiden (1. Sayfa)

UŞŞAK TÜRKÜ
BİR SU İÇTİM TESTİDEN

İNİM SOFYÂN
ARANAGME

BİR SU İÇ TİM DES Tİ DEN YAV RUM SEN SİN BE Nİ MEST E DEN
HEY A MAN SEN SİN BE Nİ MEST E DEN HEY (sax -)
CEN NET ME KÂ Nİ OL SUN YAV RUM SE Nİ BA NA DOST E DEN
HEY A MAN SE Nİ BA NA DOST E DEN HEY (sax -)
HEY BUR SA LI MI SİN KA Dİ FE Lİ GE LİN
ÇAY DAN MI GEÇ TİN YA NAK LA RİN AL AL OL MUŞ KON YAK MI İÇ
TİN AH KON YAK MI İÇ TİN (sax -) İÇ Tİ Gİ MİZ KON YAK

Kaynak: https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/bir_su_ictim_testiden.pdf

Resim 87: Bir Su İçtim Testiden (2. Sayfa)

BİR SU İÇTİM DESTİDEN 2. sayfa

ME ZE MİZ KAY MAK SEN Kİ MİN YÂ Rİ SİN YAV RUM HER YA NIN OY
NAK A MAN HER YA NIN OY NAK (saz -) A RA BA YA SEN BİN
FAY TO NA BEN A NA SI NI SEN AL KI ZI NI DA
BEN AH KI ZI NI DA BEN (saz -) BEN D.C. BİR SU İÇ TİM
(SON)
PI NAR DAN YAV RUM DO YA MA DİM TA DİN DAN HEY
YAV RUM DO YA MA DİM TA DİN DAN HEY (saz -) BA NA YÂ R DAN
VAZ GEÇ DER LER A MAN NA SIL GE ÇEM O YÂ R DAN
HEY YAV RUM NA SIL GE ÇEM O YÂ R DAN HEY (saz -)

BİR SU İÇTİM DESTİDEN
SENSİN BENİ MEST EDEN
CENNET MEKÂNI OLSUN
SENİ BANA DOST EDEN

BURSALIMISIN KADİFELİ GELİN
ÇAYDANMI GEÇTİN
YANAKLARIN AL AL OLMUŞ
KONYAKMI İÇTİN
İÇTİĞİMİZ KONYAK MEZEMİZ KAYMAK
SEN KİMİN YÂRİSİN HER YANIN OYNAK
ARABAYA SEN BİN FAYTONA BEN
ANASINI SEN AL KIZINI DA BEN

BİR SU İÇTİM PINARDAN
DOYAMADIM TADINDAN
BANA YÂRDAN VAZGEÇ DERLER
NASIL GEÇEM O YÂRDAN

3. BÖLÜM: DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI 3-4 NO'LU DEFTERLERİN GÜNÜMÜZ TÜRKÇESİNE AKTARILMASI

3.1. 3 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması [Dış Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Alaşehir) (Manisa) (İzmir) (Ödemiş) (Aydın)'da bu defa toplatılan (48)
halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal
Reşit Bey'in halk türkülerine ait bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 3

QUARANTE–HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

[Kırk Sekiz Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avecune préface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fasicule. III

[Fasikül. 3]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfuzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf-ı İslâmiyye Matba'ası

1927

[İç Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Alaşehir) (Manisa) (İzmir) (Ödemiş) (Aydın)'da bu defa toplatılan (48) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine ait bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 3

QUARANTE–HUIT

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

[Kırk Sekiz Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avecune préface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fasicule. III

[Fasikül. 3]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfûzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf-ı İslâmiyye Matba'ası

1927

[s. 2] Boş

[s. 3]

İstanbul

Evkâf-ı İslamiyye Matba'ası

[s. 4]

Takrîz

Tekvini elzem olan büyük bir şey vardır ki mutlaka vücûda gelecektir: Türk Mûsikîsi; yani hüsnün ve bedîin takdirinde aynı ideale, türlü türlü eşkâl ile ibrâz edebilecekleri müsâi-i bedâ'atde aynı telakkîye mâlik bestekârlar cümlesinin mahsûl-i dehânını olacak mûsikî enâfes-i âsârının heyet-i mucmûası.

Buradaki telakkîyi ise şöyle hülâsa edebiliriz:

Her eser bedâat-i vatanımızın toprağından intişâr eden harâretle canlanarak bütün Türk milletine ait hissiyâtın ebedî ifâdesi olmalıdır. Bu hedef bir defa elde edilirse Türk mûsikîsi doğmuş demektir. Bu tarz-ı tefekkür doğru ise müstakbel mûsikîmizin mebnasını halk türkülerinden başka nerde bulabiliriz? Onlar memleketimizin, milletimizin, vatanımızın ruhudur; kalbimize hayat veren hisleri o melodilerde şâyân-ı hayret bir-vüzûh ve samimiyetle bil-hassa tasannu'dan biri olarak ifâde edilmiş buluyoruz. İstikbâlin bütün kompozitörlerine memleketimizin hissiyâtını terennüm edebilmek için bu menba'dan bol bol istifâde etmek kifâyet eder.

Neş'e, elem, hüzn, şetâret "folklor"ümüzde büyük bir kuvvet, geniş ve sâlim bir tebliğ.

[s. 5]

Cemîl ile mütevâliyen izhâr-ı hayat ediyor. Bundan başka o şarkılar hemen mütemadiyen şiire ve tasvîre âid bir mânâ-yı nâfizi de muhtevidir ki zihne mucizekâr levhalar ilkâ eyler.

Halk türkülerimiz bizi en ziyâde bu son sebep dolayısıyla alâkadâr etse yeridir. Ve asıl Türk ruhu onların elvânında aranmalıdır. Zîrâ halk mûsikası umûmî ve binâenaleyh bütün insâniyete şâmil hissiyâtı tebliğ ettiğinden her millete has elvân-ı farîka bir taraf edilse muhtelif memleketlerin folklorleri arasındaki hudûd silinmiş olur. Fil-hakîka neş-e, elem, hüzn, şetâret ve her ne şekilde olursa olsun aşk ve muhabbet -mâhiyeti asliyyesi

itibarıyla- dünyanın her tarafında aynı şeydir. Ancak her millete göre levni, “ritim”i ve heva-yı muhîti ile tarz-ı tebliğinden tenvi ve husûsiyyet peydâ eder. Bizim mûsikîmiz de böyledir; ve öyle olmalıdır. Onun da levni ve “ritim”i kendi toprağından kopar; ikliminin, ziyâsının tesîrine tâbi olur; memleketimizin kıtaât-ı muhtelifesindeki muhit içinde, dağlarımızın, ovalarımızın, ormanlarımızın ve denizlerimizin ilhâmâtıyla beslenir.

Müstakbelin bestekârları âhenkdâr paletlerini folklorumuzun levni, “ritim”i ve heva-yı muhîti ile zenginleştirdikleri anda bu millete ve bu halka mahsûs öyle kuvvetli âsâr-ı mûsikîyye vücûda getirebilirler ki nefha-i zî-hayâtî en uzak kıt’alara kadar yayılır; ve her memlekette tesir-i bedî’i duyulur. Dehâ-yı mûsikî sâhibi olanlar memleketinin levn-i mûsikîsiyle kendi hissiyâtını mezc ederek enâfes-i âsâr yaratırlar. Şimdiki hâlde bizim halk türkülerimiz bir vücûd-ı mütekemmil derecesine gelememiştir; henüz hâl-i ibtidâiyededir. Her mükemmel eser-i sanatın tâbî olduğu kavaneyn-i sâbite ile daha pek az istinâs edebilmiştir; “polifoni” yani esvât-ı muhtelifenin yekdiğeriyle imtizâç ve ittihâdî –ki her eser mûsikîde vücudu elzemdir– elvân-ı mûsikîyyeyi şiddetle takviye eden orkestrasyonla beraber ve tıpkı onun gibi bizim halk türkülerimizde henüz câri değildir. Bu sebeple halk melodilerimizi, şimdilik, âtiyen âsâr-ı nefise ibdâ etmek için inkişâf ve tevsi’e muhtâc birer fikir, birer “tem” birer mevzu gibi kabûl edince hepsini hayrâniyetle takdir ederiz. Zîrâ bunlar hâiz oldukları mahîr ve sâlim bir kuvve-i ilhâmiye ile hevâ-yı sâfi, toprağın kokusunu, ağaçların râyihâlarını, çiçeklerin nûkhetini, dağ yamaçlarından dökülen şelalelerin serinliğini, esen rüzgârların sadâsını, semanın rengini, daha ne bileyim, her şeyi fikr-i san’ata ihtâr ve ihdâ ederler. Bütün bir tabiat-ı muhîte köylünün yüreğinden gelen bu sâde nağmelerde mündemictir. Çünkü köylü fikirlerini ve kalbini üstünde doğduğu toprağın şemîmiyle doldurur; hissiyâtı ise kâmilen

[s. 6]

İçinde yaşadığı tabîatten münbaisdir. Açık, berrâk hevâlar ona neşve; bulanık yağmurlu vakîtlere ise hüznün ve keder getirir; ve o zaman bize “Bebek” unvanlı türkü gibi yürek parçalayıcı ve mamafih sâf nefhalar terennüm eder. Köylü, şarkılarında ızdırâbâtını tasvîr ettiği zaman neden müteallim olduğunu kendi kendine sorar gibi bir taaccüb-i sâfiyâne izhâr eyler, hâlbuki geldiği zaman terennümünde açık ve geniş bir meserret-i nümâyândır. Bizim o güzel halk türkülerimizde acı düşüncelerin yeri yoktur. Tabîat-ı bedâatın mülhem-i hakikisi olduğu nazariyesine göre her türkümüze bir sınıf değilse bile bir mevki

tain etmek mümkündür. Meselâ Karadeniz havzasından gelen türküler kesîrî'l-vukû fırtınaların, şiddetli kışların, sarp dağların, azametli ve karanlık ormanların tesiri altında alelâde mağmûr, acıklı ve şiddetli olur. (O dağların hurûşân seyleri fırtınaları, kim bilir, ne facialara sahne olmuştur?) Mamafih bu türkülerde yine dâima bir handenin inkişâfını his eder, fakat bu tezâdı da serî'ü'z-zevâl olması sebebiyle yine müellim buluruz. Elîm türkülerde hissettiğimiz ânı şatâretlerden tahsil eden bu tezâd bazı tablolarla kır ve siyah renkler arasında görünen meselâ kırmızı bir rengin verdiği tesiri hâizdir. Malûmdur ki resimde ve şiirde olduğu gibi mûsikîde de tezâd en güzel tesirler peydâ eden bir san'attır.

Yine meselâ Bahr-i sefid ilhâmâtından olan türkülerdeki hayat şen bir iklimin, açık bir güneşin, saf bir sîmâ-yı lâ cûridinin tesîri altında dâimâ bedî ve latîfidir. Bu türkülerde şemîm-i sevdâkârı insanı mest eden binlerce çiçeklerin renk ve bûyunu duyarız; bu tesîr ile kalb mesrûr, fikir şûh, rûh sâf olur. Mamafih bu melodilerin bazıları hazîn bir gölge ile âlûdedir. Neşe içinde hüzünden hâsıl olan bu hiss-i tezâd yukarıdaki söylediğimiz elem arasında neşâtdan mütevellid tezâdın tertîb itibarıyla aksi fakat mâhiyyeti bedî'iyeye cihetiyle aynıdır.

Merkezi Anadolu'nun da bir ak ve hafif hevâ-yı nesîmiyyesi oralardan gelen türkülerde mahsûs oluyor. Cenûbe doğru gidildikçe yaklaşan çöllerin, kurşun gibi ağır güneşin tesîri duyulur. İnhâ-yı vesîanın müstevî ve çıplak hudûdu, düz ufukları o türkülerin dâimâ yeknesak olan hareket-i mûsikîyesinde mer'i gibidir.

Bu toprağa has bir eser-i mûsikî ibdâ etmek azminde olan her bestekâra halk türkülerimizde mebzûl olan bu levnler, bu "ritim"ler yegâne mutammah-ı nazar olmalıdır. Türkülerini halk eden köylü, hissiyâtını içinde yaşadığı muhîte tatbik ettiği gibi bestekâr da efkâr ve hissiyâtını o "folklor"un ziyasıyla tenvir etmelidir ki "Türk Eser-i Mûsikîsi" hâsıl olabilsin.

[s. 7]

Halk türküleri üzerinde ne tarzda çalışmak lâzım geleceğinden bahis etmiyoruz. Çünkü bunun binlerce tariki vardır; hattâ tahdidi bile mümkün değildir. Yalnız şunu söyleyeceğiz ki bu türküler, her hâlde armoninin melodiden inbi'âna itinâ edilmek şartıyla, ya sâdece armonize edilir; yahut bir "tem" gibi kullanılarak şerh ve tevsî olunur; veyahut bütün bütün şahsî motiflerle karıştırılır. Bu üç hâlde de şarkının kendine has olan levnini,

“ritim”ini ve tabiatini muhâfaza etmek elzemdir. Konservatuvarımız Anadolu havalarını cem ve telfik ederek ileride yetişecek bestekârların vazîfesini teshîl etmiştir; onlar yapacağı eserlerin malzemesini müheyyâ bulacaklardır. “Halk Şarkıları Mecmûası” tahsîsen folklorü pek feyz-nâk olan Aydın havâlîsine âit melodilerden teşekkül ediyor. Bu eser türkülerimizde “ritim”in kuvvetini, inşâdın vüs’at ve sahtını ispat etmektedir. Meselâ ikinci melodi olan “Oduncular Türküsünü” tedkik edersek görürüz ki birinci satırda melodinin sekînet ve kuvveti “Oduncular aman dağdan odun indirir” kelimeleri üzerinde tamamen tekrâr ettikten sonra tam mevki’inde olarak gelen bir “Mi diyez” ikinci satırın iptidâsına müsâdif “Gözüm yaşı amanın aman da dermenleri döndürüyor” cümlesindeki inşâda hazîn bir ağırlık getiriyor ki bununla şâyân-ı nazar bir sıhhat ve tevâzün intibâî hâsıl oluyor. Mecmûa içinde bunun gibi bir çok misâller daha var. Meselâ dans havalarının ritim’i nâ-kâbil-i mukâvemet; “Sevdâ Türküsü” gibi bazı âşıkâne parçalar da nevâz-ı şikâr: derîn ve methîc. Vel-hâsıl his ve tefhim edebilenler için bu “Anadolu Türküler” bir hazinedir.

İleride gelecek dâhî bestekârlarımızın o kadar zengin olan bu anâsır-ı bedî’iyyeyi hüsn-i isti’mal ile ibdâ-i âsâr ettikleri zaman bütün dünyanın takdîr ve tevkîrine mazhar olmaları yalnız me’mûl değil muhakkaktır.

Ve işte bu sûretle vücuda gelecek bülend ve ulvî âbide “Türk Mûsikîsi” olacaktır.

İstanbul Konservatuvarı’nda piyano ve kompozisyon muallimi.

Cemal Reşit.

[s. 8] Boş

[s. 9]

ON İKİDİR

Manisa

On ikidir amanın aman şu Manisa'nın dermeni (*)
Dermencisi efem Urum değil Ermeni
Ya kendisi amanın aman ya kellesi gelmeli
Ay karanlık efem gece vurdular beni

Beş okkadır amanın aman maşrapanın kalayı
Geliyormuş efem kolcuların alayı
Kolcu başı efecik aman nedir bunun kolayı
Ay karanlık efem gece vurdular beni

(*) Dermen: Değirmen

ODUNCULAR TÜRKÜSÜ

Manisa

Oduncular aman dağdan odun indirir
Gözüm yaşı amanın aman dermenleri döndürür
Bu dert beni aman iflâh etmez öldürür
Ötme de bülbül amanın aman kabrimin taşında
Hem ayrılık amanın aman hem sevda var başımda (Dermen: Değirmen)

[s. 10]

FERÂHÎ ZEYBEK

Manisa

Fe râ hî dir kı zın a dı

Fe râ hî Âh yan dım a man e s me r

Aranâğme

Fe râ hî

Fe râ hî

Ferâhî'dir kızın adı Ferâhî
Âh yandım esmer Ferâhî
Ferâhî

Ay doğmadan şavkı vurdu odayı
Âh yandım esmer Ferâhî
Ferâhî

BAKIRLI EFE

Manisa

Ba k ır l ım da a ma n a ma n e n i p ge l i r
e ni ş de n Â h si lâ h la r ı
g ö r ü n m ü y o r g ü m ü ş t e n n

Bakırlım da aman aman enip gelir enişden
Âh silâhları görünmüyor gümüşt en

Şimdi gelir aman aman nazlı yârim cümbüşten
Âh Bakırlım da zeybeklerin efesi

[s. 11]

HARMANDALI

Manisa

Numero 8

O f çak dım çak dım al ma dı Su na bo y lum

söz le ri me kan ma dı of

(1)	(2)	(3)
Of çakdım çakdım almadı	Of tabancası belinde	Of aman aman Bergama
Suna boylum sözlerime kanmadı	Belinde cümle âlem dilinde	Bergama kazan kazan ver bana

Bu Türkü her ne kadar Manisa ve havâlisinde (Harmandalı) tesmiye ediliyorsa da Aydın ve Nazilli taraflarında (Bergama) namıyla ma'rûfdur.

ZEYBEK OYUN HAVASI

Numero 9 Manisa

Sonu

The musical score is written in 9/8 time. It begins with a treble clef and a 9/8 time signature. The first staff contains the first measure, which is a repeat sign. The second staff continues the melody with a repeat sign. The third staff has a repeat sign and a key signature change to one flat. The fourth staff ends with a repeat sign and a double bar line.

Bu zeybek oyun havasını heyetimiz Manisa'da Kâtib-i Adl Rıza Bey'den yazmıştır.

[s. 12]

YÖRÜK ALİ TÜRKÜSÜ

Manisa

Dağ la rı da oy du lar i çi ne de çe te koy du lar

Yö rük de Ali nin a dı na haz re ti A li koy du lar

De ğil a man de ğil mi Yö rük A li ars lan de ğil mi

Dağları da oydular içine de çete koydular
Yörük de Ali'nin adını hazreti Ali koydular
Değil aman değil mi Yörük Ali arslan değil mi

Malkaç Çayı'nda durdum otuz Yunan ben vurdum
Üç yüz çete ile ben Aydın'ı Yunan'dan aldım
De gidinin efesi Yörük Ali'nin Aydın'dan gelir sesi

DAĞDERELİ MUSTAFA'NIN TÜRKÜSÜ

Manisa

Mus ta fa E fe ta ban ca yı ya ğ la dı a man

Tel li de kur şun ci ğe ri mi a man da ğ la dı

Ara na ğ me

1
Mustafa Efe tabancayı yağladı
Aman aman Mustafam dünyalara doymadı
Doydu ama yâr koynuna girmedi
Girdi ama yâr safasın sürmedi

2
Biçildi mi şu Kesikler'in ekini
Gel babacığım neyleyeceksin hekimi
Aman aman Mustafa'm dağ başında duruldu
Çok sonra Başoluk'da vuruldu

[s. 13]

KARACA AHMED TÜRKÜSÜ

Manisa

Ka ra ca Ahmed alt ya nın da me te riz e fem Âh me te riz den
tel li de kur şun a ta rız Âh me te ri s den
te l li de ku r şu n a ta rız

Aranağme

Karaca Ahmed alt yanında meteriz efem
Âh meterizden telli de kurşun atarız (Mükerrer)
Biz üç kardeş bir orduya yeteriz
Âh dalgın uykulardan uyanamadım (Mükerrer)

Çok mert olan telgrafçının Ahmed Çavuş Manisa'da kolcular tarafından öldürülmüş türkü bu vak'a üzerine çıkmıştır.

KARA OSMANZÂDE KADİR BEY TÜRKÜSÜ

Manisa

1

Ben çiftliğe vardım annem aman duymadan
Beyim vurdu sol yanımdan kıymadan
Hekim gelsin aygın baygın Zahidem aman ölmeden aman da ölmeden
Aman beyler ben kalfayı sevmedim
Eller gibi ben safalar sürmedim

2

Mezarımı yol üstüne derin aman kazsınlar aman kazsınlar
Tasvirimi baş ucuma assınlar
Gelen geçen aygın baygın Zahidem aman desinler aman da desinler
Aman beyler ben kalfayı sevmedim
Eller gibi ben safalar sürmedim

Kara Osman oğlu Kadir Bey sevdiği Zahide isminde bir kadını şüphe üzerine kama ile vurmuş.
Türkü bu vak'a üzerine çıkmıştır.

[s. 14]

FINDIK MEHMEDTÜRKÜSÜ

Manisa

Kaya sar dır yo lu muz Men ci lis mi kur du nuz On ye di yen li Nâ di re mi
Ba na çok mu gör dü nüz Kur şun del kama

[1] Kayasar'dır yolumuz
Mencilis mi [2] kurdunuz
On yedi yenli Nâdirem'i
Bana çok mu gördünüz
Kurşun del [3] kama

Yuvalı da potin ayakda
Ne gezersin hayatda
Ne gezmeyim hayatda
Kan oluyor sokakda
Kurşun del kama

Bu türkü vezin nokta-i nazarından şâyân-ı dikkattir. Birinci kısmında îkâi evferdir. İkinci kısmında ise evfer ve aksaktır. Her hâlde görülür ki halk bestekârı bir îkâm dar çerçevesinde mahsur kalmıştır. Bi't-tab' veznin tebdili türküye başka bir revnak vermiştir.

[1] Kayasar: Karahisar makamında kullanılmıştır. Karahisar Manisa'nın bir mahallesidir.
[2] Mencilis: Meclis.
[3] del: Değil

İNCE MEHMED TÜRKÜSÜ

Manisa

İnce de Me med a man mar tin tak mış
ko lu na a man a man Se lâm ve rir Me
med hem sa ğı na da so lu na

İnce de Mehmed aman martın takmış koluna aman aman
Selâm verir Mehmed hem sağına da soluna
Nasıl kıydın Mehmed şu zabıtın canına aman aman
Aman da beyler aman mezar bana dar geldi
Bu gençlikde aman ölüm bana da zor geldi

[s. 15]

ZEYBEK OYUN HAVASI

Aydın

The image displays a musical score for 'Zeybek Oyun Havası' by Aydın. The score is written on four staves of music. The first two staves are in 3/8 time, and the last two are in 2/8 time. The key signature is one sharp (F#). The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplets and rests. The score concludes with a double bar line and repeat dots.

BERGAMA OYUN HAVASI

Manisa

The musical score is written in a single system with four staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains six measures of music. The second staff continues the melody for another six measures. The third staff, labeled 'Burada Son', shows a variation of the melody in the final three measures. The fourth staff concludes the piece with a double bar line and a repeat sign.

[s. 16]

YEMENİM TÜRKÜSÜ

Manisa

Arañağme

Şarkı

Ye me ni min in ce si a man a

man Göy nü mün ey len ce si a man

Baştaki Arañağme Çalınacak

Hay di gü lüm a man ben sa na da ya na yım

Yemenimin incesi aman aman
Gönlümün eğlencesi
Haydi gülüm aman ben sana dayanamam
Arañağme

Oturmuş inci dizer aman aman
Ciğerimin köşesi aman
Haydi gülüm aman ben sana dayanamam
Arañağme

EFELERİN SARHOŞ TÜRKÜSÜ

Aydın

Sarhoş da oldum yakamadım gazımı
Kadir de Mevlâm böyle yazmış yazımı

[s. 17]

ZEYBEK OYUN HAVASI

Aydın

Ağır Çalınacak

The musical score consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 9/8 time signature. The music is written in a single melodic line. The second staff continues the melody with a similar rhythmic pattern. The third staff introduces a triplet of eighth notes. The fourth staff concludes the piece with a final triplet and a double bar line.

AYDIN TÜRKÜSÜ

Aydın

The image shows two staves of musical notation in 9/8 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 9/8 time signature. The melody consists of eighth and sixteenth notes, with a triplet of eighth notes in the final measure. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns and a key signature change to one flat (Bb) in the second measure. The lyrics are written below the notes.

Ay dın u zak yo rul du m Kaş la rı na vu rul dum
A be nim kö mür gö z lüm sen kim ler den ay rıl dın

Aydın uzak yoruldum
Kaşlarına vuruldum
A benim kömür gözlüm sen kimlerden ayrıldın
Aman aman üç metelik beş mangır
Gavur kızı kollarını sen kaldır

[s. 18]

DEMİRCİLİ HATİCE TÜRKÜSÜ

Manisa

De mir ci nin bağ la rın da ü zü m va r

Yır tı la sı mor şal var da gö züm va r

A man Hat çem sa na bir çift sö züm var

Demircinin bağlarında üzüm var
Yırtılası mor şalvar da gözüm var
Aman Hatçem sana bir çift sözüm var

SEVDA TÜRKÜSÜ

Aydın

Ka le ka le ye kar şı Ka le nin ar dı çar
şı Bir gü l o l sam a çıl sam
Dos ta düş ma na kar şı a man sev da Ne dir ben de bu sev
da sev da Sev gi le rim ço k sen de

Kale kaleye karşı
Kalenin ardı çarşı
Bir gül olsam açılısam
Dosta düşmana karşı aman sevda
Nedir bende bu sevda aman sevda
Sevgilerim çok sende

Çaya vardım çayladım
Çayda balık avladım
Ben de nazlı yârimi görünce
Hüngür hüngür ağladım aman aman
Nedir bende bu sevda aman sevda
Sevgilerim çok sende

[s. 19]

ARAB TÜRKÜSÜ

Alaşehir

A ra bın ev le ri çam dan me şe den A rab kork maz o l du

Bey den pa şa dan sen dol dur ben i çe yim bil lur şı şe den

1

Arab'ın evleri çamdan meşeden
Arab korkmaz oldu beyden paşadan
Sen doldur ben içeyim billur şışeden

2

Yavrum zülüflerin balıktır balık
İçeride ciğerim yanıktır yanık
Çok sevginin sonu ölümdür ayrılık

ZÜHRE TÜRKÜSÜ

Aydın

Deniz dibi saz olur
Zührem gül açılır yaz olur
" " " " "

Ben yârime gül demem
Zührem gülün ömrü az olur
" " " " "

[s. 20]

GARİB TÜRKÜSÜ

Alaşehir

Hey Ko ca dağ ba şı na çık tım o tur dum

Dört ya nım da lâ le sün bül bi ti r dim Al tı taş per çem li bir ci

van yi tir dim Yâr aş kı na do la nı rım dağ la rı hey

Aranagme

Koca dağ başına çıktım oturdum
Dört yanımda lâle sünbül bitirdim

Altı taş perçemli bir civan yitirdim
Yâr aşkına dolanırdım dağları hey

CAFER EFE TÜRKÜSÜ

Aydın

Ay dı nın i çi n de bir ka pa lı ça r şı
An ne ben gi di yo rum düş ma na kar şı

Aydın'ın içinde bir kapalı çarşı
Anne ben gidiyorum düşmana karşı
Düşmanlar kaçıyor denize karşı
Caferim Caferim yiğit Caferim

Germencik içine toylar kuruldu
Cafer Efe öğle sonu vuruldu
Annesine kara haber verildi
Caferim Caferim yiğit Caferim

[s. 21]

OYUN HAVASI

Alaşehir

The musical score is written in 9/8 time. It consists of three staves. The first two staves are a single melodic line. The third staff contains two first endings, labeled '1.' and '2.', which lead to a final cadence.

GEDİZ TÜRKÜSÜ

Alaşehir

He y bos tan cı bir bos tan ver Has tam va r

Ka ra a ğaç da sür me li gö z lü do s tum var

Ben yâ ri mi kal dır ma ya ka s tum var

Hey bostancı bir bostan ver hastam var
Karaağaç'da sürmeli gözlü dostum var
Ben yârimi kaldırmaya kastım var

[s. 22]

ÇAKIR HATİCE TÜRKÜSÜ

Alaşehir

Şef ta li so ka ğın da Had çe nin ev le ri

Çif te kon dur muş yav rum si yah ben le ri

Şeftali sokağında Hadçe'nin evleri
Çifte kondurmuş yavrum siyah benleri
Kalaylı tabakta bal eğlenir mi
Güzellik koynunda can eğlenir mi

KERİMOĞLU ZEYBEK HAVASI

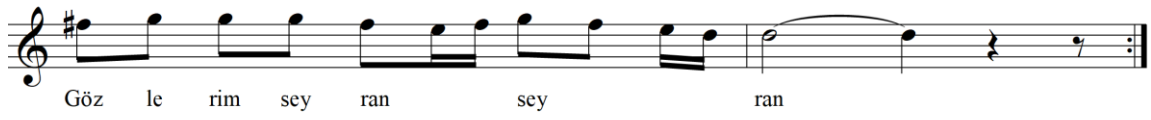
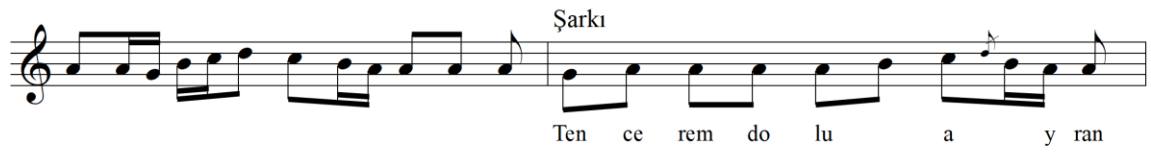
Aydın

The musical score is written in 3/8 time and consists of three staves. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody starts with a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and a quarter note B4. The second staff continues the melody with a quarter note C5, a quarter note B4, and a quarter note A4. The third staff shows a first ending (marked '1.') and a second ending (marked '2.'). The first ending leads back to the beginning of the piece, while the second ending concludes with a double bar line and repeat dots.

[s. 23]

BAYRAM TÜRKÜSÜ

Alaşehir

1
Tencerem dolu ayran
Gözlerim seyran seyran

2
Evimi ettin vîran
Allah'dan bulasın Bayram

OYUN HAVASI

Alaşehir

[s. 24]

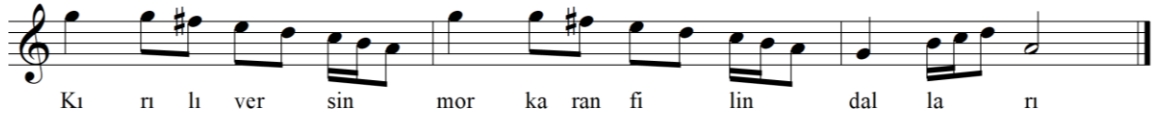
DAVULLU ZEYBEK HAVASI

Aydın

ASAR TÜRKÜSÜ

Aydın

Engin yokuştan gavur Asar'ın yolları
Kırılıversin mor karanfilin dalları
Yaktın beni yakma benden başka âlemi
Beni vuran Topallar'ın Mehmed'i

[s. 25]

MAVİLİM OYUN HAVASI

Alaşehir

Köp rü nün al tı di ke n Yak tın be ni gül i ken a man ma vi lim

1. 2.

Al lah da se ni yak sın

Üç gün lük ge lin i ken Hop la da ma vi lim hop la Al nı Koy nun da sak la

1
Köprünün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın

2
Üç günlük gelin iken
Hopla da Mavilim hopla
Altını koynunda sakla

ALTI KIZLAR TÜRKÜSÜ

Aydın

Al tı kı zın bi ri Ay şe Ben le ri var
kö şe kö şe Dost lar şaş tı hep bu i şe
Al tı kı z la r al tı kı z lar

Altı kızın biri Ayşe
Benleri var köşe köşe
Dostlar şaştı hep bu işe
Altı kızlar altı kızlar

Altı kızın biri Meryem
Benleri var eğrem büğrem
Zülfündeki gülü derem
Altı kızlar altı kızlar

Altı kızın bir Fatma
Benleri var derme çatma
Kız burgunu yana atma
Altı kızlar altı kızlar

[s. 26]

ÇAVDARLI MURAD HAVASI

Aydın

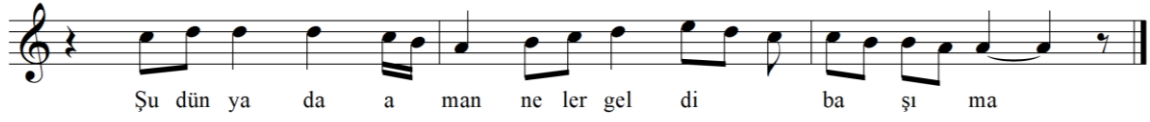
Beş par mak dan i n se ne Mar ti ne fi şek sür se ne
Ha fi ze me ya na yım mı a man
Al lah Al lah Ça v dar lı Mu ra d sa na yım mı
Aranağme

Beşparmak'dan insene
Martine fişek sürsene
Hafizem'e yanayım mı
Allah Allah Çavdarlı Murad sanayım mı

Beşparmağın dağları
Gümüşlü martinin parlağı
Aman da aman Hafizem'e yandım ben
Kendi malım sandım ben

SİNANOĞLU

Alaşehir

Sinanoğlu kule yapar taş ilen
Şu dünyada aman neler geldi başıma
Arnavutlar atar atar vuramaz
Sinanoğlu eşbâhından duramaz
Yabancılar burada bıyık buramaz
Ürküdün şunları der Sinanoğlu

[s. 27]

ZEKİYE HANIM TÜRKÜSÜ

Aydın

Pı nar ba şı nın çeş me le ri har lı yor

Ze ki ye min ak ger da nı par lı yor

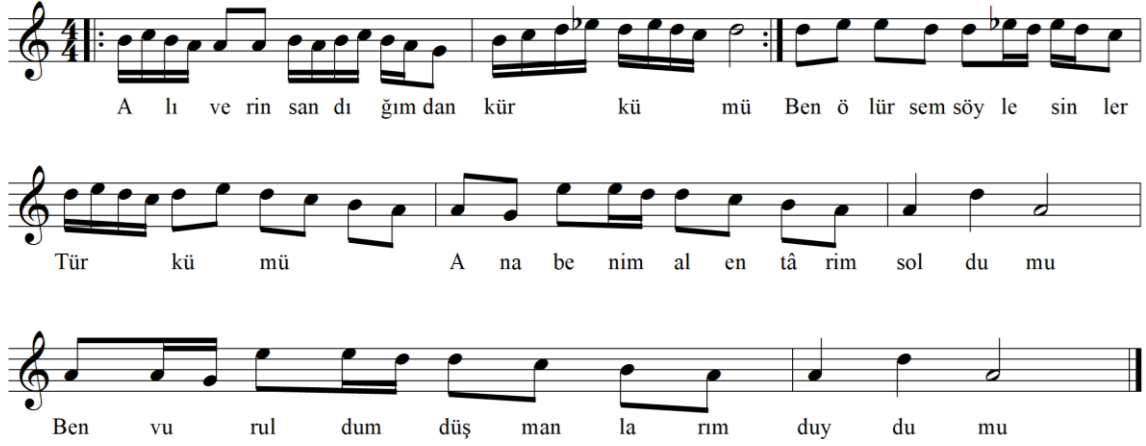
Pınar başının çeşmeleri harlıyor
Zekiyem'in ak gerdanı parlıyor

Zekiyem'in avlusunda dalları
Kırk yaprakta Zekiyem'in şalvarı

Her gün sarhoş hovardayım yalvaram
Aman Zekiyem de de olur
Eller sarsa yüreğime dert olur

CAFER EFE TÜRKÜSÜ

Aydın-Koçarlı

A lı ve rin san dı ğım dan kür kü mü Ben ö lür sem söy le sin ler
Tür kü mü A na be nim al en tâ rim sol du mu
Ben vu rul dum düş man la rım duy du mu

Alıverin sandığımdan kürkümü Mezarımı derin kazın dar olsun Germencik ortasında toplar kuruldu
Ben ölürsem söylesinler türkümü Etrafında mor sünbüllü bağ olsun Cafer Zeybek öğle sonu vuruldu
Ana benim al entârim soldu mu Cafer öldü vatan millet sağ olsun Anasına akşamüstü duyuldu
Ben vuruldum düşmanlarım duydu mu Kader kısmet böyle imiş ağalar hey Kader kısmet böyle imiş efeler hey

Bu türkü Aydın'da mücadele-i milliye esnasında çıkmış bir türkü olup bu türküden biri Koçarlı'da ve diğeri de Aydın'da olmak üzere iki türlüüne tesadüf edilmiştir. Binaenaleyh nağme itübarıyla her ikisi de birbirinden farklı olduğundan ikisinin de neşri münasip görülmüştür.

[s. 28]

OYUN HAVASI

Alaşehir

The musical score for 'OYUN HAVASI' by Alaşehir is presented in four staves. The first staff starts with a repeat sign and a key signature of one sharp (F#). The second staff features a first ending bracket labeled '1.' and a second ending bracket labeled '2.'. The third and fourth staves continue the melody, with the fourth staff ending with a repeat sign and a key signature change to one flat (Bb).

MİLAS TÜRKÜSÜ

Aydın

Şu Mi la sın har man la rı
u sul u sul sa v ru lur
Hem sav ru lur hem dev ri lir
o yâr boy nu ma sa rı lır

Şu Milas'ın harmanları usul usul
Hem savrulur hem devrilir o yâr boynuma sarılır
Yasıl yasıl dağlar artık ben de Milas'ı göreyim
Milas'da kızlar gelin olmuş ben nasıl durayım

[s. 29]

EĞRİ FES TÜRKÜSÜ

Aydın - Koçarlı

Ay do ğar do lan maz mı Ba na yâr bu lun maz mı

Yâr yo lu na ö lür se m Ba na yâr bu lun maz mı

Ay do ğar dolanmaz mı
Bana yâr bulunmaz mı
Yâr yoluna ölürsem
Bana yâr bulunmaz mı

Oca ğa fener assam
A benim eğri feslim
Evveli kendin gelirdin
Şimdi selâmı kestin

KADIKUYUSU TÜRKÜSÜ

Aydın

Ne ol du bi ze ne ol du bi ze Yay la nın di ken le ri
gül ol du bi ze Hı s nım ha s mım kin ol du bi ze
Dön gel a ğam dön gel ber hu dar da yım

Arañağme

Ne oldu bize ne oldu bize
Yaylanın dikenleri gül oldu bize
Hısnım hasmım kin oldu bize
Dön gel ağam dön gel berhudardayım
Garib bülbül gibi intizârdayım

Kadıkuyusu'dur bizim kuyumuz
Germenciklidir aşımız soyumuz
İçimizden yine garib kaldı yine birimiz
(1)
Gel kavuştur boranlı dağlar
Elleri göğsünde bir gelin ağlar

Alıverin kır atımın gemine
Üstüne binen de sürsün demine
Üç bin avşar da gelse önüme
Yine vermem senin gülüne hey

(1) Dumanlı

[s. 30]

OSMAN TÜRKÜSÜ

Aydın

Os ma nın men di li sa man sa rı sı
Os ma nı mı vur du lar ge ce ya rı sı
Çır pı na çır pı na de li ol muş Os ma nın ka rı sı

Osman'ın mendili saman sarısı
Osmanım'ı vurdular gece yarısı
Çırpına çırpına deli olmuş Osman'ın karısı

Süpürün hanları Osmanım geliyor
Eğmiş dal fesini arslanım geliyor
Gece gündüz gözüm yoktur kararım

HAMEYLİ ŞARKISI

Aydın

Ha mey li der ler kö yü mü zün a dı na

İ çen bi lir kah ve mi zin ta dı na Gel mez ol du ge çen gün ler

yâ dı ma Ka lın dı gay rı kö mür göz lüm el le re

el le re of

Hameyli derler köyümüzün adına
İçen bilir kahvemizin tadına
Gelmez oldu geçen günler yadıma
Kalındı gayrı kömür gözlüm ellere of ellere of

[s. 31]

NAZOĞLU HAVASI

Ödemiş

Naz oğ lu nun min ta nı nın yen le ri
Bö ber gi bi yüz le ri nin ben le ri
Böy le mi o lur sık sev gi nin
son la rı A kan ça y lar
kan gö rü n dü gö zü me

Nazoğlu'nun mintanının yenleri
Böber gibi yüzlerinin benleri
Böyle mi olur sık sevginin sonları
Akan çaylar kan göründü gözüme

SÜRME LİM TÜRKÜSÜ

Aydın

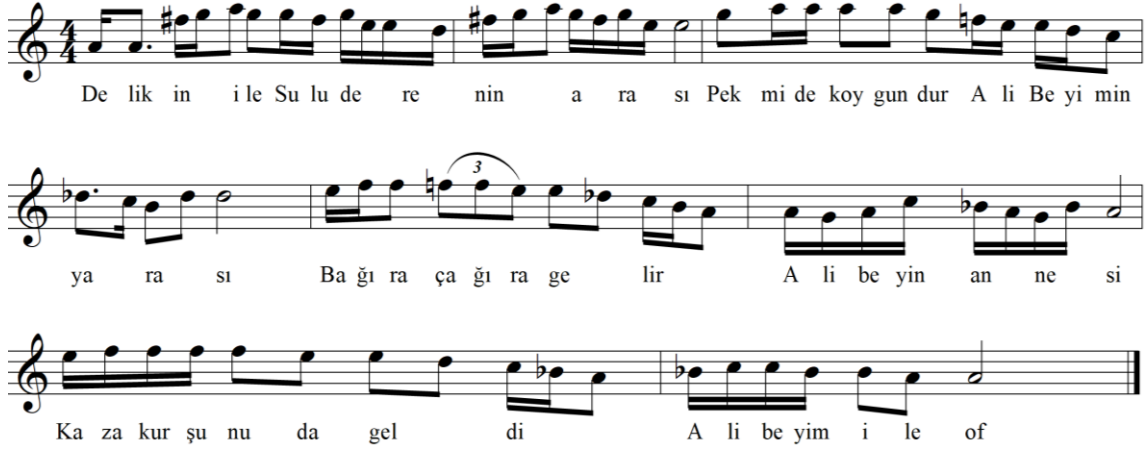

- (1) Akşam oldu yine bastı kareler (2) Yüreğimde göz göz oldu yareler (3) Misafir almaz mısınız karanlık dereler
(4) Bizim yollarımız bilmem nereler

[s. 32]

ALİ BEY TÜRKÜSÜ

Aydın - Koçarlı

De lik in i le Su lu de re nin a ra sı Pek mi de koy gun dur A li Be yi min
ya ra sı Ba ğı ra ça ğı ra ge lir A li be yin an ne si
Ka za kur şu nu da gel di A li be yim i le of

Delikin ile Suludere'nin arası
Pek mi de koygundur Ali Beyim'in yarası
Bağıra çağıra gelip de gelir annesi
Kaza kurşunu da karşı geldi Ali Beyim ile of

KATIRCIOĞLU ZEYBEK HAVASI

Ödemiş

Ka tır coğ lu Is par ta ya va rır sa hey

Koç yi ğit le r r di yâ rın da du

rur sa hey

Katircioğlu Isparta'ya varırsa hey
Koç yiğitler diyârında durursa hey
Mevlâm bize üç gün ömür verirse hey
Gözün aç Katırcı gelme Aydın'a hey

[Dış Arka Kapak]

(Dârülelhân)ın Neşriyatı

Müessesemiz en meşhur Türk bestekârlarından yâdigâr kalan nefis eserlerin zâyî'den vekâyesi maksadıyla bunların salâhiyetdâr bir (Heyet-i ilmiyye) tarafından tedkik edilip yazılan gayet sahil notalarını tab etdirmekte olup şimdiye kadar bu notaların (98) numarası mevkî-i intişâra konulmuştur. Beşer kuruş fiyatla Bayezit'te (Şamlı İskender) mağazasında satılmakta bulunmuştur.

(Dârülelhân) tarafından (Kolumbiya)

Gramofon ve plak fabrikasına verilen ve çalınan eserler yarısından fazlası neşr ettiğimiz halk şarkıları ve bir kısmı müessesemiz tarafından tab ve neşr ettirilen klasik eser olmak üzere yetmiş dört olup bunların isimlerini aşağıya yazıyoruz. Mecmûamızın intişârı anında mezkûr plaklar satılığa çıkarılmış bulunacaktır.

Klasik Eserler

Neva peşrev, gülizar peşrev, gülizar saz semâisi, nühüft saz semâisi, şehnaz ağır semâi, şehnaz yürük semâi, gülizar ağır semâi, gülizar yürük semâi, neva yürük semâi, nühüft ağır semâi, gülizar beste, beste-nigâr ağır semâi, şehnaz peşrev, nühüft peşrev, şehnaz beste, beste-nigâr peşrev > beste-nigâr saz semâisi, acem-aşiran peşrev, şehnaz saz semâisi, beste-nigâr beste, beste-nigâr yürük semâi, nühüft beste, nühüft yürük semâi, neva saz semâi, acem-aşiran beste, acem-aşiran beste, acem-aşiran ağır semâi, acem-aşiran yürük semâi, acem-aşiran saz semâisi, nevâ beste, neva ağır semâi, nevakâr (iki plak) arazbar-bûselik beste, ferah-feza beste, saz semâisi, şevk-efza saz semâisi, şehnaz ve Gönül Durmaz adlı şarkı gibi son üç parça yüz on beş kişilik ihtifal hey'eti tarafından çalınmıştır.

Anadolu Halk Türküleri

Bebek, Garip Anam, Kız Peykârda, Alim Gitme Pazara, Gündüz Bey Zeybek, Kozan Oğlu, Gündüz Bey, Evlerinin Önü, Emmiler, İnce Çayır, Yemenimde Hâre Var, Kınık'ın Yolları, Sürmelim, Karanfil, Yeşillendi, Atımı Bağladım, Ördek Suda, Fındık, Ketan Gömlek, Ekin Ektim, Kızılırmak, Sarı Gülüm, Urfalıyım, Kara Koyun, Ak Koyun, Gelin Havası, Çadır Kurdum, Hüvek'in Yollarında, Geyik Avı, Uzun Olur Efelerin Bıçağı,

Kavak, Yörük Kızı, Antep Gelin Havası, bu türküler beş kişilik bir heyet tarafından plağa çalınmış ve fevkalâde bir ses bunlara refâkat etmiştir.

3.2. 4 No'lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması

[Dış Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Konya) (Karaman) (Manisa) (Aydın) da bu defa toplatılan (40) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine ait bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 4

QUARANTE

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

[Kırk Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans less diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fascicule. IIII

[Fasikül. 4]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfûzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf Matba'ası

1927

Fiyatı 25 kuruştur.

[İç Kapak]

DÂRÜLELHÂN KÜLLİYATI

ANADOLU HALK ŞARKILARI

(Konya) (Karaman) (Manisa) (Aydın) da bu def'a toplatılan (40) halk türküsü ile müessesemizde piyano ve kompozisyon muallimi Cemal Reşit Bey'in halk türkülerine âit bir mukaddimesini hâvîdir.

Defter: 4

QUARANTE

CHANSONS POPULAIRES TURQUES

[Kırk Popüler Türk Şarkısı]

Recueillies

Dans les diverses provinces d'Anatolie avec une préface de

[Anadolu'nun çeşitli illerinde önsöz ile toplanmış]

Cemal Reşit Bey

Professeur au Conservatoire de Stamboul

[İstanbul Konservatuarı Profesörü]

Fascicule. III

[Fasikül. 4]

Tertîb ve tanzîm hakkı mahfûzdur

İstanbul

Şehzâdebaşı: Evkâf Matba'ası

1927

[s. 2] Boş

[s. 3]

Halk Türkülerimize Bir Nazar

İstanbul Konservatuvarı Türk (Folklor)'una ait neşriyatını tâkiben bugün Anadolu türkü ve danslarının dördüncü defterini de âmmenin nazar-ı takdîrine arz ediyor. Bu melodilerdeki muhtelif güzellikleri izhâra çalışacağız.

Bunlardan birincisi olan (Ger Ali) Türküsü en mühim ve en güzel eserlerden biridir. Bu melodi evvelâ sazın cazip bir hareketiyle müteâkiben nağmesi yüksek notalara resiyatif (usûlsüz) şekliyle başlar. Terennüm eden ses uzaklardan geliyor gibi duyulur. Ve öyle bir melodi ihtizâzı tersîm eder ki bu hareket notalara ittikâ ile değil fakat hafifçe temâs ile cereyân eder gibidir. İşte bu şekle derinden nağme (Şanlı vatan) ismini vereceğiz. Bizim halk türkülerimizin en şâyân-ı takdîr güzelliklerinden madûd ve bu mecmûada muhtelif sûretlerle birçok emsâli mevcuttur. Birinci devirden sonra saz bunu ikinciye rabt için münferid olarak devam ediyor. Bu râbitanın yekdiğerine bağladığı nağmelerden her ikisinin de mübâlatsız hareketleriyle mütead olması için usûle gayet muvaffak ve tamamıyla mevzûn olarak çalınmasını lüzûmunu unutmamalıdır.

Tetkik ettiğimiz bu türküde melodinin karar kıldığı uzun (la) notaları bizde (derinlik) ihtisatını idame ediyor. Her ne kadar yalnız san'at heyecanı arayan bizler için bazı yorucu

[s. 4]

nazariyâtçıların iddialarına rağmen bu türkülerdeki tonalite ve mevzûrların tahlîli fâideli görülmez ise de umumiyetle folklorların ve bilhassa tonlarını pek az değiştirdiklerini ve melodileri arasında tesâdüf olunan arızaların bizi bir tondan başka tona geçirmediklerini kaydetmek fâidesiz değildir. Meselâ şimdi tetkîk etmekte olduğumuz (Ger Ali) Türküsü'nde başlangıcından biri dâima lâ minör tonunda bulunduğumuza tamamıyla kâniyiz. Melodinin seyri esnasında tesadüf ettiğimiz diyez ve bemoller ise sesteki temevvücler ile glisandoların aynı aynına kaydından başka bir şey değildir.

İkinci türkü (Kıllı Oğlu) karakteri evvelkinden daha az bâriz olmakla beraber güzeldir. Bu melodi mülâyim çizgili bir müzik cümlesinden ibârettir ki yalnız son on altılık nota gurubu müstesna olarak değişmeksizin tekrar eder. O grupta evvelki duyulan (do) bilahire (re)'ye inkılap ederek mânidar ve şâyân-ı dikkat bir hamle peydâ oluyor.

Bundan sonra dokuz sekizlik usûlünün bariz misallerinden olan bir zeybek oyunu geliyor. Bunu takip eden (Cevriye) Türküsü halk türkülerimizde nâdir ve o sebeple bizce taaccübü mûcib olan bir âdilik göstermektedir. İnsan bunu dinlerken türkünün kısık ve bayağı sesler tarafından terennüm edildiği hayaline kâni oluyor.

Beşinci melodiye “teessüfler” unvânı vermek yakışırdı; elvanı dumanlıdır. Birinci hatta gittikçe yükselen ve bize şâhikalara doğru itilâ fikrini ilham eden melodi ihtizâzı tezkâra şâyândır. Burada nağme ve güftede pek iyi itilâf etmiştir.

“Gündüz Beyi” Türküsü bize tab'an lûubâli görünüyor. Bunda nağme genç ve mağrur bir hat hareket takib ediyor ve sazın nukat-ı mahsûsasıyla berâber inkıtâ eden bu hat nihâyet lakayt ve lâtif bir (hey) ile tamamlanıyor.

“Azime” Türküsü geniş bir sûretle teganni olunmuş; büyük yollarda his edilen havay-ı serbestî ile meşbu'dur müteâkiben gelen “Yörük kızı” bir bedîadır. Ne hayal-nevâz ilhamı, ne tatlı, tazeliği var! Bu parça hayret-bahş bir “nev-fütûren” olabilir. Bundaki nağme mütemâdiyen câri ve müstesnâ bir safveti muhtevîdir. Güftedeki kelimelerin tekerrürü teganni hattında beliren sükûn hissini teyit ediyor. Ve türkünün nihâyetine geldiğimiz zaman “sabah yıldızı” kelimesi üzerinde birden bire husûle gelen bir nağme-i feverânı bize parlak bir semâ hayâli getiriyor. İnsan bu nağmeye refâkat edebilmek için (la, mi) kineti üzerinde uzun bir pedal tutmak istiyor ki bu suretle nağmenin zaten o kadar kuvvetle ifade

[s. 5]

etmekte olduğu sükûn hissi bir kat daha teyit etmiş olsun bundan sonra güzel, fakat mümtaziyeti az birkaç türküyü geçerek şayan-ı hayret bir (hasret şiiri) olan Cezâyir türküsüne geliyoruz. (Folklorumuzun) en güzellerinden biri olan bu türkü dâima derinden gelmektedir. Türküye başlar başlamaz (Cezâyir'in) kelimesindeki sol hecede tevkif eden “sol” notu bu melodinin terennüm ettiği memleketin uzaklığını ihsâs ediyor. Bâde “ufak ufak” kelimelerindeki münhanisi daha az gergin olarak bir nevi mahzûnluk gösteriyor. Teganni edenin sesinde hıçkırıklar duyulur gibidir. Bu hüznün hissi parçanın nihâyetine kadar mütezayiden devam eder. Sazda güya teessüründen nefesi kesilen muganninin ikmal edemediği mûsikî cümlelerini tamamlar. Pek lâtif olan son hat hafif bir nefes gibi terennüm edilmiş (of of, hey)'lerden ibârettir ki bunların gittikçe tenezzül eden saz

hareketleriyle kat edilmesi heyecanın derin elemlere boğulduğunu eşrab eder. En sonunda “Cezâyir” kelimesi üzerine acı bir hasret nevhâsı atılmıştır.

Müteâkiben gelen iki parça aşk elemlerini ifade ediyor. Hususıyla ikincisi pek güzeldir. Bunu takip eden Kesik Kerem gayet yürük ve büyük bir sürura muntazır gibidir, bu eserde büyük bir hayat kuvveti vardır.

Bundan sonra pek hazin olan “Gaziler Türküsü geliyor ki terennümü kıymeti uzun notlardan müteşekkil olarak heyecan vericidir. Dördüncü hatta saz evvelce terennüm edilen müzik cümlesinin sedasını tekrar ederek hızını artırır. Bunu takip eden ve her biri kendine göre kıymetdâr olan iki parçayı bir tarafa bırakarak tazelik ve letafetle meşbu olan “Keklik” Türküsü’ne geliyoruz. Nağme “ötüyor” kelimesi üzerinde pek musavvirânedir. Bundan sonra içkiye taalluk eden türkü istenildiği kadar şetaretlidir. Bunu takip eden türküyü “mahbus ızdırapları” denilmeliydi; bu türküde öyle aciz bir gayz mahsûstur ki yürekleri parçalar.

Ara nağmesinin “triyole”leri fevkalâde manidardır. “Turnam” Türküsü musavvirânedir. Daha ziyâde uzun kıymetlerden müteşekkil ve yüksek notalarla muharrer olan birinci hat müteselsil notalarıyla saf bir semânın berraklığını ve lâtif bir havanın serinliğini his ettirir. Hâlbuki ikinci hatta terennüm birden bire daha kısa kıymetli notalarla “bûlbûl kafeste beslenir” kelimelerinde daha ziyade samimiyet ihrâz eder. Üçüncü ve dördüncü hattaki mûsikî cümleleri daha ağır ve mamafih bilmem nasıl daha mübalâtsizdir. Nihayet bu türküyü güzel bir dans ikmal ediyor. Bundan sonraki türkü de hemen aynı tarzdadır; saz ile nağmenin münâvebesi pek muvaffak ve türkü hakikaten taze ve sarışın bir dilber gibidir.

[s. 6]

Şimdi, “Genç Osman” Türküsü’ne geliyoruz ki bu da halk türkülerinin en güzellerinden biridir. Bundan daha müesser, daha feci bir nağme tasavvur olunamaz, çünkü bu türkü muhârebede kahramanca ölen oğlu için ağlayan annelik canhıraş feryâdıdır. Nağmesi yürekler parçalayan bu türkü nağmesindeki şiddet-i ifade ile de hayret efzadır. Biraz tahlil edelim.

Birinci hat bir medhaldir ki fevkalâde acıklıdır. Küçültülmüş tiyers (mi diyez-re) hissini veren notalar gayet bâriz olarak müteâkiben husûle gelecek elemler derhal bize şiddetle duyuruyor. Bundan sonra bu büyük bir ızdırâb nevhâsı (mi, fa, sol, notası uzun sürer ve

sazda onu takip eden usûldeki mûsikî hareketi buna refâkat eder) sonra güya bu ızdırâb nevhâsı “Osmanım”der ki çekin kır atı” sözlerinde devam ediyormuş gibi sol notasının tekrarıyla o teganniye başlanır.

Cümle bitince nağme kesilir ve o zaman saz iki mezurda tekerrür eden bir yakıcı elem motifiyle devam eder. Sonra nağme yine aynı sol notasıyla, aynı feryâd ile tekrar başlar ve bu ses nihayet medhaldeki motifin avdetinden husûle gelen ses içinde gâib olur. Bu türkünün bizde hâsıl ettiği tesiri şöyle hülâsa edebiliriz. Büyük bir elem feryâdını ki kendine refâkat ve müheyyic tesirini tezyin eden mûsikî âletinin sesleriyle zaman zaman inkitâ' eder. Mecmûa diğer birkaç nefis eserle tamam oluyor.

İstanbul Konservatuvarı Piyano Ve Kompozisyon Muallimi

Cemal Reşit.

[s. 7] Boş

[s. 8] Boş

[s. 9]

GER ALİ TÜRKÜSÜ

Ağır ve Usülsüz Çalınacak

Alaşehir

Yâ de Ger A li de dik le ri bir in ce u şak bir in ce u
şa k Ba şı na şal bağ la mış be li ne ku şak

Sonunda

(1)

Yâde Ger Ali dedikleri bir ince uşak
Başına şal bağlamış beline kuşak
Akasına toplamış bin beş yüz uşak
Dağları bedestân eden Ger Ali

(2)

Beydağı'nın arkasında kaplan inleri
Arkasından gelen Türkmen beyleri
Cümbüş ede göçün neylemiş günleri
Gençlik elden gidiyor dedi ince Ger Ali

(3)

Kuyucak'dan çıktım sükûn eyledim
İndim Aydın'a mekân yeyledim
Kara Osmanoğlu mekân neyledim
Dağları bedestân eden arslan Ger Ali

(4)

Beydağı'nın arkası bayır değil mi
Buzağın yediği çayır değil mi
Dün akşamki kandil yanar hayır değil mi
Derman eder görelim diye ne yine Ger Ali

(5)

Şu Aydın'ın içinde oldu bir oyun
Ta nereye gelmiş kurbanlık koyun
Cellat geldi kalk Alim soyun
Mukaddem bugüne imiş diyen Ger Ali

(6)

Merdivenden inerken midem bulandı
Okundu fermanım kalbim inandı
Dört yanıma baktım asker donandı
Mukaddem bugüne imiş diyen Ger Ali

(7)

Ger Ali dedikleri bir kara dana
Çekti bıçağını koydu meydana
Ger Ali'yi doğuran analar gelmez cihana
Dağları bedestân eden ince Ger Ali

(8)

İndim şu Aydın'a efeler şu ellerim bağlı
Konak önünde urganım yağlı
Ne ettim ne eyledim sana Kara Osmanoğlu
Nedir bu zalimlik dedi arslan Ger Ali

(9)

Kuyucak pınarı efeler harlayıp akar
Kara karınca gibi jandarmalar dağlara bakar
Ger Ali'nin kurşunu efeler cihana yeter
Bunlar karga sürüsüdür dedi ince Ger Ali

[s. 10]

KILLIOĞLU ZEYBEK TÜRKÜSÜ

Aydın

E kin ler e ki lir ken a man Dip le ri ne dö kü lür
ken Sa çın dan üç tel ver a man
Ke fe nim di ki lir ken

Ekinler ekilirken
Diplerine dökülürken
Saçından üç tel ver
Kefenim dikilirken

Ekinler orak oldu
Yakınlar ırak oldu
Yârim gitti gelmedi
Kalbime merak oldu

Dereler akmaz oldu
Yâr yüzüme bakmaz oldu
Yolladın karanfilleri
Burnuma kokmaz oldu

ZEYBEK OYUN HAVASI

Manisa

Ağır Çalınacak

The musical score is written in a single melodic line on three staves. The first staff starts with a treble clef and a 9/8 time signature. The music is written in a single melodic line with various rhythmic patterns and a key signature of one flat. The second and third staves continue the melody with similar rhythmic structures.

[s. 11]

CEVRIYE TÜRKÜSÜ

Manisa

Hen dek ten at la dın mı Yor ga nı kap la dın mı

Oğ lan di yor gel ka ça lım Kız di yor pat la dın mı

Hendekten atladın mı
Yorganı kapladın mı
Oğlan diyor gel kaçalım
Kız diyor patladın mı

Aman Cevriyem aman
Yaktın kül ettin beni
Çayır çimen üstünde
Oynatırım ben seni

DUMANLI DAĞLAR TÜRKÜSÜ

Aydın - Koçarlı

Gayet Ağır

Du man var dı şu dağ la rın ba şın da Ar zum kal dı top ra ğın da
ta şın da Çab biz de ğil cüm le â lem ba şın da
A sı yor lar kö mür göz lüm ağ la gel Sö zün geç kin var bey le re
söy le gel

Duman vardır şu dağların başında
Arzum kaldı toprağında taşında
Çap biz değil cümle âlem başında
Asıyorlar kömür gözlüm ağla gel
Sözün geçkin var beylere söyle gel

Benim olur şu derenin söğüdü
Çok verdiler ben tutmadım öğüdü
Küçücükten bir yâr sevdim büyüdü
Biz diye el oğluna eş oldu

Ben söylerim sen gidersin inada
Yalnız taş temel tutmaz binada
İyi günde dost çokmuş dünyada
Kötü günde arayıp soran kalmamış

[s. 12]

GÜNDÜZ BEYİ TÜRKÜSÜ

Koçarlı

İs tan bul dan
e ğ rim bü ğ rüm yol ge lir Yol de ğ il dir
zor bey le re tu ğ ge lir Bu genç lik de
ö lüm bi ze zor ge lir Ak el le ri mor çev re li
Gün düz Be yim hey

İstanbul'dan eğrim büğrüm yol gelir
Yol değil de zor beylere tuğ gelir
Bu gençlikte ölüm bize zor gelir
Ak elleri mor çevreli Gündüz Beyim hey

(Başa)

Atımı da çekin benim binek taşına
Ellerim de erişmez eğeri kaşına
Yalnız da kaldın kendi başına
Ak elleri al çevreli Yaşar Beyim hey

[s. 13]

YAYLA ZEYBEK TÜRKÜSÜ

Ödemiş - Gölcük

The musical score is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 9/8 time signature. It consists of three staves. The first staff begins with a repeat sign and contains the first line of the melody. The second staff continues the melody with a repeat sign at the end. The third staff starts with a repeat sign, followed by two first endings (labeled '1.' and '2.') and concludes with a double bar line and the word 'Son'.

AZİME TÜRKÜSÜ

Manisa

Hay di gi dem Ka ra ta şa ü zü me

A y rı lık sür me le rin çek miş gö zü ne

A man aman A zi me yel es tik çe yel le nir

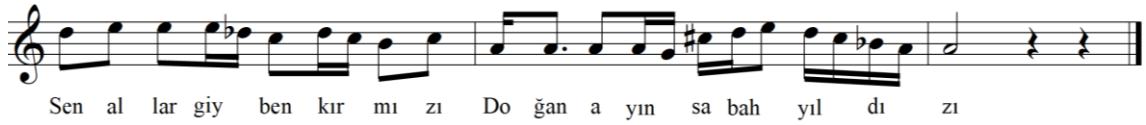
Bi yo cuk da sa rıl sam her yan la rım di n le nir

Haydi gidem Karataş'a üzümüne
Ayrılık sürmelerin çekmiş gözüne
Aman aman Azime yel estikçe yellenir
Biyocuk da sarılısam her yanlarım dinlenir

[s. 14]

YÖRÜK KIZI

Aydın

(1)
Odamızın arkasından deldiler
Deldiler de iç odaya girdiler
Şu gelen emminoğlu dediler

(2)
Bin kaçalım emmim kızı
Sen allar giy ben kırmızı
Doğan ayın sabah yıldızı

CÂMINİN MÜEZZİNİ YOK

Aydın

Câ mi nin müe zzi ni yok İ çi nin dü
ze ni yok Çok gü zel ler sey ret tim a man
Yâ rim den gü ze li yok

(1)
Câminin müezzini yok
İçinin düzeni yok
Çok güzeller seyrettim aman
Yârimden güzeli yok

(2)
A benim hacı yârim
Başımın tacı yârim
Sen ellere acısın
Gel bana tatlı yârim

(3)
Yürüdü yâr yürüdü
Dağı duman bürüdü
Sen orada ben burada
Âh fidan ömrüm çürüdü

[s. 15]

BOZKAYA TÜRKÜSÜ

Aydın

Boz ka ya dan aş tı lar Boz ka ya dan aş tı lar Çalı ya mar tin as tı lar

Ça kır ca yı gö rün ce Jan dar ma lar kaç tı lar O lur mu böy le ka ra göz lüm

Aranağme

Sen doğ ru söy le

Mükerrer

Bozkaya'dan aşıtlar Çalıya da martin astılar
Çakırca'yı görünce Jandarmalar kaçtılar
Olur mu böyle kara gözlüm
Sen doğru söyle

[s. 16]

SÖĞÜDÜN YAPRAĞI TÜRKÜSÜ

Manisa

Ağır Çalınacak

Sö ğü dün yap ra ğı a man a man nâ rin dir

nâ rin İ çe rim ya nı yo r

Aranağme

yav rum dı şa rım se rin

Ras tık ka şın da ka şın da On üç ondört ya şın da ya şın da Ak lı ba şın da

ba şın da Ak lı ba şın da

(1)

Söğüdün yaprağı aman aman nârindir nârin
İçerim yanıyor yavrum dışarım serin
Sana da yâr bulunur aman aman ben Allah kerîm
Kınalı topuklum yavrum suya mı geldi
Rastık kaşında kaşında
On üç on dört yaşında yaşında
Akli başında

(2)

Fesleğen dalından aman aman odun olur mu
Türkmen kızlarından yavrum kadın olur mu
Üç beş de şeftalinin yavrum tadı olur mu
Kınalı topuklum yavrum suya mı geldi
Rastık kaşında kaşında
On üç on dört yaşında yaşında
Akli başında

[s. 17]

ALÇAK DAĞLAR TÜRKÜSÜ

Aydın

U zun dur sel vi nin da lı bir den e ğil mez bir den e ğil mez

Kar şı dan kar şı ya gü zel se vil l mez a man se vil mez

El kı zı dır ken di ge lip sa rıl maz Va rıp ka pı sı n da

ağ la ma yın ca hey

Uzundur selvinin dalı birden eğilmez
Karşıdan karşıya güzel sevilmez
El kızdır kendi gelip sarılmaz
Varıp kapısında ağlamayınca hey

Alçacık dağlara yağmaz mı dolu
Eşinden ayrılan olmaz mı deli
On iki bahçenin tomurcuk gülü
Sıkma el bağı soldurma beni hey

SARI BOYVADA TÜRKÜSÜ

Alaşehir

A lı ve rin kır a tı mın ge mi ni

Üs tü ne bi nen ler sür sün de mi ni

Ya ba na ver me yin Fat ma Ha nı mı

Boy va dam bir gün o lur so rar ge lir

Alıverin kır atının gemini
Üstüne binenler sürsün demini

Yabana vermeyin Fatma Hanım'ı
Boyvadam bir gün sorar gelir

[s. 18]

CEZAYİR TÜRKÜSÜ

Ödemiş'de - Gölcük Yaylası'nda Alınmıştır

Usûlsüz Okunacak

Ce za yi rin u fak u fak ev le ri

İ çin de dir a ğa la rı bey le ri Türk çe bil mez mâ ni söy ler

dil le ri Tu nus Te rab lus Ce za yi ri

of of hey Ce za yir

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves. The first staff is labeled 'Usûlsüz Okunacak' and contains the lyrics 'Ce za yi rin u fak u fak ev le ri'. The second staff is labeled 'Saz' and contains the lyrics 'İ çin de dir a ğa la rı bey le ri Türk çe bil mez mâ ni söy ler'. The third staff is labeled 'Saz' and contains the lyrics 'dil le ri Tu nus Te rab lus Ce za yi ri'. The fourth staff is labeled 'Saz' and contains the lyrics 'of of hey Ce za yir'. The melody is characterized by a mix of eighth and sixteenth notes, with some triplets and slurs. The lyrics are written below the notes.

Cezayir'in ufak ufak evleri
İçindedir ağaları beyleri
Türkçe bilmez mâni söyler dilleri
Tunus Terablus Cezayir'i of

Yaz gelince gemilerimiz yağlanır
Kışın gelince tersaneye bağlanır
Delikanlılar Cezayir'de eğlenir
Sokakları mermer taşlı Cezayir hey of

ERZURUM HAVASI

Aydın

Ya lan dır ş u d ün ya nın ö te si ya lan
Kim dir naz lı yâ ri mi e lim den a lan Mı sı ra sul
tan et se ler is te mem Gö nül e vi vî ran ol du
gi di yor

Yalandır şu dünyanın ötesi yalan
Kimdir nazlı yârimi elimden alan
Mısır'a sultan etseler istemem kalan
Gönül evi viran oldu gidiyor

[s. 19]

YÖRÜK YAYLASI ZEYBEK HAVASI

Manisa

Yö rük de ya y la sın da a man Yay la ya ma dım i ma nım

Di vâ ne göy nü mü eğ le ye me

Di vâ ne göy nü mü eğ le ye me dım

Yörük de yaylasında aman
Yaylayamadım imanım
Divâne gönlümü eğleyemedim
" " "

Diyecek sözümü söyleyemedim
Söyleyemedim imanım
Yaylanmam yaylada kar olmayınca
İçmem rakı şarap yâr olmayınca

KESİK KEREM

Aydın - Koçarlı

Ben de ne rah m ey le ey şâ hı hû bân

A dûler kah rın da nâ tu vân ol sun

Se lâ mın kes me çeş mi mes ta ne hey Mu ha bbet u yan sın dil rû

şen o l sun

Bendene rahm eyle ey şâh-ı hûbân
Adûler kahrında nâtüvân olsun
Selâmın kesme çeşm-i mestane
Muhabbet uyansın dil rûşen olsun

Adûler bezmine varma sevdiğim
İnsanlara sırrın verme sevdiğim
Hiç teklife hâcet koyma sevdiğim
Bazen gel git bura nâgehân olsun

[s. 20]

GAZİLER HAVASI

Ödemiş - Boğaziçi Yaylası

İs tih kâm dan at la ya ma dım

Si lâh la rım dö kül dü

to p la ya ma dım Düş ma nın e lin den kur tu la ma dım

Söy le dert lim söy le ya ra lan dım ben

Ah bâb la rım yo lu na ya ra lan dım

İstihâmdan atlayamadım
Silâhlarım döküldü toplayamadım
Düşmanın elinden kurtulamadım
Söyle dertlim söyle yaralandım ben
Ahbâblarım yoluna yaralandım

[s. 21]

KANTARCIOĞLU

Karaman

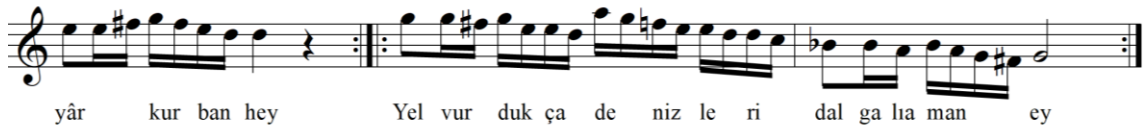
Di le rim Bâ rî Hû dâ dan gül ya na ğın sol ma sın

Bi zi a yı ran lar bir mu ra da er me sin

Dilerim Bârî Hudâdan gül yanağın solmasın
Bizi yârdan ayıranlar bir murada ermesin
Bu derde hiç kimseler giriftâr olmasın
Dilerim Bârî Hudâdan hiç mahşere gelmesin
İtizâre dilim varmaz fazla berhudâr ol sevdiğim

EŞEKAYA TÜRÖÜSÜ

Konya

(1)

EŞekaya'nın da kavakları gölgeli yâr kurban hey
Yel vurdukça denizleri dalgalı aman hey
Bir yâr sevdim de başı kavgalı aman hey
Benleri benleri Hasibe'nin benleri yâr kurban hey

Karşıdan geliyor üç beş atlı
Yok mu da içinizde bir Mehmed adlı
Bir yâr sevdim de şekerden tatlı
Benleri benleri nazlı yârin benleri

[s. 22]

KEKLIK TÜRKÜSÜ

Konya

İ ki kek lik bir de re de ö tü yor

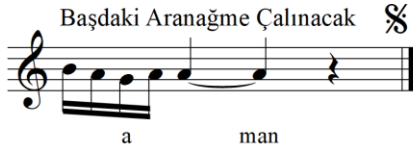
yor Öt me de kek lik se sin ba na ye ti

yor yor

(1) İki keklık bir derede ötüyor (2) Bir gemim var adalara yaslanır (3) Yağma da yağmur yolda da yolcum var benim
Ötme de keklık sesin bana yetiyor Yağar yağmur üstü başı ıslanır Şu dağlarda bir sevgilim var benim

SİLLE TÜRKÜSÜ

Konya

Şu Sille'nin ortasında kahveler aman aman aman aman
İçer içer sarhoş da olur efeler aman aman aman aman
Şu Sille'nin minâresi tahtadan aman aman aman aman
Benim hasmım aksakallı softadan aman aman aman aman
Şu Sille'nin minâresi camdan aman aman aman aman
Sen doldur ver ben içerim fincandan aman aman aman aman

HAPİSHANE TÜRKÜSÜ-JANDARMA TÜRKÜSÜ

Konya

Türkü

Jan dar ma lar şu te pe den
ba kı yor El le ri tü fek
bel le ri fi şek hiç dur ma yıp
a tı yor

Jandarmalar şu tepeden bakıyor
Eller tüfenk beller fişenk hiç durmayıp atıyor
Çıkabilsem şu mahpustan saraya
Davacılar toplanmışlar araya

Vıran kalsın şu mahpusun kilidi
Yüreğimde yağ kalmadı eridi
Benim yârim şuralarda yaraydı
Ağlama Naciyim yoldan geldim yorgunum

[s. 24]

TURNAM TÜRKÜSÜ

Ödemiş - Boğaziçi Yaylası

Tur nam ha va da ses le nir
Bül bül ka fes te bes le nir
Kal maz de li ler us la nır
Dur ma z ge lir be benim tur nam

Turnam havada seslenir
Bülbül kafeste beslenir
Kalmaz deliler uslanır
Durmaz gelir benim turnam

Bunca dağlar yüce dağlar
Gündüz gider gece olur
Bu ayrılık nice olur
Ayırayım turnam seni

Turnam gelir çizin çizin
Boyu kadından uzun
Nerede gezdin benim turnam
Gelirim ben yazın güzün

USTAN KİMDİ TÜRKÜSÜ

Konya

Bir taş at tım de re ye

Saz
Kız gel di pen ce re ye

Saz
Kız Al la hı se ver se n

Saz
al be ni i çe ri ye

1
Bir taş attım dereye
Kız geldi pencereye
Kız Allah'ı seversen
Al beni içeriye

2
Şu derenin alıcı
Kınalı parmak ucu
Ramazanda yâr seven
Kabul olmaz orucu

3
Şu derenin armudu
Annen baban var mıydı
Annen baban olsaydı
Seni burada korusaydı

[s. 26]

GENÇ OSMAN

Konya

Âh

Saz

Os manım der ki de çe kin kır a tı

Saz Saz

Pi ya de as ke ri si pe

re ya tı n

Osmanım der ki de çekin kır atı
Piyade askeri sipere yatın
Durmayın evlâtlar Bağdat'ı tutun
Bağdat'ta yalnız kaldı Genç Osman

Askerin bir ucu göründü Van'dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Bağdat'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

Bağdat'ın içine evvel girilmez asla
Her ana doğurmaz böyle bir arslan
Bağdat'ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman

[s. 27]

YAYLA HAVASI

Konya

Âh ya la su yu pek a cı Ge li yor çif
te ba cı Bü yü ğü şöy le dur sun
Kü çü ğü cân i lâ cı

(1)
Yayla suyu pek acı
Geliyor çifte bacı
Büyüğü şöyle dursun
Küçüğü cân ilâcı

(2)
Yayla suyu yan gider
Eşme yavrum pârelerim kan gider
Doktor gelmiş ne çâre
Ecel gelmiş cân gider

(3)
Yayla suyu yan akar
Yavrum ateşin beni yakar
Delikanlı dururken
Sakallıya kim bakar

[s. 28]

ZEYBEK OYUN HAVASI

Ödemiş / Gölcük

The musical score for "Zeybek Oyun Havası" is written in 9/8 time and consists of five staves. The first staff begins with a treble clef and a 9/8 time signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff introduces triplet markings (indicated by a '3' above a bracket) over groups of three notes. The fourth staff continues the melody with a mix of eighth and sixteenth notes. The fifth staff concludes the piece with a final melodic phrase and a double bar line.

MEYHÂNE TÜRKÜSÜ

Karaman

Meyhâneye vardım amma girmedim
Etrafımı kul çevirmiş görmedim
Elli dirhem kurşun yedim ölmedim

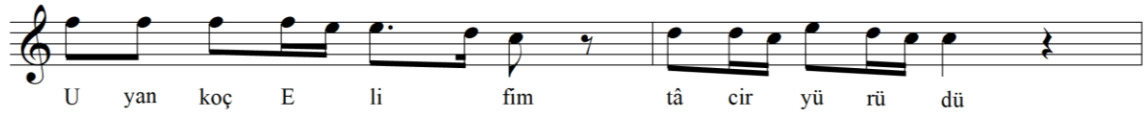
Meyhânenin şişeleri parlıyor
Doktor geldi yaralarım bağıyor
Ahbablarım baş ucumda ağlıyor

Meyhânedede alayı sarhoş oturur
Vurdu da hançer ciğerime doyurur
Meyhâneci doktorlara duyurur

[s. 29]

ELİFİM TÜRKÜSÜ

Konya

(1)
Elif kızın yaylasını gezmeli
Kalem alıp kaşın gözün yazmalı
O kız ile diyar diyar kaçmalı
Uyan koç Elifim tâcir yürüdü

(2)
Elif kızın obası Türkmen obası
Hiç mi yoktur mecliste babası
Al kanlar içinde turunç memesi
Uyan koç Elifim tâcir yürüdü

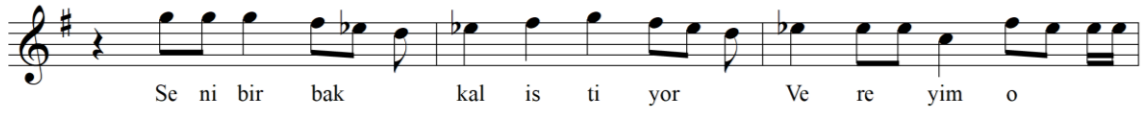
(3)
Elif kızın oyası çatal oluklu
Oluğun altı ufak balıklı
Elif'i de sorarsan kadın kılıklı
Saramadım kulaç kollu Elifim

[1] Tâcir - Kervan

[s. 30]

ACEM KIZI TÜRKÜSÜ

Konya

Acem kızı buyur efendim
Seni bir bakkal istiyor
Vereyim ona
Bu bakkalın kırması çok olur
Sattırır bana

Acem kızı buyur efendim
Seni bir sarraf istiyor
Vereyim ona
O sarrafın lirası çok olur
Saydırır bana

[s. 31]

MENBERİ TÜRKÜSÜ

Konya

Yedi yer elli pınar
Her kuşlar ora konar
Gitti yârim gelmedi
Ciğerim ona yanar
Menberidir menberi
Yavaş yavaş gel beri
Burçak burçak kokuyor
O yârin memeleri

Alçak ceviz dalları
Sıva beyaz kolları
Kul bekliyor yolları
Menberidir menberi
Menberidir menberi
Yavaş yavaş gel beri
Burçak burçak kokuyor
O yârin memeleri

[s. 32]

KADİFELİ GELİN TÜRKÜSÜ

Konya

Türkü

Ner den geç din ka di fe li ge lin çay dan mı geç din

"Saz"

Ya nak la rın al al ol muş kon yak mı iç din

Kon yak mı iç din İç di ği miz kon yak

me ze miz kay mak Sen ki min yâ ri sin a man

her ya nın oy nak

Nerden geçdin kadifeli gelin çaydan mı geçdin
Yanakların al al olmuş konyak mı içdin
İçtiğimiz konyak mezesi kaymak
Sen kimin yârisin aman her yanın oynak

Nakarat

Atladılar kadifeli gelin atladılar
Yaman olur elin oğlu çatladılar

[Dış Arka Kapak]

(Dârülelhân)'ın Neşriyatı

Müessesemiz en meşhur Türk bestekârlarından yâdigâr kalan nefis eserlerin zâyi'den vekâyesi maksadıyla bunların salâhiyetdâr bir (Heyet-i ilmiyye) tarafından tedkîk edilip yazılan gayet sahih notalarını tâb ettirmekte olup şimdiye kadar bu notaların (98) numarası mevki-i intişâra konulmuştur. Beşer kuruş fiyatla Bayezit'te (Şamlı İskender) mağazasında satılmakta bulunmuştur.

(Dârülelhân) tarafından (Kolumbiya)

Gramofon ve plak fabrikasına verilen ve çalınan eserler yarısından fazlası neşr ettiğimiz halk şarkıları ve bir kısmı müessesemiz tarafından tâb ve neşr ettirilen klasik eser olmak üzere yetmiş dört olup bunların isimlerini aşağıya yazıyoruz. Mecmûamızın intişârı ânında mezkûr plaklar satılığa çıkarılmış bulunacaktır.

Toptan satış mahalli İstanbul'da Katırcıoğlu Hanı'nda Bilûmental Biraderler mağazasıdır.

Klasik Eserler

Neva peşrev, gülizar peşrev, gülizar saz semâisi, nühüft saz semâisi, şehnaz ağır semâi, şehnaz yürük semâi, gülizar ağır semâi, gülizar yürük semâi, neva yürük semâi, nühüft ağır semâi, gülizar beste, beste-nigâr ağır semâi, şehnaz peşrev, nühüft peşrev, şehnaz beste, beste-nigâr peşre, beste-nigâr saz semâi, acem-aşiran peşrev, şehnaz saz semâi, beste-nigâr beste, beste-nigâr yürük semâi, nühüft beste, nühüft yürük semâi, neva saz semâisi, acem-aşiran beste, acem-aşiran beste, acem-aşiran ağır semâi, acem-aşiran yürük semâi, acem-aşiran saz semâi, neva beste, neva ağır semâi, nevakâr (iki plak) arazbar-bûselik beste, ferah-feza beste, saz semâisi, şevk-efza saz semâisi, şehnaz ve Gönül Durmaz adlı şarkı gibi son üç parça yüz on beş kişilik ihtifal heyeti tarafından çalınmıştır.

Anadolu Halk Türküleri

Bebek, Garip Anam, Kız Peykârda, Alim Gitme Pazara, Gündüz Bey Zeybek, Kozan Oğlu, Gündüz Bey, Evlerinin Önü, Emmiler, İnce Çayır, Yemenimde Hâre Var, Kınık'ın Yolları, Sürmelim, Karanfil Yeşillendi, Atımı Bağladım, Ördek Suda, Fındık, Ketan Gömlek, Ekin Ektim, Kızılırmak, Sarı Gülüm, Urfalıyım, Kara Koyun, Ak Koyun, Gelin Havası, Çadır Kurdum, Hüvek'in Yollarında, Geyik Avı, Uzun Olur Efelerin Bıçağı,

Kavak, Yörük kızı, Antep Gelin Havası, bu türküler beş kişilik bir heyet tarafından plağa çalınmış ve fevkalâde bir ses bunlara refâkat etmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1917 yılında kurulan Dârülelhân bazı sebeplerden ötürü 1927’de bağlı olduğu dönemin Eğitim Bakanlığı’ndan “İstanbul Mûsikî Konservatuvarı” ismi ile İstanbul Belediyesi’ne, 1986 yılında ise “İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı” ismiyle İstanbul Üniversitesi’ne devredilmiştir. Günümüzde ise eğitim öğretim faaliyetlerini Batı müziği sahasında sürdürmektedir.

Dârülelhân kurumunun bünyesinde Türk halk müziği eserleri derlenmiş, çeşitli Türk müziği eserleri notaya alınmıştır. Külliyatlar, notalar ve daha birçok yayımın kayıt altına alınması sayesinde günümüze aktarımı sağlanmıştır. Yapılan bu çalışma günümüze ulaşmış bu yayımların neticesinde gerçekleştirilmiştir.

Toplamda yedi adet olan *Anadolu Halk Şarkıları* serisine ait 1-2- numaralı defterlerde; eserlerin makamları, usûllerinin isimleri ve arıza işaretlerinin porte başlarında yazdığı bilinmektedir. Serinin 3-4 numaralı defterleri olan bu çalışmada ise; eserlerin makamları ve usûllerinin isimleri yazmamakla birlikte arıza işaretleri de portelerin ölçüleri içinde gösterilmiştir. Yapılan bu değişikliğin nedenine 3-4 numaralı defterlerin içeriklerinde rastlanmamıştır. Bu durumun Dârülelhân’dan Türk müziği bölümünün kaldırılmasıyla bir ilişkisinin olup olmadığını söylemek güçtür. Fakat 3-4 No’lu defterlerin; 1927 yılında, yani kurumdan Türk müziği bölümünün kaldırıldığı tarihten bir sene sonra yayımlandığı göz önünde bulundurulduğunda, bu durumla ilgili olduğu fikrinden söz edilebilir.

Osmanlı Türkçesi ile yazılan 3-4 No’lu defterlerdeki güfteler yayımlandığı dönemin yazım kurallarının gereği olarak sağdan sola doğru kaleme alınmıştır. Fakat bu durum portelerde yer alan sözlerin yazılma şekli için geçerli değildir. Çünkü portelerde yer alan notalara yazılan sözler soldan sağa doğru yazılmıştır. Bu metinlerin tümü günümüz Türkçesine aktarılırken eserdeki hâli ile yazılmayıp, soldan sağa doğru olacak şekilde yazılmıştır.

Dârülelhân Külliyyatı *Anadolu Halk Şarkıları* 4 No’lu defterin kapağında; içeriğinde 40 adet türkü bulunduğu yazmaktadır fakat yapılan çalışma sonucunda 34 adet türkü olduğu görülmüştür. Bu durumun üzerine İBB Atatürk Kitaplığı’na gidilip 4 No’lu defterin fizikî incelenmesi yapılmıştır. Bu incelemenin ardından 4 No’lu defterin dijital ortamdaki hâli ile orijinal nüshasının arasında bir sayfa tutarsızlığı olmadığı görülmüştür.

Çalışmada her iki defterlerde yer alan 11'i sözsüz toplam 82 adet esere yer verilmiştir. Daha sonra TRT repertuarı, Nota Arşivleri, Sanat Müziği Notaları internet sitelerinden, eserlerin isimleri ve güftelerinin mısraları ile tarama yapılarak erişilen notalar karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sonucunda yetmiş dört adet benzer örneğe yer verilmiştir. Bu örnekler arasında dört eserin 3-4 No'lu defterlerdeki nüshalar ile; melodik yapıları ve güftelerinin benzerlikleri açısından aynı olan dört esere rastlanmıştır. Bunlar;

- a. On İkidir
- b. Fındık Mehmed Türküsü
- c. Kadıkuyusu Türküsü
- d. Yörük Yaylası Zeybek Havası'dır.

Geri kalan yetmiş eser ise melodik yapıları ve güftelerinin benzerlikleri baz alındığında, bu iki kriterlerden hepsine sahip olmadıkları için tam olarak benzer kabul edilmemiştir. *Anadolu Halk Şarkıları* 3-4 No'lu defterlerdeki karşılaştırmaya alınan eserler niceliksel olarak göz önünde bulundurulduğunda, genel olarak repertuvarda bilinme oranlarının düşük olduğu söylenebilir.

Millî bir gereklilik fikri sonucunda derlenmiş olan bu türkülerin ortaya çıkarılması ile geleneksel halk müziği ve halk bilimi konuları ile ilgili yapılacak araştırmalar ve çalışmalar için kaynak olması arzu edilmektedir. Bu eserlerin sanatsal olarak nitelikli olanlarının millî eğitimin çeşitli kademesindeki kurumların müzik derslerinde okutulması düşünülebilir.

Yapılan çalışma *Anadolu Halk Şarkıları* serisinin 3-4 No'lu defterleri ile sınırlandırılmıştır. Ancak bunun gibi çalışmaların, Dârülelhân'ın diğer yayımlarına da yapılması, çalışma ile ilgili kriterlerin benzerlik ve farklılıklarının belirlenmesi ve repertuvarda aynı vasıflara sahip olan eserlere ulaşıp, benzerleri olmayan türkülerin de TRT repertuarına dahil edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Anadolu Halk Şarkıları-Defter: 3 Dârülelhân Külliyyatı*. İstanbul: Evkaf Matbaası, 1927.
- Anadolu Halk Şarkıları-Defter: 4 Dârülelhân Külliyyatı*. İstanbul: Evkaf Matbaası, 1927.
- Balkılıç, Özgür. *Cumhuriyet Halk ve Müzik-Türkiye’de Müzik Reformu 1922-1952*, Ankara: Tan Kitabevi Yayınları, 2009.
- Erim, Büşra. *Dârülelhân Nota Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 6 ve 7 Numaralı Defterlerin Günümüz Türkçesine Çeviri Aktarımı*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Feyzi, Ahmet. “Dârülelhân’a Ait Anadolu Halk Şarkıları Defterlerinde Erzurum Türküleri”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 0/54 (Ağustos 2015): 829-856.
- Kaçar, Gülçin Yahya (ed.). *Kuruluşunun Yüzüncü Yılında Dârülelhân’a Armağan*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, 2018.
- Kara, Ahmet. *Bir Müzik Eğitimi Olarak Dârülelhân ve Dârülelhân Mecmuası*. İstanbul: Haliç Üniversitesi, SBE. Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Karabaşoğlu, Cemal. “Meshk: As a Tradational Method of Turkish Music Education”. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 106 (Aralık 2013): 1834–1839
- Kolukırık, Kubilay, Çelik, Anıl. “Batı Anadolu’da 1925 Yılında Derlenmiş Zeybekleri İçeren Yurdumuzun Nağmeleri Adlı Kitap Üzerine Bir İnceleme”. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 16/1 (Haziran 2012): 787-803.
- Kolukırık, Kubilay. *Türk Müzik Tarihinde Dârülelhân ve Dârülelhân Mecmuası*. Kırşehir: Barış Kitabevi, 2015.
- Öndeş, Emrah. *Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 5 No’lu Defterin Günümüz Türkçesine Aktarılması ve İncelenmesi*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- Özcan, Nuri. “Dârülelhân”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 8/518-520. İstanbul: TDV Yayınları, 1993.
- Özcan, Nuri. “Rauf Yekta Bey”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 34/ 470. İstanbul: TDV Yayınları, 2007.
- Özdemir, Ferhat. *Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 2. Defteri (Metin İnceleme)*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi, 2015.
- Özden, Erhan. *Osmanlı Maârifinde Mûsikî*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2015.
- Paçacı, Gönül vd.. *Cumhuriyetin Sesleri*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1999.

Paçacı, Gönül. “Kuruluşunun 77. Yılında Dârülelhân ve Türk Mûsikîsinin Gelişimi”. *I.Tarih ve Toplum Aylık Ansiklopedik Dergi*. (Ocak 1994): 21/48-55 İstanbul: İletişim Yayınları, 1994.

Planalı, Samet. *Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 1. Defteri (Metin İnceleme*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Lisans Tezi, 2014.

Sarc, Ömer Celal vd.. *Çağdaş Düşüncenin Işığında Atatürk*. İstanbul: Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Vakfı Yayınları, 2. Basım, 1986.

Ülkütaşır, Mehmet Şakir. *Cumhuriyet’le Birlikte Türkiye’de Folklor ve Etnografya Çalışmaları*. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1972.

Üngör, Ethem Ruhi. “Türk Mûsikîsinde Nota Yayımcılığı Yayınlar-Yayımcılar (Nota Basımında 100.Yıl Özel Sayı)”. *Mûsikî Mecmuası*. 3/337. İstanbul: 1977.

İnternet Kaynakları

TDV, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. “Dârülelhân”. Erişim 5 Mart 2018. <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan>

TDV, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. “Dârülelhân”. Erişim 5 Mart 2018. <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulelhan>

Nota Arşivleri. “On İkidir Manisa’nın Dermenini”. Erişim 15 Aralık 2019. [http://notaarsivleri.com/NotaMuzik/onikidir_manisa'nin_\(su_burdur'un\)_dermeni.pdf](http://notaarsivleri.com/NotaMuzik/onikidir_manisa'nin_(su_burdur'un)_dermeni.pdf).

Nota Arşivleri. “Evc Türkü Oduncular Dağdan Odun İndirir”. Erişim 15 Aralık 2019. https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/oduncular_dagdan_odun_indirir.pdf

Nota Arşivleri. “Oduncular Dağdan Odun İndirir”. Erişim 15 Aralık 2019. http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=6515&mode=1&sessionid=910306159

Trt Nota Arşivi. “Oduncular Dağdan Odun İndirir”. Erişim 15 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1197&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20DDND%DDR%DDR

Nota Arşivleri. “Oduncular Dağdan Odun Endirir”. Erişim 15 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2327&ad=ODUNCLAR%20ODA%D0DAN%20ODUN%20END%DDR%DDR

Trt Nota Arşivi. “Oduncular Dağdan Odun İndirir”. Erişim 15 Aralık 2019. http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2957&ad=ODUNCULAR%20DA%D0DAN%20ODUN%20DDND%DDR%DDR

- Sanat Müziği Notaları. “Ferayi’dir Kızım Adı Ferayi”. Erişim 15 Aralık 2019.
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=3581&esera=FERAY%DDD%DDR%20KIZIN%20ADI%20FERAY%DD
- Nota Arşivleri. “Ben Çiftliğe İndim Gittim Annem Duymadan”. Erişim 16 Aralık. 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ben_ciftlige_indim_gittim_annem_duymadan.pdf
- Sanat Müziği Notaları. “Ben Çiftliğe Vardım Annem Babam Görmeden”. Erişim 16 Aralık 2019.
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=1315&mode=1&sessionid=479056259
- Trt Nota Arşivi. “Kayaser’dir Yolumuz”. Erişim 16 Aralık 2019.
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1060&ad=KAYASERD%DR%20YOLUMUZ
- Trt Nota Arşivi. “İnce Mehmet”. Erişim 17 Aralık 2019.
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1049&ad=%DDNCE%20DE%20MEHMET%20MART%DDN%20TAKMI%DE%20KOLUNA
- Sanat Müziği Notaları. “Akşam Oldu Yakamadım Gazımı”. Erişim 17 Aralık 2019.
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_nota_inderme.asp?notaid=248&mode=1&sessionid=56918778
- Nota Arşivleri. “Akşam Oldu Yakamadım Gazımı”. Erişim 17 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aksam_oldu_yakamadim_gazimi.pdf
- Sanat Müziği Notaları. “Karataş’ın Bağlarında Üzüm Var”. Erişim 17 Aralık 2019.
[http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=5344&esera=KARATA%DE%27IN%20BA%DOLARINDA%20%DCZ%DCM%20VAR%20\(*\)](http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=5344&esera=KARATA%DE%27IN%20BA%DOLARINDA%20%DCZ%DCM%20VAR%20(*))
- Nota Arşivleri. “Kale Kaleye Karşı”. Erişim 18 Aralık 2019.
<https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kale-kaleye-karsipdf1519391337.pdf>
- Türkü Dostları, “Arabalar Gelir Geçer (Aman)”. Erişim 18 Aralık 2019.
<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=18899>
- Edebiyat ve Sanat Akademisi. “Koca Dağ Başına Çıktım Oturdum”. Erişim 17 Aralık 2019.
<https://edebiyatvesanatakademisi.com/siirler/detay/koca-dag-basina-ciktim-oturdum/32479>
- Nota Arşivleri. “Ey Bostancı”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/ey_bostanci_bir_bostan_ver_hastam_var.pdf
- Nota Arşivleri. “Kerimoğlu Duvarдан Atladı”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kerimoglu_duvarlardan_atladi.pdf

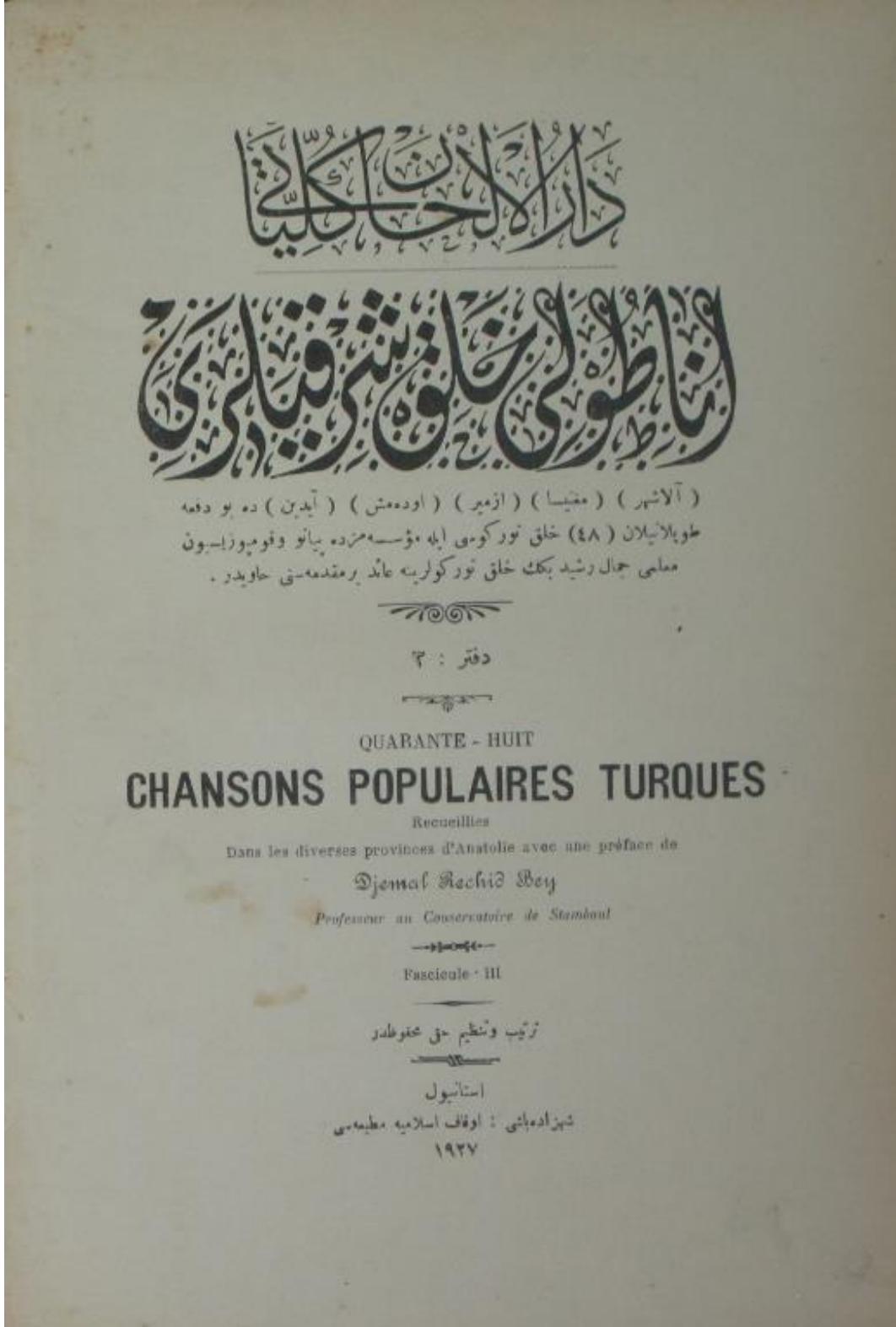
- Trt Nota Arşivi. “Eğrem De Büğrem Gavrasarın Yolları”. Erişim 18 Aralık 2019.
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1021&ad=E%D0REM%20DE%20B%DC%D0REM%20GAVRASARIN%20YOLLARI
- Trt Nota Arşivi. “Pek De Yokuşmuş Cavır Asar’ın Yolları”. Erişim 18 Aralık 2019.
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=2521&ad=PEK%20YOKU%20DMU%DE%20CAVIR%20ASARIN%20YOLLARI
- Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken (Zöhrem)”. Erişim 18 Aralık 2019.
[https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(bayburt\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(bayburt).pdf)
- Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019.
[https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(zohrem\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(zohrem).pdf)
- Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019.
[https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(susehri\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(susehri).pdf)
- Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019.
[https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(dogu_anadolu\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(dogu_anadolu).pdf)
- Nota Arşivleri. “Köprünün Altı Diken”. Erişim 18 Aralık 2019.
[https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_\(burdur\).pdf](https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/koprunun_alti_diken_(burdur).pdf)
- Nota Arşivleri. “Altı Kızlar”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/alti_kizlar.pdf
- Nota Arşivleri. “Aliverin Sandığımdan Kürkümü”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/aliverin_sandigimdan_kurkumu.pdf
- Nota Arşivleri. “Kadı Kuyusu’dur Bizim Köyümüz”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/kadi_kuyusu'dur_bizim_koyumuz.pdf
- Nota Arşivleri. “Osmanım’ın Mendili Saman Sarısı”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/osman'imin_mendili_saman_sarisi.pdf
- Nota Arşivleri. “Nazoğlu’nun Biber Gibi Benleri Var”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/nazoglu'nun_biber_gibi_benleri_var.pdf
- Nota Arşivleri. “Duman Vardır Güzel İzmir’in Başında”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/duman_vardir_guzel_izmir_basinda.pdf
- Bilgiyayım. “Arkamı Da Verdim Şu Manisa’nın Dağına”. Erişim 18 Aralık 2019.
<http://bilgiyayim.com/il-il-turkuler/manisa-turkuleri/>

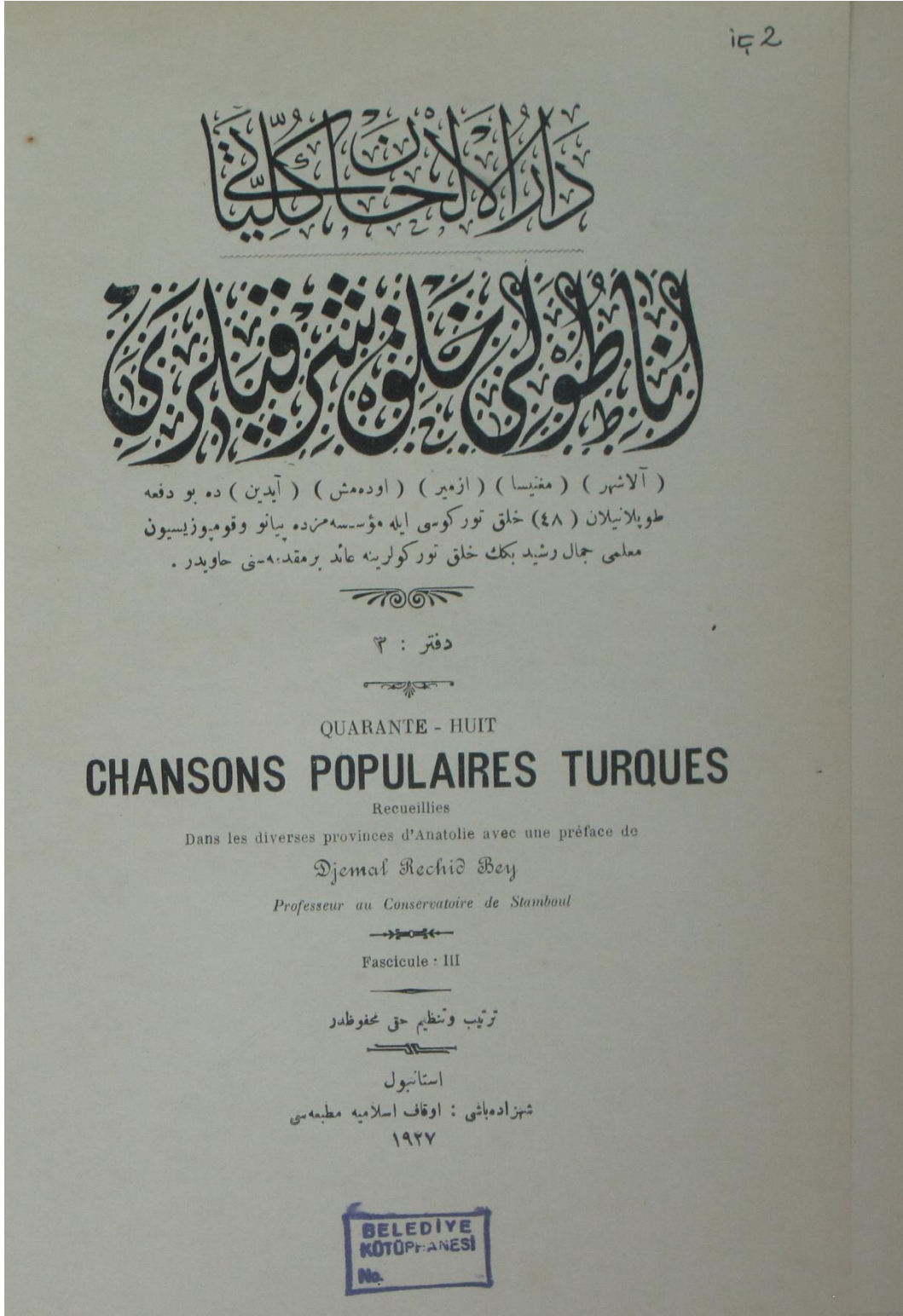
- Nota Arşivleri. “Haydi Gidem Karataş’a Üzüme”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hadi_gidelim_garadas'a_uzume.pdf
- Nota Arşivleri. “Söğüdün Yaprağı Narindir Narin”. Erişim 18 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/sogudun_yaprangi_narindin_narin.pdf
- Türkü Dostları. “Goca Dağın Başında Bir Ulu Meşe”. Erişim 19 Aralık 2019.
<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=19177>
- Nota Arşivleri. “Cezayir’in Yüksek Olur Evleri”. Erişim 19 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cezayir'in_yukse_olur_evleri.pdf
- Nota Arşivleri. “Cezayir’e Kara Bayrak Çekildi”. Erişim 19 Aralık 2019.
<https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/cezayire-kara-bayrak-cekildipdf1518891412.pdf>
- Türkü Dostları. “Yalandır Şu Dünyanın Ötesi”. Erişim 20 Aralık 2019.
<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=28103>
- Trt Nota Arşivi. “Yörük De Yaylasında Yaylanamadım”. Erişim 20 Aralık 2019.
http://www.trtnotaarsivi.com/thm_detay.php?repno=1136&ad=Y%D6R%DCK%20DE%20YAYLASINDA%20YAYLAYAMADIM
- Nota Arşivleri. “Eşmekaya’nın Kavakları”. Erişim 20 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/esmekaya'nin_kavaklari.pdf
- Sanat Müziği Notaları. “İki Keklik Bir Derede Ötüyor”. Erişim 20 Aralık 2019.
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4866&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20DEREDE%20%D6T%DCYOR (20 Aralık 2019)
- Sanat Müziği Notaları. “İki Keklik Bir Kayada Ötüyor”. Erişim 20 Aralık 2019.
http://www.sanatmuziginotalari.com/thm/thm_eser_detay.asp?esid=4867&esera=%DDK%DD%20KEKL%DDK%20B%DDR%20KAYADA%20%D6T%DCYOR
- Nota Arşivleri. “Yayla Suyu Yan Gider”. Erişim 20 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/yayla_suyu_yan_gider.pdf
- Nota Arşivleri. “Hey Acem Kızı”. Erişim 20 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/hey_acem_kizi.pdf
- Nota Arşivleri. “Bir Su İçtim Testiden”. Erişim 20 Aralık 2019.
https://www.notaarsivleri.com/NotaMuzik/bir_su_ictim_testiden.pdf

EKLER

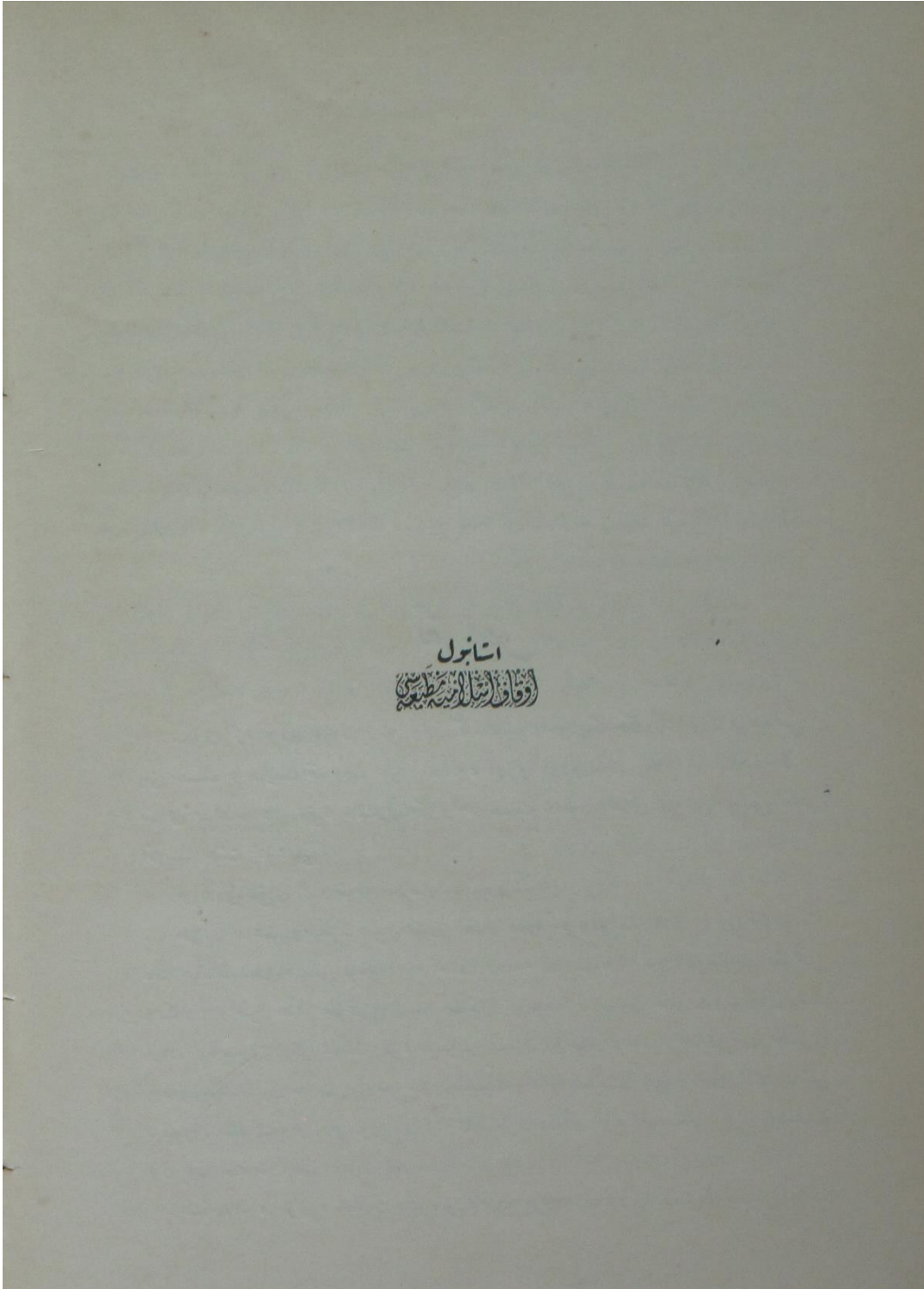
EK 1: Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 3 No'lu Defter

[Dış Ön Kapak]

[s. 3]

استان بول
دوران اسلام

تقریض

تکونی الزم اولان بوپوک برشی واردرکه مطلقا وجوده کله چکدر : تورک موسیقه سی ؛ یعنی حسنیک و بدایعک تقدیرنده عینی ایده آله ، دورلو دورلو اشکال ایله ابراز ایده بیله چکلری مساعی بداعتده عینی تالقیه مالک بسته کارلر جمله سنک محصول دهاتی اوله جق موسیقی انافس انارینک هیئت مجموعه سی .

بوراده کی تالقیه ایسه شوبله خلاصه ایده بیلیرز :

هر اثر بداعت وطنمیزک طوراعندن انتشار ایدن حرارتله جانلانه رق بوتون تورک ملننه عاند حسیاتک ابدی افاده سی اولمیدر . بو هدف بردفمه الهه ایدیلیرسه تورک موسیقه سی طوغوش دیمکدر . بو طرز تفکر طوغری ایسه مستقبل موسیقیمیزک مناسفی خلق تورکولرندن باشقه زهده بوله بیلیرز؛ اونلر مملکتیمیزک ، ملتیمیزک وطنمیزک روحیدر ؛ قلبمزه حیات ویره ن حسلری اومه لودیلرده شایان حیرت بر وضوح و صمیمیتله بالخاصه تصنعدن بری اوله رق افاده ایدلش بولورز . استقبالك بوتون قوموزیتورلرینه مملکتیمیزک حسیاتنی ترنم ایده بیلیمک ایچون بومنبعدن بول بول استفاضه ایتمک کفایت ایدر .

نشئه ، الم ، حزن ، شطارت ، فولکلور ، مزده بوپوک بر قوت ، کنیش و سالم بر تبلیغ

— • —

جیل ایله متوالیاً اظهار حیات ایدیور . بوندن باشقه او شرقیلر همان مهادیاً شعره و تصویره طأد بر معنای نافذی ده محتویدر که ذهنه معجزه کار لوحه لر القا ایلر . خلق تور کولرمز بی اک زیاده بو صوک سبب طولایسیله علاقه دار ایتسه یریدر . اصل تورک روحی اونلرک ألواننده آراغلیدر . زیرا خلق موسیقی عمومی و بناء علیه بوتون انسانیته شامل حسیاتی تبلیغ ایتدیکندن هرملته خاص الوان فارقه بر طرف ایداسه مختلف مملکتلرک فولکلورلری آراسنده کی حدود سیلنمش اولور . فی الحقیقه نشئه ، ألم ، حزن ، شطارت و هر نه شکلده اولورسه اولسون عشق و محبت - ماهیت اصلیه سی اعتباریله - دیانک هر طرفنده عینی شیدر . آنجق هرملته کوره لونی ، «رتیم»ی وهوای محیطی ایله طرز تبلیغنده تنوع و خصوصیت پیدا ایدر . بزم موسیقیمزده بویه دره ؛ و اویله اولمیدر . اونکده لونی و «رتیم»ی کندی طور اغاندن قویار ؛ اقلیمک ، ضیاسنک تأثیرینه تابع اولور ؛ مملکتیزک قطعات مختلفه سنده کی محیط ایچنده ، طاغیرمزک ، اووالمزک ، اورالمزک و دکزلرمزک الهاماتیله بسله نیر .

مستقبلک بسته کارلری اهنکدار باله تلری فولکلورمزک لونی ، «رتیم»ی وهوای محیطی ایله زنکینلشدیردکاری آنده بو ملته و بو خلقه مخصوص اویله قوتلی آثار موسیقیه وجوده کتیره بیلیرلر که فححه ذی حیاتی اک اوزاق قطعله ره قادر یابیلیر ؛ و هر مملکتده تأثیر بدیی طوبولور . دهای موسیقی صراحی اولانلر مملکتک لون موسیقیسه کندی حسیاتی مزج ایدرک انافس آثار یارادیرلر . شیمدیکی حالده بزم خلق تورکولریمز بر وجود متکمل درجه نه کله مه مشدر ؛ هنوز حال ابتدائیده در . هر مکمل اثر صنعتک تابع اولدی قواین نایته ایله دهایک آراسیناس ایده بیلمشدر ؛ «بولیفونی» یعنی اصوات مختلفه نیکدیگریله امتزاج و اتحادی - که هر اثر موسیقیده وجودی الزمدر - الوان موسیقیه شدتله تقویه ایدن اورکسترسیونله برابر و طبقی اونک کی بزم خلق تورکولرمزده هنوز جاری دکدر . بوسبیله خلق مه لودیلرمنی ، شیمدیک ، آتیا آثار نفیسه ابداع ایتمک ایچون انکشاف و توسعه محتاج برر فکر ، برر «تم» ، برر موضوع کی قبول ایدنجه هدی حیرانیتله تقدیر ایدرز . زیرا بونلر حائر اولدقلری محیر و سالم بر قوه الهامیه ایله هوای صافی ، طوبراغک قوقوسنی ، آغاچلرک رایجه لرینی ، چیچکلرک نکهتنی ، طاغ یاماچلرندن دوکولن شلاله لرک سربیلکفی ، اسن روزکارلرک صداسنی ، سمانک رنگنی ، دها نه بیلیم ، هر شیشی فکر صنعته اخطار و اهدا ایدرلر . بوتون بر طبیعت محیطه کویلونک یوره کندن کان بوساده نغمه لوده مند مجدر . چونکه کویلو فکرلرینی و قلبنی اوستنده دوغدینی طوبراغک شمیمیله طولدیرر ؛ حسیاتی ایسه کاملاً

ایچنده یاشادینی طبیعتدن منبعدر . آچیق ، براق هوالر اوکا نشوه ؛ بولانیق، یاغمورلو وقتلر ایسه حزن و کدر کتیربر؛ واوزمان بزه «بیک» عنوانلی تورکو کبی بورهك پارچالاییجی ومع مافیله صاف نوحه لر تریم ایدر . کویلی، شریقلرنده اضطراباتنی تصویر ایتدیکی زمان نهدن متالم اولدیغنی کندنی کندینه صورار کبی برتعجب صافیانه اظهار ایلر ، حالبوکه کولدیکی زمان ترنمده آچیق وکنیش برمسرت نمایاندر . بزم او کوزل خاق تورکولرمزده آجی دوشونجه لرك بری یوقدر .

طبیعت بداعتك ملهم حقیقیسی اولدیغنی نظریه سینه کوره هر تورکومزه بر صنف دکلسه بیله بر موقع تعیین ایتک ممکندر . مثلا قره دکز حوزه سندن کلن تورکولر کثیرالوقوع فورطنه لرك ، شدتلی قیشلرك ، صارب طساغلرك ، عظمتلی وقارا کاق اورمانلرك تأثیری آلتنده علی العاده مقوم، آچیقلی وشدتلی اولور . (اوطاغلرك خروشان سبللری فورطنه لری، کیم بیلیر ، نه فاجمه لره صحنه اولمشدر ؟) مع مافیله بوتورکولرده ینه دایما برخندهك انکشافنی حس ایدر ، فقط بوتضادیده سریع الزوال اولسی سببیه ینه مؤلم بولورز . ألیم تورکولرده حس ایتدیگمز آنی شطارتلردن تحصیل ایدن بوتضاد بعض تابلولرده قیروسیاہ رنگلر آراسنده کورونن مثلا قره میزی برنکک وپردیکی تأثیری حائردر . معلومدرکه رسمده وشعرده اولدیغنی کبی موسیقیدهده تضاد الك کوزل تأثیرلر پیدا ایدن برصنعتدر .

ینه مثلا بحر سفید الهاماتندن اولان تورکولرده کی حیات شن براقلمک، آچیق برکونشک ، صاف برسای لاجوردینک تأثیری آلتنده دایمابدیع ولطیفدر . بوتورکولرده شمیم سودا کاری انسانی مست ایدن بیکلرجه چیچکلرك رنک و بونی طویارز ؛ بوتأثیر ایله قلب مسرور ، فکر شوخ ، روح صاف اولور . مع مافیله بومه لودیلرك بمضملری حزین برکولکه ایله آلوده در . نشئه ایچنده حزنندن حاصل اولان بو حس تضاد یوقاریده کی سوبله دیکمز ألم آراسنده نشساطدن متولد تضادک ترتیب اعتباریله عکسی فقط ماهیت بدیعه جهتیه عیندر .

مرکزی آناتولینکده براق وخفیف هوای نسیمی اورالردن کلن تورکولرده محسوس اولیور . جنوبه طوغری کیدلکجه یاقلاشان چوللرك، قورشون کی آغیر کونشک تأثیری طویولور . انجای وسیعنهك مستوی وچیبلاق خطوطی ، دوز افقلری اوتورکولرك دایما یکنسق اولان حرکت موسیقیه سنده مرئی کیندر .

بو طوپراغه خاص برار موسیقی ابداع ایتک عزمنده اولان هر بسته کاره خاق تورکولرمزده مبذول اولان بولونلر ، بو «رتم» لر یکانه مطمح نظر اولمایدنر . تورکولرنی خلق ایدن کویلی ، حسیاتی ایچنده یاشادینی محیطه تطبیق ایتدیکی کبی بسته کارده افکار وحسیاتی او « فول قلور »ک ضیاسیه تنوپر ایتلیدرکه « تورک آر موسیقیسی » حاصل اوله بیلینن .

خلق تور کولری اوزرنده نطرزده چالشمق لازم کله چکسندن بحث ایتیمورز. چونکه بونک بیکلرجه طریقی وارد؛ حتی تحدیدی بیله ممکن دکادر . یالکیز شونی سویایه جکرکه بوتور کولر، هر حالده آرمونیک مهلودیدن انبعائنه اعتنا ایدمک شرطیله ، یا ساده جه آرمونیزه ایدیلیر ؛ یا خود بر «تم» کبی قوللایله رق شرح و توسیع اولونور ؛ و یا خود بوتون بوتون شخصی موئیقلرله قاریشدریلیر. بو اوج حالده شرفینک کندینه خاص اولان لونی ، «ریم» نی وطبیعتنی محافظه ایتمک الزمدر . قونسرو اتوار منانا طولی هوالرینی جمع و تلفیق ایدرک ایلریده بنیشه جک بسته کارلرک وظیفه سفی تسهیل ایتمشدر ؛ اونلریا په جنی اثرلرک مانز مه سفی مهیا بوله جقلردر . «خلق شرفیلری مجموعه سفی» تخصیصاً فول کلوری پک فیضناک اولان آیدین حوالیسنه عاندمه لودیلردن تشکل ایدیور. بو اثر تور کولر مزده «ریم» ک قوتی ، انشادک وسعت و سختی اثبات ایتمکده در. مثلاً ایکنجی مه لودی اولان «اودونجیلر تور کوسفی» تدقیق ایدر سه ک کوریرزکه برنجی سطرده مه لودینک سکینت و قوتی «اودونجیلر آمان داغدن اودون ایدیرر» کله لری اوزرنده تماماً تقرر ایتدکنصکره تام موقعنده اوله رق کلن بر «می دیه ز» ایکنجی سطرک ابتداسنه مصادف «کوزوم یاشی آمانده ده رهنلری دوندوریر» جمله سنده انشاده حزین بر آغیرلق کتیریورکه بونکله سایان نظر بر سخت و توازن انطباعی حاصل اولیور. مجموعه ایچنده بونک کبی برچوق مثالر ده اوار. مثلاً دانس هوالرینک «ریم» ی ناقابل مقاومت ؛ «سودا تور کوسفی» کبی بعض عاشقانه پارچه لرده نوازسکار ؛ درین و متهیج . والحاصل حس و تفهیم ایده بیاتلر ایچون بو «آنا طولی تور کولری» بر خزینه در. ایلروده کله جک داهی بسته کارلرمنک او قدر زنکین اولان بو عناصر بدیعیه یی حسن استعمال ایله ابداع آثار ایتدکلری زمان بوتون دنیانک تقدیر و توقیرینه مظهر اولملری یالکیز مأمول دکل محققدر .

وایشته بو صورتله وجوده کله جک بلند و علوی آده «تورک موسیقیسی» اوله جقدر .

استانبول قونسرو اتوازنده پیانو و قومپوزیسبون معلمی

جمال رشید

- ۲ -

مغنیاً فَرَا حِی زَیْبِکَ

دی آ ذک قی در حی را فه

ر مه س ا مان آ دم یان آه هی را فه

ر مه س ا مان آ ذک قی در حی را فه

ر مه س ا مان آ ذک قی در حی را فه

ر مه س ا مان آ ذک قی در حی را فه

فرا حی در قی زک آدی فرا حی
 آه باندیم آمان اسر فرا حی
 آه باندیم آمان اسر فرا حی
 آه باندیم آمان اسر فرا حی

مغنیاً بَاقِی رِی نَه فَه

لیر که نوب نه مان آن ما آ ده لیم قیو با

دی لا لاج می آه ن نیش

ن ده ش مو کو ر یو مه ن دو کو

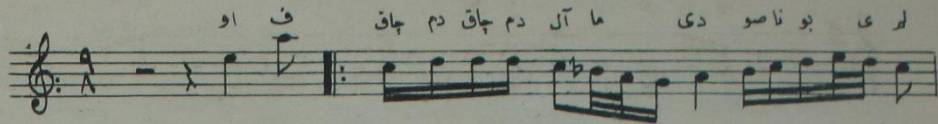
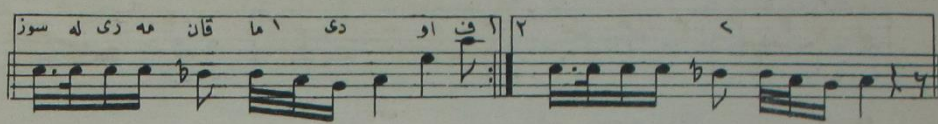
باقیر لیم ده آمانه آمانه نوب کلیر نیشدن
 آه سلا جلدی کور و غم بور کوسودن
 آه با قیر لیم ده زبیلک زه فه س

- ۳ -

مغنیاً حَرَمَانَ دَالِحِ

نور ۸

نوری بو ناصو دی ما آل دم چاق دم چاق ف او

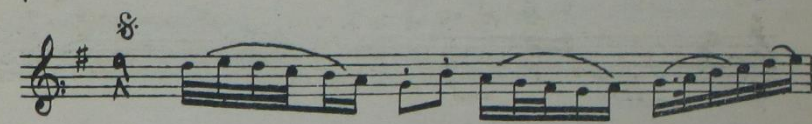
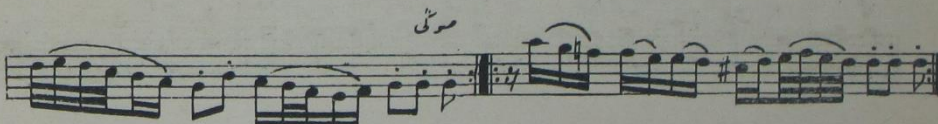
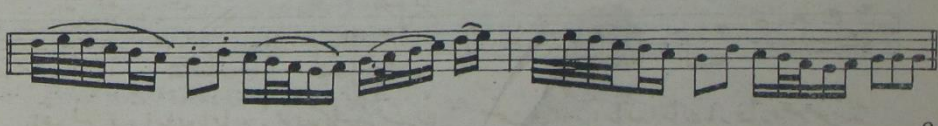
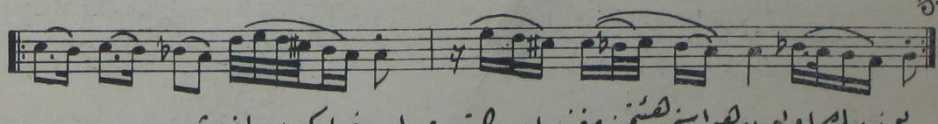
(۳) (۲) (۱)

اوف چاقم چاقم آلماری اوف طبانجیس بلنده اوف امان امان برغمه
 صونا بویلم سوز لریم قاعادی بلنده جمله عالم دینده برغمه فازان فازان و بر بکا

بو نور کولهر ز قدر مغنیار هوایسنده (حرمه دالی) ستمه ییل بور سده آیدیه و نازلای
 طرفارنده (برغمه) نایله معروفدر .

مغنیاً زَبَّيْكَ اُوْيُونْ هُوَاسِي

نور ۹

بو زبیک او یوده هواسی هیتیمز مغنیارده کاتب عدل رضا بکدن یازمدر .

- ٤ -

منیا یوروک علی تورکوسئی

لر دو قوی نه چه ده نه چی ای لر دو اوی ده ری لا داغ
 لر دو قوی لی ع قی ر حص نه دی آ نک لی عه ده روک یو
 می کل ده ن لا ارس لی ع روک یو می کل د مان آ کل ده

داغلبه اویبلر ایجه ده هته قویبلر سالطاج جاننده دوروم اوتوز بونامه به دوروم
 بوروکده علیک آدی حضرت علی قویبلر او عیون هته ایلده به ایدینی بونانان آلمم
 دغل اسانه دلمی بوروک علی ارملا کلمی ده کیدینک انسی بوروک علیک آیدنه کلبیسی

منیا داغ دره لی مصطفی نیک تورکوسئی

مان آ دی لاغ یا یجه بان طه فه نه طفامص
 دی لا طیف مان آ دی که جی مئون فوز ده لی تل

مصطفی اذطبا جری باغدی دی تلجه فوسوره جری ما طیفلاک بیایدیمی شوک بیلک اکیف
 آمان آمان مصطفی م دنباره دویمادی کل بابا جفیم زیدیه جکسک حکیمی
 دویدی اما یار قویبلر کیده دی آمانه آمانه مصطفام داغ باتنده دورلدی
 کیده دی اما یار مصفا سگ سورمه دی جهان موکنده باسه اولوقده دورلدی

آره ننه

مغنیاً
فتره جہ احمد تورکوسنی

دن ریز تہ ماہ آہ فہم تہ ریز تہ ماہ دہ تک یا الت حمدجہ رہ قہ

ریز تہ آہ شون فور دہ لی تل

ریز تا آ ن شود فور دہ لی ل تہ دن س دی تہ ماہ آہ

فرہ جہ احمد آلت باندہ متر برافرم
 آہ منہ بزدن تلبہ فوشون آنا بزا (مکرہ)
 بزایج فزده سہ بر اور دو پینہ بزا
 آہ دالغیہ و بقولرون او باناسم (مکرہ)

مہوں مراد لون تغزل فیک احمد جاووسہ مغنیادہ فز لیلہ طقسدن اولدیلسہ تورکوبور قطعہ از ریز پیغینہ

مغنیاً
قرہ عثمان زادہ قدیر بک تورکوسنی

دن ماہ دوی دن ماہ دوی مان آ تم آن دم وار کہ لی جف بن

دن ماہ فی دن غم یا صول دی وود کم بہ

بہ صفلمک واردم انتم امان در میارون
 بکم وود دی صول باندن خیر دلس
 حکیم طلوسہ آیفیہ با فیضہ زالحدم آمانہ اولدہ وندہ آمانہ دہ اولدہ
 آمان بکلہ بہ قالفی سورہ دم
 اللہ کی بہ صفار سورہ دم
 فرہ عثمانہ و غلو قدیر بک سورہ کی زالحدم و سمنہ بر قاری بی شہرہ از ریز قاسما ایله ورسہ . تورکوبور قطعہ از ریز پیغینہ

-7-

مغنیاً فِیْدِقِ مُحَمَّدٍ تَوْرُكُوْسِیِّ

نُوْزِ دُو قُوْرِ سِیْ لِسِ جِیْ مَن مَوْزِ لُو یُو دَر صِر قِیَا

مَا قَادَهُ لَمْ یُوْنِ قُوْرِ نُوْزِ دُو كُوْرِ هُوْ جُوْقِ نَا بَا یِ رِهْ دِیْ نَا لُ یِنِ دِیْ یِهْ اُوْنِ

(۱) قیاس در یولمز	یووالده برینبه آمانده
سجاسی (۲) نور در کز	نکر ز سگ حبانده
اود بیدی بنای نادر هی	نکر مه بم حبانده
بشما جو فنی کور در کز	قان اولوبور سونافنده
فور شون ده ل [۳] فنا	فور شون ده ل فنا

بو فور کو وزده نقطه نظر نه شایان دند . برخی منته ای نقی اوز در . بعضی منته ایسه اوز و آفصانه در . اهل حاله کو یولمز
 فانه بنه لاری بر ایفایک دار جریه منه محصور فاما منته ایس و نیک ندی نور کو بر باشه بر رونه و بر منته .
 [۱] قیاس در افره معارفانه فونده منته ایسه معارفانه ایس (۲) سجاسی ایس (۳) ده ل ده ل ده ل

مغنیاً اَیْنَجَهْ مُحَمَّدٍ تَوْرُكُوْسِیِّ

مَشِ طَاقِ نَیْنِ مَادِ مَانَ آ مَدِ مَهْ دَهْ جِهْ اَیْنِ

مَهْ دِرِ وِیْ لَامِ مَهْ مَانَ آ مَانَ آ نَهْ لُو فُو

نَهْ لُو صَو دَه نَه غِیْ صَا هَم مَدِ

ایجنده محمد امانه مارینه منه فونده آمانه آمان
 سعدم در کز کلمه ما فونده صولونه
 فصل فیدک کور شو طاق اطلک مانه آمانه آمانه
 آمانه ده کله امانه هزار بقا دار سولونه
 بو کجیلکده آمانه اولوم بقا در طور سولونه

[s. 15]

آیدیه ^{-۷-}

زَيْبِكَ اُوَيُونْ هَوَايِي

منيا

بَرَّغَمَهْ اُوَيُونْ هَوَايِي

براره صولك

- ۸ -

مضیا

یَمَهُ نَزْتُورِ كُوسَبِي

آره نغمه

نو کوی مان آ مان آ سی چه این مک فی مه یه
لوم کوی دی های مان آ سی چه لن ای مون
نا یا دا تا سا بن مان آ

باشه آره نغمه هام
جهانز بوم

بیرغک ایچی آمان آمان
کوکلهک آکلخیر سی
هایدی کولم آمانده سکا دایا نامام
آره نغمه

اولور سیله ایچی دیرز آمانه آمان
مکریک کونسی امان
هایدی کولم آمانده سکا دایا نامام
آره نغمه

آیدیه

اَفَه لَرِک سَر خُوش تُوْر کُوسَبِي

زی غا دم ما قا یا دوم اول ده خوش سر
ی زی یا مش یاز له بوی لام مو ده در قا

سرفوسه ده اولدم یا قدم غازی
فادرده مولدم بوبله یاز مسه یاز می

-۹-
آیدین

زيبك او يون هوا سبي

آغيز مهالجه

آیدین

آیدین تو رکوسبی

دم دولوو نه ری لا قاش م دو دول یو زاق او دین آی

دك دل آی دن لر کیم سن له ز کو مود کو نم به آ

آیدیه اوزان یور و لدم
 قاشینه وور و لدم
 آبنم کور کوزلم سه کیماردن آریبدك
 آمانه آمانه اوج مته لك بسه مانغید
 B وور فیزی نولاری بی سهه فالدیبر

-۱۰-

مقنیا دَمیر جیلی خدَجَه تۆر کۆسی

ر و ا م زو او ده دن لا باغ نك جی میرده

ر و ا زوم کو دا وار شال مود می لا تی بیر

وار زوم سو چفت بر فا سا چه م خد مان آ

دَمیر جیلک باغدر نه اوزوم وار
بیر تیلدی مور شالار ده کوزوم وار
آمانه خدیم سطر چفت سوزوم وار

آبیرن سَوْدَان تۆر کۆسی

چار دی آر نك له قا شی قار یه له قا له قا

قار نه مادوشنه دوس سه م چل آ سیم ل او ل کو بر شی

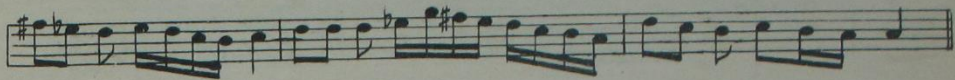
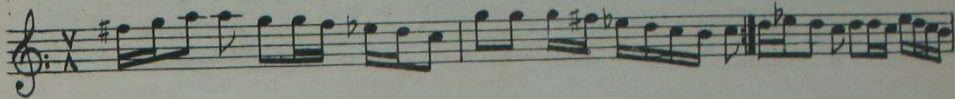
ها سو دا سو بو ده بن در نه ها سو آمان شی

ده سن ق چو دم له کی سو

قلعه قلعه قار شی
قلعه نك آردی جاری
بر کول اولسم آجیلیم
درسته دوشنه قار شی آمانه سورا
نه در بنده بوسورا آمانه سورا
سوکیلیم میوره سنده

هایه واردم مایلام
هایه بالمه اولوردم
بنده نازی یار جی کورونجه
لهونکور لهونکور آغندرم آمانه آمانه
نه در بنده بوسورا آمانه سورا
سوکیلیم میوره سنده

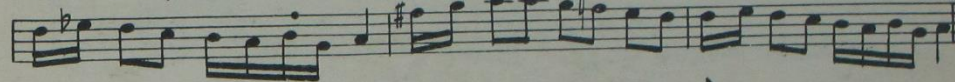
آلاسه - ۱۱- عَرَبْ تُوْر كُوْسِي

دول او ماز قورق داب عه دن شه مه دن چام دی له او بك را عه

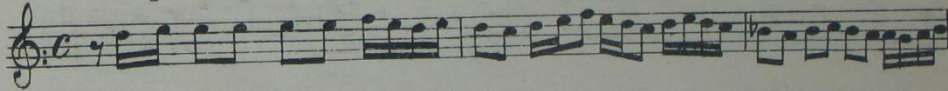
دن مته شی لور بیل نیم چه ای بن دور دول سن دن مئا پا دن بك

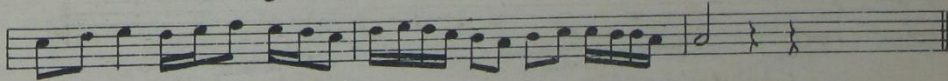
عربك اولزی بهامدن میسه دن
 عرب تور نماز اولدی بکده بیان دن
 بادروم زلفلرک بالقد بالو
 ایچ وده جهگرم یانیندر یانیه
 سده دولدور به ایچیم بیللور شیره دن
 موقه سوکنیک صوگی توله آریلیم

آیدین زهیره تُوْر كُوْسِي

لور او زیا لر چی آکلرم زه ر لور او ساز چی دی کز د

لور او یاز لر چی آکلرم زه

دکز دبی ساز اولور
 زهیره م کل آیمیلور یاز اولور
 به یاریم کل دیمم
 زهیره م کلک عمری آز اولور
 " " " " " " " " " "

-۱۲-

آلاسه غریب تورکوسیی

دوم طور او دم چیق نه شی با داغ جه قو هی

جی برلی چم پر طاشقی آل دم ر ق بی بون مشن له لا ده نم یا درت

هی دی لا طاغ دم فی لا دو نه فی عش یار دم تیر بی وان

آره نغمه

فوجده غ باسنه همدم اولوردم آلتی سه بریملی بر جوادیمیدرم
درت باغده لاله سنبلی بیدرم یار عشقه دو لاییم داغدی هی

آبدین جعفرافه تورکوسیی

شی ر چا لی پا قا بر ده ن چی ای نک دی آی

شی قار نا ما دوش دم یو دی کی بن نه آن

آبدینک ایچینه بر فیالی ماریسی
آنده کیدیورم دوستمانه فارسی
دوستمانر فایبور دکنه فارسی
بعضم بعضم بکیت بعضم
کرسنک ایچیه طویر تور دلدی
بعضم آنده اولکه صوکی دور دلدی
آنده سنه قاره هیر دور دلدی
بعضم بعضم بکیت بعضم

آلاسه ^{۱۳-} اویون هواسی

آلاسه کدیز نور کومی

ویر تان بوس بر جی تان بوس ی ه

نی مه سور ما غاج آ ره قا وار تام حاس

یا بن وار نوم س دو لی ز کو

واردم ص قا یا ما در قال می دی

لکی بوستانجی بوستانه دیر ختم وار
 قره غاجده سور ملی کوزلور دیم وار
 به یار می قالد بر به قصم وار

-۱۴-

آلاسه چاقیر خدیجه تورکوسى

دى له او نك چه خد ده غن قا سولى تا شف

دى له بن ياه سى روم ياد مش دور قون نه چف

شفتالى سرقاغنده خد صر نك ارلى
 هپت قوندر سه ياد روم سياه بنلى
 قالايل طباقده بال اكلم نيرى
 كوزه لك توينده جهان اطل نيرى

آيدين كرى او غلى زيبك هو اسى

- ۱۵ -

آلاشهر بايرام تورگوسيد

سى دان مى دم له كوز دان ي آ لو دو دم چه تن سرقى

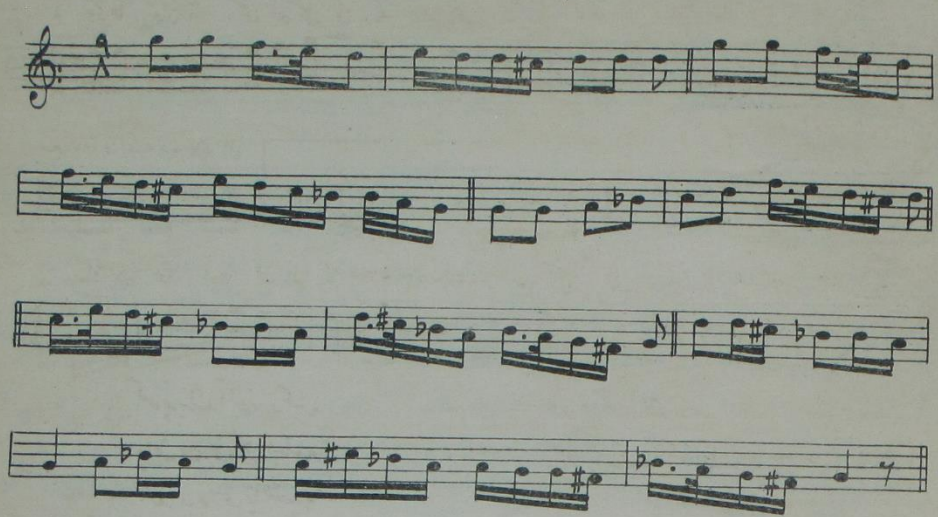
ن دا وى دك ايت مى وى ۴ دان

دام ي با من بول دن ۵ لا آل

تجره م رد لو ايران اويجى اينك ويران
 كوز لرم سيزده سيزده اللهدنه بول سى بايرام

آلاشهر اويون هوايسى

-۱۶- آیدین داؤوللی زینک هواسی

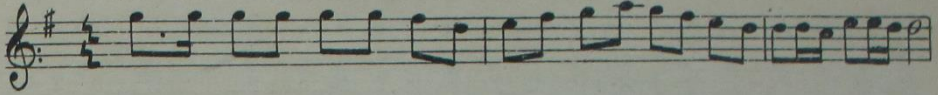
آیدین آصار تۆرکوسى

دى له يول دك صا آ وور كا ن د ش قو يو كين ان
دى لا دال نيك فى دان قا مور مك وير لى دى فى

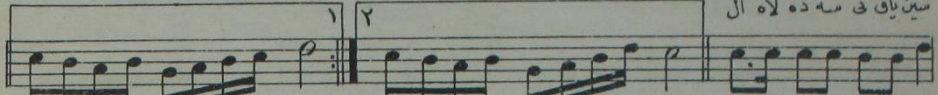
انگيه بونومدن كا وور اصارك بولارى
قبرلي ورسيله مور قرانفيلك دالارى
بافدك نبي ياقمه بدن باسقه عالمى
نبي ودرانه طوبى بالارك محمدى

-۱۷-
آشهر ما وئیلر او یون هوا سئی

لم وی ما مان آ کن ای کل فی به دک یاق ن که دی قی آل نک رو کوپ

سین یاق فی سه ده لاه ال

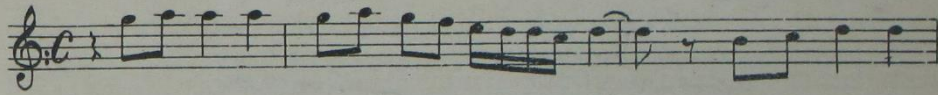
لا صاق ده نون قوی تنی آل لا هو تم وی ما ده لا حوب کن ای لین که لک کون اوچ

کو پرینک آلتی دیکسه
 یاندک بنی کل ایکنه
 الله ره سئی یافشیده

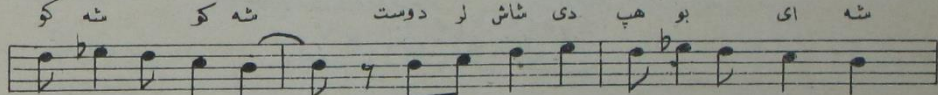
اوچ کونلک کلبه ایکنه
 هو بلاده ما و بیلم هو بیله
 آلتونی فونیده صافله

آیرن آلتی قیز لر نور کوسئی

وار ری له بن شه عای دی بی زک قی قی ال

شه ای بو هپ دی شاش لر دوست شه کو شه کو

لر قیز قی آل لر ز قی قی آل

آلتی قیزک بری عایسه
 بکطری وار کوسه کوسه
 دوست ساسدی تعیب بولیه
 آلتی قیز لر آلتی قیز لر

آلتی قیزک بری سریم
 بکطری وار اکرم بوکرم
 زلفسه کی کولی دیرم
 آلتی قیز لر آلتی قیز لر

آلتی قیزک بری فاطمه
 بکطری وار درم هانمه
 قیز بور کو کو پانه آمنه
 آلتی قیز لر آلتی قیز لر

آیه چاودارلی مراد هواسی

نه سه سور شک فی نه ق مار نه سه ن آ دن مق پار بیش

مان آمی ایم نا یا مه ظه فی حا

لی دار و چا لاه آل لاه آل

آرینه می ایم ناسا د را مو

بسه بار مقدر اینده نه
ماریتیه فشک سور سه نه
ما قظه مه یا نا می
الله چاودارلی مراد هواسی

بسه بار شک داغلی
کوموشای مار شک بار لای
امانده آمانده حافظه تر بانیم به
کزی سالم صانیم به

آله سر سینان اوغلی

لن ای ش طا پار یا له قو لو اوغ فان سی

مه شی با دی کل لر نه مان آ ده یا دن شو

سینان اوغلی قزله با بار ده سه بده
شور دنیا ده آمانده ز قزله ی با سته
آرنا و ددر آتار آتار دورا مان
سنانه اوغلو امینا قندن دورا مان
بیاجیلر بور ده بیسه بورا مان
اور کوردوک شونلری دیر سنانه اوغلی

-۱۹-

آیدین ذکیه خانم تورکوسئی

بور له حار دی له مه چش نک شی با کار پی

بور لا پار فی دا کر آق مک یه کی

یپله باسناک هسکرلی همارلا بور ذکیه ملک اولوسنه دالدری هکون سره موسه هئودار دایم یالوارم
 ذکیه ملک آق کر دانی بارلا بور قزو بارانده ذکیه ملک سالواری آمان ذکیم دره اولور
 ادر صارسه بوره که در دالور

آیدین - قوجاری جعفر افه تورکوسئی

له من له مویسم لورثو بن مو . کو کود دن غم دی صان دکوی لی آ

مو دو صول دم تا آن آل نم به نا آ مو کو نور

مو دو دوی دم لا مان دش دم دول وو بن

آیورک صنبغده کورکومو نزاری می در به قاز به دارا لوسنه کر بولک اور تاسنده طویل تور دلدی
 به اولور سم سوبله سنار تورکومو اطرفده مور سنبلای باغ لوسنه جعفر زبک اوکله موکی دور دلی
 آناجم آل تاریم صولدوسو جعفر اولدی وطنه ملت صایغ لوسنه آناسنه آقسام اوستی دور بولدی
 به دور دلدیم دوشکندرم دوبردو قورمخت بوبله ایسه آغالده قورمخت بوبله ایسه آغالده

بوتور کویبینه جهادله ملیه آناسنه هقیقه بر تور کوا اولوب بوتور کورده بری قوجاری ده دیکری ده آیدینه
 اولوقه وزره ایچی دور لوسنه نضار ضایر لوسنه بناز علیه نغمه اغشار یله هرا کیسی ده بر ندن فرقی اولدو یقینه آکسینک
 قشری مناسب کور لوسنه .

-۶۰- آلاشهر او یون هوا بی

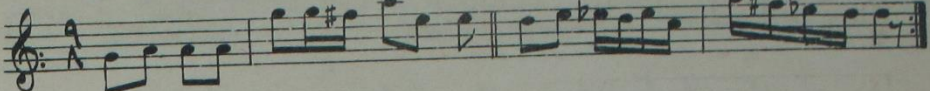
آیدین مین لاس تور کوی بی

ری لا مان حاد مک لا می شو
 ر لو رو و صا صول او صول او
 دو هم لور رو صاو هم
 لیر ری صا ما نو بوی یار او لیر ری

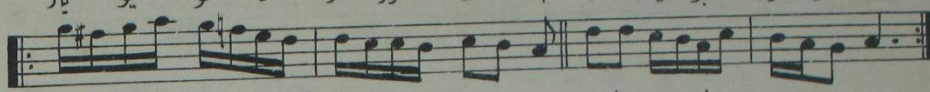
شوی سید مک حشدری اصول اصول
 لهم صاور ولور لهم دو ریلیر او بار بو بنور صا لیر
 یا صل یا صل داغدر آرنه بنه سید کی کوره هم
 سید مزده قیز لر سلسله و سلسله به ناصل دو ریم

-۶۱- آبیہ - قویوسی اگری فیس تۆرکۆسی

می ماز لون بو یار نا با می ماز لون دو غار دو ای

می ماز لون بو یار نا با م سه لور او نه لو یو یار

ای دو غار دو لو نماز کم
بکا بار بو لو نماز می
بار بو لو ز بو لو رسم
بکا بار بو لو نماز می

او جاغ قسا - اصم م
آبیم اگری فیس
اوه لی کنک کطردک
سیدی سیدی کنک

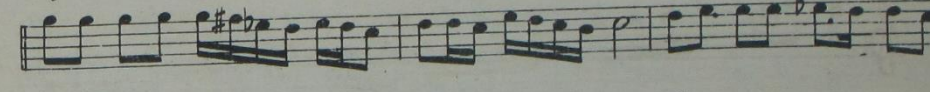
قویوسی تۆرکۆسی

آبیہ

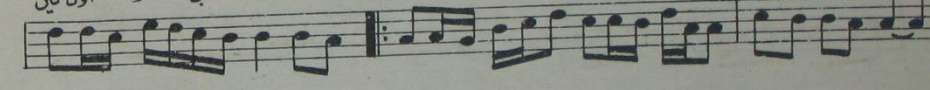
زه بی دو اول نه زه بی دو اول نه

م ص ص ص م ص ص بی دو اول کل دی له کن دی نک لا پای

دی داوخ بر کل دون م غا آ کل دون زه بی دو اول کین

آریضا

نا اولدی زه نه اولدی زه	قویوسی قویوسی بزم قویوسی	آبیورگده قیرانک کنه
با یونک رکنیدی کل اولدی زه	کری کلیدر اصل صوبوس	اوستنه بته زه سورسوک رنه
صنم صنم کینه اولدی زه	اچیز دنه نه غریب تالیدی بی بریز	اوج بیک آوسار ده طسرا وگه
دود کل آغام دود کل برضار دیم	کل فاروشدر بورانی دغندر	بینه دیرم سنک کلنه هم
غریب بیل کی انظار دیم	اللری کوکسنه برکلیه قندر	

(۱) دومانلی

-۲۲-

عُثْمَانُ تَوْرُكُوڭي آيريه

سى دى صا مان صا لى دى من نك ما عث
 سى دى يا به كى لر دو ووز مى قن ما عث
 سى دى قا نك ما عث مش اول لى ده نه بى چر نه قن چر

عثمانك منبى صماه صا رى سوبور دك هاسارى عثمانم كاپور
 عثمانمى وورد وركيجيه يار سى اكسه دال نسا رسونم كاپور
 ميريه جيره دلى اولسه عثمانك قارى كيجيه كونه وركيزم بوقدر قارم

آيرين حَامَه بِلَى شَرْقِيئِي

نه دى آ ذوك مو يوكو لر در بلى مه حا
 لر كون كچن دو اول مناكل نه دى طا زك مى وه قهر لر بى چن !
 ح ف او ره له ال ده له ال لوم كوز دمو كو دى غاى دى قن قا مه دى يا

هامر بلى دبرلر كوجمك آرينه
 ايجيه بيلر فريوه نك طارينه
 كلنا اولدى كيه كونلر بار بيه
 قالندى غبدي كور كوزلم الله اوله الله اوله

-۲۳- اورده

نازا و غلی هوایی

دی له یك نك فی تا من نك لو اوغ ناز
 دی له بن نك دی له یوز بی کی بر بو
 نك کی سو صیق لور او می له بوی
 لر ی چا قان آ دی لا صوک
 مه زو کو دو ن دو کو قان

نازا اوغونك سنانك بنگره
 بو برکی بو زرنیک بندری
 بو بد می دلور صیقه سونیک صوکلای
 آفاده مهابله فاده کورنده کوزوم

آیدین سورمه له تور کوسئی

له ره قا دی ص با نه بی دو اول شام آق
 کر سی می هاز آل فرسا می لر ره یا دو اول کوز کوز ده کم ره بو
 لر ره نه مم بیل مز دی لا یول زم بی لر ره ده لق دان قه

(۱) آفتم اولدی بی باغ فایر یوره کده کوز کوز اولدیک باره لر
 (۲) مسافر آلمانیک تر کلمه و زر
 (۳) بزم بولدرن سیم زه لر
 (۴) بزم بولدرن سیم زه لر

- ۶۶ -

آیدیه: قوهارلی علی بک تۆزکۆسی

سی را آ نک ره ده لوصوله ای این لیک ده

لیکده راغی چا راغی با سی ره یا مک کی به لی عه در غون قوی ده می پک

اوف له ای کم به لی عه دی کل ده نۆ شوقورضا قا سی نه آن کلک به لی عه

دلیک آیدیه صودره نک آ سی
 کیمده نۆ یغوند رعای بکیم بار سی
 باغنه چا غبیره کلوبده کلید آنه سی
 فضا نۆ شونیده قاسی کلدی علی بکیم آید اوف

اورده قاطرچی اوغلی زینک هوا سنی

یا طه بار اس لوج طه قا

په قوج هی سه دیر وا

هی مه دور دو ده دن یا دی ر ر له کیت

قاطرچی اوغلی سبار طبه وار سه لهی
 قوج کیمیلر دیارنده دور سه لهی
 مولام بزه اوج کون عمر دیر سه لهی
 کوزک آج قاطرچی طله آیدینه لهی

(دارالاحزان) ك نشریاتی

مؤسسہ من اك مشهور تورك بستیكارلرندن یادكار قالان نفیس اثرلرک ضیاعدن وقایه سی مقصدیله بونلرک صلاحیتدار بر (هیئت علمیه) طرفندن تدقیق ایدیلوب یازیلان غایت صحیح نوطه لرینی طبع ایتدیرمکده اولوب شیمدی به قدر بو نوطه لرک (۹۸) نومروسی موقع انتشاره قونولمشدر . بشر غروش فیأله بازیده (شاملی اسکندر) مغازه سنده ساتلمده بولومشدر .

(دارالاحزان) طرفندن (قولومبیا) غراموفون و پلاق

وچالان اثرلر یاریسندن فضله سی نشر ایتدیگمز خالق شریقلری و برقصی مؤسسہ من طرفندن طبع و نشر ایتدیریلان قلاسیق اثر اولوق اوزره یتش درت اولوب بونلرک اسم لرینی اشاعی به یازیوروز . مجموعه منک انتشاری آننده مذکور پلاقلر ساتیلغه چیقارلمش بولنه جقدر .

قلاسیق اثرلر

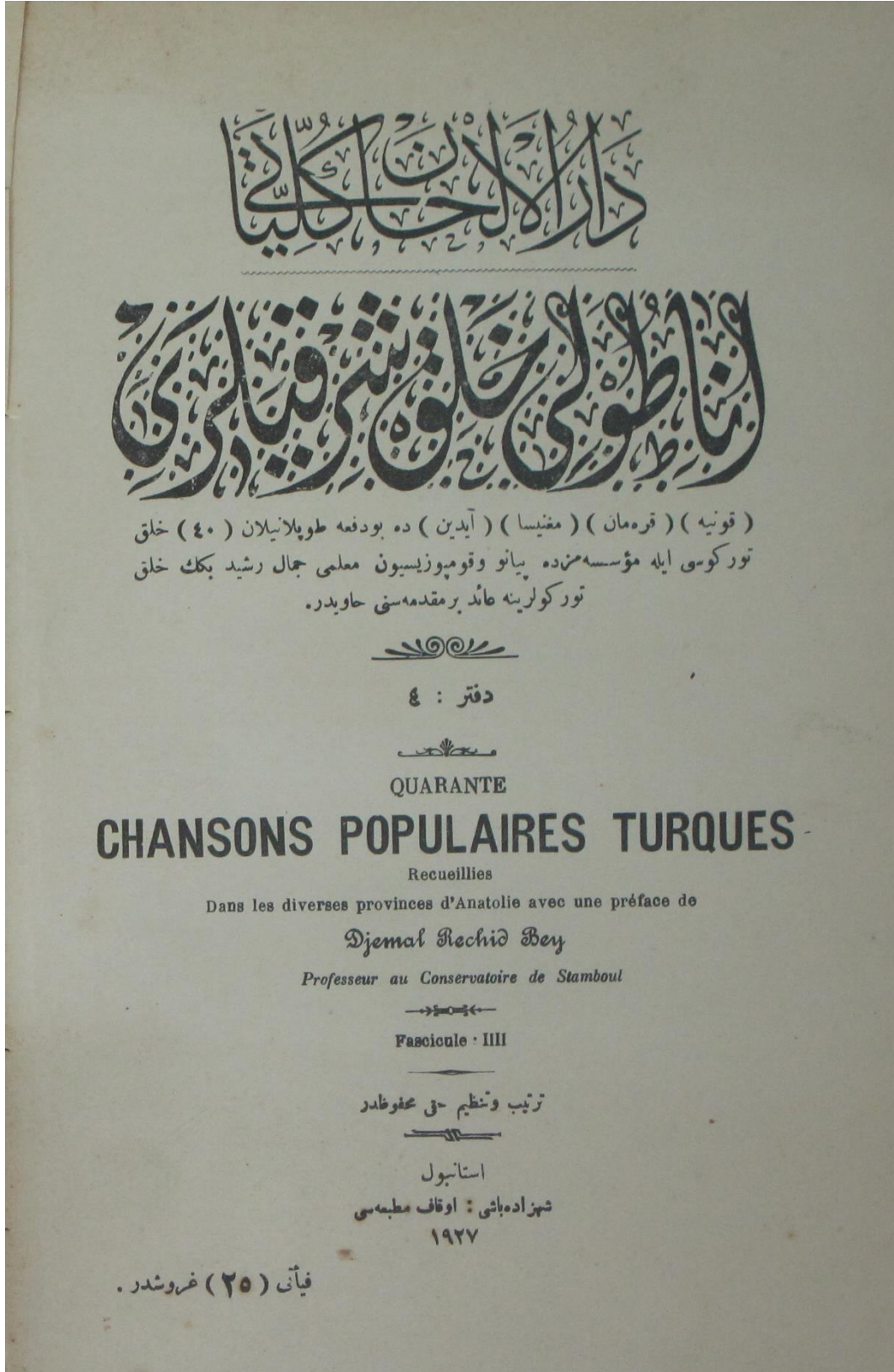
نوا ، پیشرو ، کلغدار پیشرو ، کلغدار ساز سماعیسی ، نهفت ساز سماعیسی ، شهناز آغیر سماعی ، شهناز یوروک سماعی ، کلغدار آغیر سماعی ، کلغدار یوروک سماعی ، نوا یوروک سماعی ، نهفت آغیر سماعی ، کلغدار بسته ، بسته نیکار آغیر سماعی ، شهناز پیشرو ، نهفت پیشرو ، شهناز بسته ، بسته نیکار پیشرو « بسته نیکار ساز سماعیسی ، عجم عشیران پیشرو ، شهناز ساز سماعیسی ، بسته نیکار بسته ، بسته نیکار یوروک سماعی ، نهفت بسته ، نهفت یوروک سماعی ، نوا ساز سماعیسی ، عجم عشیران بسته ، عجم عشیران بسته ، عجم عشیران آغیر سماعی ، عجم عشیران یوروک سماعی ، عجم عشیران ساز سماعیسی ، نوا بسته ، نوا آغیر سماعی ، نواکار (ایکی پلاق) عرضبار پوسه ک بسته ، فرحزنا بسته ، ساز سماعیسی ، شوق افزا ساز سماعیسی ، شهناز و کاکل دورماز آدلی شرقی کبی صوک اوچ پارچه یوز اون بش کیشلیک احتفال هیئت طرفندن چالشمشدر .

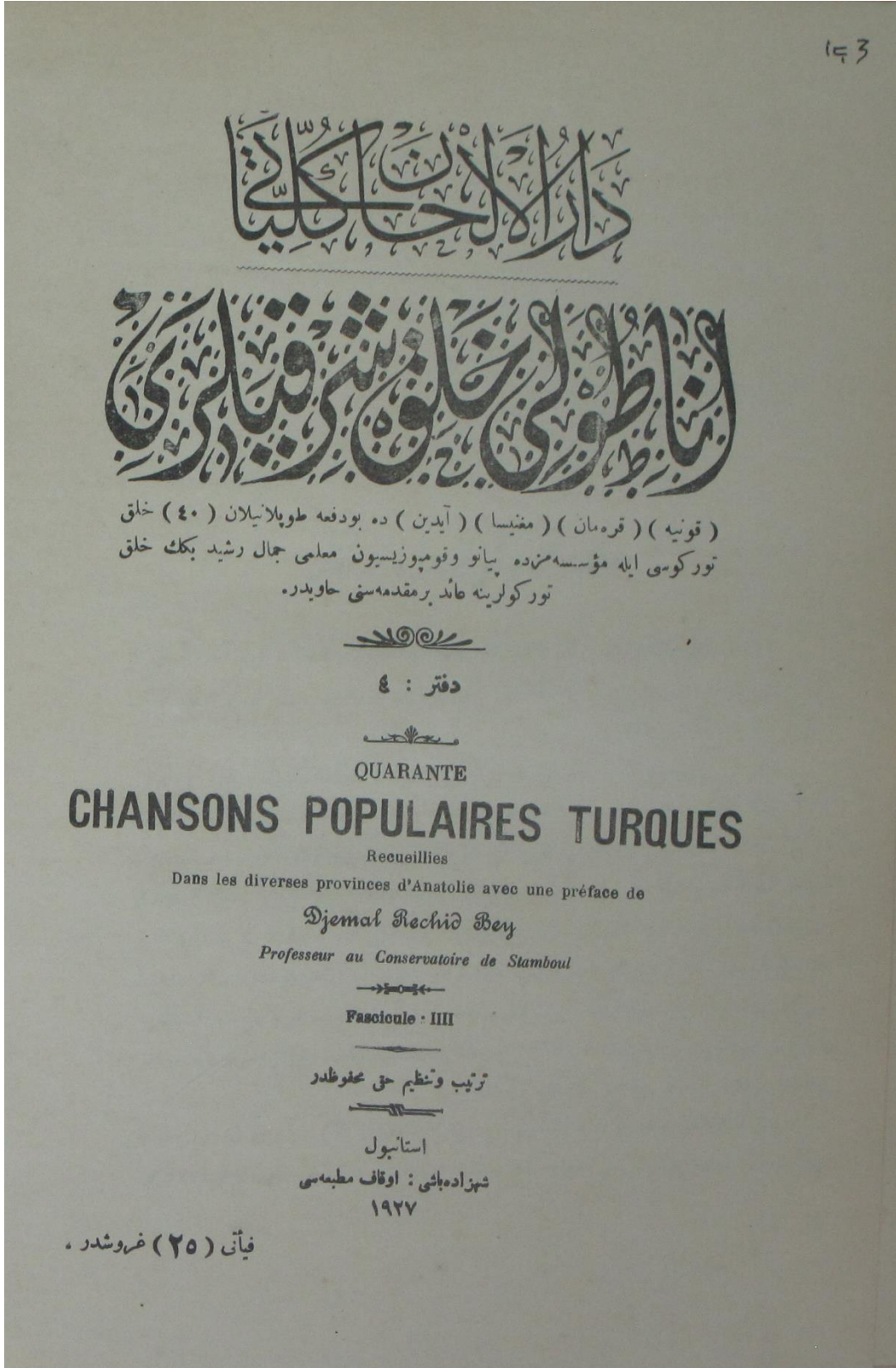
آنادولو خلق تورکولری

بیک ، غریب آنام ، قیز بیکارده ، علم کینه بازاره ، کوندوز بک زیبک ، قوزان اوغلو ، کوندوز بک ، اولرینک ادکی ، عممیلر ، ایجه چایر ، یئمده خاره وار ، قینقک یوللری ، سورمه لیم ، قریفیل ، یشیلندی ، آئی باغلام ، اورده ک صوده ، قندق ، کتن کوملک ، ا کین ا کدم ، قیزیل ایرماق ، صاری کلم ، اورفعلی بی ، قره قوبون ، آق قوبون ، کلین هواسی ، چادیر قوردم ، هووه کک یوللرنده ، کیک آوی ، اوزون اولور افرلرک بیجانگی ، قاواق ، یوروک قیزی ، عینتاب کلین هواسی ، بوتور کولر بش کیشلیک بر هیئت طرفندن پلاقه چالشمش و فوق العاده بر سس بونلره رفاقت ایتشمشدر .

EK 2: Dârülelhân Külliyyatı Anadolu Halk Şarkıları 4 No'lu Defter

[Dış Ön Kapak]

خاى تور كورمزه بر نظر

استانبول قونسرو اتواری تورك (فول قلود) ينه عائد نشرياتى تعقيباً بوكون آنادولو توركو ودانسلىرىنىڭ دردنجى دفترى ده عامه نك نظر تقديرينه عرض ايدىيور. بومه لود بولمى كى مختلف كوزه لىكلىرى اظهاره چالشمه جفز .

بونلردن برنجيسى اولان (كدر على) تور كوسى كهمم واك كوزل ائرلردن بريدن . بومه لودى اوللا سازك جاذب بر حر كتيه متعاقباً نغمه سى يوكسك نوظلره وره ستيا تيف (اصولسز) شكليه باشلار . نرتم ايدن سسس اوزاقلردن كليور كى طوي بولور . و اويله برمه لودى اهترازى تريم ايدر كه بو حر كت نوظلره اتكا ايله دكل فقط خفيفجه تماس ايله جريان ايدر كيدر . ايشته بوشكله دريئدن نغمه (شان لووانته ن) اسمى ويره جكيز . بزم خلق تور كورمزه نك اك شايان تقدير كوزه لىكلىرى نى معدود و بوجمجموعه ده مختلف صورتلره برچوق امثالى موجوددر . برنجى دوردن صوكرا ساز بونى ايكنجى به ربط ايچون منفرد اوله رق دوام ايدىيور . بو رابطه نك يكدىكيدىنه باغلا دىنى نغمه لردن هرايكيسنك ده مبالانسز حر كتلرله متضاد اولسى ايچون اصوله غايت موافق و تماميله موزون اوله رق چالشمى لزومى اونو تماماليدر .

تدقيق ايتدىكمز بوتور كوده مه لودينك قرار قىلدىنى اوزون (لا) نوظلرى زده (درينك) احتساساتى ادامه ايدىيور . هر قدر يالكىز صنعت هيچانى آرايان بزلر ايچون بعض يوروجى

نظاریا تجلیک ادعایرینه رغماً بوتور کولرده کی تونالیتیه وموزورلرک تجلیلی فائدهلی کورولمز ایسه ده عمومیتله (فول - قورلرک وبالخاصه بزمتک طونلری بیك آز دکیشد بر دکاری بی ومه لودیلری آراسنده نصادف اولونان عارضه لرک بز بی بر طوندن باشقه طونه کچیرمدیکنی قید ایتمک فائده سز دکلدر. مثلا شمدی تدقیق ایتمکده اولدیغمز (که رعلی) تور کوسنده باشلانغچندن بری دأتما لامینور طوننده بولوندیغمزه تمامیه قانغز. مه لودینک سیری اناسنده تصادف ایتمکمز دیه زوبه موللر ایسه سسده کی تموجلر ایله غلیساندولرک عینی عینده قیدندن باشقه برشی دکلدر .

ایکنجی تور کو (قبلی اوغلو) قاراقته ری اولکنندن ده آز بارز اولقله برابر کوزهلدر. بومه لودی ملایم چیزکیلی بر موسیقی جمله سندن عبارتدر که یالکمز صوگ اون آلیلیق نوطه غروپی مستثنا اوله رق دکیشمکمزین تکرر ایدر. اوضرویده اولکی طویولان (دو) بالاخره (ده) یه انقلاب ایدره رک معیندار وشایان دقت بر حمله پیدا اولبور .

بوندن صوگرا دو قوز سکزلک اوصولک بارز مثاللرندن اولان بر زیبک اویونی کلیبور . بونی تعقیب ایدن (جوربه) تور کوسی خلق تور کولرمزده نادر واو سببله بزجه تعجبی موجب اولان بر عادلک کوسترمکده در. انسان بونی دیکلرکن تور کونک قیصیق ویا یاغی سسلر طرفندن ترنم ابدلیکی حیالنه قانع اولبور .

بشنجی مه لودی به « ناسفلر » عنوانی بر مرک یا قیشیردی؛ الوانی دو مانلیدر . برنجی خطده کیتدجه یوکسه لن وزه شاهقه لره دوغری اعتلا فکرینی الهام ایدن مه لودی اهتزازنی تذکاره شایاندر. بوراده نغمه وکفته ده پک ایی ائتلاف ایتمشدر .

« کوندوزبکی » تور کوسی بز طبعاً لابلالی کورونیور . بونده نغمه کنج و مغرور بر خط حرکت تعقیب ایدیور وسازک نقاط مخصوصه سیله برابر اقطاع ایدن بوخط نهایت لاقیدولطیف بر (هی) ایله تماملانور .

« عزیزمه » تور کوسی کنیش بر صورتله تغنی اولومش ؛ بویوک بوللرده حس ایدیلن هوای سربستی ایله مشوعدر متعاقباً کن « بوروک قیزی » بر بدیهه در . نه خیال واز الهامی، نه طاتی، نازه لکی وار ! بویارجه حیرت بخش بر « نوقتورن » اوله بیلیر. بونده کی نغمه متبادلاً جاری ومستثنا بر صفتی محتوبدر. کفته ده کی کله لرک تکرری تغنی خطنده بلیردن سکون حسنی تأیید ایدیور . وتور کونک نهایته کلدیکمز زمان « صباح ییلدیزی » کله سی اوزرنده بردن ره حصوله کن بر نغمه فورانی بز پارلاق بر سما خیالی کتیرییور . انسان بو نغمه یه رفاقت ایده سیلمک ایچون (لاهمی) کنتی اوزرنده اوزون بر پهدال طونمق ایستیور که بوسورتله نغمه نک ذنناً اوقادار قوتله افاده

— • —

ایتمکده اولدیغی سکون حسی برقات دها تأییدایش اولسون بوندن سوکره کوزله، فقط ممتازی
آز برقاچ تورکوی کچهرک شایان حیرت بر (حسرت شعری) اولان جزایر تورکوسنه کلیورز.
(فول-قلور) مزک الک کوزله لرندن بری اولان بو تورکو دائماً دریندن کلکده در. تورکویه
باشلار باشلاماز (جزایرک) گله سنده کی صول هجاده توقف ایدن «صوک» نوطی بومه لودینک ترنم
ایتدیگی مملکتک اوزاقلغی احس-اس ایدیور. بعده «اوقار اوقاق» گله لرنده کی منحنیسی دها
آز کرکین اوله رق برنوع مخزونلق کوس-تریور. نفی ایدنه سسندنه هیچقر یقلر طویولور
کیدر. بوخزن حسی پارچه نیک نهایته قادار مزایداً دوام ایدر. سازده کویا تأثرندن نفسی
کسیان مقنیک اکل ایدم دیگی موسیقی جله لرینی تامملار. پک لطیف اولان صوک خط خفیف
برنفس کی ترنم ایدلش (اوف اوف، هی) لردن عبارتدر که بونلرک کیتدیگه تنزل ایدن ساز
حرکتلیله قطع ایدلسی هجانک درین المله بوغولدیغی اشراب ایدر. الک سوکنده «جزایر»
گله سی اوزرینه آجی برحسرت نوحه سی آتیلمشدر.

متعاقباً کان ایکی پارچه عشق المله ری افاده ایدیور. خصوصیه ایکنجیسی پک کوزله در. بونی
تعقیب ایدن کسیک کرم غایت یوروک و بویوک بر سروره منتظر کیدر، بوآرده بویوک برحیات
قونی واردر.

بوندن سوکرا پک خزین اولان «غازیلر تورکوسی کلیورک» ترنمی قیعی اوزون نوطلردن
متشکل اوله رق هجان و بریجدر. دردنجی خطده ساز اولجه رنم ایدیلن موسیقی جله سنک
صداسی تکرار ایدرک خزنی آرتیرر. بونی تعقیب ایدن وه بری کندبنه کوره قیمتدار
اولان ایکی پارچه پی برطرفه براقه رق تازله ک واطافته مشبوع اولان «ککلک» تورکوسنه
کلیورز. نغمه «اوتیور» گله سی اوزرنده پک مصورانه در. بوندن سوکرا ایچکی به تعلق ایدن
تورکو ایسته نیلدیگی قادار شطارتلیدر. بونی تعقیب ایدن تورکویه «محبوس اضطر ایلری» دنیلمیدی؛
بوتورکوده اوله حاجز برغیظ محسوسدر که بورکلری پارچالار.

آره نغمه سنک «تریوله» لری فوق العاده معنیداردر. «طورنام» تورکوسی مصورانه در.
دها زیاده اوزون قیمتلردن متشکل و یوکسک نوطلره محرر اولان برنجی خط متسلسل نوطه لرله
صاف برسانک براقلغی و لطیف برهواتک سرینلکی حس ایتدیرر. حالبوکه ایکنجی خطده
ترنم بردن بره دها قیصه قیمتلی نوطلره «بلبل قفسده بسله نیر» گله لرنده دنا زیاده صمیمیت
احراز ایدر. اوچنجی و دردنجی خطده کی موسیقی جله لری دها آغیر و معنایه بیلیم ناصل: دها
مبالا تسمزدر. نهایت بوتورکوی کوزله بردانس اکل ایدیور. بوندن سوکرا کی تورکودره مان
عینی طرزده در؛ ساز ایله نغمه نیک مناوبه سی پک موفق و تورکو حقیقه تازه و صاریشین بر
دلبر کیدر.

[s. 6]

— ٦ —

شیمدی « کنج عثمان » تورکونه کلپورز که بوده خالق تورکولرینک اک کوزلرندن بریدر. بوندن دها مؤثر، دها فجیع برنغمه تصور اولنه ماز، چونکه بوتورکو محاربه ده قهرمانجه اولان اوغلی ایچون آغلایان آنهک جانخراش فریادیدر. نغمه سی یوره کار پارچه لایان بو تورکو نغمه سنده کی شدت افاده ایله ده حیرت افزادر. برآز تحلیل ایده لم.

برنجی خط برمدخلدر که فوق العاده آجیلیدر. کوچولدلش تیرس (سی دیه زره) حسی ویرن نوطه لر غایت بارز اوله رق متعاقباً حصوله کله جک المی در حال بزه شدتله طوبوربور. بوندن سوکرا بویوک براضطراب نوحه سی (می، فاه، صول، نوطه سی اوزون سورده و سزاده اونی تعقیب ایدن اصولده کی موسیقی حرکتی بوکا فافت ایدر) سوکرا کوپاواضطراب نوحه سی « عثمانم دیر که چکیک قیر آتی » سوزلرنده دوام ایدیورمش کی صول نوطه سنک تکرار ایله بوئغنی به باشلانیر.

جمله بیتنجه نغمه کسلیر و اوزمان ساز ایکی موزورده تکرر ایدن بر یاقیچی الم موتیفله دوام ایدر. سوکرا نغمه ینه عینی صول نوطه سیله، عینی فریاد ایله تکرر باشلار و بوسس نهایت مدخلده کی موتیفک عودتدن حصوله کان سس ایچنده غائب اولور. بو تورکونک بزده حاصل ایتدیکی تأثری شویله خلاصه ایده ییلیرر. بویوک برالم فرمادینی که کندینه رفاقت و مهیج تأثرینی ترین ایدن موسیقی آلتک سسلریله زمان زمان انقطاع ایدر. مجموعه دیگر بر قاج نفیس اثرله تمام اولور.

استانبول قونروا تواری پیانو
وقومپوزیسیون معلمی
جمال رشید

[s. 7] Boş

[s. 8] Boş

آلاسه که ز علی تو رکوستی

اوجه این بر شاق اوجه این بر دی له دلدی طبعه کرده یا

آغیر و اصول
میانده

شاق قونه له به مش لا باغ شال نه شی با شاق

(۴) قوبه جقه من مقدم سکونه ایلم
ایدم آیدنه ملان به ایلم
قره عشقار اولغای کلانده ایلم
داغلی بر شال ایلم سکونه کره غای

(۵) شواق اقله ارده سنه قاپیونده نیلی
آرفز دن کلمه تور کیمه قنار
قیسه آسه کوهونک قز آیلدنه کونون
کیمک آندنه کیمه چور و بیله تور کره غای

(۶) یاره کره غای دیر کله بر ایچو آمانه
باشن سال باغدوسه بلنه قز شاقه
آینه طریقه سیه بلک سیزاوشاق
داندی بر شال ایلم سکونه کره غای

(۷) بلک داغلی آردسی بایبر و کله
بیر آقلک سیرکی چایبر و کله
دوده آغشاقی رگوبار فیدر کله
درر ماه ادر کوره لم دیر بر کله

(۸) ایدم شواق آیدنه ادر لوتور لورم باغلی
قرانده اوکنده ادر عالم باغلی
نه ایدم نه ایلم سقا قره عشقار و غای
زور بوغما کلکله ریدنه سکونه کره غای

(۹) قوبه جقه سیلار طرهار مار لوبوسه قار
قاره قار قیچک جهاسار مره لر اقلده باغلی
کله غای تک قوز تور ادر جهاسار
بوغور قار قور سور دیر بر کله کره غای

- ۲۰ -
آیدین
قیللی اوغلی زینک تور کوسئی

مان آ کن لیر کی ا ل کین ا
 ویر تل اوج دن جن صا کن لور کو دو نه دی له دیپ
 کن لیر کی دی نم فه که مان آ

ا کینلر اکیبیر که	ا کینلر اولر اولدی	دره لر آتماز اولدی
دیبیرینه دو کو لور که	یا کینلر ابر اولدی	بار بوزیم باقماز اولدی
صا جنده اوج تل ویر	بارم کتدی کلردی	بودلارک فرانقیلاری
کهنم دیکیدر که	فاجه مزای اولدی	بورنه فونماز اولدی

مغیا
زینک او یون هوا شی

آغیلانیم

- ۳ -

مفیا جَوْرِيَّةُ تَوْر كُوْسِي

می دك لا قاپ فی غا یور می دك لا آت دن دلخن

می دن لا پات یور دی قیز لم چه قا کل یور دی لاناغ

مژده آفلا دنگی
بوزغانی قاپلا دنگی
اوفلا دیور حل قاجالم
قیز دیور باتلا دنگی

آمانه جوریم آمان
باقن کول ایندک بی
چارمسه اوستنه
اوبنا بترم به سنی

آیدیه - قوجاری دو مانلی داغرتور کوسئی

ده شک با دك له داغ شو ده وار مان دو

فاتیما
لم عا له جم کل ده بز چاب دا شن طا دا غن راطوب دی قال ضوم آر

کل له آغ لم کوزمود کور یور صی آ دا شن با

کل له سوی ده له بک وار کین کچ زک سو

دومانه وار دسود غنرک باشه
آرزوم قاری طور افندک شده
چاپه بز دکل جمله عالم باشه
آجیوره لر کور کوزلم آفلا کل
سوزن بکلیه وار بکده سوبدل

بنم اولور شود ره نك سو کودی
چوره دبر دیر به طومقادیم او کودی
کوجو بکده بیار سوم بو یوری
بیز دیره آل اوفلنه اوسه اولدی

به سو بترم سن کبه رسک عناده
باقدن سه عمل لومناز بنا ده
ای کوزنه دوست چومسنه زیاده
کوتوکوزنه ازابوب سورده قاطلمسه

٢-٠
 قورجاری کوندوز بچی توژ کوسیل

روم بوک ریم مہک دن بول تان اس
 در کیل ده یول ساز لیر گه پول
 لیر گه طوغ ره له بک زور
 لیر که زور زه بی لوم او ده لیک کچ بو
 هی کم به دوزکون لی ره چهو مور ری له ال آق

استا بولده اکریم بوکریم بول کلید
 بول دکله زور بکلره طوغ کلید
 بو کجلاکده اولوم زه زور کلید
 آده اللری سور جورلی کوندوز بچی لهی
 آتی ره چیکلیم نیم نیک ده شنه [باشا]
 اللرده ایسیز اگری قاشنه
 مالک زده فالک کندی باشنه
 آده اللری آل جورده لی یسار بکیم لهی

اورهس - كوجك ٥٠
 يَا اَيْلَازِيكَ تُوْر كُوْسِي

موك

مغنيا ١٢
 عَزِيْمَه تُوْر كُوْسِي

مه زو او شا طا را قا دم كي دي هاي

نه زو كو مشك چه رك له مه مور لق ري آ

نير له يل چه دك اس يل مه زي نه مان آ مان آ

نير له ك دي دم لا يان مر هم دل صا ده جق يو بي

لغايدي كيم فزه طه شه اوزومه
 آير بلغم سورمه لرك هيكسه كوزونه
 آمانه اسان عذير بلغم كيم بلغم نير
 بومعهده صا بلغم لهر بلغم د بظلم نير

-6- آیدین

يُورُوكْ قِيزِي

لر دی دل لر دی دل دن سن قه ار زك می طه او

لر دی کیر لر دی کیر یه ده او ایچ ده لر دی دل

زی قی مم ائم لرجا قایک لر دی دی لو اوغ مک ا لن که شو

زی دی ییل باح صا یک آغان دو زی می قیر بن کی لر آل سن

(۹) بیک فاجالم ائم قیزی
سن الکی به قیزی
طوفانه آیک صباح بیلدیزی

(۱۰) اولر زک ارتمه سنده دلیر
دلیر ده ایچ اولر بکیر
نوشلنه امک اوغای دیر

جامعک ماذنی یوق

آیدینه یوق

می لر زل کو جوق یوق ف ن ده دو نک چی ای

یوق لی ده کو دن ریم یا مان آ دم دیت

(۱۱) جامعک ماذنی یوره
ایچنک روزه فی یوق
موره کوزده سیرینیم مانه
یاردن کوزه لی یوره

(۱۲) آیم مای یاریم
باشک نای یاریم
سن ابد آهیک
کل بک نای یاریم

(۱۳) یورودی یار یورودی
دغی دو مانه یورودی
سنه اراده به یوراده
آه نسان عمریم چورودی

آب بیه - ۷۰

بوزقیآلتوزکوشنی

لر دی آشن دن یا قا بوز لر دی آشن دن یا قا بوز
 جه دون کو بی جه قیر چا لر دی اص تین مار په لی چا
 لوم کوزده قا له بوی می لوداو لر دی قاج لر مه دار ژان
 آرنیسه له سوی رو دوغ سن
 بوزقیاده آشنید جالی برده مارنید آشنید
 جانید جری کوزونج ژانازدر فاجیدید
 اولور می بولده قره کوزلم
 سن درغی سوبله

-۸-

نصیبا

سكودك يا پراغی تور كوسى

در دین فا مان آ مان آ غی را یاب دولك كو سو آغیالیه

ر یو فی یا ریم چه ای دین فا

آره نهی دین سه ریم شا دی روم یاو

ده شن قا ده شن قا تیق راس

شن با لی عق ده شن یا ده شن یا اوندز اوزاوج

ده شن با لی عق ده شن یا ده

(۲) فلیکسه دالنده امانه امانه اوردنه اولور می
 نوزکسه فیزلر نه باوروم فاریده اولور می
 اوج لشدنه شفا لیک باوروم طاری اولور می
 قینلی طوبی قلوبم باوروم صویه می کلدی
 راستیوه فاشنده فاشنده
 اوندز اوردنه دیش باشنده یقین باشنده

(۱) سکو دک یارغی امانه امانه نارینه نارینه
 ایچیم یایجو باوروم دیکیم سربیه
 سکاده یار بولور امانه امانه به اسمه کریم
 قینلی طوبی قلوبم باوروم صویه می کلدی
 راستیوه فاشنده فاشنده
 اوندز اوردنه دیش باشنده یقین باشنده

ایچاق داغلر تور کوسبی

آیریه

مز کیل آدن بر لی دا نکه وی سل در زون او
مز کیل آ دن بر

مز ویل سه مان آ
مز ل وی سه زل کی یه شی قار دن شی قار

ماز دیل صا لوب که دی کن در زی تی ال
هی جه ین مه لا آخ ده ن سو بو قا روپ وا

اوزنده سلونیک دلی بردن آکلانز
فارسکی ده فارسی کوزل سولانز
ال قیز بیره کندی کلوب صا بلانز
داروبه ناپوسنده اغندره بجه لکی

آلیامه داغله باغمازی دولو
آشندن ایریدمه اولمازی دلی
اون ایکی نیغیرنک لور سو جه کلوی
صیغره آل نیغی جولور دره بجه لکی

آلاشهر
صاری بو یو ادا تور کوسبی

می گه مک فی آ قیر رک وی لی آ

می ده سون مور لرن نه بی نه تو اوس فی

می فی خا دیمه فاط ین مه ویر نا یا فی

لیر که دار صو نور او کون بر دام وا بوی

آلبورک فیر آتمک گیتو
ارنسه جنبله سورسون رسی

بابانه ویره بک فایله فایله
بو یو ارام بر کون صو ارام کلیر

مغنیہ - یوروک یا ایلا بنی زینک هو انبی

لا یای مان آ ده سن لای یا ده روک یو

کوی نه وا دی نم ما ای دم ما یا

وا دی مه یه له اک مو نو

دم مه یه له اک مو نو کوی نه

یور وکده یا بد سنده امان
یا بدیم دم ایمانم
دیوانه کوشی اکلیم دم

آیریه - فوجاری کبیک کرم

بان حو هی شای له مهی رح نه ده بن

مس می چشمه کس مک لاسه سون اول

سون ل او مشن دو دل سون یان او بت حا مو هی نه تا

عدولر بزنسه وارر سو دیکیم
انطانده سربیه و بر سو دیکیم
لیج تکلیفجه حاجت نوبه سو دیکیم
بعضه کل کیت بورا ناکر هانه و سونه

بنده کرم ایله ای شاه موبان
عدولر قهر زنه نافرمان اولسون
سداک کسه عیشی مسانه
مجت ویا نسیبه دل روشن اولسون

-۱۲-

اوره سه : بوغاز اجمی بی بی غازی کوهواستی

اس تخ کام دن آت لا ما به لا پ طو دو کول دو رم لا لاح سی

ما لا نو نور دن لین ا نک ما دش

ما یه لن ره یا له سوی له سوی له سو یه لن ره یا نه

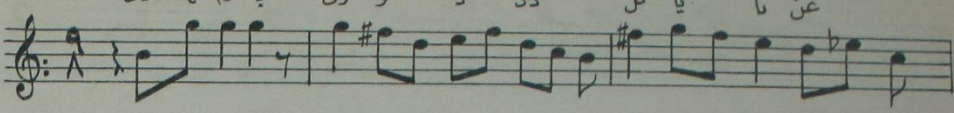
لو یو رم لا باب اح

استخاط من اندیامدم
 ساد هارم دو کولدی طوبدی مدم
 دشک الله نور نولامدم
 سویله دردم سویله یاره لنم به
 امبالر بولنه یاره لنم

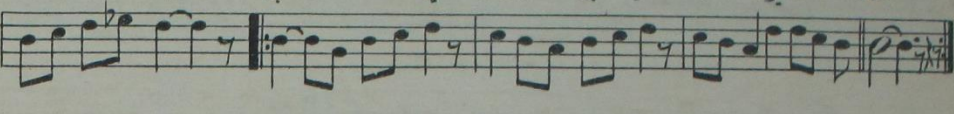
۱۳۰

فومان قنطار جئا و غلى

غن نا يا كل دان دا خورى يا دم له دى

مك ما يردا را مو بر لوران بي آ زى بي سيك مه صول

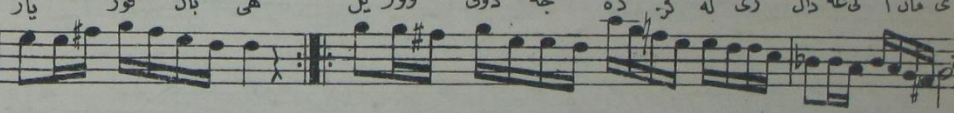
د بريم بارى خداون كل بناغك صول مسك
بى يارده آيئانك بر مراده اير مسك
بودر ده ليج كيمه رك قمار اوله سيبه
د بريم بارى خداون ليج محشه كلكه سيبه
اعتذاره د بيم دارماز بر خور دار اول سوز بيم

فونيه امشه قيا تور كو سي

لى گه گول دى لا ولاقا نك يا قاشه ۲ توكو

أى مان آ طغه دال دى له كور ده جه دوق ووريل هى بان قور يار

(۱)

أستغياك ده توانلى كوكلكلى بارقوبله	فارسيدن كلبور اوج بسه آنلى
يل دور دو قجر كزلى دالغرا امانله	بوغنى ده ايجكزه بر محمد آدلى
بر بار سوده باشى فادغالى آمانله	بر بار سوده شهكده هه نلى
بگلى بنلى حسيه نك بنلى بارقوبله	بنلى بنلى نازلى يارك بگلى

-۱۴- **قونیه ککلیک تور کوسئی**

لیک کک کی ای ده ده او تو

نا با سک سه لیک کک ده مه اوت

یور ساز ۱ ساز ۲ یور

قی یه یور یور

ایکی ککلیک بر دره ده او تو یور
او نمده ککلیک مسک نکایه یور

بر کیم وار آداره یا صد بیز
یا غار باغچور اوستی باشی یا صد بیز

باغداره باغچور یولده ده یولجم وار بزم
سور داغداره برسو کیم وار بزم

قونیه سئیلله تور کوسئی

ده سن ۴ اور نک له سیل شو تور کو

مان آ مان آ مان آ مان آ

مان آ لر نه ا لور او ده خوش سر چر ای چر ای

چر باشی لر نه مان مان آ مان

سئیلله نک ادرته منده فرجه لر آمانه آمانه آمانه آمانه
ایچر سر خوشده اولور افرل آمانه آمانه آمان آمان
شو سئیلله نک مناره سی مخزون آمانه آمانه آمان آمان
بزم خنیم آره صفالای موخنده آمانه آمانه آمانه آمانه
سئیلله نک مناره سی مر جاننده آمانه آمانه آمانه آمان
سده دولور ویر بیا ایچیم فیضیانه آمانه آمانه آمانه آمان

-۱۰-
تونیہ حَبِیْبَتِنَا تُوْر کُوْسِی ، ژاندارمه تُوْر کُوْسِی

دُن پَه تَه شو لَر مَه دَار ژان تُوْر کُو

فَنک تُو رِ لَه اَل یُوْر قِ با

یُو ب ما دُو ر هِیچ شَک قِ رِ لَه بِل

یُوْر قِ آ

ژاندارمه روستونیه دن باغیور
 الله نؤفک بلر فئک لکیم دور با یوب آغور
 هیفه بلسم شو محبوسدن سزایه
 دعوا جهل طوبیعتلر آرایه

درباره فاسون شو محبوسان کلیه
 یوروکده باغ فالمدی آریدی
 نجم باریم شوزلرده برایدی
 افسوسه ناهیم بولمده کلیم بو شویم

- ۱۶ -

اوره سه: بوغاز ايجي پيدي طور نام تور کوسى

نير له سس دا وا ها نام طور

نير له بس ده فس قه بل بل

نير لا اوص لر لي ده ماز قال

نام طور نيم به لير که ز ما دور

طور نام له واره سه پيدي
 بيل قنده سه پيدي
 قالماز ديلدار اوصد پيدي
 طور ماز کلير نيم طور نام

بوچه داغدا بوچه داغدا
 کوزدوز کيدر کيجدا اولور
 بو آري ليون نيجدا اولور
 ايزاچم طور نام سنى

طور نام کلير جيزينه جيزينه
 بوي قساندن اوزون
 زه ده کون نيم طور نام
 کليرم به بازيه کوزون

-۱۷-

قونیه اوستته کیمدی نورکوی

یه ده ده دم آت طاش بر

یه ده ده جه پن دی کل قیز

ن سه ورسه هی لال آل قیز

یه ده ده ای چه ای فی به ال

۳	۲	۱
مشوره نك آرمودی	مشوره نك آلیمی	برطاسه اندم دره به
آتهك بابان وارمیدی	قیندی بارس اوج	قینطدی بجزه به
آتهك بابان اولسایری	رضانده بارسوه	قین المراه سوه رسك
سخی بورده نورمیدی	قبول اولان ادردی	النجی ایجری به

-۱۸-

کنج عثمان

تونه

کک چه ده کی دیر خم ما عث ساز

فی آ قیر ساز

په سی ری که عس ده یا پی ساز

ک فی یا ره

عثمانم دیرکی ده یکیکه فی آ فی
 پیاده هکری سیره بانگ
 دور مایک اولاد لبغدادی طونک بغداد ایچنه نوزده درمانه
 بغداد ره بانگ قالدی کنج عثمان نوزدومانه ایچنه قالدی کنج عثمانه

بغدادک ایچنه اول کبرلنه اصلا
 لهرانا دوقورمز بوبله برانه سون
 بغدادک ایچنه نوزده درمانه
 نوزدومان ایچنه قالدی کنج عثمان

-۱۹-

قونيه يايلاهواسي

چف يور لي كه جي آ بك يو صو لا ياي براه
سون دور له شوي كو يو بو جي با ته
جي لا عي جان گو چو کو

(۱) يايلا صوبو بلك ايجي
كاجو- جيفه باجي
بربو كو شويلا طور سونه
كو هيدو كو جهانده عهديجي

(۲) يايلا صوبو بيان كيدر-
ائستد باوروم باورم فانه كيدر-
دوقشور- كاهمه نه جيا-
اهل كاهمه جهان كيدر-

(۳) يايلا صوبي يانه آفاره
ياوروم آتشك جي ياناره
دلي فاني دورور كسه
صفالاي يكيم باقاره

- ۲۰ -

اورده سه: کویک زینک او یون هوا سنی

فرمان مینا نه تور کوی سنی

کور ما ام دم وار به نه خا می بو تو کو
 مه کور مش ویر چه قول می فی را اط
 دم اول دم یه شون قور هم در لی آل

میخا زده آادی سرخوسه اولورور
 دور دیر هنجیر کیمه دور دور
 میخا زچی دوقتر لره دور دور

میخا ز ناک شیش لری بار لوبور
 دوقتر کلدی ماره لیم باغلبور
 اجبا لیم باسه دجهده اغلوبور

میخا ز به وار دم اجما کیر دم
 اول امانی قول جورو سینه کور دم
 امانی در هم قور شون بیدم اولور دم

-۹۱-

تونیہ الفم تور کوسنی

لی مه کو فی می لا یای زک فی لیف آ

لی مه یاز زوک کو شین قا لوب آ لم قا

لی مه قاج یار دی یار دی له ای قیز او

دو دو یو جر تا فم لی آ فوج یان او

آر پیغری

(۲)

الف نیک اویه سی تور کوسنی
 لیبیمی بو قدر مجلسه بابای
 آل فنانر ایمیزه تور وچ همسک
 اویان فوج الفم تاجر بوروری

(۱)

الف نیک یابیدسی کره لی
 قالم آلوب قاشک کوزک بازدرلی
 اوتیز ایله دیار دیار قاجماک
 اویانه فوج الفم [۱] تاجر بوروری

(۳)

الف نیک اویاکی جمال دلوقای
 اریلوقک آلتی ارفانده بالقای
 الفیده صور رسک فادیمه تیلیقک
 صارا مادام تولدیج قولای الفم

[۱] تاجر - کردان

۶۲- قونیه

عجمه قیزی توردکوسیی

دم فن یورد بو زی قی عجمه توردکوس
 ره وی یورد ته ایس قال باق بر فی سه ساز
 لک قا باق بو نا او ییم
 نا با دیر دی سات لور او چوق ده سی ما قیر

عجمه قیزی بو یورد افسیم	عجمه قیزی بو یورد افسیم
سنی بر بقال ایسه یور	سنی بر بقال ایسه یور
دیه ایم اوکا	دیه ایم اوکا
بو بقالک قید مایه یورد اولور	او صرافلک لیدایه یورد اولور
صاندیرر بکا	صایدیرر بکا

- ۶۳ -

تونیه : مَن بَرِّي تَوَر كُوسِي

نار قو دا او لر قوش هر کار پی لی ال یر دی یه آه تۆرکو

نار یا کا او دیم کچه چی دی مه کل دیم یا دی کیت

دی به کل واش یا واش یا دی به من در دی به من

دی له مه مه رکه یا او یور قو قو چاق یور چاق یور

بیدی بر الای بیگا -	آطمانه جویر دالاری
لهر قوشلار ارفزار	صیوا یا صه قوللاری
کنی یارم کلیری	قول بکلر یور یوللاری
هیکم ارنا یانار	منبیر منبری
منبیر منبری	منبری منبری
یاداسه یاداسه کلیری	یاداسه یاداسه کلیری
بور چانه بو جان قوقوبور	بور چانه بو جان قوقوبور
اوبارک ممری	اوبارک ممری

- ۶۶ -

قونیه قَدِيفَه لِي كَلِين تَوْر كُوْسِي

دك كچ مى دن چاي لىن كه لى قه دى قه دك كچ دن ز كو

« ساند » دك ايچ مى ياق قون مش اول آل آل دك لا ناق يا

ماق قاي مزه مه ياق قون مزكى دى ايچ دك ايچ مى ياق قون

ناق اوى نك يا هر امان سكدى يا مك كى سن

زردن كچك قديفلى طيبه ماينى كچك
 ياقنك آل آل اولسه قونياغى كچك
 ايجى كچ قونيا مزه مى قايما
 سه كچك بار سىك امامه هر ياك او پيا
 نقات
 آند دبرل قديفلى طيبه آند دبرل
 بامانه اولو ايتيك اوغلى مايند دبرل

(دارالالحان) ك نشریاتی

مؤسسہ من اك مشهور تورك بستمه كارلرندن يادكار قالان نفيس اثرلر ك ضياعدن وقايه-ي مقصديه بونلر ك صلاحيتدار بر (هيئت علميه) طرفندن تدقيق ايديلوب يازيلان غايت صحیح نوطه لرني طبع ايتديرمكده اولوب شيمدی به قدر بو نوطه لرك (۹۸) نومروسی موقع انتشاره قونولمشدر . پشرو غروش فيآنه بايزيدده (شاملی اسکندر) مغازه سنده ساتلقده بولومشدر .

(دارالالحان) طرفندن (قولومبيا) غراموفون و پلاق فابريقه سنده يازيلان

وچالان اثرلر ياريسندن فضله سی نشر ايتديكمز خاق شريقلری و برقمی مؤسسہ من طرفندن طبع ونشر ايتديريلان قلاسیق اثر اولق اوزره تمش درت اولوب بونلر ك اسملرني اشاغی به يازيپورز . مجموعه من ك انتشاری آئنده مذکور بلاقلر ساتلقه چيقارلمش بولنه جقدر .
طوبدن ساتيش محلی استانبولده قاطرجی اوغلی خاننده بلومتال برادرلر مغازه سی در .

قلاسیق اثرلر

نوا ، پشرو ، کلعدار پشرو ، کلعدار ساز سماعیسی ، نهفت ساز سماعیسی ، شهناز آغیر سماعی ، شهناز یوروک سماعی ، کلعدار آغیر سماعی ، کلعدار یوروک سماعی ، نوا یوروک سماعی ، نهفت آغیر سماعی ، کلعدار بستمه ، بستمه نکار آغیر سماعی ، شهناز پشرو ، نهفت پشرو ، شهناز بستمه ، بستمه نکار پشرو ، بستمه نکار ساز سماعیسی ، عجم عشیران پشرو ، شهناز ساز سماعیسی ، بستمه نکار بستمه ، بستمه نکار یوروک سماعی ، نهفت بستمه ، نهفت یوروک سماعی ، نوا ساز سماعیسی ، عجم عشیران بستمه ، عجم عشیران آغیر سماعی ، عجم عشیران یوروک سماعی ، عجم عشیران ساز سماعیسی ، نوا بستمه ، نوا آغیر سماعی ، نواکار (ایکی پلاق) عرضبار پوسه لک بستمه ، فرحقزا بستمه ، ساز سماعیسی ، شوق افزا ساز سماعیسی ، شهناز وکوکل دورماز ادلی شرقی کبی صوک اوج پارچه یوز اون پش کیشیک احتفال هیئت طرفندن چاپلشمشدر .

آنادولو خلق تور کولری

بیک ، ضرب آنام ، قبز پیکارده ، علم کیمه بازاره ، کوندوز بک زیبک ، قوزان اوغلو ، کوندوز بک ، اولرینک اوکی ، عممیلر ، اینجه چایر ، یئمده خاره وار ، قینیک بوللری ، سورمه لیم ، قرقیل ، یشیلندی ، آئی باغلام ، اورده ک صوده ، فندق ، کتن کوملک ، اکین ا کدم ، قیزیل ایرماق ، صاری کلم ، اورفولی بيم ، قره قویون ، آق قویون ، کلین هواسی ، چادیر قوردم ، هووه کک بوللرنده ، کیک آوی ، اوزون اولور آفه لرك بیچاغی ، قاواق ، یوروک قیزی ، عینتاب کلین هواسی ، بوتور کولریش کیشیک برهیئت طرفندن پلاقه چاپلشمش و فوق العاده برسس بونلره رفاقت ایتمشدر .

ÖZGEÇMİŞ

02.06.1987 tarihinde Almanya’da doğdu. İlk orta ve lise öğrenimini Kırklareli’nin Babaeski ilçesinde tamamladı. Türk müziği ve Türk halk oyunları alanlarına olan ilgisinden dolayı Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü programı yetenek sınavlarına girip kazandı ve dört senenin sonunda iyi derece ile mezun oldu. Konservatuvar eğitimi süresince Türk halk oyunları ve kanun sazı öğrenimi görüp üniversitenin birçok sanat etkinliklerinde yer aldı. Lisans mezuniyeti sonrasında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon programına katılıp başarı ile tamamladı. Enstrümanist olarak; Türk müziği koroları ile çalışmalarının yanı sıra, çeşitli solistlerle konser, sahne ve albüm etkinlikleri sürdürmektedir. Ayrıca Mardin/Kızıltepe İbrahim Özmen İmam Hatip Ortaokulu’nda müzik öğretmeni olarak çalışmaktadır.